

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Agatha Christie

BİR MARY WESTMACOTT ROMANI

ANNEM VE BEN

Agatha
Christie

BİR MARY WESTMACOTT ROMANI

ANNEM VE BEN

TÜRKÇESİ
ÇİĞDEM ÖZTEKİN

BİRİNCİ KİTAP

1. BÖLÜM

1

Ann Prentice, Victoria İstasyonu'nda peronda durmuş, el sallıyordu.

Feribot bağlantılı tren birkaç kez sarsıldıktan sonra hareket etti. Sarah'nın siyah başı yavaş yavaş görüş alanından çıktı. Ann Prentice arkasını döndü ve çıkışa doğru ilerledi.

Çok sevdiği birinden ayrılmak, insanda tuhaf ve karmaşık duygulara neden oluyordu.

Sevgili Sarah... onu çok özleyecekti... Aslında yalnızca üç hafta ayrı kalacaklardı... Ama bu dönemde ev ona öyle boş gelecekti ki... Yalnızca o ve Edith: orta yaşlı, iki sıkıcı kadın...

Sarah hayat doluydu bunun yanında bilinçli, yapıcı ve her konuda bir o kadar da olgundu... Yine de o hâlâ onun sevgili minik siyah saçlı bebeğiydi.

Korkunçtu böyle düşünmesi! Sarah bilse ne kadar kızardı! Sarah ve onun yaşındaki genç kızlar, hepsi ebeveynlerine karşı genellikle kayıtsız ve umursamaz görünme çabası içindeydiler. Kendileriyle ilgilenilmesine şiddetle tepki gösteriyorlardı.

Durmadan, "Lütfen telaş yapma, anne! Yine abartma!" diyorlardı ısrarla, üzerine basa basa...

Tabii ki her konuda böyle olduğu söylenemezdi, bazı konularda ise desteği tartışmasız bir mutlulukla kabul ediyorlardı.

Elbiselerinin kuru temizlemeye götürölüp getirilmesi, ücretinin ödenmesi... Hep anneden beklenen desteklerdi. Tabii bir de kendilerinin zorlandıkları telefon görüşmeleri vardı. ("Eğer Carol'ı şimdi *sen* arar izin istersen, bu çok daha *etkili* olur, anneciğim!") Elbette kızlarının ardını toparlamak da annelerin göreviydi. ("Canım anneciğim, odamdaki bu karışıklığa bir düzen vermeyi tabii ki ben de çok istiyorum. Ama çok *acelem* var.")

Ann bir an, ben gençken... diye düşündü.

Ve geçmiş bir film şeridi gibi geçti gözlerinin önünden.

Geleneksel, bir aileydi onunki. O doğduğunda annesi kırklı yaşlarındaydı, babası ise çok daha yaşlıydı, annesinden on beş, on altı yaş daha büyüktü. Evde genelde babasının istekleri ön plandaydı.

Sevgi göstermenin ve duyarlılığın doğal karşılandığı bir evdi onların ve anne babası bunu açıkça belirtmekten kaçınmıyorlardı.

"Benim küçük tatlı kızım.", "Babasının sevgilisi.", "Senin için yapabileceğim bir şey var mı, annesinin tatlısı?" Sıklıkla yinelenen cümlelerdi onların evinde.

Yine de Ann için, ev işlerine yardımcı olmak, getir götür işlerini yapmak, sipariş vermek, gelen siparişleri kontrol etmek, faturaları, davetiyeleri takip etmek olağan işlerdendi. Kızlar ebeveynlerine hizmet için varlardı, bunun aksi düşünülemezdi.

O sırada bir kitabevinin önünden geçerken kendi kendine, "Acaba hangisi daha iyi? Bizim dönemimiz mi yoksa şimdiki dönem mi?" diye sordu.

İlginçti, ama bu hiç de kolayca yanıtlanabilecek bir soru değildi.

Vitrinde sergilenen kitapları şöyle bir gözden geçirip kendine, akşam, şöminenin karşısına okuyacak bir kitap aradı. İlginçtir ama tam da o sırada kendi kendine sorduğu bu sorunun

yanıtının aslında hiç de önemli olmadığı kanısına vardı. Bu kişiye ve koşullara bağlı bir durumdu, başka bir önemi yoktu. Bir tür jargon! Belirli bir koşulda bir şeyin “kusursuz”, “ilahi güzellikte”, “çok doğru” ya da “olağanüstü” olduğunu söyler, ama sonra bir başka koşulda aynı şeyin “size pek hitap etmediğini” ya da “pek tutmadığınızı” söyleyebilirdiniz.

Önemli olan çocukların ebeveynlere mi yoksa ebeveynlerin çocuklara mı hizmet ettiği değildi, bu tamamen o kişilerin arasındaki kişisel ilişkilere bağlı bir şeydi. Ann kendisiyle Sarah arasında çok derin, içten ve gerçek bir sevgi olduğuna inanıyordu. Peki ya kendisiyle annesinin arasında? Geçmiş düşündünce tüm o yüzeysel sevgi gösterilerinin ve tatlı sözcüklerin aslında bugün artık olağan karşılanan bir ilgisizliği ve duyarsızlığı gizlemek için olduğunu anlıyordu.

Ann kendi kendine gülümseyerek yıllar önce okuduğunu ve hoşlandığını anımsadığı bir kitabı satın aldı. Belki bugün ona bu kitap biraz fazla duygusal gelecekti ama bunun hiç önemi yoktu, özellikle de Sarah uzaktayken...

Onu özleyeceğim –tabii ki onu çok özleyeceğim– ama bir yandan da ev çok *buzurlu* olacak... diye düşündü. Diğer yandan bu Edith için de bir dinlenme fırsatı olacak. Planların son anda değiştiği ve yemek servisini aynı saatte yapamadığı durumlarda çok sinirleniyor.

Sarah ve arkadaşlarının varlığı sürekli bir hareket demekti, eve giriş çıkışlar, telefonlar, plan değişiklikleri hiç eksik olmuyordu. “Anneciğim, canım benim, bugün yemeği biraz erkene alabilir miyiz? Sinemaya gitmek istiyoruz da.”, “Anneciğim telefondaki sen misin? Seni bugün öğlen yemeğine gelemeyeceğimi bildirmek için aramıştım.”

Yirmi yıldan uzun bir süredir sadakatle onlara hizmet etmeyi sürdürmüş olan Edith’in işi son zamanlarda eskiye oranla

üç katı artmıştı. Aslında normal sayılabilecek bu değişiklikler Edith için de kabul edilemeyecek kadar sinir bozucuydu.

Sarah'nın deyişiyse Edith zaten her zaman asık suratlıydı. Onu istediği zaman dil dökerek kandırmayı başardığı söyle-nemezdi. Ama Edith tüm homurdanmasına ve azarlamalarına rağmen Sarah'yı taparcasına severdi.

Edith'le baş başa yaşamak garip olacaktı. Huzurlu, ama fazlasıyla sessiz... Ann birden sırtından aşağı soğuk terler boşanıyormuşçasına tuhaf bir hisle ürperdi... Sessizlik, bundan sonrası hep sessiz olacak... diye düşündü.

Yaşlandığı her günle birlikte artarak ölüme kadar ona adım adım eşlik edecek bir sessizlik. Artık yaşamdan beklediği, umut edeceği ne vardı ki...

"Peki ama daha fazla ne isteyebilirim ki?" diye sordu kendi kendine. "Her şeyim oldu. Patrick'le aşkı ve mutluluğu yaşadım. Bir çocuğum oldu. Yaşamdan beklediğim her şeyi elde ettim. Şimdi ise bitti. Geçip gitti. Artık Sarah bıraktığım yerden devam edecek. Evlenecek, çocukları olacak. Ben de büyükanne olacağım."

Kendi kendine gülümsedi. Büyükanne olmaktan hoşlanacaktı. Zihninde çevresinde koşuşan güzel, neşeli, esprili çocuklar canlandırdı, Sarah'nın çocuklarını! Sarah gibi gür, kıvrıcık siyah saçlı ele avuca sığmaz afacan erkek çocuklar ve tombul şirin küçük kızlar. Onlara kitaplar okuyacak, masallar anlatacaktı...

Bu düşünceyle kendi kendine gülümsedi, ancak hissettiği o tuhaf ürperti henüz kaybolmamıştı. Patrick yaşıyor olsaydı... O eski, bir türlü kabullenemediği, defalarca isyan ettiği acı yeniden canlanmıştı. Üstelik üzerinden bunca zaman geçmiş olmasına rağmen. O sırada Sarah henüz üç yaşındaydı. Patrick'i düşününce hâlâ içi sızlıyor, derin bir hüzün duyuyordu. Delice-

sine sevdiği, coşkulu genç kocası o kadar uzaktaydı ki şimdi... geçmişin derinliklerine gömülmüştü.

Geçmişte bundan dolayı kaderine çok isyan etmişti. Şimdi de her nedense aynı isyan duygusu yeniden alevleniyordu içinde. Patrick yaşıyor olsaydı da gidecekti Sarah. İsviçre'ye kış sporlarına gidecekti, zamanı gelince evlenecek, bir kocası olacak, kendi yuvasını kuracaktı. Ama o ve Patrick birlikte olacaklardı, birlikte yaşlanacak, sessiz sakın bir yaşama birlikte adım atacak, yaşamın iniş ve çıkışlarını birlikte göğüsleyeceklerdi. Yalnız olmayacaktı...

Ann Prentice istasyonun önündeki meydanın kalabalık, hareketli yaşamına karıştı. Şu kırmızı otobüslerin ne kadar da kötü, uğursuz bir görünümüleri var, beslenmeyi bekleyen canavarlar gibi sıralanmışlar diye düşünüyordu. Sanki onların da fantastik, duygusal bir yaşamları vardı, kim bilir belki de üreticileri, Man firmasına duydukları düşmanca duygulardan beslenen bir yaşamdı bu...

Ne kadar gürültülü, kalabalık bir dünyaydı bu, gelen gidenler, telaşa koşuşanlar, konuşanlar, gülenler, yakınanlar, kavuştuğuna sevinenler, selamlaşanlar ve vedalaşanlar.

Birden yeniden o aynı buzdan farksız soğukluk hissini hissetti içinde, aynı sızıyı, aynı yalnızlık duygusunu.

Sarah'nın yalnız başına bir yerlere gitme zamanı geldi, ona giderek daha fazla bağlanıyorum. Kim bilir belki de böylece onu da *kendime* çok fazla bağımlı kılıyorum. Gençlere fazla karışmamak, onların kendi yaşamlarını yaşamalarına engel olmamak gerekir. Bu yanlış, çok yanlış... diye düşünüyordu.

Kendini geri plana çekmeli, Sarah'yı kendi planlarını yapma –kendi arkadaşlarını bulma– konusunda cesaretlendirmeliydi...

Gülümsedi, Sarah'yı bunun için cesaretlendirmesine hiç gerek yoktu ki. Sarah'nın çok sayıda arkadaşı vardı zaten, sü-

rekli yaşamına ilişkin yeni planlar yapıyor, büyük bir güven ve keyifle oradan oraya koşuşturuyor, yaşamını dilediğince sürdürüyordu. Annesini taparcasına sevdiği kesindi. Ona büyük bir sevgi ve saygıyla yaklaşıyordu, ama yine de onu ilerlemiş yaşından kaynaklanan farklı anlayışları ve davranışları nedeniyle –ustaca ve nazikçe– kendi yaşamından uzak tutmaya çalışıyordu.

Kırk bir yaşındaydı –Sarah onu kim bilir ne kadar yaşlı görüyordu– halbuki kendisini orta yaşlı olarak bile nitelendirmekte zorlanıyordu. Gerçi bu konuda o ana kadar bir şey yapmaya da kalkışmamıştı. Yapsa ne olacaktı ki. Bir anlamda zamanı geri döndürmeye çalışmak gibi bir şeydi bu. O da zaten olanaksızdı. Pek makyaj yapmıyordu, giysileri hâlâ köyden şehre yeni gelmiş genç evli, çocuklu bir kadının tüm özenine rağmen saklayamadığı taşralı havasını yansıtıyordu: zarif ceketler, etek ve bir dizi inci kolye.

Ann derin derin içini çekti.

“Neden sanki böyle aptalca şeyler düşünüyorum ki? Herhalde bunun nedeni Sarah’nın gitmiş olması.”

Fransızlar böylesi durumlarda, “*Partir, c’est mourir un peu...*”⁽¹⁾ diyorlardı.

Evet, bu doğruydı... Sarah’nın o puflaya puflaya ilerleyen trende uzaklaşması –yani ayrılık– ölüm gibi bir şeydi Ann için. Tıpkı benim de onun için olduğum gibi, diye düşündü Ann. Tuhaf bir şey bu... ayrılık. Zaman ve mekân ayrılığı...

Sarah’nın kendi yaşamı vardı... Ann’in de... Herkes kendi yaşamından sorumluydu.

İçinde şiddetle hissettiği o soğukluk yerini hoş, huzur veren bir duyguya bıraktı. Artık sabah istediği saatte kalkmakta, istediğini yapmakta tamamen özgürdü. Gününü istediği

1 Bir ölüm, bir ayrılık olmasaydı...

şekilde planlayabilirdi. Akşam yatağa erkenden girebilir, hatta yemeğini tepsiyle yanına alabilirdi ya da sinema veya tiyatroya gidebilirdi. Ya da trene atlayıp, kırsala açılıp, dilediğince dolaşabilirdi... Ormanda çıplak ağaç dallarının arasında, mavi gökyüzünün görüldüğü yaprak dökmüş ağaçların arasında dilediğince yürüyebilirdi...

Tabii ki bütün bunları aslında istediği herhangi bir zamanda da yapabilirdi. Ama eğer iki kişi birlikte yaşıyorsa, genellikle bunlardan biri diğerinin yaşantısı üzerinde belirleyici olabiliyordu. Ann, Sarah'nın sürekli geliş gidişlerinden, hareketli yaşantısından dolayı da olsa zevk alıyordu.

Anne kızın bir arada olması kuşkusuz büyük bir keyifti. Bu yaşamı yeniden yaşamak gibi bir duyguydu; hem de geçmişte kalan gençlik ıstıraplarını çekmeden. Yaşamın getirdiği deneyimlerle artık gençlikte çok önemsenen küçük şeylerin aslında pek bir önemi olmadığını, sorunların kendiliğinden çözüldüğünü biliyor, zaman zaman karşılaştığınız sinir krizleri karşısında hoşgörülle gülümseyebiliyordunuz.

“Ama anne, gerçekten de...” diyordu Sarah böyle durumlarda tüm dik başlılığıyla ve sabırsızlığıyla, “Bu çok ciddi bir durum. Böyle gülümseyip geçmemelisin. Nadia tüm geleceğinin tehlikede olduğuna inanıyor.”

İnsan kırk birine vardığında birinin tüm geleceğinin risk altında olmasının gerçekte çok ender bir durum olduğunu öğreniyordu. İnsanoğlu gençlikte düşündüğünden çok daha esnek ve dayanıklıydı. Kendini çok çabuk toparlıyor, güçlüklerin üstesinden ummadığı kadar çabuk geliyordu.

Savaş sırasında gönüllü hemşire olarak çalışan Ann belki de ilk kez o zaman daha önce kendisine çok önemli gibi görünmüş olan küçük sorunların gerçekte ne kadar önemsiz olduklarını anlamıştı. Kıskançlıklar, hasetler, zevkler, günlük

sorunlar –hatta elbisenin kolunun kısa olması ya da ayakka-
bının vurması bile– gençlikte ölmeyi isteyecek kadar önemli
olabiliyordu. Bunlar her ne kadar yaşandığı an için çok cid-
di, baskın, kahredici sorunlar olabilse de insanoğlu bunların
üstesinden kolayca gelebiliyordu. Kim bilir belki de bunların
ön plana çıkmasının asıl nedeni kişinin bilinçaltında yaşamak
için çok az zamanının olduğu düşüncesinin olmasıydı. Ann
hemşire olarak çalıştığı dönemde insanoğlunun doğasındaki
tuhaf tutarsızlıkları, çelişkileri de öğrenmiş, insanları ya da bir
olguyu gençlikten kaynaklanan bir dogmatizmle kolayca “iyi”
ya da “kötü” olarak nitelendirmenin ne denli yanlış olduğu-
nu anlamıştı. Hatta birinin tehlikedeki birini kurtarmak için
nasıl cesaretle çaba gösterdiğine tanık olmuştu, sonra başkası
için yaşamını tehlikeye atmaktan bir an çekinmeyen bu kişinin
kurtardığı bu kişiyi soymakta bir an bile tereddüt etmediğini
görmüştü.

Kısacası, insanoğlu kolay anlaşılır bir yaratık değildi ve bir
kalıba sığdırılamazdı.

Ann kararsızlık içinde kaldırımın kenarında dururken bir
taksinin kornasıyla kendini kaptırdığı düşüncelerinden sıyrılıp,
yeniden günlük yaşama döndü ve o andan sonra neler yap-
acağını düşündü.

O sabah aklındaki tek düşünce Sarah'yı istasyona götü-
rüp İsviçre'ye yolcu etmek olmuştu. O akşam James Grant ile
akşam yemeğine çıkacaktı. Sevgili James, her zaman o kadar
nazik ve düşünceliydi ki. “Sarah gidince kendini hiç şüphesiz
çok yalnız ve boşlukta hissedeceksin. Dışarı çıkıp biraz eğlen-
mek sana iyi gelir,” demişti. James gerçekten de çok tatlı ve
düşünceli biriydi. Sarah da onunlayken çok gülüyordu. Hatta
ondan, “Senin *pukka Sahib*⁽¹⁾ arkadaşın, tatlı annem,” diye söz

1 Hintçeden İngilizceye geçen, gerçek centilmen anlamında kullanılan terim.

ediyordu. James iyi bir insandı. Gerçi onun o uzun, insana hiç bitmeyecek gibi gelen öykülerine yoğunlaşmak çok zordu ama o bunları anlatmaktan öylesine bir zevk duyuyordu ki insan çaresiz, karşısındakini nazıkçe dinlemenin yirmi beş yıllık bir dostluktan sonra yapabileceğinin en azı olduğunu anlıyordu.

Ann saatine baktı. Army&Navy Mağazası'na gitmek için zamanı vardı. Edith de mutfak için birkaç şey istemişti. Böylece Ann'in kararsızlığı o an için geçti ve doğruca mağazaya gitti. Ne var ki tencereler arasında dolaşp fiyatlar konusunda bilgi alırken (ki indirim nedeniyle çok cazipti) yine daha önce yaşadığı o tuhaf paniğin etkisine girdi.

Birden ani bir kararlılıkla telefon kulübesine girerek bir numara çevirdi.

"Lady Laura Whitstable ile görüşebilir miyim, lütfen?"

"Kim görüşmek istiyordu?"

"Bayan Prentice."

"Bir dakika lütfen, Bayan Prentice."

Kısa bir aranın ardından telefonun diğer ucunda derin, hoş, rahatlatıcı bir ses duyuldu.

"Ann, sen misin?"

"Ah Laura, seni sabahın bu saatinde rahatsız etmemem gerektiğini biliyorum ama henüz Sarah'yı yolcu ettim ve eğer bugün çok meşgul değilsen..."

Karşısındaki sesin kararlı yanıtıyla cümlesi yarıda kaldı.

"Haydi bana öğlen yemeğine gel. Çavdar ekmeği ve süt var. Sana da uyar mı?"

"Bugün benim için her şey uygun. Sen gerçek bir melek-sin, Laura."

"O zaman bekliyorum. Biri çeyrek geçe burada ol."

2

Ann'in bindiği taksi sözleştikleri saatten tam bir dakika önce Harley Caddesi'ndeki evin önünde durdu. Ann ücreti ödeyip indi ve kapının zilini çaldı.

Kapıyı işinin ehli sadık kâhya Harkness açtı.

Kibar bir tavırla gülümseyerek, "Doğruca yukarı çıkabilirsiniz, Bayan Prentice," dedi. "Lady Laura da birkaç dakika içinde orada olacaktır."

Ann koşarcasına merdivenlerden yukarı çıktı. Büyük evin salonu bekleme odasına dönüştürülmüş, en üst katı ise rahat ve konforlu bir daire olarak döşenmişti. Salonda yemek için hazırlanmış küçük bir masa vardı. Salon ilk bakışta bir kadından çok erkeğe yakışır şekilde döşeliydi. Oldukça yıpranmış, büyük, rahat koltuklar, sandalyelerin üzerine bile yığılmış çok sayıda kitap ve kaliteli, renkli kadife perdeler.

Ann'in fazla beklemesi gerekmedi. Önce Lady Laura'nın etkileyici sesi duyuldu. Ardından merdivenlerden uçarcasına çıkan ayak sesleri. Hemen ardından Lady Laura neşeyle içeri girdi ve konuğunu büyük bir içtenlikle öperek selamladı.

Lady Laura Whitstable altmış dört yaşındaydı. Asil bir havası, kendine özgü bir tarzı vardı. Sesinden, bilinçli bir şekilde öne çıkarılmış göğüslerinden, kabarık taranmış gür, gri saçlarından, gaga burnundan kısacası her halinden canlılık, yaşam fışkırıyordu.

"Seni gördüğüme sevindim, yavrum," dedi neşeyle. "Çok güzel görünüyorsun, Ann. Gördüğüm kadarıyla bir demet menekşe almışsın. Gerçekten çok hassas ve duyarlı bir insansın. Bu tam da seni yansıtan bir çiçek."

"Çoğunluğa itici gelen menekşe mi? Gerçekten mi?"

"Sonbaharın yaprakları arasına gizlenmiş büyüleyici gizemi."

“Laura bu sen olamazsın. Sen her zaman katı ve gerçekçisindir.”

“Bence öyle olmam bana büyük yarar sağlıyor, ama inan, bu bazen çok büyük çaba gerektiriyor. Neyse, haydi yemeğe geçelim. Bassett, Bassett de nerede kaldı? Ah, işte geldi. Senin için dilbalığı hazırlattım. Yanında da bir kadeh beyaz şarap. Umarım hoşuna gider.”

“Laura, gerçekten de buna hiç gerek yoktu. Çavdarlı eklemekle süt kesinlikle yeterliydi.

“Yalnızca bana yetecek kadar süt varmış. Neyse, haydi masaya oturalım artık. Demek Sarah İsviçre’ye gitti. Ne kadar kalacak orada?”

“Üç hafta.”

“Çok güzel.”

Sevimsiz, sıkıca hizmetçi Bassett odadan çıktı. Lady Laura sütünü büyük bir keyifle yudumlarken sinsi, kurnaz bir ifadeyle sordu.

“Onu özlüyorsun değil mi? Ama sanırım benimle görüşmek istemenin nedeni bu değil. Haydi Ann, anlat bana, seni sıkı ne? Çok fazla zamanımız yok. Beni sevdiğini, benimle olmaktan hoşlandığını biliyorum ama birazdan telefon çalar. Arayan da genellikle acilen benimle konuşması gereken ve benim bilgeliğime ihtiyaç duyan biridir.”

Ann çekinerek, “Kendimi çok suçlu hissediyorum,” dedi.

“Saçmalama tatlım. Bunu bir tür alçakgönüllük olarak algılamak istiyorum.”

Ann heyecanla atıldı.

“Ah Laura, bunun aptallık olduğunu çok iyi biliyorum. Ama birden *paniğe* kapıldım işte. Victoria İstasyonu’nda dizi dizi duran otobüsler, kalabalık... Ben... ben... kendimi korkunç *yalnız* hissettim.”

“E... evet, anlıyorum...”

“Bu yalnızca Sarah’nın gitmesi ve onun yokluğunu hissetmemle ilgili bir durum değil. Çok daha ötesinde bir şey...”

Laura Whitstable başıyla onayladı, zeki gözlerinde kurnaz bir pırıltı belirdi. Sakin sakin Ann’i süzdü.

Ann ağır ağır ekledi.

“Şey, aslında insanın zaten her zaman yalnız olduğunu... gerçeği...”

“Ah, vardığın sonuç da bu mu? Elbette eninde sonunda olacak bir şey bu, kaçınılmaz bir yazgı. İlginçtir ama insan her nedense bununla yüzleşmek durumunda kaldığında yeni keşfetmiş gibi şok geçirir. Kaç yaşındasın Ann? Kırk bir değil mi? Aslında bunu bu yaşta keşfedebilmiş olman çok iyi. Daha ileri bir yaşta çok yıkıcı etkileri olabilir, daha gençkense kabullenmek büyük cesaret gerektirir.”

Ann merakla, “Sen hiç gerçekten yalnız olduğun duygusuna kapıldın mı, Laura?” diye sordu.

“Ah evet, hem de yirmi altı yaşında, herkesin birbirine büyük bir sevgiyle yaklaştığı kalabalık bir aile toplantısının ortasında. Ürktüm ve korkuya kapıldım ama gerçeği kabullendim. Asla inkârâ çalışmadım. Kişi yeryüzünde yalnızca bir tek dostu olduğunu, ona doğumdan mezara kadar eşlik eden tek bir dostu olduğunu –ve bunun da yine kendisi olduğunu– kabullenmeli. Bu dostla iyi geçinmeyi, *kendi kendisiyle barışık yaşamayı öğrenmeli*. Sorunun tek çözümü bu. Ve bu hiç kolay değil.”

Ann iç çekti.

“Yaşam bana çok anlamsız geliyor. Sana her şeyi anlatmak istiyorum Laura. Yıllar öylesine geçiyor ve geçen günleri doldurabileceğim hiçbir şey yok. Oh, sanırım ben aptal, işe yaramaz kadının tekiyim...”

“Haydi, haydi, sakın ol, böyle düşünmemelisin. Savaş sırasında çok yararlı hizmetlerin oldu. Yaşamdan zevk alan, akli başında, nerede nasıl davranması gerektiğini bilen bir kız çocuk yetiştirdin. Ve bir şekilde bu sana özgü sakın yaşamdan zevk almayı da biliyorsun. Bütün bunlar çok anlamlı ve mutluluk verici. Eğer doğrudan muayenehaneme gelecek olsan, temelde paraya çok düşkün bir insan olmama rağmen, senden hiçbir şey istemeden seni sağlıklı teşhisiyle evine gönderirdim.”

“Sevgili Laura, insanı rahatlatmayı ne kadar iyi biliyorsun. Ama sanırım ben –Sarah’nın üzerine çok fazla düşünüyorum– ona fazla bağlıyım.”

“Saçmalıyorsun.”

“Bu beni çok endişelendiriyor. Çocuklarını fazla üzerine düşerek bunaltan takıntılı annelerden olmak istemiyorum.”

Laura Whitstable ciddi ciddi, “Şu günlerde takıntılı annelerden o kadar çok söz ediliyor ki anneler çocuklarına olması gereken ilgiyi göstermekten bile çekiniyorlar.”

“İyi ama takıntı kötü bir şey!”

“Tabii ki öyle. Her gün bu gibi bir durumla karşılaşıyorum. Oğullarını fazla sahiplenen anneler ve kızlarının yalnızca kendilerine ait olduğunu düşünen babalar. Ama bunun suçunun yalnızca ebeveynlerde olduğu da düşünülmemeli. Bir zamanlar odamda bir kuş yuvası vardı, Ann. Yavrular kanatları gelişip uçabilecek duruma geldiklerinde sırasıyla yuvayı terk ettiler, ama içlerinden biri uçabilecek durumda olmasına rağmen gitmek istemedi. Yuvada kalmak, orada beslenmek istiyordu. Uçurumun kıyısına gelme riskini bile göze almak istemiyordu. Tabii bu anne kuşu çok kızdırdı. Defalarca ama defalarca ona yuvanın kenarına çıkıp, uçmayı öğretmeye çalıştı, kanatlarını açıp uçarak bunu nasıl yapacağını gösterdi, cıvıdayarak,

kanat çırparak bunun gerekliliğini anlatmaya çalıştı. Ama küçük kuş inat etmeye devam etti. Sonunda anne onu beslemekten vazgeçti. Gerçi gagasıyla mama getiriyordu ama yuvanın diğer ucunda kenarda duruyor, yavrusunu oraya çekmeye çalışıyordu. İnsanlar arasında da aynen böyle davrananlar vardır. Ergen ama ergen olmanın getirdiği sorumluluklarla, yaşamın güçlükleriyle yüzleşmekten çekinen çocuklar. Bunun eğitimle de bir ilgisi yoktur. Bunun tek ama tek nedeni onların *kendileri*, kendi kişilikleridir.”

Sözlerini sürdürmeden kısa bir ara verdi.

“Sahip olmak gibi sahip olunmak insanlarda sıkça rastlanan bir istektir. Bu kişinin yeterince olgunlaşmamış olmasından kaynaklanabileceği gibi olgunlaşmak istememesinden de kaynaklanabilir. İnsanın doğası, kişiliği hakkında o kadar az şey biliyoruz ki.”

Ann genel kavramların onu pek ilgilendirmediğini belirtir şekilde, “Yani,” dedi. “Sen benim takıntılı bir anne olmadığımı mı düşünüyorsunuz?”

“Her zaman Sarah ile aranda çok olumlu ve başarılı bir ilişki olduğunu düşünmüşümdür. Nasıl diyeyim, aranızda çok doğal, derin bir sevgi var.” Sonra düşünceli düşünceli ekledi. “Tabii Sarah yaşına göre henüz biraz çocuk.”

“Halbuki ben onun hep yaşıtlarına göre daha olgun olduğunu düşünmüşümdür.”

“Bence değil. Kafa yapısı olarak on dokuzdan olgun değil.”

“Ama o son derece kendine güvenen, yaşam dolu, pozitif bir genç. Son derece de bilgili ve çok yönlü. Birçok konuda fikri var.”

“Kastettiğin genel kabul gören görüşler, değil mi? Onun kendi yaşamına ilişkin gerçekten *kendine özgü* fikirlerini oluş-

turması için daha çok zaman var. Günümüz gençlerinin hemen hemen hepsi kendinden emin bir görünüm sergiliyorlar. Bunun nedeni de aslında güvene gereksinim duymaları. Çok belirsiz bir çağda yaşıyoruz ve hiçbir şey dengeli değil, her şey değişken ve gençler bunu hissediyorlar. Günümüzde sorunların yaklaşıp yarısının temelinde de bu var. Denge ve istikrar eksikliği. Dağılmış yuvalar. Ahlaki standartların çöküşü. Sen de çok iyi bilirsin ki bir fidenin büyüyüp gelişmesi için kök salana kadar uygun koşullarda gözetilmesi gerekir.”

Birden neşeyle güldü.

“Seçkin ve bilge biri olarak tanınmama rağmen ben de tüm yaşlı kadınlar gibi vaaz veriyorum.” Önündeki sütünden bir yudum aldı. “Bunu neden içtiğimi biliyor musun?”

“Sağlıklı olduğu için mi?”

“Hah, hah! Bir nedeni sevir olmam. Bir seferinde tatilimi geçirmek için bir çiftliğe gitmiştim o günden beri içiyorum bunu. Bir diğer nedeni ise farklılaşmak istemişim. Kişiler kendilerine bir rol biçerler. Hepimiz yaparız bunu. Yapmalıyız da. Ben bunu birçoklarından daha da fazla yapıyorum. Ama Tanrı'ya şükür, ben rol yaptığımı biliyorum. Sana gelince Ann, hiçbir şeyin yok. Gayet iyisin. Bu yalnızca yeniden gücünü topladığın anlamına geliyor.”

“Yeniden güç toplamak derken ne kastediyorsun Laura? Yoksa...” Bir an duraksadı.

“Her şeyi fiziksel olarak algılamamalısn. Mantık çerçevesi içinde de bakmalısın. Kadınlar genellikle şanslı yaratıklardır, tabii her ne kadar yüzde doksan dokuzu bunun farkında olmasa da. Rahibe Teresa manastırlarda reform çalışmalarına başladığında kaç yaşındaydı? Elli! Sana bu anlamda daha birçok örnek sayabilirim. Yirmi ile kırk yaşları arasında kadınların

büyük bir çoğunluğu biyolojik anlamda güçlüdürler ancak sindirilmişlerdir. Kendilerini çocuklarına, kocalarına, sevgililerine adarlar, yaşamlarını kişisel ilişkileri belirler. Bazı kadınlar ise bu doğal güdülerini farklı yönlendirir, tatmini işte bulur ve kariyer yaparlar. Zihnini ve ruhunu doğal olarak ikinci bir kez çiçek açması, yani kısaca ikinci bahara ulaşılması için kadının orta yaşı bulması gerekir. Kadın yaşlandıkça daha fazla dışa döner, kişisel konular geri plana itilir. Erkeklerin ilgi alanları daralırken kadınlarınkı genişler. Altmış yaşındaki bir erkek genelde sürekli kendini yineleyen bir plağa benzer. Altmışında bir kadın ise kişiliğini oluşturmayı başarmışsa ilginç bir insandır.”

Ann, James Grant’i düşünerek gülümsedi.

“Kadınlar sürekli yenilik peşindedirler. Tabii bu orta yaş döneminde kendilerini aptal durumuna düşürenler de yok değildir. Bazıları akıllarını sekse takarlar. Yine de orta yaş insanların önünde büyük fırsatların açıldığı bir dönemdir.”

“İnsanı rahatlatmayı ne kadar iyi biliyorsun, Laura. Yani sence bir şeyler yapmaya mı başlamalıyım? Örneğin bazı sosyal çalışmalar?”

Laura Whitstable kaşlarını çatarak, “Bu tamamen çevrendekileri ne kadar umursadığınla ilgili bir konu,” dedi. “İçinden gelmiyorsa bunu yapman kesinlikle anlamsız. İstemediğin şeyleri yapmak için kendini motive etmeye çalışman kesinlikle doğru olmaz. Yalnızca içinde hissettiğin boşluğu doldurmak için istemediğin bir şeyi kesinlikle yapmamalısın. Bundan daha büyük bir yanlış olamayacağını açıkça söyleyebilirim. Hasta yaşlı kadınları ziyaret etmekten ya da sevimsiz, arsız, sorunlu çocukları deniz kıyısına götürmekten hoşlanacaksan benim bir diyeceğim olamaz. Bundan hoşlanan, tatmini bunda bulan birçok insan da var. Hayır, Ann, kendini asla bir şeyler yapmaya

zorlamamalısın. Unutma her tarlanın zaman zaman nadasa bırakılması gerekir. Şu ana kadar yaşamını annelik duygusu doldurdu. Seni sanatçı ya da sosyal hizmetlerde çalışan biri olarak düşünemediğim gibi yaşamını baştan aşağı yeniden düzenleyecek bir reformcu olarak da göremiyorum. Sen akli başında düzgün bir kadınsın Ann, hem de çok hoş bir kadın. Bekle. Yalnızca bekle, sabırla, inançla, umutla bekle, göreceksin. Yaşamını dolduracak, anlamlandıracak bir şey elbet karşına çıkacak.”

Kısa bir duraksamanın ardından, “Daha önce hiç ilişkin oldu mu?” diye ekledi.

Ann kızardı.

“Hayır.” Sonra birden cesaretini toplayarak sordu. “Yani sizce olmalı mıydı?”

Laura Whitstable derin derin iç çekti ve ardından öylesine bir kahkaha patlattı ki bunun şiddetiyle neredeyse masanın üstündeki bardaklar bile şingirdadı.

“Ah bu modern ikiyüzlülük! Victoria Dönemi'nin terbiyesini alan bizler seksten korkardık, bu konunun üstü örtülmeye çalışılırdı. Seks konuşmak tabuydu. Kötü ve yanlıştı. Günümüzdeki durum bunun tam tersi, ama onun da tam doğru olduğunu söyleyemem. Şimdi sekse eczaneye sipariş verilip, satın alınabilecek bir şeymiş gibi yaklaşıyor. Aynen hazım ilaçları ya da penisilin gibi. Genç bayanlar bana gelip, “Bir âşığım olsa daha iyi mi olurum?”, “Sizce çocuk yapmalı mıyım?” diye soruyorlar. Sanki bir erkekle yatmak zevkten öte yerine getirilmesi gereken bir görevmiş gibi yaklaşıyorlar konuya. Sen aşırı ihtiraslı bir kadın değilsin, Ann. Senin yaşamında sevgiye, sevecenliğe, aşka yer var. Sen karşındakine bunları sunabilecek birisin. Seks de bunun bir parçası olabilir ama senin yaşamında birinci planda değil. Eğer benden bir tahminde bulunmamı istiyorsan, yakın bir tarihte yeniden evleneceğini söyleyebilirim.”

“Oh hayır, bunu bir daha deneyebileceğimi hiç sanmıyorum.”

“Öyleyse neden bugün bir demet menekşe alıp paltonun yakasına iğneledin? Evin, odan için çiçek almak doğaldır, ama onları üzerinde taşımazsın. Bu menekşeler bir sembol, Ann. Bunları satın aldın, çünkü bilinçaltının derinliklerinde baharı hissediyorsun, ikinci baharın yaklaşmakta.”

Ann acı acı gülümseyerek, “Ölümden önceki son yaz gibi mi?” diye sordu.

“Nasıl istersen öyle düşünebilirsin.”

“Laura, bu tahminin çok hoş ve ilginç olabilir ama inan bana bu menekşeleri almamın tek nedeni satan kadının çok üşümüş olması ve kötü görünmesiydi.”

“Evet, sen böyle düşünüyorsun, ancak bu sadece görünür neden. Kendini kandırma Ann, gerçek nedeni görmeye çalış. Artık kendi kendini tanımayı, anlamayı öğrenmelisin. Yaşamdaki en önemli şey bu: kendini tanımayı denemek ve öğrenmek. Tanrım saat ikiye geçmiş. Artık gitmeliyim. Bu akşam ne yapıyorsun?”

“James Grant’le yemeğe çıkacağım.”

“Albay Grant’le mi? Evet, tabii. Cazip bir adam.” Gözleri parladı. “Uzun zamandır peşinde, değil mi Ann?”

Ann Prentice güldü ve kızardı.

“Ah bu yalnızca bir alışkanlık.”

“Sana birçok kez evlenme teklif etmişti, değil mi?”

“Evet, ama bunun hiçbir anlamı yoktu ki. Ah Laura gerçekten de bunu yapabileceğimi mi düşünüyorsun?... Yapmalı mıyım? Sonuçta ikimiz de yalnız...”

“Evlilik konusunda *gereklilik* diye bir şey olamaz, Ann. Kötü bir kocadansa hiç olmaması her zaman daha iyidir. Zavallı Albay Grant ona acıdığımı sanma sakın. Eğer bir adam

sürekli olarak bir kadına evlenme teklif eder ve her defasında reddedilirse bu umutsuz şeylerin peşinde koşmaktan içten içe zevk alan biri olduğu anlamına gelir. Eğer Dunkirk'te olsaydı, bundan zevk alırdı, hatta korkarım Hafif Süvari Birliği'nde görevlendirilmiş olmak çok daha hoşuna gidebilirdi. Tanrım, bu ülkede bizler yenilgilerimizden ve hatalarımızdan ne kadar hoşlanıyoruz, buna karşılık zaferlerimizden de bir o kadar utanıyoruz.”⁽¹⁾

(1) İkinci Dünya Savaşı'nda Fransa'nın Dunkerque kıyılarında sıkışan 400 bin İngiliz askerinden tam 338.226 asker tahliye edilmiş, geriye kalan 68.111 asker ise ölmüş, kayıp veya esir düşmüştü. Böylece bozgun, bir zafer propagandasına dönüşmekle kalmıyor, yüz binlerce deneyimli asker, Hitler'e karşı ileride girişilecek harekât için kurtarılmış oluyordu.

2. BÖLÜM

1

Ann yeniden evine döndüğünde sadık Edith onu soğuk bir ifadeyle karşıladı.

“Bugün öğle yemeğinde sizin için çok güzel bir pisibalığı hazırlamıştım. Yanında da krem karamel.”

“Bağışla Edith. Öğlen yemeğini Lady Laura ile yedim. Ama sana zamanında telefon edip haber verdim, değil mi?”

Edith asık bir suratla, “Zaten pisibalığını pişirmedim,” dedi.

Uzun boylu, zayıf denecek kadar ince bir kadındı. Nöbetteki bir askeri andıran dimdik duruşuyla ve hoşnutsuzluğunu belirten küçük, hafif aşağı sarkık ağzıyla rahatsız edecek derecede ciddi bir ifadesi vardı.

“Böyle ani karar değişiklikleri ve sürprizler sizde alışık olduğum bir durum değil. Miss Sarah olsa hiç şaşırmazdım. Bu arada heyecanla aradığı eldivenlerini ancak o gittikten sonra bulabildim, ne yazık ki işine yaramayacak. Kanepenin arkasına sıkışıp kalmış.”

“Çok yazık.” Ann çok renkli, kalın örgü eldivenleri Edith’in elinden aldı. “Yola çıkalı çok oldu, çok uzakta olmalı.”

“Sanırım gittiği için çok mutludur.”

“Evet, bütün grup çok neşeliydi.”

“Kim bilir belki dönüşleri o kadar neşeli olmaz. Birinin ya da ikisinin koltuk değnekleriyle dönmesi olası.”

“Oh Edith, böyle şeyler söylememelisin.”

“İsviçre’deki kış sporları merkezleri çok tehlikeli. Kol ya da bacağını kırman işten bile değil, üstelik bir de yerine doğru oturtulup alçılanmazsa kangrene yol açar, insanı ölüme bile götürebilir. Ayrıca kokusu da korkunçtur.”

“Ne diyeyim, Sarah’nın başına böyle bir şey gelmemesi için dua edelim. Umarım böyle bir şey yaşanmaz.”

Ann, Edith’in karamsar tahminlerine alıştı. Yaşlı kadın bundan zevk alıyordu.

Edith, “Miss Sarah olmayınca ev çok sessiz olacak,” dedi. “Hiçbir şey aynı olmayacak, kendimizi tanımakta bile zorlanacağız, ev o kadar sakın olacak.”

“Böylece sen de biraz dinlenme fırsatı bulmuş olacaksın, Edith.”

Edith hiddetle, “Dinlenmek mi?” diye sordu. “Neden dinleneyim ki? Benim dinlenmeye gereksinimim yok. Annem hep, ‘İşleyen demir pas tutmaz,’ derdi. Ben de aynı görüşteyim. Şu aralar Miss Sarah evde olmadığına göre, onun ve arkadaşlarının her an eve girip çıkmaları gibi bir durum söz konusu olmayacaktır. Bu da iyi bir temizlik için güzel bir fırsat. Evin de derin bir temizliğe ihtiyacı var.”

“Bence ev son derece temiz, Edith.”

“Bu sizin düşünceniz. Ama ben farklı görüşteyim ve bunu sizden çok daha iyi biliyorum. Perdelerin çıkarılıp iyice bir sil-kelenmesi gerekiyor. Sonra avizelerin de yıkanması gerek. Ah, Tanrım, yapacak çok işim var.”

Edith’in gözleri parlıyordu. Ev işlerine koyulmak için sabırsızlandığı anlaşıyordu.

“Yardım alsan?”

“Ne, ben mi? Söz konusu bile değil. Her şeyin olması gerektiği şekilde titizlikle yapılması benim için çok önemli. Bugün artık doğru dürüst çalışan birini bulmak olanaksız denilecek kadar zor. Eşyalarınız çok güzel. Böyle güzel kalmaları için de iyi bakılmaları gerekiyor. Ancak yemek filan gibi günlük işler yüzünden onlara gereken özeni gösteremiyorum.”

“Yemek konusunda olağanüstüsün. Bunu sen de biliyorsun.”

Edith’in yüzünde beğenilmenin mutluluğundan kaynaklanan bir gülümseme belirdi ve normalde her zaman asık olan çehresi bir an için aydınlandı.

Yine de küçümser bir havada, “Yemek mi?” dedi. “Yemek ne ki? İş bile sayılmaz, özellikle de benim gözümde.”

Dönüp yeniden mutfağa gitme niyetindeydi. Öncesinde hanımına, “Çayı saat kaçta isterdiniz?” diye sordu.

“Şimdi değil. Dört buçuk gibi.”

“Eğer yerinizde olsaydım ayağımı uzatıp kısa bir şekerleme yapardım. Böylece akşama daha zinde olurdunuz. Bu sakinliğin keyfini çıkarmalısınız.

Ann gülümsedi. Salona gidip kanepeye oturdu.

“Bana küçük bir kızmışım gibi özenle bakıyorsun, Edith.”

“Annenizin yanında çalışmaya başladığımda zaten öyleydiniz, Bayan Ann. Biliyor musunuz, o zamandan bu yana pek değişmediniz. Bu arada Albay Grant telefon etti, sizi saat sekizde Mogador Restoran’da bekleyeceğini anımsatmak istemiş. Haberdar olduğunuzu söyledim. Şu erkekler, gereksiz yere hep bir telaş, telaş, telaş. Asker kökenliler de bu konuda en kötüler.”

“Bu gece yalnızlık hissedeceğimi düşünüp beni dışarıda yemeğe davet etmesi büyük bir nezaket.”

Edith ciddiyetle ekledi.

“Albaya karşı olduğumu düşünmemelisiniz. Telaşlı olabilir ama sonuçta gerçek bir centilmen.” Sözlerine kısa bir ara verdi. “Aslına bakarsanız Albay Grant’ten daha kötüsüne de rastlamış olabildiniz.”

“Sen ne diyorsun, Edith?”

Edith gözlerini bile kırpmadan sabit bakışlarla hanımını süzdü.

“Aslında söylemek istediğim yalnızca ondan çok daha kötü erkekler de olabileceği... Neyse, Sarah burada olmadığına göre artık Bay Gerry’yi pek görmeyiz.”

“Ondan hiç hoşlanmıyorsun, değil mi Edith?”

“Şey, nasıl diyeyim, hoşlanıyorum da hoşlanmıyorum da. Beni anlıyorsunuz, değil mi? İyi bir insan olduğu kesin, bu inkâr edilemez. Ama istikrarsız biri. Kız kardeşim Marlene onun gibi biriyle evlenmişti. Hiçbir işte altı aydan fazla kalamadı. Üstelik de başına gelenlerde, asla kendi suçu da olabileceğini kabullenmedi.”

Edith odadan çıktı. Ann başını yastığa koydu ve gözlerini kapadı.

Dışarıdaki trafiğin uğultusu pencereler kapalı olmasına rağmen yakınlarda bir yerde bir arı kovanı varmışçasına duyuluyordu. Masanın üzerindeki vazoda duran sarı fulyaların hoş kokusu havaya yayılıyordu.

Ann kendini huzurlu ve mutlu hissediyordu. Gerçi Sarah’yı özleyecekti ama kısa bir süreliğine yalnız kalmak da huzur ve mutluluk verebiliyordu.

İyi de o sabahki paniği neydi öyle...

James Grant’in o akşam yemeğe başka kimleri davet etmiş olduğunu merak ediyordu.

2

Mogador küçük ve eski moda bir restoran olmasına rağmen iyi yemekleri ve şaraplarıyla birlikte huzurlu ortamıyla tanınmıştı.

O akşam restorana ilk gelen Ann oldu. Albay Grant'i girişteki barda oturmuş, telaşla saatini açıp kaparken buldu.

Albay onu görünce, "Ah Ann," diye seslenerek, yerinden fırladı. "Hoş geldin." Beğeniyle Ann'in zarif siyah gece elbisesini ve boynundaki bir sıra inciye süzdü. "Güzel kadınların randevularına tam zamanında gelmeleri bulunmaz bir şey."

Ann gülümsedi.

"Sanırım üç dakika kadar geç kaldım."

James Grant uzun boylu, dimdik, kısa saçlı, çıkık çeneli, asker olduğu tavırlarından hemen anlaşılan yakışıklı sayılabilecek bir adamdı.

Sabırsızca yeniden saatine baktı.

"Diğerleri neden hâlâ gelemediler ki? Masamız sekizi çeyrek geçe yemek için hazır olacak, öncesinde bir içki alalım mı? Sherry? Kokteyle yeğliyordun, değil mi?"

"Evet, teşekkürler. Kimler geliyor?"

"Massingham'lar. Onları tanıyorsun, değil mi?"

"Elbette."

"Sonra Jennifer Graham. Birinci dereceden kuzinim, onunla daha önce karşılaşmış karşılaştığını..."

"Sanırım daha önce de bir kez seninle birlikteyken karşılaşmıştık."

"Bir de Richard Cauldfield. Onunla geçen gün tesadüfen karşılaştım. Eski bir dostum. Yıllardır görmemiştim. Ömrünün büyük bir kısmını Burma'da geçirdi. İngiltere'ye dönmüş ama tabii uyum sağlamakta zorlanıyor."

“Anlıyorum.”

“Çok iyi bir insandır. Ne yazık ki çok üzücü bir yaşamı oldu. Karısı ilk çocuğunun doğumunun hemen ardından öldü. Ona delicesine âşıktı. Bu ölümün acısını uzunca bir süre atlatamadı. Buradan uzaklaşması gerektiğini düşündü, zaten bu yüzden de Burma’ya gitti.”

“Ya bebek?”

“Ah, o da öldü.”

“Ne acı.”

“Ah, işte Massingham’lar da geldi.”

Sarah’nın her zaman “Mem Sahib” olarak bahsettiği Bayan Massingham, Ann’i içtenlikle selamladı. Öylesine içten gülüyordu ki beyaz dişlerinin neredeyse tamamı görünüyordu. Çok zayıf bir kadındı, Hindistan’da geçirdiği uzun yılların ardından teni koyulaşmıştı. Kocasıysa, tıknaz, kısa, sözcüklerin üzerine basa basa konuşmasıyla tanınan bir adamdı.

Bayan Massingham neşeyle Ann’in elini sıkarken, “Sizi yeniden görmek ne güzel,” dedi. “Hem de böylesine şık, tam akşam yemeğine uygun bir gece elbisesiyle. Buradayken gece elbisesi giyme fırsatını pek bulamıyorum. Her defasında, “Üzerindeki değiştirme,” diyorlar. Günümüzde kişinin isteyerek yaşamını tekdüze ve dar bir çembere hapsedmesi, her şeyi kendi başına yapmak zorunda kalması korkunç. Bazen tüm günü mutfak evyesinin başında geçiriyormuşum gibi bir duyguya kapılıyorum. Bu ülkede daha fazla kalmaya dayanabileceğimizi hiç sanmıyorum. Şimdiden Kenya’yı düşünmeye başladım bile.”

Kocası, “İnsanların çoğu İngiltere’yi terk ediyor,” diye söze karıştı. “Bıkkınlıktan. Lanet bir hükümet.”

Albay Grant araya girerek, “Ah işte Jennifer da geldi,” dedi. “Cauldfield da.”

Jennifer Graham otuz beş yaşlarında at suratlı bir kadındı, güldüğünde neredeyse kişniyordu. Richard Cauldfield'sa orta yaşlı, yanık tenli bir adamdı.

Ann'in yanına oturdu. Konuşmaya ilk başlayan Ann oldu.

Richard Cauldfield'a, ne kadar zamandır İngiltere'de olduğunu, İngiltere hakkında ne düşündüğünü sordu.

Richard Cauldfield İngiltere'ye alışmasının biraz zaman alacağını, her şeyin eskisine oranla çok değişmiş olduğunu söyledi. İş arıyordu, ama özellikle de onun yaşında biri için iş bulmak hiç de kolay değildi

"Evet, korkarım haklısınız. Sanırım artık hiçbir şey yolunda gitmiyor, yaşam çok zor, en azından ben öyle düşünüyorum."

"Evet, üstelik henüz elli bile olmadım." Richard gülümsedi, içten ve çocuklara özgü saf bir gülümsemesi vardı. "Ufak da olsa biraz sermayem var. Şehir dışında küçük bir yer almayı düşünüyorum. Çiçek ya da sebze yetiştirebilirim. Ya da belki tavuk..."

Ann, "Aman tavuk işine girmeyin," dedi. "Birkaç arkadaşım denedi bunu ama sanırım hastalıklarıyla başa çıkmak pek mümkün olmuyor."

"Evet, sebze yetiştiriciliği daha doğru bir seçim olabilir. Belki pek kârlı değil ama çiftlik yaşamı zevkli olsa gerek." Cauldfield iç geçirdi. "Bu işler o kadar zorlaştı ki. Ülke çok karışık. Belki bir hükümet değişikliği..."

Ann şüpheyle de olsa onunla aynı fikirde olduğunu belirtti. O sıralar genel görüş buydu.

"İnsanın yeni bir yaşama karar verip bunu uygulamaya koyması hiç kuşkusuz çok zor olmalı," diye mırıldandı.

"Yoo hayır, ben hiç endişelenmiyorum. Kaygı, endişe bana göre şeyler değil, ben asla sürekli yakınan insanlardan olamam.

Eğer bir erkek kaderini kendi elinde tutar, kendine güvenir ve kararlı olursa, zorluklar kendiliğinden yok olacaktır.”

Bu oldukça iddialı, dogmatik bir yaklaşımdı. Ann ona şüpheyle baktı.

“Acaba... bilemiyorum.”

“Emin olun bu böyle. Sürekli şanssızlıktan, kötü kaderlerinden yakınan insanlara hiç tahammülüm yok.”

“Bu konuda size kesinlikle hak veriyorum,” diyen Ann sözcükleri öylesine vurgulamıştı ki Caudfield’in kaşları şaşkınlıkla kalktı.

“Böyle bir deneyiminiz olmuş gibi konuşuyorsunuz?”

“Oldu da. Kızımın erkek arkadaşlarından biri sürekli gelip yaşadığı şanssızlıklardan bahsediyordu. Başlangıçta ona çok acıyordum ama şimdi artık sıkıldım ve duyarsızlaştım.”

Bayan Massingham masanın diğer ucundan konuya katıldı. “Bu gibi şanssızlık öyküleri çok sıkıcı *olabiliyorlar*.”

Albay Grant, “Kimden bahsediyorsun, Sarah, genç Gerald Lloyd’dan mı? Onun bir baltaya sap olacağını düşünmüyorum.”

Richard Cauldfield yavaşça Ann’e, “Demek kızınız var? Hem de erkek arkadaşı olabilecek bir yaşta?” diye fısıldadı.

“Ah evet. Sarah on dokuz yaşında.”

“Onu çok seviyorsunuz, değil mi?”

“Elbette.”

Ann bir an adamın gözlerinde tuhaf bir hüznün fark ederek Albay Grant’in anlattığı öyküyü anımsadı.

Richard Cauldfield’in yalnız bir adam olduğunu düşündü.

Caudfield dalgın bir ifadeyle, “Yetişkin kızı olan birine göre çok genç görünüyorsunuz...” dedi.

Ann neşeyle güldü.

“Benim yaşımdaki kadınların genelde çok hoşuna gidecek bir iltifat bu.”

“Belki. Ama ben gerçeği söylüyorum. Eşiniz...” Kısa bir duraksamanın ardından, “Öldü mü?” diye sordu.

“Evet, çok uzun zaman önce.”

“Neden yeniden evlenmediniz?”

Bu fazlasıyla yersiz, küstah bir soru sayılabilirdi ama Cauldfield’in ses tonundaki içtenlik ve gerçek ilgi yanlış anlamayı engellemeye yeterliydi. Ann, Richard Cauldfield’in iyi ve dürüst bir insan olduğunu hissediyordu. Bunu sormasındaki tek amaç merak olmalıydı.

Ann, “Şey, çünkü...” dedi ve sustu. Sonra kendinden emin bir şekilde gerçeği açıkladı. “Kocamı çok fazla sevdim. O öldükten sonra bir daha kimseye âşık olmadım. Onun yerini kimse dolduramadı. Tabii Sarah da vardı.”

“Evet,” dedi Cauldfield. “Evet. Sizin gibi biri için çok doğal bu, olması gereken de.”

O sırada Grant ayağa kalktı ve konuklarına restoran kısmına geçmeyi ve kendileri için ayrılan masaya oturmalarını önerdi. Ann yuvarlak masada davet sahibinin yanına oturdu. Diğer tarafına da Binbaşı Massingham geçti. Böylece Cauldfield ile *tête-à-tête*¹⁾ sohbeti sürdürme olanağı kalmamıştı. Cauldfield’in da yanındaki Miss Graham’la konuşmakta zorlandığı anlaşılıyordu.

“Bence aralarında bir şeyler olabilir,” diye fısıldadı albay, Ann’in kulağına. “James’in yaşamında bir kadına ihtiyacı var.”

Bu düşünce her nedense Ann’in hiç hoşuna gitmemişti. Jennifer Graham, o koca sesi ve kişnemekten farksız gülüşüyle. O asla Cauldfield gibi birinin evleneceği kadın olamazdı.

O sırada istiridy servisi yapıldı ve gruptakiler bir yandan yemeklerini yerken bir yandan da konuşmayı sürdürdüler.

“Sarah bu sabah mı gitti?”

1 Baş başa

“Evet James. Umarım yeterince kar yağmıştır.”

“Evet, ama bu dönemde belli olmaz. Neyse, umarım beklediği gibi olur, çok eğlenir. Sarah çok güzel bir kız. Bu arada, genç Lloyd giden grupta yok, öyle değil mi?”

“Oh hayır, amcasının firmasında işe başladı, buradan ayrılamaz.”

“Bu iyi işte. Onun yakınlaşma girişimlerini daha tomurcukken engellemelisin.”

“Günümüzde bu hiç kolay değil, James.”

“Hımm, sanırım öyle. Yine de Sarah’nın bir süre uzaklaşması iyi oldu.”

“Evet. Ben de öyle düşünüyorum.”

“Gerçekten mi? Sen akıllı bir kadınsın, Ann. Umalım ki orada Sarah’nın karşısına ona çok daha uygun bir genç çıksın.”

“Sarah henüz çok genç James. Gerry Lloyd konusunda ciddi olduğunu hiç sanmıyorum.”

“Belki de öyledir. Ama son gördüğümde onun için çok endişeliydi.”

“Sarah’nın endişeli olması bir şeyi göstermez. O yardımsever bir kız ve arkadaşlarının sorunlarıyla yakından ilgili. Kime karşı nasıl davranması gerektiğini biliyor ve öyle de davranıyor. Arkadaşlarına çok bağlı, onlara destek olmaktan zevk alıyor. Onlar da ona güveniyorlar.”

“Sarah çok cici bir kız. Çok da güzel ve çekici. Ama o asla senin kadar çekici değil Ann, çok daha sert ve katı. Günümüzde buna ne diyorlardı, evet gerçekçi.”

Ann gülümsedi.

“Sarah’nın katı bir insan olduğunu hiç düşünmüyorum. Bu yalnızca çağın gereği.”

“Belki öyledir... Ama bence bu kızlardan bazılarının annelerinden zarafet dersi almaları gerekiyor.”

James öylesine sevgiyle bakıyordu ki Ann içinde birden hiç alışık olmadığı bir sıcaklık hissetti. Sevgili James, bana karşı ne kadar iyi ve tatlı. Gerçekten de benim mükemmel olduğumu düşünüyor. Acaba onun teklifini kabul etmemek ve bana sunabileceklerini geri çevirmekle aptallık mı ediyorum? Sevilmek ve şımartılmak... diye düşündü.

Ne yazık ki Albay Grant tam da o anda Hindistan'daki astlarından biriyle bir binbaşının eşinin öyküsünü anlatmaya başladı. Bu çok uzun bir öyküydü ve Ann daha önce en az üç kez dinlemişti.

Sevgiden kaynaklanan sıcaklık sönüp kayboldu. Ann, Richard Cauldfield'da bakarak onu çözmeye çalıştı. Kendisine çok fazla güvendiği açıktı, hatta hastalık düzeyinde. Hayır, diye düşündü Ann, bu doğru değil... Bu yalnızca onun kendisine yabancı ve acımasız bir dünyaya karşı takındığı savunma kalkanı.

Karşısındaki hüznü bir yüzdü aslında, hem de gerçek anlamda. Yalnız bir adamın ifadesi...

Cauldfield'in birçok iyi özelliği olduğu ilk bakışta anlaşılıyordu. Dost canlısıydı, dürüsttü ve nazikti. Belki biraz dik başlı ve önyargılıydı. Gülmeye de kendisine gülünmesine de alışık olmayan bir adam olduğu belliydi. Gerçekten sevildiğini hissettiği anda çiçek gibi gelişip güzelleşecek bir insandı o...

Albay o sırada öyküsünü zafer kazanmışçasına bir havada, "Üstelik ister inanın ister inanmayın, adam gerçeği hep biliyor-muş," diyerek tamamladı.

Ann birden irkildi ve görev bilinci içinde beğeniyle gü-lümsedi.

3. BÖLÜM

1

Ann ertesı sabah uyandıĒında bir an nerede olduĒunu bilemedi. Pencerenin ana hatlarını hayal meyal seçebiliyordu. Pencerenin solda deĒil saĒda olması gerekirdi, dedi kendi kendine... Sonra kapı, gardırop...

Ardından gerçeĒi algıladı. Düş görmüştü, düşünde küçük bir kızken yaşadığı Applestream'deki evlerine gidiyordu. Neşe içinde oraya varıyor, annesi ve çok daha genç yaştaki Edith tarafından büyük bir coşku ve içtenlikle karşılanıyordu. Bahçenin dört bir tarafında koşuyor, dilediĒince baĒırıyor, sonra da eve giriyordu. Evleri aynı evdi, hiçbir şey deĒişmemiştı, her şey aynen anımsadığı gibiydi; loş antre ve oradan girilen kreton kaplı möblelerle döşenmiş salon. Sonra annesi şaşırtıcı bir şekilde, “Bugün çayımızı *burada* içeceĒiz,” diyor ve onu başka bir kapıdan yeni, tanımadığı bir odaya götürüyordu. Renkli kreton örtüleri, çiçekleri ve pencerelerinden içeri doluşan güneş ışıĒıyla çok hoş bir odaydı burası. Sonra biri ona, “*Burada bu odaların* olduĒunu bilmiyordun, deĒil mi?” diye soruyordu. “Biz de geçen yıl keşfettik.” Daha başka yeni odalar, dar bir döner merdiven ve üst katta da başka odalar vardı bilmediĒi. Düşündeki her şey çok heyecan verici ve nefes kesiciydi.

Uyanmış olmasına rağmen henüz tam olarak düşün etkisinden kurtulamamıştı. Hâlâ kendini yaşamın başlangıcındaki o saf genç kız Ann gibi hissediyordu. Keşfedilmemiş odalar. Bunca yıl onları görmemiş olması ne ilginçti. Acaba ne zaman keşfetmişlerdi bunları? Son zamanlarda mı? Yoksa yıllar önce mi?

Yavaş yavaş uyku ile uyanıklık arasındaki bu yarı düşün âleminden sıyrıldı. Hepsi bir düştü, ama güzel, mutluluk veren bir düş. Ancak hafif de olsa iç sızlatan bir mutluluktan bu, nostaljik bir sızı. Çünkü geriye, o günlere dönüş olanaksızdı. Eski evinde bulunduğunu gördüğü yeni odalar yalnızca bir düşten ibaret olmasına rağmen böylesine tuhaf, büyüleyici bir sevinç duymasına hiçbir anlam veremiyordu. Bu odaların gerçekte asla olmadığı düşüncesiyle hafif bir hüzne kapıldı.

Yatağında yatmış pencerenin ana hatlarının giderek belirginleşmesini izliyordu. Oldukça geç olmalıydı, en azından dokuz olmuştu bile. Sabahlar çok karanlıktı şimdi... Sarah şimdi İsviçre'de güneş ışığına ve kara uyanmış olmalıydı.

Her nedense o anda Sarah bile gerçek değilmiş gibi geliyordu ona, bir türlü canlandıramıyordu onu gözünde... Sarah uzaktaydı, çok uzakta, bulanık, belirsiz...

Somut olan Cumberland'daki evdi, kretonlar, gün ışığı, çiçekler ve annesi. Ve bir kenarda saygıyla dikkat kesilmiş bir halde duran Edith. Gergin, kırışksız yüzünde her zamanki karamsar, somurtkan ifadesiyle çok daha genç bir Edith.

Ann gülerek "Edith!" diye seslendi.

Edith odaya girerek perdeleri açtı.

"Evet," diye başını salladı. "Çok güzel uyuyordunuz. Sizi bilerek uyandırmadım. Zaten güzel bir gün değil. Hava sisli olacakmış."

Dışarısı sarı ve bulanık görünüyordu. Hoş bir görüntü değildi ama Ann hiçbir şeyin keyfini bozmaya yetmeyeceğini hissediyordu. Kendi kendine gülümseyerek uzanmaya devam etti.

“Kahvaltınız hazır. Hemen getireyim.”

Edith kapıdan çıkmadan önce durup son bir kez merakla hanımına baktı.

“Bu sabah çok neşeli görünüyorsunuz. Dün akşam çok mu eğlendiniz?”

“Dün gece mi?” Ann bir an tereddüde düştü. “Oh evet, evet. Güzel bir akşamdı, eğlendim. Edith, bu gece, tam uyanmış sırada rüyamda eski evimi gördüm. Oradaydım. Sen de oradaydın, yazdı ve evde bizim hiç bilmediğimiz yepyeni odalar vardı.”

“Aman demeyin, neyse ki gerçekte yok. Zaten gereğinden fazla oda vardı, geniş koskoca dümdüz bir evdi orası. Ya mutfak! Oradaki ocağın ne kadar çok kömür yuttuğunu düşündükçe! Neyse ki o zamanlar kömür ucuzdu.”

“Edith, rüyamda sen çok gençtin, tabii ben de öyle.”

“Ah, boş verin, ne kadar istesek de zamanı geriye döndürmek olanaksız. O günler geçmişte kaldı ve sonsuza dek de öyle olacak.”

Ann yavaşça, “Sonsuza dek,” diye mırıldandı.

“Aslında ben şimdiki durumumdan memnun olduğumu söylemeliyim. Hâlâ sağlıklı ve güçlüyüm. Gerçi orta yaşların tümör oluşumu bakımından tehlikeli olduğu söyleniyor ve bu son zamanlarda sıkça kafama takılıyor ama yine de...”

“Edith, sende tümör filan olmadığı açık.”

“Ah, bunu kesin olarak bilemeyiz. Ta ki hastaneye düşüp zorunlu ameliyata alınıncaya dek. Ama zaten o zaman da çok geç kalınmış oluyor.”

Edith odadan karamsar bir ifadeyle çıktı ama bundan zevk aldığı da kesin.

Birkaç dakika sonra elinde Ann'in kahvaltı tepsiyle döndü. Tepside sıcak bir tost ve kahve vardı.

"Evet, madam, haydi biraz doğrulun. Rahat etmeniz için arkanıza yastık koyayım mı?"

Ann başını kaldırıp baktı ve birden samimiyetle, "Edith, bana karşı ne kadar iyisin," deyiverdi.

Kadın utanarak alçakgönüllülikle kızardı.

"Yapmam gerektiğini biliyorum, hepsi bu. Birinin size bakması, sizinle ilgilenmesi gerek. Siz o kendi bildiğinden şaşmaz, katlanılması zor asi kadınlardan değilsiniz. Ama örneğin Lady Laura, Roma'daki papa bile ona katlanamaz."

"Lady Laura önemli bir kişilik, Edith!"

"Biliyorum. Radyoda dinledim. Ona yalnızca bakmak bile baskın kişiliğini anlamak için yeterli. Duyduğuma göre buna rağmen evlenmeyi başarmış ama ayrılmış, acaba ölüm mü ayırdı onları yoksa boşandılar mı?"

"Kocası ölmüş."

"Bence adam açısından en iyisi olmuş. O hiçbir erkeğin yanında rahat edemeyeceği tipte bir kadın, tabii eşlerinin pantolon giymesinden hoşlanan istisnalar dışında."

Edith kapıya doğru ilerledi ve tam kapının ağzında bir kez daha arkasını döndü.

"Kalkmak için hiç acele etme tatlım. Biraz dinlen, rahatına bak, güzel şeyler düşün ve bu tatilin keyfini çıkar."

Ann neşeyle, tatil, diye düşündü. Demek bunu böyle nitelendiriyor.

Aslında bu bir bakıma doğruyd da. Günlük tekdüze yaşamına verilmiş bir mola, bir duraklama dönemi idi bu onun için. Sevdiği biriyle, çocuğunla yaşamak her zaman bilinçaltını tır-

malayan belli belirsiz bir endişeye katlanmak zorunda kalmak demektir. Acaba mutlu mu? A ya da B ya da C onun için doğru arkadaşlar mı? Dün akşam dansta bir şeyler ters gitmiş olmalı. Acaba ne oldu?

Asla karışmaz ya da soru sormazdı. Sarah'nın annesine neyi anlatıp neyi kendisine saklaması gerektiğini bildiği kanısındaydı. Yaşadıklarından ders almalı, kendi arkadaşlarını kendisi seçmeliydi. Ancak yine de onu sevdiği için kızının sorunlarını, endişelerini kendi sorunlarıymış gibi algılıyor, zihninden atamıyordu. Her an ona ihtiyaç duyabilirdi. Sarah, annesinin sevgisine, anlayışına ya da öğüdüne gerek duyduğu anda, o orada olmalıydı, buna hazır bir şekilde...

Ann bazen kendi kendine şöyle diyordu: "Günün birinde Sarah'yı mutsuz görmeye de hazırlamalıyım kendimi, bu olabilir. Ama o zaman bile kendisi istemedikçe onunla konuşmamalıyım."

Son zamanlarda onu asıl endişelendiren o sevimsiz, huy-suz, sürekli yakınan, hiçbir şeyi beğenmeyen genç adam, Gerald Lloyd ve Sarah'nın ona duyduğu giderek artan ilgiydi. Neyse ki Sarah üç hafta bu genç adamdan uzakta olacaktı. Orada birçok genç adamla karşılaşmış olabileceği düşüncesi Ann'i içten içe rahatlatıyordu.

Evet, Sarah İsviçre'de olduğuna göre onu geçici olarak da olsa rahatlıkla aklından çıkarabilir, kendini başka konulara yönlendirip biraz dinlenebilirdi. Rahat yatağında huzur içinde uzanmanın keyfini yaşayabilir, günün geri kalan kısmında ne yapacağını düşünebilirdi. Akşam gittiği yemekten çok keyif almıştı. Sevgili James o kadar iyi ve nazikti ki, tabii o bitip tükenmez öyküleriyle bir o kadar da sıkıcı! Kırk beş yaşını aşan erkekler kendi yaşamlarından öykü ya da anekdotları anlatmak için ant içmeliydiler.

“Size daha önce anlattım mı bilmiyorum, ama bir defasında çok ilginç bir şey...” diye söze başladıklarında arkadaşlarının keyiflerinin ne kadar kaçtığını biri söylemeliydi onlara.

İçlerinden biri çıkıp, “Evet James, aynı öyküyü daha önce üç kez anlatmıştın,” da diyebilirdi. Zavalıcık kim bilir buna ne denli üzülür, kırılırdı. Ama o kadar iyi ve nazikti ki hiç kimse James’e bunu yapmazdı, yapamazdı.

Ya diğer adam, Richard Cauldfield! Tabii o James’e göre daha gençti ama hiç şüphesiz o da günün birinde uzun, sıkıcı öyküleri durup dinlenmeden yinelemeye başlayacaktı...

Düşündü... Belki... Bu olabilirdi... Ama sanmıyordu. O belki dediğim dedik bir havada etrafta dolaşacak, ahkâm kesecek, direktifler verecekti. Önyargıları, peşin hükümleri olabilirdi. Onunla dalga geçilecekti ama usulünce... Bazen hiç şüphesiz anlamsız, saçma sapan davranışları olacaktı, ama o iyi ve yalnız bir adamdı, yalnız çok yalnız... Ona acıyordu. Londra’nın modern, sinir bozucu yaşamında akıntıya kapılmış sürükleniyordu. Acaba nasıl bir iş bulacaktı... Bu o günlerde hiç de kolay değildi. Büyük olasılıkla bir çiftlik ya da bostan satın alıp taşraya yerleşecekti.

Acaba ona tekrar rastlayacak mıydı? James’i yakın bir zamanda yemeğe çağırmayı düşünüyordu. Ondan Richard Cauldfield’i da yanında getirmesini isteyebilirdi. Bu iyi de olurdu, zavallı adam kendini çok yalnız hissediyordu. Başka bir kadın da davet edecekti. Hep birlikte tiyatroya da gidebilirlerdi.

Edith ne kadar çok gürültü yapıyordu. Bitişikteki oturma odasındaydı ve sanki koskoca ordu orada talim yapıyordu. Bang, bung, sürekli bir çekme, itme ve bunların arasında elektrik süpürgesinin homurtusu. Edith çok eğleniyor olmalıydı.

Bir süre sonra Edith kapıdan başını uzattı. Başına bir eşarp bağlamıştı ve yüzünde ayın yöneten bir rahip ifadesi vardı.

“Sanırım bugün öğlen yemeğinde evde değilsiniz, değil mi? Sis konusunda yanılmışım, büyük olasılıkla çok güzel bir gün olacak. Pisibalığını unutmuş filan değilim, ama şimdiye kadar dayandıysa akşama kadar da dayanır. Buzdolabına konulan yiyecekler taze kalıyor hiç şüphesiz, ama lezzetleri bir şekilde değişiyor. Bu benim kanım.”

Ann, Edith’e baktı ve güldü.

“Peki, peki, öğlen yemeğini dışarıda yerim...”

“Nasıl isterseniz, elbette, benim için sakıncası yok.”

“Tamam, Edith, ama lütfen kendini perişan etme. Eğer tepeden tırnağa bir temizlik yapmayı düşünüyorsan da lütfen Bayan Hopper’dan yardım al.”

“Bayan Hopper! Bayan Hopper! Boş versenize onu, benim için asla yeterli değil. Son kez geldiğinde ondan annenizin o güzel pirinç şömine denirini temizlemesini istemiştım. Yağlı bıraktı. Bu kadınlar yerleri silmekte iyiler ama onu herkes yapabilir. Applestream’daki dökme demir şömine paravanını ve ızgarasını anımsıyor musun? Çok bakım gerektirirdi ama emin olun onunla gurur duyardım, görenler hayran olurdu. Burada birkaç çok güzel möbleniz var, cilalanınca olağanüstü görünüyorlar. Günümüzde eşyaların birbirine benzemesi çok kötü, hepsi düz, yalın şeyler.”

“Bu da temizlik işini kolaylaştırıyor.”

“Bana sorarsan evler otele benziyor. Neyse, demek dışarı çıkıyorsunuz? Güzel. Ben de halıları kaldırır, temizlerim.”

“Akşam dönebilir miyim? Yoksa otelde kalmamı mı yeğlersin?”

“Ah, Miss Ann, böyle şakalar yapmayın. Bu arada, Army& Navy Mağazası’nda aldığınız o tencere hiç işe yaramıyor. Çok büyük ayrıca kullanışlı değil. İçindekini karıştırmak bile çok zor. Eski tencerem gibi bir tencere istiyorum.”

“Edith, korkarım artık öylesi yapılmıyor.”

Edith öfkeyle, “Ah bu hükümet,” dedi. “Bu arada sizden istediğim porselen sufle kâselerine ne oldu? Miss Sarah suflenin özel kaplarında servis edilmesinden çok hoşlanıyor.”

“Ah onu tamamen unutmuşum ama istediğin gibisini bulacağımdan eminim. Sorun olmaz.”

“Görüyorsunuz işte, sizin de yapmanız gereken işler var.”

Ann hışımla, “Edith!” diye haykırdı. “Bana ip atlamaya gönderdiğin küçük bir kızmışım gibi davranıyorsun.”

“Miss Sarah gittiğinden beri bana daha genç görüldüğünü itiraf etmeliyim. Neyse, bu yalnızca bir öneriydi madam.” Edith dimdik bir görünüm alacak şekilde gerindi ve soğuk, siemli bir sesle ekledi. “Eğer tesadüfen Army&Navy Mağazası’nın yakınına giderseniz ya da John Barker’a...”

“Peki, tamam Edith. Haydi, oturma odasına git ve kendi ipinle atlamaya başla.”

“Ama şey...” diye homurdanan Edith hışımla odadan çıktı.

İtme, çekiştirme gürültüleri yeniden başladı ama çok kısa bir süre sonra buna yeni bir ses daha eklendi: Edith ince sesiyle tamamen ahenkten uzak, ilahi havasında iç karatıcı bir ağıt söylüyordu:

Burası acı ve hüznün ülkesi

Ne neşe, ne güneş, ne ılık,

Yıka bizi, yıka bizi kanınla,

Böylece hiç değilse yas tutacak bir şeyimiz olsun.

2

Ann, Army&Navy’nin porselen bölümünde dolaşmaktan çok hoşlanıyordu. Son zamanlarda her şey o kadar baştan savma, ucuz ve kalitesiz yapıyordu ki bu ülkede hâlâ iyi porselen, cam ve züccaciye bulunabileceğini görmek onu rahatlatıyordu.

Sergilenen malların üzerinde “Yalnızca İhracat İçindir” gibi ürkütücü bir etiket olsa bile onun bu keyfini bozmaya yetmiyordu. İhracata ayrılanlar dışında porselenlerin sergilen-
diği masaların etrafında dolaştı, alışveriş heveslisi kadınlar ih-
raç fazlası ürünleri uygun fiyata kapatma umuduyla tezgâhlara
doluşmuşlardı.

O gün Ann de şanslıydı. İşte tam karşısında tam istediği
gibi bir kahvaltı takımı duruyordu: İnce porselenden yapılmış,
zarif kahverengi bordürleriyle dikkat çeken yuvarlak küçük fin-
canları ve geniş tabakları ile gerçekten göz alıcı bir takımdı bu.
Fiyatı da çok uygundu. Ann tam zamanında almıştı. Kasada
adresini yazdırırken başka bir kadın da gelip, “Ben bu takımı
alıyorum,” dedi.

“Affedersiniz, madam, ama satıldı.”

Ann kısık bir sesle, “Sizin adınıza üzüldüm,” dediyse bu
yalnızca nezaket gereği idi. Yaptığı alışverişin mutluluğu içinde
neşeyle dolaşmayı sürdürdü. Tam istediği büyüklükte, çok şık
sufle kâseleri de bulup aldı ama bunlar porselen değil cam-
dı. Edith’in bunları pek fazla homurdanmadan kabulleneceğini
umuyordu.

Porselen bölümünden doğruca caddenin öbür tarafındaki
bahçe bölümüne geçti. Pencerenin önüne koyduğu çiçeklik da-
ğılmak üzereydi. Yeni bir çiçeklik sipariş etmeyi düşünüyordu.
Satıcıyla konuştuğu sırada birden arkasında bir ses duydu.

“Oh, günaydın Bayan Prentice.”

Arkasına döndüğünde karşısında Richard Cauldfield’i gör-
dü. Adamın bu karşılaşmadan duyduğu mutluluk öylesine be-
lirgindi ki Ann bir an için kendini şımartılmış gibi hissetmekten
alıkoymadı.

“Sizinle burada karşılaşmış olmamız ne güzel. Bu gerçek-
ten çok hoş bir sürpriz. Aslında ben de tam sizi düşünüyordum.
Biliyor musunuz, geçen akşam size nerede yaşadığınızı ve sizi

ziyarete gelmemde bir sakınca olup olmadığını sormayı çok istemiştim, ama fırsat olmadı. Belki bu isteği küstahlık olarak nitelendireceksiniz, hiç şüphesiz geniş bir arkadaş çevreniz vardır ve...”

Ann sözünü kesti.

“Tabii gelip beni görebilirsiniz. Aslında ben de Albay Grant’i akşam yemeğine davet etmek ve sizi de yanında getirmesini rica etmek niyetindeydim.”

“Öyle mi? Gerçekten mi?”

Cauldfield’in coşkusu fark edilmeyecek gibi değildi. Ann birden adama acıdığını hissetti. Zavallı adam, kendini ne kadar yalnız hissediyordu kim bilir! Yüzündeki mutlu gülümseme genç bir delikanlının saf gülümsemesinden farksızdı.

Ann, “Kendim için yeni bir çiçeklik sipariş ettim,” dedi. “İnsan apartman dairesinde oturunca bahçe hevesini ancak böyle giderebiliyor.”

“Evet, korkarım öyle.”

“Peki ya siz ne almak için gelmiştiniz?”

“Kuluçka makinelerine bakıyordum...”

“Civciv yetiştirmeyi mi düşünüyorsunuz?”

“Bir anlamda. Tavuk yetiştiriciliği konusundaki son gelişmelere bir göz attım. Bu elektrikli kuluçka makinesi son buluşlardan biri.”

Birlikte çıkışa doğru ilerlediler. Richard Cauldfield birden, “Şey, acaba... yani önceden verilmiş bir sözünüz yoksa birlikte yemeğe gidebilir miyiz?” diye sordu.

“Teşekkürler. Memnuniyetle. Aslına bakarsanız yardımcım Edith de bundan büyük mutluluk duyacaktır. İlkbahar temizliğine giriştiği için bana bir şekilde öğlen yemeğinde eve gelmemi pek istemediğini anlatmaya çalışmıştı.”

Richard Cauldfield duyduklarına şaşırmış ve pek de hoşlanmamış görünüyordu.

“Bu bir anlamda saygısızlık değil mi? Sonuçta orası sizin eviniz.”

“Edith’in ayrıcalıkları vardır.”

“Yine de, biliyorsunuz hizmetçileri şımartmaya hiç gelmez.”

Beni kınıyor, yol göstermeye çalışıyor, diye düşündü Ann neşeyle. Ve nazikçe, “Artık evlerde şımartılacak kadar çok hizmetçi yok ki. Ayrıca Edith benim için hizmetçiden çok bir arkadaş. Çok uzun yıllardır beraberiz.”

“Oh, evet, anlıyorum.” Richard Cauldfield, Ann’in sitemli konuşmasının farkındaydı ama yine de düşüncesi değişmemişti. Bu zarif genç bayan zalim hizmetçilerin elinde oyuncak olmaktan kurtulamamıştı. O kendini savunabilecek tipte biri değildi. Çok tatlı ve yumuşaktı.

Çekinerek de olsa, “Bahar temizliği mi?” diye sordu. “Bunun zamanı mı?”

“Değil elbette. Aslında martta yapılması çok daha uygun ama kızım birkaç haftalığına İsviçre’ye gitti ve bu da bizim için bir fırsat oldu. O burada olduğu zaman evde çok hareket oluyor.”

“Sanırım onu özlüyorsunuzdur?”

“Evet, öyle.”

“Günümüzde genç kızlar evde olmaktan pek hoşlanmıyorlar. Sanırım kendi hayatlarını yaşama konusunda bir hayli ısrarcılar.”

“Pek öyle olduğunu söyleyemem. Sonuçta yenilik hevesi çok çabuk geçen bir şey.”

“Neyse. Güzel bir gün, değil mi? Parkın içinden yürümek ister miydiniz? Yoksa bu sizin için yorucu mu olur?”

“Tabii ki olmaz. Ben de tam aynı şeyi size önerecektim.”

Victoria Caddesi'nden karşıya geçip, dar bir sokağa yürüdüler ve sonunda St. James Parkı'na vardılar. Cauldfield buradaki Epstein heykellerini dikkatle inceledi.

“Bunlara bir anlam verebiliyor musunuz? İnsan nasıl böyle bir şeye *sanat* diyebilir ki?”

“Neden diyemesin ki! Kesinlikle öyle.”

“Bunlardan *hoşlanmadığınızdan* eminim.”

“Hoşlandığımı söyleyemem. Ben biraz geri kafalıyım, klasik heykel sanatından ve şimdiye kadar görüp bildiğim stillerden hoşlanırım. Ama bu benim zevkim ve doğru olduğu anlamına da gelmez. Sanırım bu yeni sanat anlayışını benimsemek için belirli bir kültürel düzeye sahip olmak gerek. Tabii aynı şey müzik için de geçerli.”

“Müzik mi? Günümüzün müziğine müzik demek bile çok zor.”

“Bay Cauldfield, bu konularda biraz dar görüşlü olduğunuzu düşünmüyor musunuz?”

Cauldfield birden başını Ann'e doğru çevirdi. Kadın kızardı, gerilmiş ama bir o kadar da utanmıştı. Gözleri buluştu ve Ann gözünü kaçırmamayı başardı.

“Demek öyle? Evet, öyle olabilirim. Sanırım insan çok uzun bir süre uzakta olunca, eve döndüğünde her şeyi anımsadığı gibi bulmayı istiyor.” Birden güldü. “Yeniliklerle alışma konusunda bana yol göstermelisiniz.”

Ann hemen telaşla, “Ah ben zaten o kadar eski kafalıyım ki,” dedi. “Sarah çoğu kez bu konuda benimle alay eder. Bence insan yaşlandıkça –şey bunu nasıl ifade edeceğimi bilemiyorum– eskiye daha fazla bağlanıyor ve bu aslında çok korkunç. Bu durumda karşısındakiler için çok fazla sıkıcı olabiliyor, ayrıca tabii çok önemli olabilecek bazı şeyleri kaçırma riski de var.”

Richard bir süre hiç konuşmadan yanında yürüdü. Neden sonra birden, “Kendinizden yaşlı bir kadın gibi bahsetmeniz çok saçma,” dedi. “Çok uzun bir zamandır sizin kadar genç birine rastlamadım. Hatta günümüzün çılgın genç kızlarından bile daha genç olduğunuzu söyleyebilirim. Onlar beni gerçek anlamda korkutuyorlar.”

“Evet, beni de korkuttuklarını söylemeliyim. Yine de onları beğeniyorum.”

Bu arada güneş gökteki son birkaç bulutun arasından da sıyrıldı. Güneşli, ılık, güzel bir gündü.

“Nereye gidelim?”

“Haydi, gidip pelikanlara bakalım.”

Kuşları büyük bir ilgiyle izleyip, çeşitli su kuşlarından bahsettiler. Richard rahatlamıştı ve huzurluydu, doğal ve çocuksu bir hali vardı ve çok da iyi bir arkadaştı. Karşılıklı sohbet edip gülüştüler, her ikisi de birlikte olmaktan mutluydu ve bunun keyfini çıkarmaya çalışıyorlardı.

Sonra birden Richard, “Biraz güneşte oturalım mı? Üşümezsin değil mi?” dedi.

“Hayır, üstüm yeterince kalın.”

Banka oturup suyu izlemeye başladılar. Karşılarındaki manzara Japon resimlerini andırıyordu, öylesine renkli ve huzurluydu ki.

Ann yumuşak bir sesle, “Londra ne kadar güzel bir şehir,” diye mırıldandı. “Ne yazık ki insan çoğu zaman bunun farkına bile varamıyor.”

“Evet, doğru. Bakmayı bilmek gerek.”

Bir iki dakika kadar konuşmadan sessizlik içinde oturdular. Sonra Richard birden, “Karım hep Londra’nın ilkbaharını muhakkak görmek gerektiğini söylerdi. Yeşil tomurcuklar, filizlenen dallar, badem ağaçları, tuğla ve binalardan oluşan fonun

önünde tüm görkemleriyle göz alan leylaklar. Taşrada baharın çok coşkulu ve karmakarışık olduğunu bu yüzden yeterince ayrıntıları fark edip keyif alınamadığını söylerdi. Şehrin bahçelerineyse baharın bir gecede birden geldiğini algılayabildiğini...”

“Sanırım böyle düşünmekte haklı.”

Richard, Ann’e bakmadan, birden, “O öldü,” dedi. “Çok uzun zaman önce.”

“Biliyorum. Albay Grant anlattı.”

Richard başını çevirerek Ann’e baktı.

“Nasıl öldüğünü de anlattı mı?”

“Evet.”

“Bu asla üstesinden gelemeyeceğim, unutamayacağım bir olay. Her zaman kendimi onun katiliymişim gibi hissedeceğim.”

Ann kısa bir duraksamanın ardından, “Neler hissettiğinizi anlıyorum,” dedi. “Sizin yerinizde olsam ben de aynı şeyleri hissederdim. Ama bu doğru değil, bunu biliyorsunuz.”

“Doğrusu bu.”

“Hayır. Onun açısından, yani bir kadın gözüyle hayır. Bu riski üstlenmek kadınların sorumluluğu, isteyerek bilerek yüklenilen bir sorumluluk. Sevdği erkek için bunu yapması çok doğal, aşkın bir parçası bu. Unutmayın ki o da çocuğu olsun istiyordu. Karınız çocuk istiyordu, değil mi?”

“Ah evet. Aline bundan ötürü çok mutluydu. Ben de öyle. Güçlü sağlıklı bir kızdı. Bir terslik çıkması için görünürde hiçbir neden yoktu.”

Yine sessizlik oldu.

Neden sonra Ann, “Yazık,” diye mırıldandı. “Çok yazık.”

“Üzerinden çok zaman geçti.”

“Bebek de öldü, değil mi?”

“Evet. Aslına bakarsanız bu bir anlamda iyi de oldu. Bundan dolayı mutluyum. Yaşasa sanırım annesinin ölümüne neden olduğu için ona içten içe kızardım. Annesinin onun yaşamasının bedelini yaşamıyla ödediği hiç aklımdan çıkmazdı.”

“Bana karınızdan bahseder misiniz?”

Orada kış güneşinde otururken, Cauldfield, Ann’e Aline’den bahsetti. Onun ne denli güzel ve neşeli olduğundan. Bazen birden sessizliğe gömüldüğünü, böyle zamanlarda onun ne düşündüğünü ve neden kendisinden böylesine uzaklaştığını çok merak ettiğini anlattı.

Sonra birden sözlerine ara vererek, şaşkınlık içinde, “Çok uzun yıllardır ondan kimseye bahsetmemiştim” dedi.

Ann yavaşça, “Devam edin,” diye fısıldadı.

Her şey kısa bir süre içinde olup bitmişti. Üç ay süren bir nişanlılık döneminin ardından evlenmeleri ve bilindik şeyler. Aslında onlar bu kadar acele etmek istememişlerdi ama Aline’in annesi ısrar etmişti. Balayını ise Fransız Alplerinde arabayla Loire kıyısındaki şatoları gezerek geçirmişlerdi.

Richard sır verirmişçesine, “Biliyor musunuz, arabadayken çok gerilirdi,” dedi. “Eli hep dizimdeydi. Sanırım bu ona güven veriyordu. Neden arabada o kadar huzursuz olduğunu hiçbir zaman anlayamadım. Kaza filan da geçirmemişti.” Sözlerine kısa bir ara verdikten sonra, “Bazen, bütün bunlar olup bittikten sonra, Burma’da araba kullanırken hâlâ onun elini dizimde hissettiğim oluyor. Hayal ediyorum, olmasını istiyorum... Onun böyle birden çekip gittiğine inanmak istemiyorum, aklım almıyor yaşamımdan sonsuza dek çıktığı...”

Evet, diye düşündü Ann. Ben de aynı şeyleri hissetmiştim, inanamamıştım. Patrick konusunda aynı şeyleri yaşamıştı. Onu hep aramıştı, o yanında bir yerlerde *olmalıydı*. Her an bir şekilde varlığını hissettirecekmiş gibi. Buna zorunluydu. Öylesine

çekip gitmiş olamazdı – arkasına bile bakmadan, geride hiçbir şey bırakmadan. Ölmekle kalmak arasındaki korkunç uçurum da buydu zaten.

Richard anlatmayı sürdürüyordu. Karısının dar bir sokakta bulduğu küçük ama bahçesinde armut ve leylak ağaçları olan evlerinden bahsetti.

Neden sonra anlatacakları bittiğinde yine aynı şaşkınlıkla, “Size bütün bunları neden anlattığımı gerçekten de hiç bilemiyorum...” dedi.

Aslında çok iyi biliyordu. Gergin bir havada Ann’e üyesi olduğu kulübe gitmelerinde bir sakınca olup olmadığını yoksa başka bir restoranda mı öğlen yemeğine gitmek istediğini sordu. Ann kulübe gitmeyi yeğlediğini söyledi ve ikisi birlikte parktan çıkıp Pall Mall yönünde ilerlemeye başladılar.

Ve Peter Cauldfield kabul etmek istemese de o anda orada, serin ancak güneşli o kış gününde parkın olağanüstü güzelliğinde Aline’e veda ettiğinin bilincindeydi.

Onu burada, gölün kıyısında, ağaçların gökyüzüne doğru bir dantel gibi uzanan çıplak dallarının arasında bıraktığının farkındaydı.

Onun gençliğini, gücünü ve acı kaderini belki de son kez canlandırmıştı zihninde. Bu bir ağıt, bir veda şarkısı ya da bir zafer marşıydı ya da belki hepsi birden.

Ama bununla onu sonsuzluğa gömmüştü.

Aline’i orada o parkta bırakmıştı ve Ann ile Londra’nın sokaklarında yürüyordu.

4. BÖLÜM

Lady Whitstable, “Bayan Prentice evde mi?” diye sordu.

“Hayır yok. Ama sanırım birazdan burada olur. Girmez miydiniz? İçeride bekleyin. Sizi görmekten çok mutlu olacağından eminim.”

Edith, Lady Laura’nın içeri girmesi için yana çekilerek ona yol açtı.

“Evet, on beş dakika kadar bekleyebilirim. Onu son gördüğümünden beri epey zaman geçti.”

“Evet, madam.”

Edith, onu oturma odasına alarak, elektrikli şömineyi yakmak için şöminenin başına gitti.

Bu arada Lady Laura salonda dikkatle etrafına bakınarak şaşkınlıkla haykırdı.

“Neler görüyorum, möblelerin yeri tamamen değişmiş. Yazı masası eskiden karşı köşede dururdu, kanepe de burada değildi.”

Edith gülümseyerek, “Bayan Prentice möblelerin yerlerinin değişmesinin iyi olacağını düşünmüş. Bir gün içeri girdiğimde onu möbleleri oradan oraya iterken gördüm, hiçbir şeyi eski yerinde bırakmamıştı. Beni görünce, ‘Edith sence de oda böyle

çok daha ferah görünmüyor mu?’ diye sordu. ‘Daha iyi değil mi?’ Bence bu anlamda pek bir değişiklik olmamıştı ama tabii bunu ona söyleyemezdim. Hanımefendinin zevki bu, farklı olabilir. Tek söylediğim, ‘Kendinizi bu kadar zorlamamalısınız, madam,’ oldu. ‘Mobilyaları oradan oraya çekerken belinizi incitebilirsiniz.’ Bunu çok iyi biliyorum. Görümcemin başına gelmişti. Sürgülü pencereyi açarken zorlanmış. Ondan sonra günlerce kanepede yatmak zorunda kaldı.”

“Aslında tamamen gereksiz,” dedi Lady Laura açıksözlülükle. “Tanrı’ya şükür kanepede yatmanın hastalıklara çözüm olacağı gibi anlamsız bir takıntı geride kaldı. Aslında bu büyük ölçüde gösteriştten ibaretti.”

Edith kınarcasına, “Evet, artık doğum yapmış annelerin bile yatakta bir ay dinlenmelerine fırsat tanınmıyor,” diye mırıldandı. “Zavallı yeğenimi doğumunun beşinci gününde ayağa kaldırdılar.”

“Şimdiki nesil geçmiştekinden çok daha güçlü ve sağlıklı.”

Edith karamsarlıkla, “Umarım öyledir,” diye mırıldandı. “Küçük bir çocukken çok narinmişim. Gelişip büyüyeceğimi düşünemiyorlarmış bile, kimse yaşayacağıma bile inanmıyormuş. Sürekli bayılıyormuşum, ayrıca korkunç spazmlar geçiriyormuşum. Kışları masmavi kesilirmişim, soğuğa hiç gelemiyormuşum.”

Edith’in çocukluğunda geçirdiği hastalıklar Laura’yı hiç ilgilendirmiyordu. Möblelerin yerlerinin değiştiği odayı yeniden, dikkatle inceledi.

“Bence yer değişimi odanın daha güzel görünmesini sağlamış,” dedi. “Bayan Prentice kesinlikle haklı. Neden sanki bunu daha önce yapmadı ki?”

Edith ciddi bir havada, “Yuvasını kuruyor,” dedi.

“Nasıl yani?”

“Yuva kuruyor. Kuşları izlemiştim. Ağızlarında dallarla uçuşlarını.”

“Ah!”

İki kadın birbirlerini süzdüler. Yüz ifadelerinde en ufak bir değişiklik olmamasına rağmen birbirlerini anladıkları belliydi. Lady Laura elinden geldiğince kayıtsız bir havada, “Albay Grant son zamanlarda sık sık uğruyor mu?” diye sordu.

Edith başını salladı.

“Zavallı adam,” dedi. “Bana sorarsanız boşa kürek sallıyor. Pek şansı yok.”

“Evet anlıyorum.”

“İyi bir insandı,” diyen Edith sanki ölmüş bir kişinin ardından konuşuyordu. “Ah, neyse!”

Ve odadan çıkarken, “Odanın şeklinin değişmesine asıl kim karşı biliyor musunuz? Miss Sarah! Değişiklikten hiç hoşlanmıyor.”

Laura Whitstable kalın kaşlarını kaldırdı. Ardından raftan bir kitap alarak karıştırmaya başladı.

Kısa bir süre sonra küçük antrede iki kişinin sesi duyuldu: Ann ve neşe içinde coşkuyla onunla konuşan bir erkeğin.

Ann, “Aa, posta gelmiş,” diye haykırdı. “Sarah’dan mektup var.”

Elinde mektupla salona girdi. Ve birden şaşkınlıkla olduğu yerde kalakaldı.

“Oh Laura, seni burada görmek ne güzel!”

Ann hemen ardından salona giren adama döndü.

“Bay Cauldfield, sizi Lady Laura Whitstable’la tanıştırayım.”

Lady Laura, adamı dikkatle ve hızla inceledi. İlk izlenimlerinden sonuca varmaya çalıştı.

“Geleneksel bir tip. Dik başlı olabilir. Dürüst. İyi kalpli. Esprili değil. Büyük olasılıkla duyarlı. Ann’e âşık.”

Ve Richard Cauldfield ile her zamanki rahatlığı ve açık sözlülüğüyle konuşmaya başladı.

Ann, “Edith’e bize çay hazırlamasını söyleyeyim.” diye mırıldandı.

Ann tam odadan çıkmak üzereyken Lady Laura seslendi.

“Beni bunun dışında tutabilirsin, tatlım. Saat neredeyse altı.”

“Şey, Richard’la ben çay içmeyi düşünüyorduk, konserdedik, henüz çıktık. Peki, size ne ikram edebilirim?”

“Viski soda.”

“Elbette.”

Lady Laura, “Müzik dinlemekten hoşlanır mısınız, Bay Cauldfield?” dedi.

“Evet. Özellikle de Beethoven’dan.”

“Hemen tüm İngilizler Beethoven’dan hoşlanırlar. Maalesef beni uyutuyor, hoş pek müzik dinlemeye meraklı olduğumu da söyleyemem.”

Cauldfield tabakasını yaşlı kadına uzatarak, “Sigara alır mıydınız?” diye sordu.

“Hayır, teşekkürler, ben yalnızca puro içerim.”

Sonra kurnaz bakışlarla Cauldfield’ı süzerek ekledi.

“Demek siz saat altıda çay içmeyi kokteyl ya da sherry almaya yeğleyen tipte bir erkeksiniz?”

“Hayır, hiç de değil. Çaydan pek hoşlanmam. Ama bir şekilde Ann’e eşlik etmem...” Sustu. “Bu saçma görünebilir...”

“Hiç de değil. Bu da keskin zekânızı gösteriyor. Ann’in kokteyl ya da sherry içmediğini söylemek istediğimi düşünmeyin sakın, içer ama sanırım o kendini evinde çay servisi yaparken daha iyi ifade ettiğini düşünen kadınlardan, yani Georgian stili gümüş çay takımı ve ince porselen çay fincanlarının arasında.”

Richard şaşırmıştı.

“Ne kadar doğru bir saptama.”

“Ann’i uzun yıllardır tanırım ve onu çok severim.”

“Biliyorum. O da sizden çok bahsetti. Tabii başka kaynaklardan da adınızı sıkça duydum.”

Lady Laura neşeyle gülümsedi.

“Ah evet. İngiltere’nin en tanınan kadınlarından biri olduğumu biliyorum. Sürekli çeşitli komitelere çağrılıyorum, telefonda görüşüm soruluyor, radyolarda programlara katılıyorum ve genellikle insanlık için neyin iyi olduğuna ilişkin bir kural, bir çözüm açıklamam bekleniyor. Aslında benim bildiğim tek bir şey var: Kişi yaşamında neyi başarmış olursa olsun bu aslında bütünün çok küçük, önemsiz bir parçasıdır ve başkası tarafından da kolaylıkla başarılabilir.”

“Hadi ama o kadar da değil.” Richard itiraz etti. “Bu fazlasıyla karamsar bir çıkarım değil mi?”

“Olabilir. Her çabanın ardında alçakgönüllülük olmalı.”

“Sizinle bu konuda aynı fikirde olduğumu sanmıyorum.”

“Öyle mi?”

“Öyle. Bence bir adam (ya da kadın elbette) sözü edilmeye değer bir başarı elde ediyorsa, gerekli olan ilk koşul kendine güvenmesidir.

“Neden?”

“Hadi ama Lady Laura, hiç şüphesiz...”

“Ben eski kafalıyım. Bence önemli olan kişinin kendini *bilmesi* ve Tanrı’ya *inanması*dır.”

“Bilinç... inanç, bunlar sonuçta aynı şeyler değil mi?”

“Özür dilerim ama bunlar kesinlikle aynı şey değil. En sevdiğim kuramlarımdan biri (Tabii bunun gerçekleşmesi olanaksız ama teorilerin hoş tarafı da bu değil mi zaten?) herkesin yılda en az bir ayını çölün ortasında geçirmesi gerektiğidir. Tabii hemen yakınında bir kuyu ve yeterince hurma ya da çölde ne yeniyorsa o olacak.”

“Çok ilginç olabilir,” dedi Richard gülümseyerek. “Böyle bir durumda ben önkoşul olarak dünya edebiyatının başyapıtlarından birkaçının da bu kişinin yanında olmasını öne sürerdim.”

“Ah, asıl olay da bu zaten. Kitap olmamalı. Kitaplar bir anlamda davranış biçimlendirici uyuşturuculardır. Alışkanlık yaparlar. Yeterince yiyecek ve içecek varsa ve yemek içmek dışında yapacak bir şey yoksa –kesinlikle *hiçbir şey* yoksa– bu durum kişiye kendini tanıma fırsatı verecektir.”

Richard şüpheyle gülümsedi. Bu duyduklarına inanmıyordu.

“Yani sizce birçoğumuz kendimizi yeterince tanımıyor muyuz?”

“Ben kesinlikle öyle olduğu kanısındayım. Özellikle de bu günlerde, kişinin mutluluk verici özelliklerinin ötesini düşünüp tanımaya zamanı yok.”

O sırada elinde bir kadehle odaya giren Ann, “Neyi tartışıyordunuz?” diye sordu. “Viski sodanız, Lady Laura. Edith de çayları getiriyor.”

“Çöldeki meditasyon teorimden söz ediyorduk.”

Ann gülerek, “Bu Laura’nın temel teorilerinden biri,” dedi. “Çölde öylesine bomboş oturup, hiçbir şey yapmadan kendinin aslında ne kadar korkunç ve kötü olduğunu keşfetmeye çalışmak.”

Richard soğuk bir tavırla, “Herkesin içinde kötülük olması şart mı?” diye sordu. Psikologların bu görüşte olduklarını biliyorum, ama neden?”

“Çünkü kişi yalnızca iyi yönlerini görmek ister...”

“İyi de Lady Laura,” dedi Ann söze karışarak. “Kişinin çölde yalnız başına oturup kendi kötü yönlerini fark etmesinin ne yararı olacak ki? Kendini değiştirme şansı olacak mı?”

“Pek sanmıyorum ama kişi en azından bazı durumlarda ne yaptığını ve daha da önemlisi *neden* yaptığını düşünme fırsatı

bulur ve karşısına çıkacak durumlarda ne yapacağını düşünebilir. Bu da küçümsenecek bir şey değil.”

“İyi de insan zaten her durumda bazı koşullarda ne yapacağını düşünemez mi? Yani demek istediğim kendinizi yalnızca o koşullarda hayal etmeniz yeterli değil mi bunun için?”

“Ah Ann, Ann! Öyle bir adam düşün ki zihninde patronuna ya da kızına ya da karşı komşusuna söyleyeceklerini şekillendirsin. Bunu sürekli olarak kendi kendine tekrarlāsın –yiyip yutsun– öyle ki ezberlesin. Ama sonra o an geldiğinde aynı adam ya konuşma özörlü olup çıkar, dilini yutar ya da tamamen başka bir şey söyler. İçten içe her zor durumdan çıkabileceklerini, belirli koşullarda ne yapacaklarını bildiğine inanan insanlar bu durumlarla karşılaştıklarında genellikle ne yapacaklarını bilemezler. Buna karşın aklına o anda geleni söyleyenler şaşırtıcı bir şekilde duruma tamamen hâkim olmayı başarırlar.”

“İyi de bu adil bir düşünce değil. Sözünü ettiğiniz kişilerin bazı hayali durumlarda yapmayı ya da söylemeyi hayal ettiği şeyler, bunları hayal ediyorlar, çünkü öyle bir gün geldiğinde *bunu yapmayı istiyorlar*. Aslında çok farklı davranacaklarının bilincindeler. Ben kişinin nasıl davranacağını, ne tepki vereceğinin farkında olduğunun, yani karakterinin gereklerini bildiği kanısındayım.”

Lady Laura, Ann’in elini tuttu.

“Ah, sevgili yavrum. Demek Ann Prentice’i tanıdığını düşünüyorsun. Acaba?...”

Tam o anda Edith elinde çay servisiyle odaya girdi.

Ann gülümseyerek, “Ben pek de iyi bir insan olmadığım kanısındayım,” dedi.

Hizmetçi elindeki mektubu uzatarak, “Sarah’nın mektubu,” dedi. “Yatak odanızda unutmuşsunuz.”

“Oh, teşekkürler, Edith.”

Ann henüz açılmamış mektubu tabağının yanına koydu. Lady Laura onu göz ucuyla süzdü. Richard Cauldfield çayını hızla içtikten sonra izin istedi ve yanlarından ayrıldı.

Ann, “Nezaket göstermeye çalışıyor,” diye açıkladı. “Baş başa konuşmak istediğimizi düşündü.”

Lady Laura dostunu dikkatle süzdü. Ann’deki değişim onu ciddi şekilde şaşırtmıştı. Ann sessiz sakin duruşuyla da hoş, çekici bir kadındı ama şimdi bu görünümü çarpıcı bir güzelliğe dönüşmüştü. Laura Whitstable bunu daha önce de görmüştü ve nedenini biliyordu. Bu ışık, bu parlılık, bu mutlu görünüm yalnızca tek bir anlama gelebilirdi: Ann âşık.

Lady Laura âşık kadınlar bir başka güzellik kazanırken âşık erkeklerin ezik koyunlara benzemeleri ne büyük haksızlık diye düşündü.

“Son zamanlarda neler yaptın, anlatsana Ann?” dedi.

“Şey bilmem ki. Zaman zaman dışarı çıktım. Öyle belirli bir şey yok.”

“Richard Cauldfield yeni erkek arkadaşın, değil mi?”

“Evet, onunla on gündür tanışıyoruz. James Grant’in verdiği akşam yemeğinde tanıştık.”

Ann uzun uzun Richard’dan bahsettikten sonra saf saf, “Onu beğendiniz, değil mi?” diye sordu.

Richard Cauldfield konusunda henüz kesin bir yargıya varamamış olmasına rağmen Laura Whitstable kendinden emin bir havada yanıt verdi.

“Evet, hem de çok.”

“Biliyor musunuz, onun yaşadıklarını, çok zor bir yaşamı olduğunu algılayabiliyorum.”

Lady Laura bu sözcükleri öyle sık duyuyordu ki. Gülmemek için kendini zor tutarak, “Sarah’dan ne haber? Yeni bir şey var mı?” diye sordu.

Birden Ann’in yüzü aydınlandı.

“Ah, Sarah çok eğleniyor. çok fazla kar varmış, neyse ki şimdilik bir tarafını kıran filan da yokmuş.”

Laura soğuk bir ifadeyle bunun Edith için hayal kırıklığı olacağını belirtti. İki kadın karşılıklı güldüler.

“Bu mektup Sarah’dan. Onu şimdi açmamın sizin için bir sakıncası var mı?”

“Tabii ki yok.”

Ann zarfı yırtarak açtı ve hızla kısa mektubu okudu. Sonra gülümseyerek mektubu Lady Laura’ya uzattı.

Sevgili Anneciğim,

Kar olağanüstü. Herkes bunun şimdiye kadar gördükleri en iyi kayak sezonu olduğunu söylüyor. Lou sınava girmiş ama ne yazık ki başarısız olmuş. Roger bana kayakta çok destek oluyor. Bu çok nazik bir davranış, çünkü o kayak konusunda bir yıldız sayılıyor. Jane onun bana ilgi duyduğunu söylüyor ama ben öyle olduğunu düşünmüyorum. Bence sürekli olarak dengemi kaybedip kafa üstü karlara gömülmemi seyretmekten sadistçe bir zevk alıyor. Lady Cronsham o iğrenç Güney Amerikalıyla burada. Gerçekten *küstab ve terbiyesiz* insanlar! Kayak hocalarından birinden çok hoşlandım –inanılmaz yakışıklı– ama ne yazık ki adam bu duruma o kadar alışmış ki hiç şansım yok. Neyse, sonunda buz üzerinde patenle vals yapmayı başardım.

Sen nasılsın, sevgili anneciğim? Erkek arkadaşlarınla sık sık dışarı çıkıyorsundur umarım. Sakın o yaşlı albayla fazla yakınlaşma, dikkatli ol, zaman zaman bakışlarında çok tuhaf bir parıltı belirliyor. Profesör nasıl? Hâlâ sana barbarların evlilik ritüellerinden bahsediyor mu?

Neyse, şimdilik bu kadar. Yakında görüşmek üzere.

Sevgiler, Sarah.

Lady Laura mektubu Ann'e geri verdi.

"Evet, Sarah'nın orada güzel günler geçirdiği anlaşıyor... Sanırım söz ettiği profesör hani şu arkeolog olan arkadaşın?"

"Evet, Sarah sürekli onunla ilgili olarak bana takılır. Aslında onu bugün öğlen yemeğine davet etmek niyetindeydim ama çok işim vardı."

"Evet, çok meşgul olduğun anlaşıyor."

Ann, Sarah'nın mektubunu yeniden katladı. Bu arada derin derin iç çekerek, "Ah Tanrım," dedi.

"Ah Tanrım mı? Neden iç geçirdin ki?"

"Evet, bunu size anlatmalıyım. Sanırım zaten tahmin ediyorsunuzdur. Richard Cauldfield bana evlenme teklif etti."

"Ne zaman?"

"Şey, bugün."

"Peki ya sen ne yanıt verdin?"

"Bilmem, düşünceğimi söyledim... Aslında neden böyle söylediğimi de bilmiyorum. Tabii ki ben de istiyorum bunu."

"Biraz çabuk verilmiş bir karar değil mi bu?"

"Onu çok kısa süredir tanıdığımı mı kastediyorsunuz? Öyle olabilir ama ikimizin de bu konuda hiçbir tereddüdü yok."

"Aslında senin onun hakkında bir hayli bilgi sahibi olduğun söylenebilir, Albay Grant'ten. Senin adına çok sevindim, tatlım. Çok mutlu görünüyorsun."

"Bunun size çok aptalca görüldüğünün farkındayım ama onu gerçekten çok seviyorum, Laura."

"Neden aptallık olarak nitelendireyim ki? Onu çok sevdiğin her halinden belli oluyor."

"O da beni seviyor."

"Bu da çok belli. Şimdiye kadar bu denli koyun bakışlı bir erkeğe hiç rastlamamıştım."

"Richard koyun bakışlı değil."

“Seven bir erkeğin bakışları *her zaman* koyuna benzer. Bence bu doğanın kuralı, aşkın doğasında var.”

Ann ısrarla, “Onu beğendin, değil mi Laura?” diye yine sordu.

Lady Whitstable bu kez yanıt vermekte o kadar acele etmedi. Sonra ağır ağır, “Ann biliyor musun, o çok sıradan bir adam.”

“Sıradan mı? Belki. Ama çok hoş ve kibar, öyle değil mi?”

“Evet, ama bundan kaynaklanan sorunlar olabilir. O hasas, aşırı derecede duygusal biri.”

“Bunu fark etmiş olman çok ilginç Laura. Başka biri anlayamayabilirdi.”

“Ben ‘herhangi biri’ değilim,” diyen Lady Laura kısa bir duraksamanın ardından, “Sarah’ya bundan bahsettin mi?” diye sordu.

“Hayır, tabii ki hayır. Söylediğim tek kişi sensin. Hem zaten daha bugün oldu her şey.”

“Sormak istediğim Sarah’ya yazdığın mektuplarda ondan bir şekilde bahsedip etmediğini, nasıl diyeyim bir şekilde zemin hazırlamak gibi?”

“Hayır, hayır,” Ann bir an susup düşündükten sonra, “Ona bir dahaki mektubumda anlatacağım.”

“Evet, bunu mutlaka yapmalısın.”

Ann yine kısa bir duraksamanın ardından, “Sarah’nın buna karşı çıkacağını hiç sanmıyorum, sence de öyle değil mi?” dedi.

“Bu konuda kesin bir şey söylemek çok zor.”

“Sarah bana karşı her zaman çok tatlı ve anlayış olmuştur. Onun ne denli olgun olabileceğini hiç kimse bilemez, yani demek istediğim açıkça söylemese de öyledir. Tabii, sanırım...” Ann yalvaran bakışlarla arkadaşına baktı. “Bence bunu *komik* bile bulabilir.”

“Büyük olasılıkla. Bu seni rahatsız eder mi?”

“Hayır, hiç rahatsız etmez. Ama Richard rahatsız olabilir.”

“Evet... evet. Ama Richard’ın da bunu doğal karşılayıp, kabullenmesi gerekir, öyle değil mi? Yine de bence Sarah’nın buraya dönmeden önce bu konuda bilgilendirilmesi gerekiyor. Böylece bu düşünceye alışması için biraz zamanı olur. Bu arada, ne zaman evlenmeyi düşünüyorsunuz?”

“Richard hemen, mümkün olduğunca çabuk evlenmek istiyor. Zaten beklemek için bir neden de yok, öyle değil mi?”

“Aslında yok. Ne kadar çabuk evlenirseniz o kadar iyi olacağını söyleyebilirim.”

“Bu konuda oldukça şanslı da sayılırız. Richard, Hellner Bros’ta yeni işe girdi. Firmanın genç ortaklarından biriyle savaş sırasında Burma’da tanışmış. Ne iyi bir rastlantı değil mi? Evlilik fikrinin ona uğur getirdiğini söyleyebilirim.”

“Tatlım, çok güzel, her şey yolunda görünüyor,” diyen Lady Laura nazıkçe ekledi. “Senin adına çok mutluyum.”

Laura Whitstable ayağa kalkarken hafifçe eğilerek Ann’i iki yanağından öptü.

“İyi de niye hâlâ kaşlarını çatıyorsun?”

“Sarah yüzünden, umarım buna karşı çıkmaz.”

“Sevgili Ann, bu kimin yaşamı, senin mi Sarah’nın mı?”

“Tabii ki benim, ama...”

“Sarah karşı çıkarsa, çıksın. Bunu nasıl olsa bir şekilde kabullenecektir. O seni seviyor, Ann.”

“Ah, biliyorum.”

“Sevmek çok zordur, emek ister. Her insan er geç fark eder bunu. Seni seven ne kadar azsa o kadar az ıstırap çeker. İnsanların büyük çoğunluğunun benden içtenlikle hoşlanmamaları benim açımdan ne büyük bir şans. Kalan az sayıdaki kişi de zaten bana karşı kayıtsız olanlar.”

“Laura bu doğru değil. Ben...”

“Hoşça kalın Ann. Sakın Richard’a beni sevmesi için baskı yapmaya kalkma. Sanırım benden hiç hoşlanmadı, hatta büyük ölçüde antipati duydu. Ama bunun hiçbir önemi yok.”

Aynı akşam bir iş yemeğinde Lady Laura’nın hemen yanında oturan adam şok tedavisi konusundaki devrim sayılabilecek gelişmelerden bahsettiği konuşmasının sonunda Laura’nın kendisini boş bakışlarla süzdüğünü fark ederek büyük hayal kırıklığı yaşadı.

“Beni dinlemiyorsunuz,” dedi sitemle.

“Çok özür dilerim David. Bir anne ve kızını düşünüyordum.”

“Ah, demek bir vaka.” Profesör bir açıklama beklentisi içinde umutla Lady Laura’ya baktı.

“Hayır, vaka değil. Yalnızca dostum.”

“Sanırım şu çocuklarını kimseyle paylaşmak istemeyen takıntılı annelerinden biri, değil mi?”

“Hayır,” dedi Lady Laura. “Bu kez takıntılı olan kızı.”

5. BÖLÜM

1

Geoffrey Fane, “Sevgili Ann,” dedi. “Bu noktada sana mutluluk dilemekten başka ne yapabilirim ki? Böyle durumlarda her zaman söylendiği gibi çok mutlu olmanı dilerim. Hımm, aslına bakarsan nasıl diyeyim, o şanslı, gerçekten çok şanslı bir adam. Onunla karşılaşmamıştım, değil mi? İsmi çıkaramıyorum da.”

“Hayır, zaten ben de iki hafta önce tanıştım.”

Profesör Fane her zamanki alışkanlığı gereği içkisini yudumlarken Ann’i yumuşak, sevgi dolu bakışlarla süzdü.

Birden, “Tanrım,” diye haykırdı. “Bu biraz fazla hızlı değil mi? Acele ediyor olmayasınız?”

“Ben öyle düşünmüyorum.”

“Matawayalalarda flört döneminin en azından bir buçuk yıl olması...”

“Onlar ender sakıngan topluluklardan biri olmalı. Ben hep ilkel toplumların doğal güdülerine önem verdiklerini düşünmüşümdür.”

Geoffrey Fane büyük bir şaşkınlıkla, “Matawayalar kesinlikle ilkel bir kabile değillerdi, ıkellikten çok uzaklardı,” dedi. “Kendilerine özgü, belirgin bir kültürleri vardı. Evlilik ritüelleri

ise gerçek anlamda karmaşık bir yapıdaydı. Düğünden bir gece önce gelinin kız arkadaşları –şey hımm– neyse, bundan bahsetmesem daha iyi. Ama yine de evliliğın kutsanması sırasında başrahibin – hayır, hayır, gerçekten dilimi tutmalıyım. Neyse, düğün hediyesinden bahsedelim daha iyi. Ann, sana düğün hediyesi olarak ne almamı isterdin?”

“Ah Geoffrey, gerçekten de bana düğün hediyesi almana hiç gerek yok.”

“Bu gibi durumlarda gümüş armağın etmek dettendir, değil mi? Bir defasında gümüş bir kupa armağın ettiğimi anımsıyorum –hayır, hayır, o olay vaftizdeydi– belki gümüş kaşık? Ya da ayaklı şamdan olabilir. Ah evet buldum: gümüş bir kse. Neyse, Ann, tatlım, bu adamı gerçekten de *yeterince* tanıyor musun? Ortak dostlarınız var mı? Ona kefil olabilecek biri, yakın bir dost? Her gün o kadar akıl almaz şeyler okuyoruz ki.”

“O beni yolda tavlamadı, ben de onun lehine yaşam sigortası filan yaptırmadım.”

Geoffrey Fane onu yeniden şüpheyile süzdü ve Ann’in gl-düğünü görünce rahatladı.

“Tamam, tamam, sorun yok. Bir an bana kızdığını düşündüm. Ama insan dikkatli olmalı. Neyse, kk kızımız bunu nasıl karşıladı?”

Ann’in yüzü bir an için bulutlandı.

“Ona mektup yazdım –hâlâ İsviçre’de, kayakta– ama yanıt almadım. Gerçi yazmak için zaman bulamamış olabilir ama ben yine de beklerdim ki...” Sustu.

“İnsan bazen mektup yazmayı unutabiliyor. Bu benim sıklıkla başıma gelen bir şey. Mart ayında Oslo’da bir dizi konferans vermem istenmişti. Tamamen unutmuşum. Geçen gün eski ceketlerimin birinde buldum mektubu.”

Ann teselli edercesine, “Daha çok zaman var,” dedi.

“Ama davet geçtiğimiz mart ayı içindi, sevgili Ann.”

“Tanrım, iyi de Geoffrey, bir mektup nasıl bunca zaman ceketinin cebinde kalır ki?”

“Eski ceketlerimden birinin, bir kolu neredeyse yırtılacak. Bu yüzden pek giymiyorum. Yani, onu bir kenara atmışım.”

“Gerçekten de seninle ilgilenecek birine ihtiyacın var, Geoffrey.”

“Birinin benimle ilgilenmemesini, işlerimi yapmamasını yeğlerim. Bir defasında çok becerikli bir hizmetçim vardı, olağanüstü bir aşçıydı ama kadının düzen merakı sinirlerimi altüst ediyordu. Kronik bir düzen saplantısı vardı. Notlarımı öyle bir yere koymuşki inanamazsın, adı... adı...” Neyse şimdi adını bile anımsamıyorum. Korkarım kadınlarda uyum duygusu biraz zayıf, önemliyi önemsizden ayırt etmekte zorlanıyorlar. Temizliğin önemli olduğunu saplantı haline getirmişler, bunu sanki bir ritüelmiş gibi uyguluyorlar.”

“Bazı insanların böyle takıntıları olduğu gerçek. Laura Whitstable da –sanırım onu tanıyorsunuzdur– günde iki kez boyunlarını yıkamayı takıntı haline getirenlere ilişkin yaptığı yorumlarla beni ciddi anlamda endişelendirmişti. Anlaşılan insanın dışı pisse, içinin temiz olduğu varsayılıyor.”

“Öyle mi dersin? Neyse artık gitmeliyim.” Geoffrey Fane iç çekti. “Seni çok özleyeceğim Ann. Sözcüklerle ifade edebileceğimden de çok.”

“Beni kaybetmiyorsun ki Geoffrey. Uzağa gitmiyorum. Richard’ın işi Londra’da. Ondan hoşlanacağından eminim.”

Geoffrey Fane yeniden iç çekti.

“Bu aynı şey değil. Hayır, hayır, güzel bir kadın başka bir adamla evlenirse...” Ann’in elini sıktı. “Sen benim için çok özeldin, Ann. İçimde hep bir umut vardı ama hayır, hayır, bu zaten olanaksızdı. Ben eski kafalı, ihtiyar bir adamım. Hayır, senin

gibi biri benimle yapamazdı, çok sıkılırdı. Ama şunu iyi bil Ann, seni çok seviyorum ve tüm kalbimle mutlu olmanı diliyorum. Bu bana neyi anımsattı biliyor musun? Homerus'un dizelerini."

Tutkuyla uzun bir Yunanca metni yineledi.

"İşte bu," dedi sözlerini tamamlayınca coşkuyla.

"Teşekkürler Geoffrey, ama ben bunun ne anlama geldiğini anlayamıyorum..."

"Anlamı..."

"Hayır, bana söyleme. Tınısı kadar hoş olmayabilir. Yunanca ne kadar hoş bir dil. Şiir gibi. Güle güle sevgili Geoffrey, teşekkürler... Şapkanı unutma –hayır, o senin şemsiyen değil, Edith'in güneşliği– bir dakika bekle evrak çantan burada."

Ann, profesörün arkasından kapıyı kapattı.

Edith mutfak kapısından başını uzattı.

"Aynen bir bebek kadar çaresiz, değil mi?" dedi. "Üstelik de henüz bunamış filan da değil. Kendi alanında sanırım bir hayli iyi. Ama bence sürekli söz ettiği o kabileler fazlasıyla ilkel ve kötü niyetli. Sana armağan ettiği o tahta heykeli çamaşır dolabının en arkasına sakladım. Bir meşe yaprağıyla sutyeni olsa iyi olacak ama bizim yaşlı profesörün aklında hiçbir kötü ve müstehcen düşünce olmadığı kesin. Aslında o kadar yaşlı da değil ya.

"Kırk beş yaşında."

"Görüyorsun işte. Bu kadar çalışıp, öğrenmek başında saç kalmamasına yol açmış. Yeğenimin tüm saçları da yüksek ateş nedeniyle dökülmüştü. Başı neredeyse tamamen kel kaldı. Neyse, sonradan biraz çıktı da. Bu arada iki mektubun var.

Ann mektupları aldı.

"Gönderene iade mi?" Ann'in yüzü değişti. "Ah Edith, bu benim Sarah'ya yazdığım mektup.

Tanrım, bu ne aptallık! Otelin adını yazmışım ama gideceği yeri tam olarak yazmayı unutmuşum. Son zamanlarda bana neler olduğunu gerçekten hiç anlayamıyorum.”

Edith üzerine basa basa, “Ben anlıyorum,” dedi.

“Çok aptalca şeyler yapıyorum... Diğer mektup Lady Laura’dan... Ah, ne büyük nezaket... Hemen ona telefon etmeliyim.”

Oturma odasına geçip telefonu çevirdi.

“Laura? Mektubunu şimdi aldım. Gerçekten çok tatlısın. Hiçbir şey beni bir Picasso’dan daha mutlu edemez. Hep evimde bir Picasso yapıtı olsun istemiştim. Yazı masamın üzerine asacağım. Bana karşı o kadar iyisin ki. Ah Laura, öyle aptalım ki! Sözde Sarah’ya mektup yazıp her şeyi anlattım ama mektup geri geldi. Üzerine yalnızca Hotel des Alpes/İsviçre yazmışım. Aptallığın böylesini *aklın alıyor mu?*”

Lady Laura derin, anlamlı bir sesle, “Hımm, ilginç!” dedi.

“İlginç derken neyi kastettin?”

“Yalnızca ilginç olduğunu!”

“Bu ses tonunu biliyorum. Bunun arkasında bir şey var. Sarah’nın gerçekte mektubu almasını istemediğimi ya da öyle bir şeyi ima ediyorsun. Bu da yapılan hataların gerçekte bilinçli olduğuna ilişkin teorinin bir parçası mı?”

“Bu özel olarak benim teorim değil.”

“Her neyse, bu kesinlikle doğru değil. Sarah öbür gün burada olacak. Hem de hiçbir şeyden haberi olmadan. Karşısına oturup dilim döndüğünce konuyu anlatmak zorunda kalacağım. Bu benim için çok daha can sıkıcı bir durum. Doğru sözcükleri bulmakta zorlanacağımdan eminim. Nereden nasıl başlayacağımı bile bilmiyorum.”

“Evet, bu aslında Sarah’nın mektubu almasını istemediğin için düştüğün bir durum.”

“Ama almasını istiyordum. Lütfen üzerime gelme.”

Telefonun diğer tarafında bir kıkırdama duyuldu.

Ann sinirli bir şekilde, “Bu kesinlikle çok saçma bir teori! Biraz önce Geoffrey Fane buradaydı. Kısa bir süre önce kullanmadığı bir ceketinin cebinde Oslo’dan gelen bir davet mektubunu bulmuş. Mektupta geçen mart ayında Oslo’da konferans vermesi isteniyormuş. Orada unuttuğu için yanıt bile verememiş. Mektup bir yıl önce gelmiş. Yani şimdi Geoffrey mektubu orada bilinçli olarak mı unuttu?”

Lady Laura sinsice, “Oslo’da konferans vermek istiyor muymuş?” diye sordu.

“Sanırım... şey bilmiyorum.”

Lady Laura şeytanca bir ses tonuyla, “İlginç!” dedi ve telefonu kapadı.

2

Richard Cauldfield hemen köşedeki çiçekçiden bir demet fulya satın aldı.

Kendini gerçek anlamda iyi hissediyordu. Başlangıçtaki güçlüklerden sonra yavaş yavaş yeni işine alışmaya başlamıştı. Patronu Merrick Hellner çok anlayışlı biriydi. Burma’da başlayan dostlukları İngiltere’de devam etmişti. Yaptıkları teknik beceri gerektiren bir iş değildi. Daha çok Burma ve Doğu hakkında bilgi sahibi olmanın işe yaradığı yönetsel işlerdi bunlar. Richard çok zeki, parlak bir adam değildi ama dürüst, işine bağlı, çalışkan ve sağduyuluydu.

İngiltere’ye ilk döndüğü zamanlarda yaşadığı hayal kırıklıklarını unutmuştu bile. Bu her şeyin lehine işlediği yepyeni bir yaşama başlamak gibi bir şeydi onun için. Hoşlandığı,

kendisine uygun bir iş, sevdiği anlayışlı bir patron ve çok yakın bir gelecekte evlenmeyi düşündüğü âşık olduğu kadın...

Her gün Ann gibi bir kadının ondan hoşlanıyor olmasına hayret ediyordu. Ann o kadar tatlıydı ki; zarif, yumuşak başlı ve çekiciydi. Bazen bir konuda fazla dogmatik davranıp, kurallar koymaya kalkıştığında, başını kaldırıp, Ann'in yüzüne bakıyor ve onun gizemli, muzip bakışlarla kendini süzdüğünü görüyordu. Böyle alaycı bakışlara alışık biri değildi. Başlangıçta yadırgamıştı ama sonra bunu kaldıracı olduğunu hatta belki bundan hoşlanabileceğini fark etmişti.

Ann, "Biraz fazla kibirli davranmıyor musun, sevgilim?" diye sorduğunda bir an kaşlarını çatıyor, sonra kahkahayı basarak, "Yine otoritenin dozunu kaçırdım," diyebiliyordu. Bir defasında ona aynen şöyle demişti:

"Ann, sen bana göre çok fazla iyisin. Beni çok insancıl biri yapıyorsun."

Ann, "İkimiz de birbirime göre çok fazla iyiyiz," diyerek hemen karşılık vermişti.

"Sen o kadar iyisin ki seni sevmek ve gözetmek dışında senin için yapabileceğim şey çok az, neredeyse hiçbir şey."

"Beni gözünde çok fazla büyütme. Bu benim zayıflıklarımı güçlendirir."

"Ne gibi zayıflıklar? Ben şimdiye dek öyle bir şey görmedim."

"Ah Richard, elbette ki benim de zayıf yönlerim var. Birincisi insanların beni sevmesini isterim. Kimseyi kızdırmak ve kırmak istemem. Korkarım bundan. Kavgadan, tartışmadan, gereksiz ağız dalaşından nefret ederim, kaçırım."

"Tanrı'ya şükür ki öyle. Sürekli söylenen kavgacı bir kadınla asla birlikte olamazdım. Böyle insanlardan nefret ederim. İnan bana, böylelerini tanıdım. Senin en beğendiğim ve sevdi-

ğim yönün her zaman nazik, yumuşak ve ah, çok tatlı olman. Canım sevgilim, birlikte çok mutlu olacağız.”

Ann gülümseyerek onayladı bunu.

“Evet, ben de buna inanıyorum.”

Ann bu arada, Richard ilk tanıştığımız günden bu yana çok değişti, diye düşünüyordu. Artık sürekli savunma halindeki bir insan gibi saldırgan davranışları yok. Kendisinin de söylediği gibi çok daha insancıl oldu. Kendisine çok daha fazla güveniyor, dolayısıyla daha hoşgörülü ve sevecen.

Richard fulyaları alıp apartmana doğru ilerledi. Ann’in daireesi üçüncü kattaydı. Artık onu göre göre tanımaya başlayan apartman görevlisi tarafından dostça selamlandıktan sonra asansöre doğru ilerledi.

Ona kapıyı Edith açtı. Uzun koridorun diğer ucundan Ann’in sesi duyuluyordu. Soluk soluğaydı.

“Edith, Edith... çantamı gördün mü? Bir yere bırakmış olmalıyım?”

Cauldfield, “Merhaba Edith,” diyerek içeri girdi.

Edith’in yanında kendini hiç rahat hissetmiyordu. Tuhaf bir tedirginlik duyuyor, bunu gizlemeye çalışıyor, ancak zorlama neşesi ve cana yakın tavırları hiç doğal görünmüyordu.

Edith saygıyla, “İyi günler, efendim,” dedi.

“Edith...” Ann sabırsızlık içinde yatak odasından seslendi. “Edith! Beni duymuyor musun? *Gelsene* buraya.”

Tam Edith, “Bay Cauldfield geldiler, madam,” dediği anda Ann de koridora çıktı.

“Richard?” Ann şaşırmıştı. Genç adama doğru ilerledi ve onu kolundan tutarak salona çekti. Bu arada da emektar hizmetçisine, “O çantayı *bulmalısın*, Edith!” dedi. “Bakar mısın, Sarah’nın odasında mı unutmuşum?”

“Böyle giderse yakında aklını da kaybedeceksin,” diye homurdanan kadın koridorda kayboldu.

Richard kaşlarını çattı. Edith'in özgürce konuşması edep ve terbiye duygusunu incitmişti. On beş yıl önce hizmetçiler ve uşaklar böyle konuşamazlardı.

"Richard, seni bugün beklemiyordum. Yarın öğlen yemeğine geleceğini düşünüyordum."

Ann şaşırmıştı, biraz huzursuz olduğu anlaşıyordu.

Richard gülerek, "Yarına kadar bekleyemedim. Bana çok uzun geldi," dedi ve elindeki buketi uzattı. "Sana çiçek getirmiştim."

Kadın bir sevinç çılgılığıyla çiçekleri alırken Richard odanın zaten bir çiçek deryasından farksız olduğunu fark etti. Şöminenin önündeki sehpa da bir saksı dolusu sümbül duruyordu. Ayrıca odanın çeşitli yerlerinde de erken açmış laleler ve nergislerin olduğu vazolar vardı.

Richard, "Evde bir bayram havası var," dedi gülümseyerek. "Elbette. Sarah bugün eve dönüyor."

"Ah evet, evet, öyleydi. Tamamen unutmuşum."

"Ama Richard!"

Ann'in sesi sitemliydi. Richard'ın unutmuş olduğu doğrudu. Gerçi geleceği tarihi biliyordu, ama bir gece önce Ann ile birlikte tiyatroya gitmişler, ikisi de bu konudan bahsetmemişlerdi. Aslında bu konuyu daha önce konuşmuş, Sarah'nın eve döndüğü gün Ann'in onunla evde yalnız kalmasına ve Richard'ın müstakbel üvey kızıyla tanışmak için Sarah eve döndükten bir gün sonra öğlen yemeğine gelmesini kararlaştırmışlardı.

"Çok affedersin, Ann. Tamamen aklımdan uçup gitmiş." Bir an duraksadıktan sonra onaylayan bir ifadeyle, "Bu arada çok heyecanlı görünüyorsun." diye ekledi.

"Evden biri yolculuktan dönüyorsa bu şaşılacak bir şey değil, öyle değil mi?"

"Sanırım öyle."

“Şimdi onu karşılamaya istasyona gitmem gerekiyor.” Ann saatine baktı. “Vakit gelmiş bile ama sanırım yetişirim. Tren feribota binecek. Nasıl olsa rötar vardır.”

O sırada Edith odaya girdi, elinde Ann’in çantası vardı.

“Çamaşır dolabındaydı, orada unutmuşsun.”

“Tabii ya, yastık kılıflarına bakıyordum. Sarah’nın yatağına yeşil yatak takımlarını geçirdin, değil mi? Unutmadın umarım!”

“Hiç unuttur muyum?”

“Sigaraları da anımsıyorsun, değil mi?”

“Evet.”

Edith başını sabırsızlık içinde sallayarak odadan çıktı.

Ann arkasından seslenerek fulyaları ona doğru uzattı.

“Edith, bunları vazoya koyar mısın?”

“Koyacak vazo bulmak zor olacak. Neyse bir şeyler yaparım.”

Çiçekleri aldı ve yeniden odadan çıktı.

Richard, “Küçük bir çocuk gibi heyecan içinde sin, Ann,” dedi.

“Sarah’yı yeniden göreceğ olmanın düşüncesi bile çok hoş.”

Richard şaka yollu, ancak belli belirsiz bir sertlikle takıldı.

“Onu ne kadar zamandır görmüyorsun ki, topu topu üç hafta değil mi?”

Ann, saf bir ifadeyle gülümseyerek, “Korkarım biraz komik davranıyorum ama Sarah’yı çok seviyorum,” dedi. “Onu sevmememi sen de istemezdin, değil mi?”

“Tabii ki istemezdim. Onu çok sevmen beni mutlu ediyor. Onunla tanışmak için sabırsızlanıyorum.”

“O... o kadar doğal, coşkulu ve sevecen bir genç kız ki. Birbirinizle çok iyi anlaşacağınızdan eminim.”

“Eminim öyle,” diyen Richard gülümseyerek ekledi. “O senin kızın, dolayısıyla hiç şüphesiz çok tatlı bir insandır.”

“Bunu söylediğini duymak ne hoş!” Ann ellerini Richard’ın omzuna koyarak, başını ona doğru kaldırdı ve, “Sevgili Richard,” diye mırıldanarak onu öptü. “Biraz... biraz sabırlı olacaksın, değil mi sevgilim? Yani, şey... demek istediğim, evleneceğimizi öğrenmek onda şok etkisi yapabilir. Ah şu mektuptaki aptallığı yapmamış olsaydım...”

“Hiç sıkılma tatlım. Bana güvenebileceğini biliyorsun. Sarah başlangıçta buna karşı çıkabilir, ama zamanla o da en doğrusunun bu olduğunu anlayacaktır. Ona zaman tanımamız gerekiyor. Emin ol onun söyleyeceği ya da yapacağı hiçbir şey benim için kırıcı olmayacaktır.”

“Oh, bir şey söyleyeceğini sanmıyorum. Sarah çok terbiyeli bir kızdır. Ama her tür değişiklikten nefret eder.”

“Haydi, biraz neşelen sevgilim. Sonuçta sana evliliği yasaklayamaz, öyle değil mi?”

Ann bu şakaya yanıt vermedi. Hâlâ endişeli görünüyordu.

“Eğer ona yazmış olsaydım...”

Richard açık açık güldü.

“Marmelat çalarken yakalanmış küçük bir kız çocuğu gibisin. Her şey yolunda gidecek, tatlım. Sarah ve ben göreceksin çok kısa bir süre içinde arkadaş olacağız.”

Ann ona şüpheyle baktı. Onun bu denli rahat, neşeli ve endişesiz olmasını anlayamıyordu. Çok daha gergin olmasını beklerdi.

Richard, “Sevgilim, gerçekten de bu gibi şeylere fazla kafanı takmamalı, seni bu denli endişelendirmesine *izin vermemelisin*.” diye ekledi.

“Aslında öyle yapıyorum.”

“Hayır, korku ve heyecandan neredeyse tir tir titriyorsun, üstelik her şey son derece basit ve ortadayken.”

“Beni endişelendiren de bu zaten. Nasıl söyleyeceğimi, ne söyleyeceğimi bilemiyorum.”

“Neden kısaca şöyle demiyorsun?: Sarah bu Richard Cauldfield. Birbirimizi seviyoruz ve üç haftaya kadar da evleneceğiz.”

“Öyle pat diye mi?” Ann istemeyerek güldü.

Richard da gülümsedi.

“En doğrusu bu değil mi?”

“Belki öyle.” Ann duraksadı. “Senin anlayamadığın, benim kendimi... şey, kendimi aptal, çok aptal hissediyorum.”

“Aptal mı?” Richard onu inanmaz bakışlarla süzdü.

“İnsanın ergen kızına evleneceğini söylemesi aptalca bir şey.”

“Bunun nedenini anlayamıyorum.”

“Gençler bu gibi şeylerin bizim gibiler için geride kalmış olması gerektiği kanısındalar. Onların gözünde biz *yaşlıyız*. Sevginin yani âşık olmanın gençlerin tekelinde olduğunu düşünüyorlar. Doğal olarak da orta yaşlı insanların âşık olup evlenmeleri onlara saçmalık gibi geliyor.”

Richard sert bir tonda, “Bu saçmalık filan değil,” dedi.

“Biz öyle düşünüyoruz, çünkü *biz* orta yaşlıyız.”

Richard kaşlarını çatınca alnı kırıştı. Ses tonu sertti.

“Buraya bak Ann, Sarah ve senin birbirinizi çok sevdiğinizi ve birbirinize çok bağlı olduğunuzu biliyorum. Onun benden dolayı sana kırılabileceğini ve kıskançlık duyabileceğini tahmin etmek hiç de zor değil. Bunu anlıyor ve anlayışla karşılıyorum. Bu doğal, sonuçlarına da katlanmaya hazırım. Korkarım başlangıçta beni pek sevmeyecek, varlığımdan hoşlanmayacak ama bunu aşacağız. Sonuçta senin de kendi hayatını yaşamaya ve mutluluğu bulmaya hakkın olduğunu kabul etmeli.”

Ann'in yanakları hafifçe kızardı.

“Sarah'nın benden –senin deyişinle– mutluluğu esirgemesi ya da bana bunu çok görmesi gibi bir durum kesinlikle söz konusu değil. Sarah kesinlikle bencil ya da dar kafalı bir insan

değil. Yeryüzündeki belki de en yüce gönüllü, hoşgörülü insan o.”

“Öyleyse gerçek şu ki kendini bir hiç uğruna böyle üzüyorsun, Ann. Biliyor musun belki de Sarah senin evleniyor olmandan mutlu olacaktır. Böylece o da kendi yaşamını şekillendirmekte özgür kalacaktır.”

Ann, “Kendi yaşamını şekillendirmekte,” diye bu sözleri küçümseyerek yineledi. “Richard, gerçekten de bazen Victoria Dönemi romanlarındaki gibi konuşuyorsun.”

“Gerçek şu ki anneler hiçbir zaman yavrularının yuvadan uçup gitmelerini istemezler.”

“Yanılıyorsun Richard, kesinlikle yanılıyorsun.”

“Sevgilim, kesinlikle seni kızdırmak istemem ama bazen en özverili ve sevgi dolu annenin ilgisi bile gençlere fazla gelebilir. Genç bir delikanlı olduğum dönemleri anımsıyorum. Annemi de babamı da çok severdim ama onlarla birlikte yaşamak beni bazen çıldırtabiliyordu. Sürekli bana nereye gittiğimi, ne zaman döneceğimi sormaları. ‘Anahtarını unutma!’, ‘Döndüğünde fazla gürültü yapmamaya çalış.’, ‘Geçen defa antrenin ışığını kapamayayı unutmuştun.’, ‘Ne, bu akşam *yine mi* dışarı çıkıyorsun?’, Sende senin için yapılan onca şeyden sonra evini sevmediğin, ebeveynini saymadığın gibi bir his uyandırıyor bunlar.” Sözlerine ara verdi. “Aslında evimi, ailemi çok seviyordum ama Tanrı biliyor ya kendimi özgür hissetmek istiyordum.”

“Tabii ki bunu ben de anlıyorum.”

“Dolayısıyla Sarah’nın özgürlüğü senin düşündüğünden de fazla istediği ortaya çıktığında pek fazla incinmemelisin. Ayrıca biliyorsun, günümüzde eğitilmiş kızlar için kariyer olanakları çok fazla.”

“Sarah kariyer yapacak tipte biri değil.”

“Bu senin fikrin ama unutma ki kızların da iyi bir meslekleri olması, çalışmaları gerek.”

“Bu büyük ölçüde ekonomik koşullarla ilgili bir durum, değil mi?”

“Ne gibi?”

Ann sabırsızlıkla, “Zamanın en az on beş yıl gerisinden geliyorsun, Richard,” dedi. “Bir zamanlar ‘kendi ayaklarının üzerinde durmak’ ve ‘dünyayı tanımak’ kavramları modaydı. Kızlar bunları hâlâ yapıyorlar bunu eskisi kadar içtenlikle değil. Bu kavramlar çekiciliklerini kaybetti. Vergiler, veraset vergileri filan kızları bir meslek edinmek zorunda bırakıyor, bu iyi de, hepsinin gerçekte istediği yalnızca rahat ve eğlenceli bir yaşam. Sarah’nın özellikle ilgi duyduğu bir şey yok. Modern dilleri öğreniyor ve bir çiçek dekorasyonu kursuna katılacak. Sanırım bundan hoşlanacak da, ama sonuçta bu bir iş ve ötesi de yok. Bir dostumuzun çiçekçi dükkânı var, Sarah istediği anda orada çalışabilir. Bu özgürlük konusunu bence pek fazla büyütmemek gerek. Sarah evini seviyor ve burada olmaktan da çok mutlu.”

“Eğer seni kızdırdıysam beni bağışla Ann, ama...”

Edith’in kapıdan içeri başını uzattığını görünce sustu. Kadının yüzünde duyması gerekenden fazlasını duymuş insanlara özgü sinsi, bilgiç ifade vardı.

“Bağışlayın madam ama saatin kaç olduğunun farkında mısınız?”

Ann saatine baktı.

“Daha bir hayli zamanım var. Ah hayır, Tanrım, saat hiç ilerlememiş!” Saatini kulağına götürdü. “Richard saatim durmuş. Saat kaç Edith?”

“Yirmi geçiyor.”

“Tanrım, geç kalacağım kesin, onu kaçıracağım! Ama feribot bağlantılı trenler hep rötar yapar, değil mi? Çantam nerede? Ah, işte burada. Neyse ki şu saatte taksi çok. Hayır Richard,

benimle gelmemelisin. Bak bence burada kal ve sonra hep beraber çay içeriz. Evet, gerçekten, bunu istiyorum. Bence en iyisi bu. Öyle olmalı. Şimdi *gitmeliyim*.”

Hızla odadan çıktı. Kapının çarpıldığı duyuldu. Kürkünün rüzgârıyla vazodaki lalelerden ikisi yere düşmüştü. Edith eğilerek bunları aldı ve yeniden vazoya yerleştirdi.

Bu arada da, “Miss Sarah’nın en sevdiği çiçek laledir –her zaman da öyle oldu– özellikle de mor laleler.” dedi.

Richard belli belirsiz bir öfkeyle, “Bu evde her şey Miss Sarah’nın etrafında dönüyor,” dedi.

Edith onu kaçamak bir bakışla süzdü. Yüz ifadesinde pek bir değişiklik olmamıştı – yine aynı bu durumdan hoşlanmadığını belirten somurtkan ifade!

Duyarsız, soğuk bir ses tonuyla, “Ah, Miss Sarah çok farklıdır,” dedi. “Onda şeytan tüyü var, bu inkâr edilemez bir gerçek. Deneyimlerim bana birçok şey gösterdi. Bazı genç kızlar vardır, eşyalarını etrafta darmadağın bırakırlar, her işlerinin yapılmasını, sürekli peşlerinden koşulmasını, arkalarının toplanmasını beklerler ama bu size hiç fazla gelmez, onlar için yapamayacağınız şey yoktur. Buna karşın bazı kızlar vardır, hiç sorun çıkarmazlar, düzenlidirler, işlerini kendileri yaparlar, yine de bir şekilde onlardan hoşlanmazsınız, onlar için yaptığınız her şey size ağır gelir. Kısacası bu adaletsiz bir dünya. Yalnızca çılgın politikacılar adil bölüşümden söz edebilirler. Gerçekte ise bazıları malı götürürken bazıları tekme yi yer, hayat bu.”

Bunları söylerken odada dolaşüyor, bazı bibloların yerlerini değiştiriyor, yastıkları kabartıyordu.

Richard bir sigara yakarken nazikçe sordu.

“Uzun zamandır Bayan Prentice’in yanındasınız, değil mi?”

“Yirmi yıldan fazla. Tam olarak yirmi iki yıl. Önce de Bayan Ann’in annesinin yanındaydım, sonra o Bay Prentice ile

evlenince onun yanına geçtim. Bay Prentice çok iyi ve nazik bir adamdı.”

Richard onu dikkatli bakışlarla süzdü. Ultra-duyarlı egosu kadının “Bay Prentice” derken bunu özel bir şekilde vurguladığı gibi bir izlenim edinmesine yol açmıştı.

“Bayan Prentice, size çok yakın bir zamanda evleneceğimizi söyledi, değil mi?”

Edith başını salladı.

Sanki bunu özel olarak söylemesine ne gerek varmış... diye düşünüyordu.

“Ben... ben iyi anlaşıcağımızı umarım, Edith,” diyen Richard kendini bile şaşırtıp ürkütecek kadar kendinden emin, kibirli bir havadaydı.

Edith asık bir yüzle, “Umarım öyle olur, efendim,” dedi.

Richard aynı havada konuşmayı sürdürdüyse de tuhaf bir huzursuzluk içindeydi.

“Korkarım bu senin işlerinin daha da artmasına neden olacaktır, dışarıdan yardım almamız...”

“İş için yabancı birini getirtmekten hoşlanmıyorum. İşleri kendim yaptığım sürece hiç değilse neyin nerede olduğunu, ne yaptığımı biliyorum. Evet, hiç şüphesiz evde erkek olması bazı değişiklikleri getirecektir. Örneğin yemek düzeni değişecek...”

Richard gülümseyerek, “Benim pek fazla yediğimi düşünme,” dedi.

“Önemli olan yemeğin şekli, ne kadar yendiği değil. Erkekler tepside yemek servisinden hoşlanmazlar.”

“Kadınlarsa buna bayılır, öyle değil mi?”

“Olabilir,” diyen Edith, tuhaf, hüzünlü bir ses tonuyla, “Erkek olan evlerde çok daha düzenli ve neşeli bir atmosfer olduğunu inkâr edemem.” diye ekledi.

Richard bu sözlerden tanıımı olanaksız bir sıcaklık duydu.

“Bunu söylediğini duymak çok hoş, Edith.”

“Bana güvenebilirsiniz, efendim. Bayan Prentice’i asla terk etmem. Yeryüzünde hiçbir şey benim onu yarı yolda bırakma-
ma neden olamaz. Her zaman yanında olacağım. Zaten ben
hiçbir zaman sorunlardan kaçan biri olmamışımdır.”

“Sorun mu? Sorun derken neyi kastediyorsun?”

“Fırtına kopacak.”

“Fırtına mı?”

Edith kirpiklerini bile kıpırdatmadan onu dik bakışlarla
süzdü.

“Kimse bana fikrimi sormadı, bu yüzden bu konuya ka-
rışmak da istemiyorum. Yalnız şunu bilir, şunu söylerim. Eğer
Miss Sarah geri dönmeden evlenseydiniz, her şey bitmiş olsay-
dı, çok daha iyi olurdu.”

O sırada kapının zili ısrarlı bir biçimde çaldı.

“Bunun kim olduğunu çok iyi biliyorum,” diyen Edith he-
yecanla antreye koştu.

Kapı açıldığında iki farklı ses duyuldu: Bir erkeğin ve bir
kadının neşeli gülüşmeleri ve haykırıışları...

“Edith, canım benim. “Bu sıcak, kalın, tok bir genç kız
sesiydi. “Annem nerede? İçeri gelsene Gerry. Kayak takımlarını
mutfığa bırak.”

“Benim mutfığıma mı? Hayır.”

Sarah Prentice oturma odasına girerken, “Annem nerede?”
diye sordu.

Uzun boylu, siyah saçlı bir kızdı. Richard Cauldfield genç
kızın inanılmaz canlılığı ve dışarı taşan yaşam sevinci karşısın-
da şaşkınlıktan kalakalmıştı. Evin her tarafında Sarah’nın çok
sayıda fotoğrafı vardı, ama bir fotoğraf ne kadar iyi çekilmiş
olursa olsun gerçeği yansıtmaktan uzaktı. Richard, Ann’in çok
daha genç bir versiyonunu görmeyi umuyordu –belki daha

sert, daha modern– ama kesinlikle annesinin modeli bir genç kız. Ama Sarah Prentice daha neşeli ve hayat dolu olan babasına benziyor olmalıydı. Öylesine farklı ve canlıydı ki yalnızca varlığı bile evin atmosferinin tamamen değişmesine yetmişti.

Sarah vazoya doğru eğilerek, “Ah ne güzel laleler,” diye haykırdı. “Bu koku baharın yaklaştığını müjdeliyor sanki. Ben...”

O anda doğrulup karşısında Richard Cauldfield’i görünce şaşkınlıkla kalakaldı.

Richard ona doğru ilerleyerek elini uzattı.

“Hoş geldiniz. Ben Richard Cauldfield.”

Sarah nezaketle kendisine uzatılan eli sıkarken sordu.

“Annemi mi bekliyordunuz?”

“Evet. Korkarım o da sizi karşılamak üzere yaklaşık beş dakika kadar önce istasyona gitti.”

“Canım benim! Zavalıcılık neden sanki Edith zamanında evden çıkmasını sağlamadı ki? Edith!”

“Saati durmuş.”

“Annemin saatleri işte! Gerry Gerry, neredesin?”

O anda kapıda iki elinde de birer valiz olan güzel yüzlü, yakışıklı sayılabilecek bir genç adam belirdi.

“Gerry, özel robotunuz emrinizde bayan!” diyen genç adam sıkıntılıyla ekledi. “Bunları nereye bırakmamı istiyorsun, Sarah? Neden sanki bu apartmanda görevli yok ki?”

“Tabii ki var. Ama her nedense valizle geldiğinde, yukarı çıkarılacak bir yükün olduğunda asla ortalarda olmaz. Valizleri odama bırak Gerry. Ah, evet, tanıştırmayı unuttum. Bay Lloyd, Bay... Bay...”

Richard, “Cauldfield,” dedi.

O sırada Edith odaya girdi. Sarah onunla göz göze gelince ona sarıldı ve öptü.

“Edith, senin ekşimiş suratını bile öyle özledim ki.”

Edith belli belirsiz bir kızgınlıkla mırıldandı.

“Ekşimiş de ne demek? Ayrıca beni öpmenize hiç gerek yok, Miss Sarah. Bu konularda yerinizi bilmelisiniz.”

“Edith, aksiliği bırak lütfen! Geldiğim için çok sevindiğini biliyorum. Her şey ne kadar temiz görünüyor. Her zamanki gibi! Kretonlar, annemin deniz kabuğu kutusu. Ah, şimdi fark ettim, kanepenin yerini değiştirmişsiniz. Yazı masasının da. Öbür taraftaydılar.”

“Annen odanın böyle daha ferah göründüğünü söyledi.”

“Hayır, eski şeklini istiyorum. Gerry, Gerry, neredesin?”

Gerry Lloyd, “Ne var?” diyerek odaya girdi.

Sarah bu arada yazı masasını çekmeye başlamıştı bile. Richard ona yardımcı olmak için bir hamle yaptıysa da Gerry, “Siz hiç zahmet etmeyin,” dedi. “Ben çekerim. Nereye konulmasını istiyorsun, Sarah?”

“Olması gereken yere. Şuraya.”

Kanepeyi ve yazı masasını eski yerlerine çektikten sonra Sarah rahat bir soluk aldı.

“Böylesi çok daha iyi.”

Gerry, “Ben pek emin değilim,” derken odayı bütün olarak görebilmek için birkaç adım geri çekildi.

Sarah kararlılıkla, “Ben eminim,” dedi. “Ben her şeyi yerli yerinde isterim. Yoksa ev, ev olmaktan çıkar. Kuşlu yastık nerede, Edith?”

“Temizleyiciye gönderdik.”

“Ah evet, bu iyi olmuş. Neyse, gidip odamı göreyim.” Kapının ağzında bir an durarak, “Gerry, içki hazırlasana,” diye seslendi. “Bay Cauldfield’e de içki servisi yap. Her şeyin nerede olduğunu biliyorsun.”

“Elbette.” Gerry, Richard’a baktı. “Ne alırdınız? Martini, cin ve portakal suyu? Sherry?”

Richard birden ani bir kararla ayağa kalktı.

“Hayır teşekkürler. Bir şey içmeyeceğim. Gitmem gerekiyor.”

“Bayan Prentice’in dönmesini beklemeyecek misiniz?” Gerry’nin davranışları sevimli ve içtendi. “Gecikeceğini sanmam. Trenin oraya varmadan geldiğini öğrenir öğrenmez geri dönecektir.”

“Hayır, gitmeliyim, Bayan Prentice’e yarın için olan ilk randevumuzun geçerliliğini koruduğunu söyler misiniz?”

Gerry’yi başıyla selamladıktan sonra antreye çıktı. Koridorun diğer ucundaki Sarah’nın odasından heyecanlı heyecanlı Edith’le fısıldaştığı duyuluyordu.

Richard orada kalmamasının daha iyi olacağı kanısındaydı. Ann’le yaptıkları plan doğrudu. Ann, Sarah’ya bu gece her şeyi anlatacak, o da ertesi gün öğlen yemeğine geldiğinde müstakbel üvey kızıyla dost olma yolunda ilk adımları atacaktı.

Sarah’nın beklediğinden çok farklı olması onu hayal kırıklığına uğratmış, bir o kadar da şaşırtmıştı. Ann anneliği biraz abarttığı için annesine aşırı bağımlı bir genç kızla karşılaşacağını umuyordu. Hâlbuki Sarah güzelliğiyle, canlılığıyla, kendine güveniyle onun beklediğinden çok farklıydı.

O ana dek Sarah yalnızca soyut bir kavramdı onun için, şimdi ise somut gerçek olarak karşısındaydı.

6. BÖLÜM

Sarah sabahlığının kuşağını bağlayarak oturma odasına girdi.

“O kayak giysilerinden bir an önce kurtulmak istedim. Aslında hemen bir de banyoya girsem iyi olacak. Trenler o kadar pisti ki! Gerry, benim için içecek bir şey hazırladın mı?”

“Elbette.”

Sarah kadehe doğru uzandı.

“Teşekkürler. O adam gitti mi? Bu çok iyi olmuş.”

“Kimdi o?”

“Daha önce hiç görmemiştim,” diyen Sarah güldü. “Hiç şüphesiz annemin flörtlerinden biri.”

Edith perdeleri çekmek için odaya girdi.

“Edith, o adam kimdi?”

“Annenizin arkadaşı, Miss Sarah.”

Hizmetkâr perdeyi hışımla kapatıp diğer pencereye gitti.

Sarah neşeyle, “Yeniden evde olmam büyük şans, böylece onun erkek arkadaşlarını ayarlayabilirim.”

Edith, “Ah!” diye inleyerek hışımla ikinci perdeyi de çekti. Sonra gözlerini Sarah’ya dikerek, “Ondan hoşlanmadın mı?” diye sordu.

“Hayır, hem de hiç.”

Hizmetkâr bir şeyler mırıldanarak odadan çıktı.

“Gerry, ne dediğini anlayabildin mi?”

“Sanırım çok yazık gibi bir şey söyledi.

“Çok ilginç.”

“Tuhaf bir havası vardı.”

“Ah, Edith’i bilirsin. Bu arada annem nerede kaldı? Neden sanki bu kadar dalgın ki, zamanında gelemez miydi?”

“O aslında hiç de dalgın biri değil, en azından ben tanık olmadım.”

“Gelip beni karşılayan çok nazık bir davranıştı, Gerry. İyi de oldu. Sana yazmadığım için üzgünüm ama biliyorsun işte. Victoria İstasyonu’na zamanında gelmek için ofisten erken çıkmayı nasıl başardın?”

Gerry yanıt vermeden bir an duraksadı.

“Aslına bakarsan içinde bulunduğum koşullarda bu pek de zor olmadı.”

Sarah birden kulak kesilerek genç adamı süzdü.

“Haydi, Gerry söyle, bu defa ters giden ne?”

“Hiçbir şey. En azından bir şey olmadı ama durumun pek hoş olduğunu da söyleyemem.”

Sarah suçlarcasına, “Ama bana sabırlı olacağına ve öfkeni frenleyeceğine söz vermiştin,” dedi.

Gerry kaşlarını çatı.

“Biliyorum sevgilim, biliyorum, ama bunun nasıl zor olduğunu tahmin edemezsin bile. Yüce Tanrım, Kore gibi cehen-nemden farksız bir yerden, savaştan eve dönüp büyük şehirde tek işi para koparmak olan bir büroda kapana sıkışmanın nasıl bir şey olduğunu hiç bilemezsin. En azından oradaki arkadaşlarım alçakgönüllü, saygılı insanlardı. Luke amcamın nasıl biri olduğunu bir bilsen. Şişman, küçük tilki gözleriyle insanı sinsi sinsi süzen, bir domuzcuk. “Senin eve dönmüş olmana

sevindim, oğlum.” Gerry taklit yapmakta ustaydı. Amcasını taklit ederken sözcükleri yapmacık, soluk soluğa bir ses tonuyla söylüyordu. “Şey, ah... artık bu heyecanın da geçtiğine göre düzgün bir şekilde büroya gelip, hımm... yani kendini ciddi bir şekilde işe vereceğini düşünmek istiyorum. Evet, şey... eleman eksikliğimiz var, sanırım ciddi olarak bu işe sarılırsan hızla yükselme şansı da yakalayabilirsin. Tabii ki en alttan başlayacaksın. Benim düsturum kimseye –hiç kimseye– iltimas yok! Yeterince boşa kürek sallayıp, haylazlık yaptın; göreceğiz bakalım, kendini ciddi bir şekilde işe verip veremeyeceğini.”

Gerry ayağa kalkarak odanın içinde ileri geri dolanmaya başladı.

“Boşa kürek sallamak: Kendini bir şey sanan yağ tulumunun cephede aktif askerlik hizmeti için kullandığı deyim bu işte. Kızıl Çin’in sarı ırktan gelen askerlerinden biri onu sırtından vursa inan kılımı kıpırdatmazdım. Bu zengin tefeciler sıcak ofislerinde oturup para dışında hiçbir şey düşünmüyorlar.”

Sarah sabırsızca, “Gerry, yeter artık,” diye haykırdı. “Amcan dar görüşlü biri olabilir. Ama bir iş bulup para kazanman gerektiğini söyleyen de sendin. Hiç şüphesiz bu anlattıkların hoş değil, ama başka şansın var mı? Şehirde zengin bir amcan olduğu için mutlu olmalısın. İnan birçok insanın böyle bir şans yakalamak için yapamayağı şey yok.”

Gerry inatla, “Peki onun bu zenginliğinin kaynağını biliyor musun?” diye sordu. “Kızıyorum, çünkü aslında *bana* ait olması gereken bir parayı çalıştırıyor. Büyük amcam Harry servetini babam yerine daha büyük olan amcama bıraktı...”

“Üzerinde durma artık bunun. Nasıl olsa babandan sana kalacak paradan veraset vergileri kesildikten sonra paranın çok az bir kısmı eline geçerdi...”

“Ama bu adil değil, bu konuda bana sen de hak veriyorsun, değil mi?”

Sarah bir karşı soruyla, “Adaletsiz olmayan ne var ki?” diye yanıt verdi. Sürekli şikâyet etmenin ne yararı var ki? Ayrıca bu seni sıkıcı bir insan durumuna da getiriyor. Yeryüzünde insanı sürekli karşısındakilerin şanssızlarını dinlemek kadar yoran ve kızdıran bir şey yok.”

“Sarah, bana karşı hiç de anlayışlı davranmadığını söylemek durumundayım.”

“Doğru. Biliyor musun, ben tam anlamıyla dürüstlükten ve açıksözlülükten yanayım. Bence ya her şeye boş ver deyip bu işten ayrılmalı ya da homurdanmayı bırakıp şehrin göbeğinde işyeri olan astımlı, küçük gözlü domuza benzeyen yağ tulumu çok zengin bir amcan olduğu için Tanrı’ya şükretmelisin. Ah, işte sanırım sonunda annem de geldi.”

Tam o sırada Ann kapıyı anahtarıyla açtı ve koşarak oturma odasına girdi.

“Sarah, tatlım.”

“Anne sonunda geldin!” Sarah, annesine coşkuyla sarıldı. “Yine ne oldu?”

“Saatim durmuş.”

“Neyse, Gerry beni karşıladı, bu da bir şey.”

“Ah merhaba Gerry, seni görmedim.”

Ann içten içe sinirlenmesine rağmen Gerry’ye selam verdi. Aslında bu yolculuk sayesinde Gerry’den kurtulacağını ummuştu.

Sarah, “Dur da sana bir bakayım, bir tanem,” dedi. “O kadar zarif görünüyorsun ki. Bu şapka yeni, değil mi? Anne, gerçekten çok güzel görünüyorsun.”

“Sen de öyle tatlım. Yanık ten yakışmış.”

“Kar güneşi. Sargılar ve alçılar içinde eve dönmemiş olmam Edith’i hayal kırıklığına uğratmış olmalı. Beni bir bacağı kırık, koltuk değnekleriyle karşılamak daha çok hoşuna giderdi, değil mi Edith?”

Tam o sırada çay tepsisini getiren emektar hizmetkâr başını sallayarak yanıt vermeyi yeğledi.

“Üç fincan getirdim,” diye açıkladı. “Aslında Bay Lloyd ve Miss Sarah’nın cin içtikleri için çay içeceklerini sanmıyorum ama yine de...”

Sarah gülerek, “Senin ağzından duyunca çay bile israf olacakmış gibi anlaşıyor, Edith,” dedi.

“Neyse, adı her neyse, o adama da içki önerdik. *Cauliflower*⁽¹⁾ gibi bir şeydi?”

Edith, Ann’e dönerek, “Bay Cauldfield bekleyemeyeceğini söyledi, madam,” dedi. “Daha önceden ayarladığınız gibi yarın burada olacakmış.”

“Bu Cauldfield de kim, anneciğim? Yarın niçin geliyor? Yarın onu burada istemeyeceğimizden eminim.”

Ann telaşla Gerry’ye dönerek, “Bir içki daha almaz mıydın, Gerry?” diye sordu.

“Hayır, teşekkürler Bayan Prentice. Gerçekten de artık gitmeliyim. Hoşça kal, Sarah.”

Kız onu antreye kadar geçirdi.

Gerry antrede, “Bu akşam sinemaya gitmeye ne dersin? Çok iyi bir film gelmiş.” dedi.

“Ah evet, iyi olur ama düşünüyorum da gitmesek daha iyi. Daha yeni döndüm. Bu gece annemle birlikte kalmak istiyorum. Eğer hemen yine ortadan kaybolursam ve akşamı yalnız geçirirsem zavalılık çok büyük hayal kırıklığı yaşar.”

“Sarah bence sen çok iyi bir evlatsın.”

“Evet, annem de çok iyi ama.”

“Tabii, bunu biliyorum.”

“Tabii çok fazla soru soruyor, insanı delirtiyor. Biliyorsun işte, kiminle tanıştın, ne yaptın filan. Ama genel anlamda ba-

1 İngilizce karnabahar.

kacak olursan o çok duyarlı bir anne. Neyse Gerry, eğer fırsat bulur da gelecek olursam seni ararım.”

Sarah oturma odasına döndü ve kekten kopardığı parçaları yemeğe başladı.

“Edith’in çok özel reçeteleri,” dedi neşeyle. “Son derece çeşitli ve bol malzemeli. Bütün bunları nasıl bir ustalıklarla bir araya getirebildiğini hiç anlayamıyorum. Neyse anneciğim, anlat bakalım sen bu arada neler yaptın? Albay Grant ve diğer erkek arkadaşlarınla sık sık dışarı çıkıp, iyi eğlendin mi?”

“Hayır aslında bir bakıma evet, yani...”

Ann duraksadı. Sarah gözlerini ona dikti, şaşırılmıştı.

“Bir şey mi oldu anne?”

“Bir şey mi? Hayır. Neden sordun?”

“Tuhaf görünüyorsun.”

“Öyle mi?”

“Anne, söylemediğin bir şey var. Gerçekten çok tuhaf görünüyorsun. Haydi, anlat bana. Şimdiye dek senin yüzünde hiç bu kadar suçlu bir ifade görmemiştim. Haydi anne, anlat ne oldu, ne yaptın?”

“Aslında bir şey yok, yani şimdilik. Ah Sarah, bir tanem, inan bana bu hiçbir şeyi değiştirmeyecek. Her şey her zamanki gibi aynı kalacak, yalnızca...”

Ann’in sesi titredi ve giderek kayboldu.

Ne kadar korkak bir insanım, diye düşünüyordu. Neden sanki kendi kızıma bir şeyler açıklamaktan bu denli ürküyorum ki?

Bu arada Sarah şaşkınlık içinde onu süzüyordu. Birden en içten gülümsemesiyle konuşmaya başladı.

“Sanırım... Haydi anne, anlat, açıl bana. Yoksa bana bir şekilde bir üvey babam olacağını mı anlatmaya çalışıyorsun?”

“Ah Sarah!” Ann birden rahatlayarak derin derin iç çekti. “Bunu *nasıl* anladın?”

“Bu hiç zor değil. Heyecandan ve korkudan tir tir titriyorsun. Şimdiye dek hiç senin kadar ürkmüş bir insan görmedim. Yoksa üzüleceğimi, karşı çıkacağımı mı düşündün?”

“Aslına bakarsan hayır. Yoksa karşı mısın?”

Sarah ciddiyetle, “Tabii ki hayır,” dedi. “Bence çok doğru yapıyorsun. Babam öleli tam on altı yıl olmuş. Çok geç olmaktan senin de seks hayatın olmalı. Nasıl diyorlardı, tam tehlikeli yaşıldasın. Flörtlerinle idare etmek için de çok fazla geri kalfalısın.”

Ann çaresizlik içinde kızına baktı. Her şey düşündüğünün, tasarladığının tam tersi bir biçimde geliyordu. O kafasında çok farklı bir konuşma planlamıştı...

“Evet,” dedi Sarah başını sallayarak. “Senin evlenmen gerekiyor.”

Sarah, sevgili çılgın, ipe sapa gelmez yavrum, diye düşündüyse de bunu ima edecek bir şey söylemedi.

Kız, gençliğin de verdiği heyecan ve açıklkalplilikle konuşmayı sürdürüyordu.

“Hâlâ çok güzel görünüyorsun. Bunun en büyük nedeni de teninin güzelliği. Eğer kaşlarını biraz alırsan çok daha hoş görünebilirsin.”

Ann dik başlılıkla, “Ben kaşlarımdan memnunum,” dedi.

“Sen son derece çekici bir kadınsın, tatlım” diye ekledi Sarah. “Beni asıl şaşırtan bunun çok daha önce olmamış olması. Bu arada şanslı aday kim? Üç tahmin yapabilir miyim? Birincisi Albay Grant, ikincisi Profesör Fane, üçüncüsü de şu ismi bile zor telaffuz edilen melankolik Polonyalı. Ama ben şanslı adayın Albay Grant olduğundan eminim. Yıllardır peşinde koşuyor.”

Ann soluğu kesilmek üzere bir halde, “Albay Grant değil,” dedi. “O, o... Richard Cauldfield.”

“Richard Cauld... da kim? Yoksa o biraz önce burada olan adam mı?”

Ann başıyla onayladı.

“Hayır anne, bu olamaz. O kendini beğenmişin teki, iğrenç biri.”

Ann sert bir tonda, “İğrenç filan değil,” dedi.

“Gerçekten de anne, ondan daha iyisini bulabilirdin.”

“Sarah, sen ne dediğini bilmiyorsun. Ben... ben onu seviyorum.”

“Yani ona âşık olduğunu mu söylemek istiyorsun?” Sarah buna inanamıyordu. “Yani ona *tutkuyla* mı bağlandın?”

Ann yeniden başıyla onayladı.

Sarah, “Biliyor musun buna bir anlam veremiyorum, inanamıyorum,” dedi.

Ann hafifçe dikeldi.

“Richard’ı yalnızca bir iki dakika gördün. Onu yakından tanıyınca çok seveceğinden eminim.”

“Çok agresif ve kasıntı görünüyordu.”

“Bu çekingenliğinden kaynaklanmıştır.”

Sarah ağır ağır, “İyi peki,” dedi. “Sonuçta bu senin cenzar.”

Anne kız bir süre konuşmadan sessizce oturdular. İkisi de mahcuptu, sıkılıyordu.

Sessizliği bozan Sarah oldu.

“Anne biliyor musun, gerçekten de seni sevip, seni gözetcek birine ihtiyacın var. Yalnızca birkaç hafta uzaklaşmam bile olabilecek en aptalca şeyi yapmana yetti.”

“Sarah!” Ann öfkeyle haykırdı. “Çok kabasın.”

“Bağışla beni sevgili anneciğim ama ben dürüst ve açık olmanın gerekliliğine inanıyorum.”

“Bundan o kadar da emin değilim.”

Sarah, “Bu ne kadar zamandır sürüyor?” diye sordu.

Ann istemeyerek güldü.

“Sarah, gerçekten de Victoria Dönemi’ne ilişkin piyeslerdeki dar görüşlü, sert baba figürlerinden hiç farkın yok. Neyse, Richard ile üç hafta önce tanıştım.”

“Nerede?”

“James Grant tanıştırdı. James onu uzun yıllardır tanıyor. Burma’dan henüz dönmüş.”

“Bari iyi para biriktirebilmiş mi?”

Ann iki duygu arasında bocalıyordu, kızgın ve aynı zamanda da kırılmıştı. Sarah ne kadar tuhaf davranıyordu, bunlar ne biçim sorulardı böyle. Yine de kızgınlığını gizlemeye çalışarak soğuk ama alaycı bir ses tonuyla açıkladı.

“Richard’ın kendine yetecek kadar bir serveti var ve bana bakabilecek durumda. Ayrıca Londra’da Hellner Bros adlı büyük bir firmada iyi bir pozisyonda çalışıyor. Gerçekten de Sarah, bizi duyan olsa benim senin annen değil, *kızın* olduğumu düşünebilir.”

Sarah gittikçe ciddileşiyordu.

“Biliyor musun tatlım, gerçekten de birinin sana göz kulak olması gerekiyor. Kesinlikle kendini idare etmekten çok uzaksın. Seni çok seviyorum ve senin gidip aptalca bir şey yapmanı kesinlikle istemiyorum. Peki, bu adam bekâr mı, yoksa karısından falan mı ayrılmış?”

“Karısını uzun yıllar önce kaybetmiş. Kadın ilk bebeklerinin doğumu sırasında ölmüş, sonra bebek de ölmüş.”

Sarah iç çekerek başını salladı.

“Şimdi anlıyorum. Seni böyle, kendini acındırarak tavladı. Hüzünlü öykülere zaten oldu bitti dayanamazsın.”

“Sarah! Saçmalamayı bırakır mısın?”

“Kız kardeşleri, annesi filan var mı?”

“Yakın akrabaları olduğunu sanmıyorum.”

“Neyse bu da bir nimet! Peki, evi var mı? Nerede yaşayacaksınız?”

“Sanırım burada. Bu evde bir sürü oda var, ayrıca onun işi de Londra’da. Bunun senin için sakıncası yok, değil mi?”

“Ah, hayır, *benim açımdan* sakıncası yok. Ben aslında seni düşünüyorum.”

“Bir tanem, gerçekten çok tatlısın. İnan ne yaptığımı çok iyi biliyorum. Richard ile çok mutlu bir yaşamımız olacağından eminim.”

“Peki, ne zaman evlenmeyi düşünüyorsunuz?”

“Üç haftaya kadar.”

“Üç hafta mı? Onunla bu kadar çabuk evlenmemelisin.”

“Beklemek için hiçbir neden yok.”

“Ah lütfen, sevgili annecim. Bunu biraz ertele. Bana biraz zaman tanı, bu fikre alışmam için zaman tanı. Lütfen anne.”

“Bilemiyorum... Bakarız...”

“Altı hafta. Şunu altı hafta yap...”

“Şu anda kesin kararlaştırılmış bir tarih yok. Richard yarın öğlen yemeğine gelecek. Sarah, ona karşı nazik ve iyi davranırsın, değil mi?”

“Tabii ki nazik davranacağım. Aksini nasıl düşünebilirsin ki?”

“Teşekkürler tatlım.”

“Keyfine bak anneciğim, endişelenecek bir şey yok.”

Ann bitkin bitkin, “İkinizin birbirinizi çok seveceğinizden eminim,” dedi.

Sarah suskun kalınca Ann birden ani bir öfkeyle, “En azından dene bunu...” diye haykırdı.

Sarah bir iki dakikalık duraksamanın ardından, “Sana endişelenecek bir şey olmadığını söylemiştim,” dedi. “Sanırım bu gece evde olmamı yeğledin?”

“Neden sordun? Dışarı mı çıkacaksın?”

“Sanırım evet, ama seni yalnız bırakmak da istemiyorum, anne.”

Ann, kızına gülümsedi, iyi ilişkileri yeni bir aşama daha kaydetmiş, bir sınavı daha başarıyla aşmışlardı.

“Ah, üzülme yalnız kalmam. Aslına bakarsan Laura bu akşam vereceği bir konferansa çağırmıştı.”

“Vaftiz annem hâlâ her zamanki gibi dinç ve dirençli mi? Hâlâ savaş baltası rolünü sürdürüyor mu?”

“Ah evet, o hep aynı. Gerçi katılamayacağımı söyledim ama telefon edip gideceğimi belirtebilirim.”

Aslında Richard’ı da arayabilirdi... Ama bunu düşünmek bile istemiyordu, içinden bir ses hayır diyordu. Richard ile görüşmeyi ertesi gün, Sarah ile Richard’ın tanışmalarından sonra ya bırakmak çok daha iyi olacaktı.

Sarah, “İyi o zaman,” dedi. “Gerry’yi arayayım.”

“Yani, Gerry ile mi çıkıyorsun?”

Sarah meydan okurcasına, “Evet. Neden olmasın?” diye sordu.

Ann üzerine gitmedi. Yumuşak bir ses tonuyla, “Hiç,” dedi. “Yalnızca merak etmiştim...”

7. BÖLÜM

1

“Gerry?”

“Efendim canım?”

“Aslında ben bu filmi izlemek istemiyorum. Sohbet edebileceğimiz bir yere gidelim mi?”

“Elbette. Yemeğe gitmeye ne dersin?”

“Ah hayır. Edith o kadar çok şey yedirdi ki tek bir lokma bile yutacak yerim yok.”

“O zaman bir şeyler içebilecek bir yere gidelim.”

Gerry göz ucuyla Sarah’yı inceliyordu, onu neyin bu denli kızdırmış olduğunu merak ediyordu. Sarah bir yere oturup da kadehleri önlerine konulana dek tek bir sözcük bile etmedi. Sonra birden açıldı, “Gerry, annem yeniden evleniyor.” dedi.

“Vay!” Gerry çok şaşırmıştı. “Hiç tahmin etmiyor muydun bunu?”

“Nasıl edebilirdim ki. Onunla ben burada yokken tanışmış.”

“Desene aceleye gelmiş.”

“Hem de nasıl. Annem bazen çok sağduyusuz davranabiliyor.”

“Peki, adam kimmiş?”

“Bugün öğleden sonra gördüğümüz adam. Adı *Cauliflower* mı ne?”

“Ah, *o adam* mı?”

“Evet. Adamın iyi biri olmadığı konusunda sen de benimle hemfikirsin, değil mi?”

“Şey, ben adama pek dikkat ettiğimi söyleyemem, ama aslında düzgün birine benziyordu,” dedi.

“Annem için kesinlikle yanlış kişi.”

Gerry yumuşak bir sesle, “Bu konuda en doğru kararı o verecek,” dedi.

“Hayır, veremez. Sorun annemin *zayıf* biri olması, kolayca etki altında kalabiliyor. Acıma duygusu çok fazla, o insanlara acır. Aslında annemin onu kollayacak, gözetecek birine ihtiyacı var.”

Gerry sırtıarak, “Herhalde o adam da aynı şeyi düşünüyordur,” dedi.

“Gerry, gülme, bu ciddi bir konu. *Caulif*... mı ne annem için yanlış adam.”

“İyi de bu onun sorunu.”

“Onu kollamam gerekiyor. Bunu her zaman hissettim. Ben yaşamı ondan iki kat daha fazla tanıyorum ve ondan çok daha güçlüyüm.”

Gerry, bu konuda kız arkadaşıyla tartışmadı. Aslına bakılırsa kendisi de aynı düşüncede idi. Hatta bunda en ufak bir kuşkusu bile yoktu.

Yine de itiraz etti.

Ağır ağır, “Ama Sarah,” dedi. “Eğer annen yeniden evlenmek istiyorsa...”

Sarah telaşla onun sözünü yarıda kesti.

“Oh, *bu konuda* ona kesinlikle hak veriyorum, buna asla karşı değilim. Annem yeniden *evlenmeli*. Bunu ona da söyle-

dim. Düzgün bir seks yaşamının özlemini duyduğunu hissediyorum. Ama bu kişi *Caulif...* olamaz.”

Gerry tereddütle, “Acaba...” dedi.

“Acaba ne?”

“Acaba, annenin yaşamına giren her erkek için aynı şeyleri hissediyor olamaz mısın?” Gerry biraz gergindi, ama yine de doğru sözcükleri bulmakta zorlanmadı. “Sonuçta *Cauliflower*’ın annen için doğru insan olup olmadığına sen karar veremezsin, bunu bilemezsin. Adamla doğru dürüst iki kelime bile etmedin. Bu tepkinin nedeni aslında...” O anda doğru sözcüğü telaffuz etmek cesaret isteyen bir şeydi ama Gerry bunu başardı. “Onu kıskanman olamaz mı?”

Sarah hemen savunma durumuna geçti.

“Kıskançlık mı? *Ben mi?* Yani üvey baba kompleksi mi? Sana çok daha önce –İsviçre’ye gitmeden önce de– annemin yeniden evlenmesi gerektiğini söylememiş miydim?”

“Evet, ama bu farklı bir durum.” Gerry birden durumu algılamıştı. “Bir şeyi söylemekle yapmak aynı şey değil.”

Sarah ısrarı sürdürdü.

“Ben kesinlikle kıskanç bir insan değilim. Tek düşündüğüm annemin mutluluğu.”

Gerry kararlılıkla, “Eğer ben senin yerinde olsaydım başkalarının yaşamlarına şekil vermeye çalışmazdım,” dedi.

“Ama herhangi biri değil, *annem*.”

“İyi de ne yaptığını en iyi bilecek kişi hiç şüphesiz o.”

“Sana annemin *zayıf* olduğunu söyledim.”

“Yine de bu konuda yapabileceğin bir şey yok.”

Gerry’nin gözünde Sarah boşu boşuna endişeleniyor, pireyi deve yapıyordu.

Gerry artık Ann ve onun ilişkileri konusunda konuşmaktan bıkmıştı, biraz da kendilerinden bahsetmek istiyordu.

Birden, “Ben ayrılmayı düşünüyorum,” dedi.

“Amcanın ofisinden mi? Ah, Gerry.”

“Buna artık daha fazla dayanamayacağım. Yalnızca on beş dakika geç kalmam bile sanki çok kötü bir şey yapmışım gibi kıyamet kopmasına yetiyor.”

“İyi de işe zamanında gitmek gerekir, değil mi?”

“Bir sürü uyuşuk, uyuz tip! Sabahtan akşama kadar dosyaların başında oturup paradan başka bir şey düşünmüyor, konuşmuyorlar, sabah, öğlen, akşam hep aynı şey!”

“İyi de Gerry, oradan da istifa edersen ne yapmayı düşünüyorsun?”

Gerry kayıtsız bir tavırla, “Nasıl olsa bir şeyler bulunur,” dedi.

Sarah bundan emin değildi.

“Şimdiye dek o kadar çok şey denedin ki!”

“Her defasında kapının önüne konduğumu anımsatmak istiyorsan... Bu kez şutlanmayı beklemeyeceğim.”

“Gerry, gerçekten de bunun doğru olacağını mı düşünüyorsun?” Sarah onu içtenlikle, endişeli bakışlarla süzdü. “Sonuçta o senin amcan ve yaşamdaki belki de tek akrabası. Ayrıca onun para içinde yüzdüğünü de söylemiştin, değil mi?”

“Ve de doğru dürüst davranıp söz dinlediğim takdirde ileride servetini bana bırakabileceğini. Sanırım söylemek istediğin bu.”

“Doğru, adı her neyse büyük amcan servetini babana değil de ona bıraktığı için bütün gün homurdanan sen değil misin?”

“Eğer büyük amcam biraz daha duyarlı davranıp ailesini önemsemiş olsaydı bugün bu kodamanların karşısında el pençe divan durmak zorunda kalmazdım. Bence bu ülke temelden yozlaşmış. Öyle olmasa her şeye sırtımı dönüp, çekip gitmek ister miydim?”

“Yurtdışına mı yani?”

“Evet. İnsanlara gelecek, ufuk sunan bir yere.”

İkisi de susmuş, düşünüyorlardı. Kişiye hareket özgürlüğü, gelecek umudu sunan bilmedikleri, muğlak bir yaşamdı zihinlerinde canlandırmaya çalıştıkları.

Daha sonra konuşmaya başlayan yine Sarah oldu. Ne de olsa Gerry’ye göre ayakları çok daha fazla yere basan her zaman oydu.

“Sermayen olmadan ne yapabilirsin ki? Sermayen yok, de-ğil mi?”

“Olmadığını biliyorsun. Ama bence insanın yine de yapabileceği çok şey var.”

“Peki, ama ne yapabilirsin ki, ciddi yanıt ver lütfen?”

“Sarah, bu kadar kırıncı olmak zorunda mısınız?”

“Affedersin. Kastetmek istediğim belirli bir meslek eğitimi almamış olduğundu.”

“İnsanlarla ilişki kurmakta iyiyim, işyeri açık alanlar olan bir yaşam benim için çok daha uygun. Ben ofise kapanıp kalacak bir insan değilim.”

Sarah iç geçirerek, “Oh Gerry,” dedi.

“Ne oldu?”

“Bilmiyorum. Yaşam çok zor. Savaşlar da her şeyi altüst etti.”

Hüzünlü hüzünlü önlerine baktılar.

Bu kez sessizliği bozan Gerry oldu.

Bağışlayıcı bir havada amcasına bir şans daha tanımaya karar verdiğini söyledi. Sarah da onu bu kararından dolayı kutladı.

“Neyse,” dedi Sarah. “Artık eve dönsem iyi olacak. Annem de konferanstan dönmüştür.”

“Ne konferansından?”

“Bilmiyorum ama “Neredeyiz, nereye gidiyoruz, neden?” filan gibi bir konusu olmalı.”

Sarah ayağa kalktı.

“Teşekkürler Gerry. Bana çok yardımcı oldun.”

“Sarah, önyargılı olmamaya çalış. Eğer annen bu adamı seviyorsa ve onunla mutlu olacağına inanıyorsa önemli olan yalnızca bu.”

“Eğer annem onunla mutlu olacaksa sorun yok.”

“Ayrıca, sonuçta sen de evleneceksin hatta belki çok yakında...”

Gerry bunları söylerken Sarah'nın yüzüne bakamadı. Sarah ise gözlerini elindeki çantasına dikmişti.

“Belki bir gün...” diye mırıldandı. “Ama hiç acelem yok bu konuda.”

İkisi de bir nebze olsun birlikteliğin verdiği mutluluktan kaynaklanan hoş bir utanma duygusunun etkisindeydiler...

2

Ann ertesi gün öğlen yemeğinde rahat bir nefes aldı. Sarah'nın davranışları örnek bir çocuk kadar kusursuzdu. Richard'ı büyük bir içtenlikle karşıladı ve yemek süresince de onunla kibarca sohbet etti.

Ann olgun, her zaman canlı, hayat dolu bir insan olan kızıyla ve onun her koşula uyum sağlamasıyla gurur duyuyordu. Sarah'ya güvenebileceğini tahmin etmeliydi: Sarah onu asla yarı yolda bırakmazdı.

Keşke aynı şey Richard için de söz konusu olsa, Richard kendini çok daha iyi bir açıdan gösterebilseydi... Ann onun o gün sinirli ve gergin olduğunu daha kapıdan içeri girdiği anda fark etti. Richard iyi bir izlenim bırakmayı çok fazla önem-

siyordu. Bunun için çok fazla çaba harcamış ama bu kaygısı onun aleyhine çalışmıştı. Duruşuna ve tavrına gereğinden fazla özen göstermesi onun yapay ve kasıntı görünmesine yol açtı. Rahat ve huzurlu görünme kaygısı o akşam oradaki herkesi yönetirmişçesine bir hava yaratmasına neden oldu. Sarah'ın ona karşı olan saygılı ve özenli davranışları bu havayı daha da ağırlaştırdı. Özenle, sözcükleri vurgulayarak konuşması sanki son sözü daima kendi söylemek isteyen biriymiş gibi bir izlenim uyandırmasına neden oldu. Bu da Ann'i çok rahatsız etti, çünkü onun aslında çok farklı olduğunu, bu davranışların nedeninin aslında kendine yeterince güvenememesi olduğunu çok iyi biliyordu.

Ancak Sarah bunu nereden bilecekti ki? O Richard'ı yalnızca gördüğüyle değerlendiriyordu, üstelik de onun iyi taraflarını görmesi bu denli önemliyken... Bunu düşünmek bile Ann'in gerginliğini artırdı. Onun giderek artan huzursuzluğu ise Richard'ın da bunu fark etmesine ve daha çok gerilmesine neden oldu.

Yemeğin ardından kahve servisi yapıldı. Ann bir yere telefon etmesi gerektiğini ileri sürerek yanlarından ayrıldı. Richard ile Sarah yalnız kalırlarsa Richard'ın kendini çok daha rahat hissedeceğini ve gerçek kişiliğini göstereceğini umuyordu. Ortamı gerginleştiren unsur kendisi olmalıydı. Dolayısıyla o olmayanca Richard da rahatlayacak, her şey yoluna girecekti.

Sarah, Richard'a kahvesini ikram ettikten sonra havadan sudan birkaç şey söyledi ve böylece çok geçmeden sohbet etmeye başladı.

Richard kendini toparlamıştı. Artık dürüstlüğü ve açık-sözlülüğün en iyi yöntem olacağı kanısındaydı. Sarah üzerinde çok iyi bir izlenim bırakmıştı, onun konusundaki fikirleri son derece olumluydu. Genç kız en azından hiçbir düşmanca tavır

sergilememişti. Kendisinin de Sarah'nın içinde bulunduğu zor durumu ne kadar iyi anladığını belirtmesinin önemli olduğu kanısındaydı. Oraya gelmeden önce söylemek istediklerini defalarca prova etmişti. Ne var ki önceden tasarlanmış her şey gibi ağızından çıkan her sözcük çok yapmacık ve inandırıcılıktan uzak görünüyordu. Hiç değılse rahat görünmek için sergilemeye çalıştığı kendinden emin, kayıtsız ve neşeli tavır ise onun çok yanlış bir izlenim yaratmasına neden oldu. Gerçekte içinde bulunduğu ürkek ve çekingen ruh halini yansıtmadığı gibi son derece olumsuz bir etki yaptı.

“Bakın sevgili genç bayan, size söylemek istediğim bir iki şey vardı.”

“Öyle mi?” Sarah ilgili ancak ifadesiz bir yüzle ona baktı.

Onun nezaketle ve duyarsızlıkla söylenecekleri beklemesi Richard'ın gerginliğini daha da artırdı.

“Söylemek istediğim içinde bulunduğunuz duyguları çok iyi anladığım. Bu sizin için büyük bir şok olmalı. Siz ve anneniz her zaman birbirinize çok yakın olmuşsunuz. Bu anlamda annenize ilgi duyan ve yaşamınıza girecek birine karşı tepki duymanız son derece doğal. Bundan dolayı incinmiş olmanız ve onu kıskanmanız kaçınılmaz bir gerçektir.”

Sarah hemen ciddi, soğuk ancak nazik bir tonda yanıt verdi.

“Emin olun, öyle bir durum söz konusu değıl.”

Richard o denli dikkatsizdi ki bunun aslında kendisine üstü kapalı bir uyarı olduğunu fark etmedi bile.

Acemice çam devirmeyi sürdürdü.

“Söylediğim gibi bütün bunlar son derece normal. Sizden acele etmenizi beklemiyorum. Size istediğiniz kadar zaman tanıyabilirim. Bana karşı dilediğinizce soğuk davranabilirsiniz. Bana karşı ne zaman dostça davranmaya karar verir, elinizi

uzatırsanız sizinle seve seve ortak bir noktada uzlaşmaya hazırım. Unutmayın ki önemli olan her şeyden önce annenizin mutluluğu.”

Sarah, “Zaten benim de asıl düşündüğüm bu,” dedi.

“Şimdiye kadar sizin için elinden gelen her şeyi yapmış. Şimdi sıra onun, artık biraz da kendini düşünmesi gerek. Onun mutlu olmasını istediğinizden eminim. Şunu asla unutmayın: Önünüzde koskoca bir yaşam var ve eninde sonunda kendi yaşamınızı sürdürmek isteyeceksiniz. Kendi arkadaşlarınız, kendi umutlarınız, kendi tutkularınız, kendi hırslarınız olmalı. Evlendiğinizde ya da çalışmaya başladığınızda anneniz yalnız kalacak. Yapayalnız olacak. Yalnızca bunun için bile bir an için öncelikle annenizi düşünmeniz, kendinizi ikinci plana atmanız çok önemli.”

Sözlerine ara verdi. Düşüncelerini çok iyi ifade ettiği kanısındaydı.

Sarah'nın nazik ancak onu üstü kapalı bir şekilde küstahlıkla suçlayan ses tonu adamı bu kendinden emin havadan uzaklaştırdı.

Sarah birden, “Sık sık konferans verir misiniz?” diye sordu.

Richard şaşırmıştı.

“Neden sordunuz bunu?”

Sarah mırıldandı.

“Bu konuda bir hayli iyi olduğunuzu düşünüyorum da.”

Sonrasında iyice koltuğuna gömülerek konuşmadan tırnaklarını incelemeye koyuldu. Bu Richard'ı daha da kızdırdı, zaten onunki gibi kıpkırmızı boyanmış uzun tırnaklardan nefret ediyordu. Bu arada Sarah'nın kendisine karşı aslında düşmanca hisler beslediğini de fark etmişti.

Kontrolü elden bırakmamalı, kendine hâkim olmalıydı. Bu duygular içinde, aynı otoriter havada konuşmayı sürdürdü.

“Sana ders vermeye alıştığımı düşünmüş olabilirsin, sevgili yavrum. Ama benim niyetim belki de hiç düşünmediğin bazı konulara dikkat çekmekti. Yalnızca bir tek şeyden emin olmanı isterim: Sakın annenin bundan sonra beni seveceği için sana olan sevgisinde azalma olabileceği gibi bir düşünce gelmesin aklına.”

“Öyle mi? Bunu bana hatırlatmanız iyi oldu.”

İşte düşmanlık şimdi açıkça ortaya çıkmıştı, artık bunun olmadığı gibi bir düşünceyle kendi kendini kandırmaya çalışmasının hiçbir anlamı kalmamıştı.

Oysa Richard o anda arkasına sığındığı savunma duvarını kaldırıp şöyle diyebilse her şey ne kadar farklı olacaktı:

“Her şeyi berbat ettim, yüzüme gözüme bulaştırdım, Sarah. Ne söyleyeceğimi bilemiyorum. Çok çaresiz ve ürkmüş bir durumdayım, bu da yanlış şeyler söylememe neden oluyor ama inan bana Ann'i çok seviyorum ve senin de beni biraz olsun sevmeni istiyorum...”

Bu belki Sarah'nın tepkisini tamamen değiştirecekti, çünkü o sonuçta son derece yüce gönüllü ve sevecen bir genç kızdı.

Ne var ki böyle yapacağı yerde Richard'ın ses tonu daha da kararlı bir hal aldı.

“Gençler genellikle bencil olma eğilimindedirler. Kendileri dışında kimseyi pek düşünmezler ama annenin mutluluğunu düşünmen gerekir. Onun da kendi hayatını yaşamaya, sevdiği kişiyle mutlu olmaya hakkı var. Onu koruyacak, onu gözetecek birine ihtiyacı var.”

Sarah başını kaldırarak uzun uzun Richard'ın yüzüne baktı. Richard onun bakışlarına anlam vermekte zorlanıyordu. Sert bakışlardı bunlar ve sanki seninle görülecek bir hesabımız var diyorlardı.

Ve tam o anda Sarah birden, hiç beklenmedik bir şekilde, “İşte bunda kesinlikle haklısınız,” dedi.

Aynı anda odaya giren Ann de üzerindeki gerginliği atmamıştı.

“Kahve kaldı mı?” diye sordu.

Sarah özenle bir fincana kahve doldurdu. Ayağa kalktı ve fincanı annesine uzattı.

“Kahven, anneciğim. Tam zamanında geldin. Biz de küçük sohbetimizi henüz tamamlamıştık.”

Sarah odadan çıktı. Ann soran gözlerle, merak içinde Richard’a baktı.

Adamın yüzü kızarmıştı.

“Kızın,” dedi. “Kızın beni sevmemeye kararlı.”

“Sabırlı olmalısın, Richard, lütfen sabırlı ol.”

“Hiç endişelenme Ann, kesinlikle sonuna kadar sabretmeye hazırım.”

“Bunun onda şok etkisi yaptığını anlamalısın.”

“Doğru.”

“Sarah çok sevecen bir kızdır. Çok iyi bir insandır.”

Richard yanıt vermedi. Onun gözünde Sarah korkunç, nefret dolu bir gençti ama bunu annesine söyleyemezdi.

“Her şey yoluna girecek,” dedi Ann’i teselli ederek.

“Hiç şüphesiz. Yalnızca *zamana* gerek var.”

Bu durum ikisini de rahatsız etmişti ama ikisi de ne söyleyeceklerini bilemiyorlardı.

3

Sarah odasına gitti. Ne yaptığının farkında bile olmadan elbise dolabından giysilerini alıp yatağının üstüne yaydı.

O sırada Edith içeri girdi.

“Ne yapıyorsunuz, Miss Sarah?”

“Ah, giysilerimi elden geçiriyorum. Kuru temizlemeye gidecekleri ya da onarım gerekenleri ayırmak niyetindeyim.”

“Bunu ben yaptım zaten. Sizin kendinizi yormanıza hiç gerek yok.”

Sarah bir şey söylemedi. Edith onu göz ucuyla süzünce genç kızın gözündeki yaşları gördü.

“Lütfen, lütfen... böyle üzülmeyin.”

“O iğrenç bir insan Edith, kesinlikle iğrenç. Annem nasıl böyle bir şey yapabilir? Her şeyi berbat etti, hayatımız altüst oldu, artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.”

“Lütfen, lütfen Miss Sarah! Kendinizi böyle hırpalamamalısınız. Henüz hiçbir şey bitmiş sayılmaz.”

Sarah isterik bir kahkaha attı.

“Su başından kesilir. Olmaz olmaz deme, olmaz olmaz. Haydi Edith, devam etsene. Devam etsene buna!”

Edith anlayışla başını sallayarak dışarı çıktı ve kapıyı kapadı.

Sarah avazı çıktığıınca, hıçkırı hıçkırı ağlamaya başladı. Çok mutsuzdu, perişandı. Küçük bir çocuk gibi nereye baksa karanlık görüyor, en ufak bir kurtuluş umudu bile sezemiyordu.

Ve hıçkırıklarının arasında ne zaman soluk alsın, inliyordu.

“Anne, ah anne.”

8. BÖLÜM

1

“Ah Laura, seni burada görmek ne güzel.”

Laura Whitstable dik arkalıklı bir koltuğa oturdu. Hiçbir zaman koltuğa yayılmazdı.

“Evet Ann, işler ne durumda?”

Ann iç çekti.

“Korkarım Sarah buna alışamadı, hâlâ bir hayli zorluk çıkarıyor.”

“Neyse, bunu bekliyorduk, öyle değil mi?”

Laura Whitstable her zamanki neşeli ve canlı haliyle konuşuyordu ama yine de Ann’i endişeyle süzdü.

“Pek iyi görünmüyorsun, tatlım.”

“Biliyorum. Uyuyamıyorum ve sürekli başım ağrıyor.”

“Bu işleri bu kadar ciddiye alma.”

“Bunu söylemek kolay, Laura. Bütün gün neler yaşadığımı bilemezsin.” Ann hışımla sözlerini sürdürdü. “Sarah ile Richard’ı bir dakika bile yalnız bıraksam tartışmaya başlıyorlar.”

“Bu doğal, Sarah onu kıskanıyor.”

“Korkarım öyle.”

“Neyse, dediğim gibi bunu bekliyorduk. Sarah henüz çocuk sayılır. Tüm çocuklar anneleri başka biriyle ilgilenip ona

zaman ayırdığında, dikkatlerin kendi üzerlerinden başka birine yöneldiğini hissettiklerinde tepki verir, hatta isyan ederler. Buna hazırlıklıydın, değil mi Ann?”

“Evet, öyle de. Aslında ben hep Sarah’nın çok olgun, hoşgörülü ve pozitif düşünebilen bir çocuk olduğunu düşündüm. Onun tepki vermesini bekliyordum. Ama Richard’ın Sarah’yı kıskanacağına doğrusu ya hiç hazırlıklı değildim.”

“Yani Sarah’nın rezalet çıkaracağını ama Richard’ın çok daha hoşgörülü olacağını düşünüyordun, öyle mi?”

“Evet.”

“O aslında kendine güveni zayıf bir erkek. Daha özgüven sahibi bir erkek olanlara yalnızca güler ve Sarah’ya cehenneme kadar yolun var, derdi.”

Ann endişeyle alnını kaşıdı.

“Laura gerçekten de, bunun nasıl bir şey olduğunu hiç bilemezsin. En aptalca şeylerden birbirlerine giriyor sonra hangisinin yanında yer alacağımı görmek için gözlerimin içine bakıyorlar.”

“Çok ilginç.”

“Senin için ilginç olabilir ama benim için hiç değil.”

“Peki, *sen* hangisinin tarafında *yer alıyorsun?*”

“Elimden geldiğince tarafsız davranıyorum. Ama bazen...”

“Evet, Ann?”

Ann kısa bir sessizliğin ardından yanıt verdi.

“Bak Laura, Sarah bu konuda Richard’dan çok daha mantıklı davranıyor.”

“Hangi konuda?”

“Nasıl diyeyim, Sarah her zaman kesinlikle doğru davranıyor –kesinlikle hata yapmıyor– tabii görünürde. Nazık, sakın filan işte, biliyorsun. Ama Richard’ı nasıl sinir edeceğini, bamteline nasıl basacağını çok iyi biliyor. Ona açıkça eziyet edi-

yor, üzerine gidiyor. Tabii Richard da dayanamayıp patlıyor ve kesinlikle mantıksız davranışlarda bulunuyor. Tanrım, neden birbirlerini sevmiyorlar ki?”

“Sanırım aralarında tam anlamıyla bir antipati oluşmuş. Doğal bu olanlar. Bunu anlamıyor musun? Birbirlerine tahammül edemiyorlar. Eğer bunun yalnızca kıskançlık olduğunu düşünüyorsan kesinlikle yanılıyorsun.”

“Korkarım sen haklısın, Laura.”

“Çatışma genellikle neden çıkıyor?”

“En aptalca şeyler bile neden olabiliyor buna. Örneğin, sanırım möblelerin yerlerini değiştirdiğimi anımsarsın, kanepeyle yazı masasını öbür tarafa çekmiştim, sonra Sarah eve döndüğünde –değişiklikten nefret ettiği için– onları yeniden eski yerlerine aldı... Neyse, Richard bir gün birdenbire, ‘Yazı masasının bu tarafta olmasından hoşlandığını düşünüyordum, Ann?’ dedi. Ona öyle olunca odanın biraz daha ferah görüldüğünü söyledim. Sarah da söze karışarak, ‘Ben bu eski halinden hoşlanıyorum,’ dedi. Ve birden Richard zaman zaman engel olamadığı o otoriter ses tonuyla, ‘Önemli olan *senin* neden hoşlandığın değil Sarah, annenin neden hoşlandığı. Ve bu değişiklik onun istediği şekilde olacak, hem de hemen şimdi,’ dedi ve masanın yerini değiştirdi. Sonra da bana dönerek, ‘Böyle olmasını istiyordun, değil mi?’ diye sordu. Bu durumda ‘Evet,’ demekten başka bir şey gelmezdi elimden. Richard sonra da Sarah’ya dönerek, ‘Bir itirazınız var mı, genç bayan?’ diye sordu. Sarah ona baktı ve son derece nazik ve sakin bir şekilde, ‘Oh hayır,’ dedi. ‘Bu annemin seçimi, ben ne söyleyebilirim ki?’ İnan bana Laura, o durumda Richard’ın yanında durmam gerekmesine rağmen *duygusal* anlamda Sarah’dan yanaydım. Sarah evini seven, evine bağlı bir çocuk ve Richard onun neler hissettiğini anlayamıyor. Tanrım, ne yapacağımı bilemiyorum.”

“Evet, senin açından oldukça zor bir durum.”

Ann dostuna umutla baktı.

“Umarım zamanla düzelir.”

“Ben senin yerinde olsam pek umutlanmazdım.”

“Bu durumda pek de iç rahatlatıcı olduğunu söyleyemem, Laura.”

“İnsanları peri masallarıyla kandırmanın doğru olmadığına inanırım ben.”

“Bence ikisinin yaptığı da haksızlık. Beni ne kadar mutsuz ettiklerini anlamalılar. Kendimi gerçekten de çok kötü hissediyorum.”

“Kendi kendine acımanın yararı yok, Ann. Bunun kimseye bir getirisi olmaz.”

“Ama çok mutsuzum.”

“Onlar da öyle, tatlım. Richard ve Sarah’ya acımalısın. Sarah, zavallı çocuk, kim bilir kendini ne kadar çaresiz, ne kadar mutsuz hissediyordur, tabii Richard da öyle.”

“Tanrım, Sarah eve dönene dek ne denli mutluyduk.”

Lady Laura’nın kaşları hafifçe çatıldı. Bir iki dakika kadar düşündü. Neden sonra, “Evleniyorsunuz, değil mi? Ne zaman?” diye sordu.

“Martin 13’ünde.”

“Daha yaklaşık iki hafta var. Evlilik tarihini ileri almışsınız. Neden?”

“Sarah bunun için bana yalvardı. Bu fikre alışması için zamana ihtiyacı olduğunu söyledi. O kadar ısrar etti ki sonunda kabul etmek zorunda kaldım.”

“Evet Ann... anlıyorum. Peki, Richard buna sinirlendi mi?”

“Tabii ki sinirlendi. Gerçek anlamda çok kızdı. Sarah’yı çok fazla şımarttığımı söyledi. Laura, sen de aynı şeyi düşünmüyorsun, değil mi?”

“Hayır, ben aynı kanıda değilim. Sarah’yı çok fazla sevmeme rağmen ona hiçbir zaman gereğinden fazla hoşgörü göstermedin. Asla şımartmadın. Ve şimdiye dek o da sana karşı asla saygısızca davranmadı, her zaman ölçülü ve mantıklı oldu, tabii tüm gençlerde görülen olağan egoizm dışında.”

“Laura, sence ben...” Ann duraksayınca Laura da, “Yapman gerektiğini düşündüğün bir şey mi var?” diye sordu.

“Yoo, hayır, ama bazen buna daha fazla dayanamayacakmışım gibi bir hisse kapılıyorum...”

Ann evin dış kapısının açıldığını duyunca sustu. Sarah odaya girdi ve Laura Whitstable’in da orada olduğunu görünce sevincini açıkça belli etti.

“Oh Laura, burada olacağını bilmiyordum.”

“Sevgili vaftiz kızımı özledim, nasılsın tatlım?”

Sarah kadının yanına gelerek onu kucakladı. Dışarıdaki serin havanın etkisiyle yüzü buz gibiydi.

“Çok iyiyim.”

Ann bir şeyler mırıldanarak odadan çıktı. Sarah gözleriyle onu izledi. Başını çevirip, bakışları Lady Laura’nın kilerle karşılaştığında ise birden suçluluk duygusuyla kızardı.

Laura Whitstable ağır ağır, anlayışla başını salladı.

“Evet Sarah, doğru gördün, annen ağlıyordu.”

Sarah kırgın, öfkeli ama ruhsal anlamda huzurlu görünüyordu.

“İyi de bu *benim* suçum değil.”

“Değil mi? Anneni seviyorsun, değil mi?”

“Ona tapıyorum. Bunu biliyorsun.”

“Peki, onu neden mutsuz ediyorsun?”

“Eden ben değilim. Ben *hiçbir şey* yapmıyorum.”

“Richard’a karşısın, onunla çatışıyorsun, öyle değil mi?”

“Ah *o mu*? Aksi olması olanaksız. Richard dayanılır gibi biri değil. Ah bir de annem onun ne denli katlanılmaz bir insan olduğunu görebilseydi! Ama eminim bir gün görecektir.”

“Başkalarının yaşamlarına karışmaya ve onların hayatlarını şekillendirmeye *hakkin olduğunu* mu düşünüyorsun, Sarah? Kimsenin kaderiyle oynamamalıdır. Benim gençliğimde ebeveynler çocuklarının geleceklerini yönlendirmekle suçlanırlardı. Anlaşılan günümüzde bu tam tersine dönmüş.”

Sarah, Laura Whitstable’in koltuğunun kolçağına oturmuştu. Yaşlı kadına sırrını açıklamak ister gibiydi.

“Onun için çok endişeleniyorum,” dedi. “Onunla mutlu olamaz, bunu görüyorum.”

“Bu senin sorunun değil, Sarah.”

“Ama endişelenmemek elimde değil. Annemin mutsuz olmasını istemiyorum. Ama olacak. Annem... ah annem, o kadar zayıf ve desteğe muhtaç ki. Birinin onunla ilgilenmesi gerekiyor.”

Laura, genç kızın bronzlaşmış ellerini avuçlarının arasına aldı.

Öylesine vurgulu ve etkileyici bir tonda konuştu ki Sarah şaşkınlıktan dikkat kesildi.

“Sarah dinle beni, çok iyi dinle! *Dikkatli* olmalısın. Çok dikkatli olmalısın.”

“Neyi kastediyorsunuz?”

Lady Whitstable yeniden sözcükleri vurgulayarak konuşmaya başladı.

“Dikkatli ol ve annenin ömür boyu pişman olacağı bir şeyi yapmasına neden olma.”

“Ben de zaten...”

Laura genç kızın sözünü keserek, söyleyeceklerinin önemini ses tonuyla da vurgulayarak konuşmasını sürdürdü.

“Seni uyarıyorum.” Burnunu çekti ve sanki bir koku almışçasına burun deliklerini havayla doldurdu. “Pis kokular alıyorum, Sarah, sana bunun ne olduğunu söyleyeceğim. *Bu kurban yanığı kokusu* ve ben kurbandan hiç hoşlanmam.”

Laura daha fazlasını söyleyemeden kapı açıldı. Edith içeri girerek, “Bay Lloyd geldi,” dedi.

Sarah, “Merhaba Gerry, hoş geldin.” diye ayağa fırladı. Sonra da Lady Whitstable’a döndü. “Bu Gerry, Gerry Lloyd. Bu da vaftiz annem Laura Whitstable.”

Gerry, kadının elini sıktı.

“Sanırım sizi geçen gece radyoda dinledim.”

“Buna sevindim.”

“‘Günümüzde ayakta kalma sanatı’ konusundaki konuşmalarınızın ikincisiydi. Gerçekten çok etkileyiciydi.”

Lady Whitstable göz kırparak, “Saygı sözcükleri kullanmaya zorlamayın kendinizi, buna hiç gerek yok” dedi.

“Hayır, ciddiylim. Sanırım her soruya verecek bir yanıtınız var.”

“Ah, o mu? Birine kek yapmayı anlatmak, yapmaktan çok daha kolaydır. Çok daha da eğlendirici. Ama bu kötü bir karakter özelliği, bir tür ukalalık. Her gün biraz daha katlanılmaz olduğumun farkındayım.”

Sarah hemen itiraz etti.

“Kesinlikle hayır.”

“Öyle yavrum, öyle! İnsanlara akıl vermek bende alışkanlık halini aldı, bu bağışlanamaz bir günah. Neyse, gidip annen ne yapıyor, ona bir bakayım, Sarah, benim sevgili yavrum.”

2

Laura Whitstable odadan çıktıktan hemen sonra Gerry, "Sarah, ben bu ülkeyi terk ediyorum," dedi.

Sarah şaşkınlık içinde ona bakakaldı.

"Oh Gerry, ne zaman?"

"Aslında hemen. Önümüzdeki perşembe."

"Nereye gidiyorsun?"

"Güney Afrika'ya."

Sarah, "Ama orası çok uzak," diye haykırdı.

"Evet, ne yazık ki öyle."

"Ama yıllarca geri dönmeyebilirsin."

"Büyük olasılıkla öyle"

"Orada ne yapacaksın?"

"Portakal yetiştireceğim. Birkaç kişiyle birlikte gidiyorum. Çok eğlenceli olabilir."

"Ah Gerry, *gitmek zorunda mısın?*"

"Evet, bu ülkeden bıktım. Burası fazlasıyla tatsız, her şey belirli bir düzende, kalıplaşmış. Bunu kırmak olanaksız. Bunun bana ne yararı var ne de benim bu ülkeye bir yararım."

"Peki ya amcan?"

Gerry gülümsedi.

"Şey, artık birbirimizle konuşmuyoruz. Ama Lena yengem çok iyidir, bana bir çek ve yılan zehrine karşı panzehir bile verdi."

"İyi de portakal yetiştiriciliğinden *anlıyor* musun, Gerry?"

"En ufak bir fikrim yok. Ama zamanla kendiliğinden gelişeceğini düşünüyorum."

Sarah iç çekti.

"Seni özleyeceğim..."

"Pek sanmıyorum, öyle olsa da pek uzun sürmeyecektir." Gerry gözlerini Sarah'dan kaçırarak, oldukça hırçın ve katı bir

ses tonuyla, “İnsan bir kez dünyanın öte ucuna gitmeyegörsün, çok kolay unutulur,” dedi.

“Hayır, unutulmazlar...”

Gerry bakışlarını bir an için Sarah’ya yöneltti.

“Unutulmazlar mı?”

Sarah başını salladı. “Hayır, ben unutmam.”

İkisi de öylesine tuhaf bir çekingenlik içindeydiler ki birbirlerinin gözlerine bakmak istemiyor, farklı yönlere bakıyorlardı.

Gerry, “Seninle birlikte olmak güzeldi...” dedi.

“Evet...”

“Bazıları yalnızca portakal yetiştirerek çok zengin olmayı başarıyor.”

“Umarım öyledir.”

Genç adam sözcükleri özenle seçerek, “Sanırım orada yaşamak çok güzel olabilir, yani bir kadın için. Güzel bir iklim, sayısız uşak filan.”

“Evet.”

“Ama sen herhalde bu arada biriyle evlenirsin...”

“Oh hayır.” Sarah başını salladı. “Genç yaşta evlenmek çok büyük bir hata. Daha uzun bir süre evlenmeyi düşünmüyorum.”

Gerry hüzünlü bir ifadeyle, “Öyle söyleme,” dedi. “Bakarsın karşına biri çıkar, fikrini değiştirirsin.”

Sarah ısrarla, onu ikna etmek istercesine, “Bilirsin ben oldukça soğuk biriyim,” dedi.

Karşılıklı, çekingenlik içinde duruyor, ikisi de diğerine bakmaya cesaret edemiyordu. Neden sonra Gerry bembeyaz bir yüz ve titrek bir sesle, “Tanrım, Sarah,” diye inledi. “Senin için deli oluyorum. Bunu biliyorsun, değil mi?”

“Gerçekten mi?”

Ağır ağır, birbirlerine sokuldular. Gerry onu kollarının arasına aldı. Ürkerek, çekinerek öpüştüler...

Gerry, çok tuhaf, diye düşünüyordu. Nasıl bu kadar beceriksiz davranabilirim ki. Neşeli genç bir adamdı ve kızlar konusunda da bir hayli deneyimliydi. Ama karşısındaki “o kızlardan” biri değildi, bu onun sevgili biricik Sarah’sıydı...

“Gerry.”

“Sarah...”

Yeniden öpüştüler.

“Beni unutmayacaksın, değil mi Sarah, sevgilim benim, unutmayacaksın değil mi? Birlikte geçirdiğimiz güzel anları... her şeyi?”

“Tabii ki unutmayacağım.”

“Bana yazacak mısın?”

“Mektup yazma konusunda pek iyi olmadığımı biliyorsun.”

“Ama yazmalısın. Lütfen, sevgilim. Orada o kadar yalnız olacağım ki...”

Sarah biraz geriye çekilerek hafifçe, anlamlı bir şekilde gülümsedi.

“Yalnız kalmazsın. Orada çok kız vardır.”

“Olsa bile hepsinin rezil şeyler olacağını sanıyorum. Benim tahminim portakal dışında ilgilenilecek pek bir şey olmayacağı. Olsa bile beni ilgilendirmez.”

“Bana arada sırada bir kasa portakal gönderirsin, değil mi?”

“Elbette. Ah Sarah, senin için yapamayacağım hiçbir şey yok.”

“Öyleyse çok iyi çalış. Portakal bahçenin çok verimli olmasını sağla.”

“Öyle olacak da. Yemin ederim, başaracağım bunu.”

Sarah iç geçirdi.

“Gitmemeni, özellikle de şimdi gitmemeni öyle isterdim ki,” dedi. “Her şeyi konuşabileceğim senin gibi birinin yanımda olmasına öyle ihtiyacım var ki. Bu çok büyük bir rahatlık.”

“Bu arada *Cauliflower* nasıl? Onu biraz olsun sevmeye başladın mı?”

“Hayır, hem de hiç. Aramızdaki çatışma asla bitmeyecek. Ama...” Sesinde bir zafer tınısı vardı. “Sanırım ben kazanıyorum, Gerry.”

Genç adam ona sıkıntıyla baktı.

“Yani annen...”

Sarah mutlulukla başını salladı.

“Sanırım o da bunun olanaksız olduğunu anlamaya başladı.”

Gerry daha da huzursuzlandı.

“Sarah bence sen, bir şekilde...”

“*Cauliflower*’a karşı çıkmamalı mıydım yani? Hayır dişimle tırnağımla savaşıcağım onunla. Annemin ondan kurtulması gerekiyor.”

“Keşke buna karışmasaydın Sarah. Annen ne istediğini bilen bir kadın.”

“Sana daha önce de annemin zayıf biri olduğunu söyledim. İnsanlara acır ve doğru düşünemez. Onu mutsuz bir evlilik yapmaktan kurtarıyorum.”

Gerry tüm cesaretini topladı.

“Sarah ben yine de bunu kıskançlıktan yaptığın kanısındayım.”

Sarah, ona öfkeyle baktı.

“İyi ya. Ne düşünürsen düşün. Bence sen artık gitsen iyi olacak.”

“Lütfen bana kızma. Umarım ne yaptığını biliyorsundur.”

Sarah öfkeyle, “Tabii ki biliyorum,” dedi.

3

Lady Whitstable içeri girdiğinde Ann yatak odasında aynanın karşısında oturuyordu.

“Şimdi kendini biraz daha iyi hissediyor musun, tatlım?”

“Evet. Aptallık ettim. Bu gibi şeylerin sınırlarımı altüst etmesine izin vermemeliyim.”

“Genç bir adam geldi. Gerry Lloyd. Bu o...”

“Evet. Onun hakkında ne düşünüyorsun?”

“Sarah ona sıırıslıklam âşık.”

Ann endişeyle baktı. “Tanrım! Umarım değildir.”

“Bence boş bir umut bu.”

“Bak, bunun bir sonu olmaz.”

“Genç adam çok başarısız, değil mi?”

Ann iç çekti.

“Korkarım öyle. Hiçbir işte tutunamıyor. Bu gidişle bir bal-taya sap olacağı yok. Yakışıklı ve çekici bir tip. Ondan hoşlanmamak elde değil ama...”

“İstikrarsız mı?”

“Bir şekilde onun asla *bir yerde* başarılı olamayacağını hissediyorum. Sarah hep şansının yaver gitmediğini söylüyor ama bence iş o kadar basit değil.” Bir an sustuktan sonra ekledi. “Sarah’nın çevresinde o kadar hoş ve başarılı genç var ki...”

“Ve o onları sıkıcı buluyor, değil mi? Güzel domanımlı kızlar –Sarah gerçekten de çok donanımlı bir kız– genellikle itici tipleri çekici bulur, onlara bağlanırlar. Bu arada ben de genç adamı çok çekici buldum, bunu belirtmeden edemeyeceğim.”

“Sen de mi Laura?”

“Benim de kadınca zaaflarım var, Ann. İyi geceler, tatlım. İyi şanslar.”

4

Richard geldiğinde saat henüz sekiz olmamıştı. Ann'in dairesinde birlikte akşam yemeği yiyeceklerdi. Sarah o akşam yemeğe çıkacak ve dansa gidecekti. Richard geldiğinde oturma odasındaydı, oje sürüyordu. Havaya ağır bir oje kokusu hâkimdi. Sarah başını kaldırıp, "Merhaba Richard!" dedikten sonra oje sürmeyi sürdürdü. Adam onu kızgınlıkla izledi. Ann'in kızına karşı giderek daha büyük bir tepki duyduğu için kendi kendine çok kızıyordu. Halbuki onunla tanışmasından önce her şey ne kadar farklıydı, iyi niyetli, nazik ve sevecen bir üvey baba olmayı hayal etmişti, hoşgörölü, hatta sevgi dolu. Başlangıçta şüpheyile karşılanmaya hazırlamıştı kendini, ama bu çocukça önyargıların kolayca üstesinden gelebileceğini düşünmüştü.

Şimdiyse hâkim olanın kendisi değil, Sarah olduğunu hissediyordu. Sarah'nın soğuk ve onu küçümseyen tavırları, ondan hoşlanmadığını belli eden davranışları Richard'ı incitiyor, gururunu kırıyor, yaralıyordu. Richard asla kendini beğenen bir insan değildi ama Sarah'nın davranışları onun kendine olan saygısını da iyice yitirmesine yol açıyordu. Tüm çabaları boşunaydı, önce sabırla genç kızın gönlünü kazanmaya çalışmış sonrasındaysa onun üzerinde egemenlik kurmayı amaçlamıştı. Sonuç her defasında felaketti. Sanki hep yanlış şeyi söylüyor, yanlış şeyi yapıyordu. Sarah'ya olan antipatisinin yanında Ann'e olan kızgınlığı da giderek artıyordu. Onu hiç anlamıyordu, aslında sevdiği kadının ona destek olması gerekirdi. Ann, Sarah'ya yerini hissettirmeli, anne olarak otoritesini ortaya koymalıydı. Her ikisini de yatıştırmaya çalışması, barış elçisi rolüne soyunup bir orta yol bulma çabası, Richard'ı kızdırıyordu. Bunun hiçbir yararı yoktu. Ann'in de artık bunun anlamsızlığını anlamış olması gerekirdi.

O sırada Sarah ojesinin çabuk kuruması için ellerini havada sallamaya başladı.

Richard böyle bir zamanda susmasının çok daha iyi olaçağının bilincindeydi ama yine de kendini fikrini belirtmekten alıkoymadı.

“Sanki parmaklarını kana batırmışsın gibi. Genç kızların bu maddeyi neden tırnaklarına sürdüklerini hiç anlayamıyorum?”

“Ya, öyle mi?”

Richard olası bir gerginlikten kaçınmak için hemen konuyu değiştirmeye çalıştı.

“Bu akşam arkadaşın Lloyd ile karşılaştım. Bana Güney Afrika’ya gideceğini söyledi.”

“Perşembeye gidiyor.”

“Eğer orada başarılı olmak istiyorsa bu yola baş koyması gerekir. Orası işe dört elle sarılmayacak insanlara göre bir yer değil.”

“Sanırım Güney Afrika’yı iyi biliyorsunuz?”

“Bu gibi yerlerin hepsi birbirinin aynıdır. Başarılı olmak için yürek gerekir.”

“O dediğinizden Gerry’de çok,” dedi ve üzerine basa basa ekledi. “Tabii bu *uygun* terimse.”

“Nesi yanlış ki?”

Sarah başını kaldırarak Richard’ı soğuk bakışlarla süzdü.

“Bence çok basit bir ifade.”

Richard’ın yüzü kızardı.

“Annen seni pek iyi terbiye edememiş, gerçekten çok yavuz.”

“Kaba mı davrandım?” Sarah’nın gözleri şaşkınlıkla açıldı. “Çok üzgünüm.”

Bu abartılmış özür Richard’ı sakinleştirmeye yetmedi.

Hırsla, “Annen nerede?” diye sordu.

“Üstünü değiştiriyor. Birazdan burada olur.”

Sarah makyaj çantasını açarak dikkatle aynada yüzünü incelemeye başladı. Sonra pudra ve ruj sürdü, kaş kalemiyle kaşlarını düzeltti. Aslında kısa bir süre önce makyajını tamamlamıştı. Bu davranışları yalnızca Richard’ı biraz daha kızdırmak içindi. Onun başkalarının yanında makyaj yapmayı ayıplayan eskide kalmış bir terbiye anlayışı olduğunu biliyordu.

Richard ise sözde espri yapma çabası içinde, “Sarah, boya küpüne dönme,” dediyse de bu çok yersiz bir konuşma oldu.

Sarah hışımla elindeki aynayı yere bıraktı.

“Ne demek istiyorsunuz?”

“Boyaları ve pudrayı kastettim. Emin ol erkekler fazla makyajdan hiç hoşlanmazlar. Böyle yaparak sonuçta...”

“Yosma gibi mi görüldüğümü söylemeye çalışıyorsun?”

Richard öfkeyle, “Öyle bir şey söylemedim,” dedi.

“Ama kastettin.” Sarah hırsla makyaj malzemelerini çantaya koydu. “Ayrıca bu sizi ne ilgilendiriyor ki?”

“Sarah, bak canım...”

“Yüzüme ne sürüp ne sürmediğim yalnızca beni ilgilendirir. Bu sizin işiniz değil, her şeye burnunu sokan Bay Çokbilmiş.”

Sarah öfkeden titriyordu, neredeyse ağlamak üzereydi.

Richard da kendini kaybederek avazı çıktığı kadar bağır-maya başladı.

“Sen şimdiye dek gördüğüm en çekilmez, en huysuz, en aksi küçük kadınsın. Senin kadar şirretine hiç rastlamadım. Sana katlanmak olanaksız.”

Ann tam da o anda içeri girdi. Kapının eşiğinde durarak, panik içinde, “Tanrım yine ne oldu?” diye sordu.

Genç kız hızla annesinin yanından geçerek odayı terk etti.

Ann, Richard’a baktı.

“Ona yalnızca çok fazla makyaj yapmamasını söyledim.”

Ann derin derin öfkeyle soludu.

“Richard, gerçekten de biraz daha duyarlı davranamaz mısın? Bence bu konuda daha dikkatli olmalısın. Ayrıca bu seni neden ilgilendiriyor ki?”

Richard öfke içinde odada bir aşağı bir yukarı yürüyordu.

“Öyle mi? Kızının sokak yosması gibi dışarı çıkmasından hoşlanıyorsun, öyle mi?”

Ann öfkeyle, “Sarah yosmaya filan benzemiyor,” diye haykırdı. “Bu ne kadar çirkin bir ifade. Günümüzde bütün kızlar makyaj yapıyorlar. O kadar geri kafalısın ki, Richard.”

“Geri kafalı! Demode! Çağdışı... meğer hakkımda neler düşünüyormuşsun, Ann.”

“Richard... Richard, kavga etmemiz şart mı? Sarah hakkında söylediklerinle aslında *beni* de eleştiriyorsun, bunu anlamıyor musun?”

“Sarah’yı yetiştirenin sen olduğunu düşününce, senin sağduyulu bir anne olduğunu kabullenmekte zorlanıyorum.”

“Richard, bu çok çirkin bir konuşma ve kesinlikle doğru da değil. Sarah’nın hiçbir kötü alışkanlığı yok.”

Richard kanepeye çöktü ve inlercesine homurdandı.

“Tanrım, tek kızı olan bir kadınla evlenmeye kalkan bir erkeğe ancak sen yardımcı olabilirsin!”

Ann ağlamak üzereydi.

“Bana evlenme teklif ederken Sarah’yı biliyordun. Onu ne denli sevdiğimi ve benim için ne denli önemli olduğunu sana söylemiştim.”

“Ama senin bütün dünyanın kızın olduğunu bilmiyordum. Sarah, Sarah... başka hiçbir şey yok yaşamında.”

“Tanrım!” Ann ona doğru eğilerek yanına oturdu ve fısıldadı. “Richard, ne olur biraz mantıklı ol. Sarah’nın seni kıskanacağını biliyordum ama senin onu kıskanman...”

Richard öfkeyle, “Ben Sarah’yı kıskanıyor filan değilim,” dedi.

“Ama sevgilim, kıskanıyorsun.”

“Senin için birinci planda her zaman kızın!”

“Yüce Tanrım.” Ann arkaya doğru yaslanarak gözlerini kapadı. “Gerçekten ne yapacağımı bilemiyorum.”

“Benim senin gözünde yerim ne? Hiç. Senin için bir önemim yok. Evlilik tarihimizi erteledin, neden, yalnızca Sarah öyle istediği için...”

“Bu fikre alışması için ona zaman tanımak istedim.”

“Şimdi daha mı iyi, alıştı mı? Bütün gün beni nasıl daha fazla kızdırabileceğini düşünüyor.”

“Onunla anlaşmanın biraz zor olduğunun farkındayım Richard ama biraz fazla abartmıyor musun? Zavallı Sarah’nın ağzından çıkan her sözcük senin öfkelenmen için yeterli oluyor.”

“Zavallı Sarah. Zavallı Sarah. Görüyorsun işte! Senin tek düşüncen bu!”

“Richard, sonuçta Sarah bir çocuk ya da çocukluktan henüz çıkmış bir genç kız. Onu anlayışla karşılamak, fırsat tanımak gerekir. Ama sen bir erkeksin: olgun, görmüş geçirmiş bir adam.”

Richard birden teslimiyeti yeğleyerek, “Bütün bunların tek nedeni, seni çok sevmem Ann,” dedi.

“Oh sevgilim.”

“Birlikte ne kadar mutluyduk, Sarah eve dönmeden önce yani.”

“Biliyorum...”

“Ama şimdi... Bana öyle geliyor ki yavaş yavaş seni kaybediyorum.”

“Beni kaybettiğin filan yok, Richard.”

“Ann, sevgilim, beni hâlâ seviyorsun, değil mi?”

Ann tutkuyla ve ihtirasla, “Evet hayatım,” dedi. “Seviyorum, hem de her zamankinden çok! Hiç olmadığı kadar!”

5

Akşam yemeği mükemmel geçti. Edith bunun için çok emek harcamıştı ve Sarah'nın fırtınalar yaratan etkisi de olmayınca eve yeniden eski, huzurlu atmosfer hâkim olmuştu.

Ann ve Richard coşkuyla sohbet edip gülüştüler, eğlendiler, birlikte yaşadıkları güzellikleri andılar. İkisi de geri dönen huzur ve dinginliğin keyfini çıkarıyorlardı. Ancak yemek odasından oturma odasına dönüp, kahve ve likörlerini içtikten sonra bu durum değişti.

Richard, "Çok güzel bir akşamdı, sevgilim," dedi. "Huzurlu, sakin. Ann, bir tanem, keşke her zaman böyle olsa."

"Olacak, Richard."

"Buna içtenlikle inanıyor olamazsın, Ann. Biliyor musun, bazı şeyleri ciddi olarak düşündüm. Gerçi gerçek acı ama bununla da yüzleşmek gerek. Açıkçası Sarah'yla hiçbir zaman anlaşabileceğimizi sanmıyorum. Eğer üçümüz birlikte yaşamaya kalkışırsak yaşam üçümüz için de çekilmez bir hal alacaktır. Bu durumda yapılacak tek bir şey var."

"Ne demek istediğini anlamıyorum."

"Lafı dolandırmadan söylemek gerekirse, Sarah bu evden gitmeli."

"Hayır Richard. Bu olanaksız."

"Eğer kızlar evlerinde mutsuzlarsa gitmeli ve kendi yaşamlarını kurmalılar."

"Sarah henüz on dokuz yaşında, Richard."

"Kızların rahat bir biçimde, özgürce yaşayabilecekleri yerler var. Kız yurtları. Ya da uygun bir ailenin yanında pansiyoner olarak kalabilir."

Ann kararlılıkla başını salladı. Buna kesinlikle karşıydı.

“Benden ne istediğinin farkında değilsin. Yalnızca yeniden evlenmek için henüz gelişme çağındaki kızıma arkamı dönmemi mi bekliyorsun benden: Onu evinden, yuvasından dışarı atmamı?”

“Kızlar bağımsız olmayı ve özgür yaşamayı isterler, Ann.”

“Sarah istemiyor. Onun evinden gitmek, yalnız yaşamak gibi bir amacı yok. Burası onun evi, Richard.”

“*Bence* bu çok iyi bir fikir. Ona yaşamını sürdürecekt çok iyi bir gelir sağlayabiliriz, ben de buna katkıda bulunurum. Para idare etmek gibi bir kaygısı olmaz. O *kendi başına* mutlu olur, biz de *birlikte*. Bu planda bir yanlışlık görmüyorum.”

“Yani Sarah’nın yalnız kalınca mutlu mu olacağını düşünüyorsun?”

“Bundan hoşlanacaktır. Genç kızların özgür olmayı sevdiklerini söyledim sana.”

“Kızlar hakkında hiçbir şey bilmiyorsun, Richard. Senin tek bildiğin *kendi isteklerin*.”

“Sana yalnızca çok mantıklı olduğunu düşündüğüm bir öneri yaptım.”

Ann ağır ağır, “Yemekten önce benim için birinci planda hep Sarah’nın geldiğini söylemiştin,” dedi. “Richard, bu bir anlamda doğru... Bu hanginizi daha fazla sevdiğim sorunu değil. Ama ikinizi göz önüne alınca Sarah’nın çıkarlarının senin önünde gelmesi gerektiğini düşünüyorum. Çünkü Sarah benim sorumluluğumda. Kızım olgun bir kadın olana dek de bu sorumluluğum devam edecek ve henüz kesinlikle olgun değil.”

“Anneler çocuklarının büyüdüğünü asla kabul etmek istemezler.”

“Bu hazen doğru olabilir ama açıkçası Sarah’yla benim için doğru olduğunu düşünmüyorum. Ben senin görmek istemediğini görüyorum: Sarah henüz çok genç ve savunmasız.”

Richard homurdandı.

“Savunmasız!”

“Evet, kastettiğim kesinlikle de bu. Kendinden, ne yapacağından emin değil ve yaşama karşı da güvensiz! O kendini dış dünyaya açılmaya hazır hissettiğinde, yani evden ayrılmak *istediğinde* bu konuda ona yardıma hazır olacağım. Ama henüz *hazır değil*.”

Richard iç geçirdi.

“Sanırım annelerle tartışmamak gerektiğini bilmeliydim.”

Ann sinirlenmişti bir kere. Karşılığı da yine sert oldu.

“Kızıma kapıyı gösterip, güvendiği sevdiği evinden kapı dışarı etmeyi rüyamda bile düşünemem. Kendisi gitmek istemediği sürece böyle bir şey yapmak günah olur.”

“Peki, madem böyle düşünüyorsun...”

“Ah, evet. Richard, sevgilim, ne olur biraz sabırlı olmayı dene. Asıl dışlananın *sen* değil Sarah olduğunu görmüyor musun? Ve o bunu hissediyor. Ama şundan eminim ki zamanla o da seninle dost olması gerektiğini anlayacaktır. Çünkü kızım beni gerçekten çok sever, Richard. Ve benim mutsuz olmama katlanamayacaktır.”

Adam ona anlamlı, biraz da alaycı bir gülümsemeyle baktı.

“Ann sevgilim, tatlım, sen gerçekten iflah olmaz bir iyim-sersin.”

Richard kolunu açtı. Ann başını onun omzuna koydu.

“Sevgilim seni o kadar seviyorum ki... Tanrım, bir de şu baş ağrılarım olmasaydı...”

“Sana aspirin getireyim...”

Ve o anda son zamanlarda Ann’le yaptıkları hemen her konuşmanın aspirinle sonuçlandığını fark etti.

9. BÖLÜM

1

Daha sonraki iki gün beklentilerin ötesinde sakin geçti. Bu Ann'i cesaretlendirdi. Aslında durum o kadar da kötü sayılmazdı. Daha önce de söylediği gibi zamanla her şey yoluna girecekti. Richard'ı uyarması iyi olmuştu. Bir hafta sonra evleneceklerdi ve ondan sonra da her şey normale dönecekti ya da ona öyle geliyordu. Sarah hiç şüphesiz Richard'a böylesine içermekten vazgeçecek, daha başka konularla ilgilenmeye başlayacaktı.

O sabah Ann, Edith'e, "Nihayet kendimi bugün çok daha iyi hissediyorum," dedi.

Baş ağrısız geçirdiği tek bir gün bile ona artık mucize gibi geliyordu.

Edith, "Umarım fırtınadan önceki sessizlik değildir," diye mırıldandı. "Miss Sarah ve Bay Cauldfield aynen kedi köpek gibiler. Sanki aralarında doğalarından kaynaklanan güçlü bir antipati var."

"Bence Sarah bunu biraz olsun yenmeye başladı, sence de öyle değil mi?"

Edith sıkıntılı bir ifadeyle, "Sizin yerinizde olsam boş umutlara kapılmazdım, madam," dedi.

"Ama bu sonsuza dek böyle sürüp gidemez, değil mi?"

Ann, emektar hizmetkârının her zaman karamsar olduğunu, felaket tellallığı yapmaktan hoşlandığını düşünüyordu.

Israrla, “Son zamanlarda daha iyiye gittiği açık,” dedi.

“Ah, bunun nedeni Bay Cauldfield’in buraya genellikle Sarah’nın çiçekçi dükkânında bulunduğu gündüz saatlerinde gelmesi, akşamları ise anne kız baş başa kalabilmeniz. Bunun dışında Sarah şu sıralar Bay Gerry’nin yurtdışına gidişiyle meşgul. Ama evlendiğiniz takdirde birlikte yaşayacaksınız. Ve sizi aralarında yiyecekler.”

“Oh Edith!” Ann birden umutsuzluğa kapıldı. Bu korkunç bir metafordu.

Ama ne yazık ki kendisi de tam olarak aynı şeyi hissediyordu.

Çaresizlik içinde, “Buna katlanamam,” dedi. “Ağız kavgalarından, laf çarpmalardan, surat asmalardan nefret ederim, her zaman da ettim.”

“Bu doğru. Her zaman kötülüklerden uzak, sessiz ve sakin bir yaşamınız oldu. Zaten size yakışan da bu.

“İyi de bu durumda ne yapabilirim ki? Sen benim yerimde olsan ne yapardın, Edith?”

“Yakınmanın bir yararı yok. Bunu daha küçük bir çocukken öğrendim. *Hayat dikensiz gül bahçesi değil.*”

“Beni rahatlatmak için tek söyleyebileceğin bu mu?”

Edith öğüt verircesine, “Bu da bir tür sınav bu dünyada yaşamak zorunda olduğumuz,” dedi. “Eğer siz şu ağız dalaşından zevk alan kadınlardan olsaydınız... Öyle olan çok kadın var. Örneğin amcamın ikinci karısı. Hiçbir şey onu kavgaya edip, tartışmak kadar tatmin etmezdi. Yılan gibi dili vardır ama tartışma bitince de olay onun için bitmiştir, kin gütmmez, aynı şeyi ikinci bir defa konuşmaz. Nasıl diyeyim, bir anlamda deşarj oluyor. Ben bunu ondaki İrlanda kanına bağlıyorum. Annesi Limerick’liydi. İçinde bir kötülük yok ama kavgadan hoşlanıyor

işte. Miss Sarah da biraz öyle. İçindekini dökmekten, aklına geleni yapmaktan hoşlanıyor, ama aslında ondan daha iyi kalpli bir genç kız olamaz. Bana sorarsanız Bay Gerry'nin denizaşırı bir ülkeye gidecek olması da çok iyi oldu. Onun ne başarılı olabileceğini ne de birine ya da bir yere bağlanabileceğine inanmıyorum. Miss Sarah ondan çok daha iyilerine layık.”

“Sarah'nın ona âşık olmasından korkuyorum, Edith.”

“Ah, yerinizde olsam bu konuda hiç endişelenmezdim. ‘Âşığa Bağdat ırak değil,’ derler ama teyzem Jane her zaman, ‘Laf o, benim için hiç de öyle değil!’ derdi. Bence de bu konuda çok daha doğru bir söz var: *Gözden uzak olan, gönülden de uzak olur!* Neyse onun için ya da bir başkası için endişelenmeyi bırakın, kendinize bakın. İşte bu okumayı çok istediğiniz o kitap, kütüphaneden sizin için aldım. Size bir fincan kahve bir ya da iki tane de kurabiye getireyim. Fırsatınız varken bu huzurun keyfini çıkarın, rahatınıza bakın.”

Bu son sözcüklerdeki üstü kapalı uyarı Ann'in dikkatinden kaçmıştı ve, “Ah Edith, insanı rahatlatmak konusunda benzersizsin!” dedi.

Perşembe günü Gerry gitti. Ve Sarah o akşam Richard ile bugüne kadarki en şiddetli ağız dalaşına girdi.

Ann onları baş başa bırakarak odasına sığındı. Orada karanlıkta elleriyle gözlerini kapadı, zonklayan şakaklarını ovuşturdu. Gözyaşları yanaklarından aşağı sel gibi boşalıyordu.

Hıçkıra hıçkıra mırıldanıyordu.

“Dayanamıyorum... Artık buna daha fazla dayanamayacağım...”

Sonra birden Richard'ın fırtına gibi oturma odasından çıkarken, kızına öfkeyle bağırarak söylediği sözleri yarım yamalak duydu.

“...annen de şu hiç bitmeyen baş ağrısı bahanesini ileri sürüp yanımdan kaçarak çözemez bunu!”

Sonra kapı çarpıldı.

Hemen ardından koridordaki ayak seslerinden Sarah'nın ağır ağır, çekinerek odasına doğru ilerlediğini hissetti.

“Sarah!” diye seslendi.

Kapı açıldı. Sarah hüzünlü bir sesle, “Karanlıkta mı yatıyorsun?” diye sordu.

“Başım ağrıyor. Köşedeki küçük lambayı yaksana.”

Sarah söylenileni yaptı. Ağır ağır yatağa yaklaştı, önüne bakıyordu. Bu haliyle öylesine masum ve perişan görünüyordu ki onun bu çocukça saflığı Ann'in yüreğini sızlattı. Halbuki daha birkaç dakika öncesinde ona ölesiye kızgındı.

“Sarah,” dedi. Bunu yapmak zorunda mısınız?”

“Neyi?”

“Bütün gün Richard'la ağız dalaşı yapmak zorunda mısınız? Bana hiç acımıyor musun? Bu kadar üzerime gelmekle beni ne kadar mutsuz ettiğinin farkında değil misin? Mutlu olmamı istemiyor musun?”

“Tabii ki mutlu olmanı istiyorum. Sorun da *bu* zaten!”

“Seni hiç anlamıyorum. Kendimi gerçekten çok kötü hissetmeme neden oluyorsun. Bazen buna daha fazla dayanamayacağımı hissediyorum... Her şey o kadar farklı ki...”

“Evet, her şey çok farklı. Bu adam her şeyi berbat etti. Beni bu evden göndermek istiyor. Onun beni göndermesine izin vermeyeceksin, değil mi?”

Ann öfkeliydi.

“Elbette ki hayır. Bu söz konusu bile olamaz. Bunu da nereden çıkardın?”

“O şöyle! Daha biraz önce. Ama sen beni evden göndermeyeceksin, değil mi? Bütün bunlar bir düş olmalı.” Sarah birden ağlamaya başladı. “Her şey ters gidiyor. Her şey ama

her şey. İsviçre'den döndüğümünden beri yaşamım altüst oldu. Gerry gitti, onu belki bir daha asla göremeyeceğim. Sen benim aleyhime döndün...”

“Ben senin aleyhine filan dönmedim. Böyle şeyler söylememelisin.”

“Ah anne, anneciğim.”

Sarah yatağın yanı başında dizlerinin üzerine çöktü ve kontrolsüz bir şekilde hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladı.

Bu arada sürekli aynı sözcüğü mırıldanıyordu.

“Annem... annem...”

2

Ann ertesi sabah kahvaltı tepsisinin üzerinde Richard'dan gelen bir mektup buldu.

Sevgili Ann,

Bu böyle süremez. Bir çözüm yolu bulmalıyız. Sarah daha anlayışlı olmalı.

Sevgiler, Seni çok seven Richard.

Ann kaşlarını çatı. Richard gerçekten de bilerek onu oyuna getirmeye mi çalışıyordu? Bir amaç peşinde mi koşuyordu? Yoksa Sarah bir önceki akşam histeri krizi mi yaşamıştı? Bu olabilirdi. Ann, Sarah'nın aşk acısı çekiyordu, ilk aşkıandan ayrılmış olması onu derinden etkilemişti. Sonuçta Richard'dan bu denli nefret ettiğine göre, belki o da evden uzakta daha mutlu olabilirdi...

Ann birden telefona sarılarak Laura Whitstable'in numarasını çevirdi.

“Laura. Benim, Ann.”

“Günaydın. Hayrola, sabahın bu erken saatinde ne oldu?”

“Ah, ne yapacağımı hiç bilemiyorum, kafayı yemek üzereyim. Sürekli başım ağrıyor ve kendimi hasta gibi hissediyorum. Bu böyle süremez. Bu yüzden senden bir fikir almak istiyordum.”

“Ben kimseye yaşamını şekillendirme konusunda fikir vermek istemem. Bu bence çok tehlikeli.”

Ann kadının sözlerini dinlemedi bile.

“Laura, dur dinle, sence de böylesi daha iyi olmaz mıydı?... Yani... yani... şey... Sarah’nın buradan ayrılıp ayrı yaşaması... yani bir arkadaşıyla ortak bir daireyi paylaşması ya da öyle bir şey işte?”

Kısa bir sessizliğin ardından Lady Laura, “O da bunu istiyor mu?” diye sordu.

“Şey, hayır... tam olarak değil. Yani, demek istediğim bu yalnızca öylesine bir *fikir*?”

“Kimin aklına geldi? Richard’ın mı?”

“Şey... evet.”

“Hımm, çok akılcı.”

Ann hevesle, “Yani bunun doğru olduğunu mu söylüyorsunuz?” diye sordu.

“Demek istediğim bunun Richard açısından çok akılcı olduğu. Richard ne istediğini bilen bir adam, amacına yönelik davranıyor.”

“İyi de *sen* bu konuda ne düşünüyorsun?”

“Sana söyledim, Ann. Fikir vermekten hoşlanmam. Sarah bu konuda ne diyor?”

Ann duraksadı.

“Onunla şimdilik bu konuyu ciddi anlamda konuşmadım.”

“Ama sanırım bir fikrin vardır.”

Ann çekinerek, “Böyle bir şeyi bir an bile aklına getirmediyi düşünüyorum,” dedi.

“Ah!”

“Ama belki de bu konuda ısrar etmeliyim.”

“Neden, baş ağrılarından kurtulmak için mi?”

“Hayır, hayır,” diye haykırdı Ann dehşetle. “Tamamen Sarah’nın iyiliği için.”

“Bu muhteşem bir ifade şekli, onun iyiliği için... Şahsen böyle asil duygulara pek inanmam. Neyse, bu konunun ayrıntılarını iyice düşündün mü?”

“Şey, düşünüyorum da ben biraz fazla takıntılı bir anne olabilirim. Belki de benden uzaklaşmak Sarah için de iyi olacaktır? Böylece onun da kişiliği oturur.”

“Evet, evet, çok modern düşünceler bunlar.”

“Gerçekten de, biliyor musun, belki o da önce bu fikirden pek hoşlanmayacak. Başlangıçta benim de kuşkularım vardı, hiç hoşlanmamıştım, ama şimdi... Ah, lütfen bana ne düşündüğünü söyler misin?”

“Zavallı Ann.”

“Neden, ‘Zavallı Ann,’ dedin?”

“Ne düşündüğümü sordun.”

“Pek yardımcı olduğunu söyleyemem, Laura.”

“Kararına etki etmek istemiyorum.”

“Bak, Richard’ı idare etmek giderek güçleşiyor. Bu sabah bana ultimatomdan farksız bir mektup yazmış... Çok yakında benden onunla Sarah arasında bir seçim yapmamamı isteyebilir.”

“Peki, sen hangisini seçersin?”

“Ah, bunu yapma Laura. Benim isteğim işlerin öyle bir noktaya gelmemesi.”

“Ama olabilir.”

“Beni çıldırtıyorsun, Laura. Bana yardımcı olmak için hiçbir şey yapmıyorsun.”

Ann öfkeyle telefonu yerine bıraktı.

3

O gün akşama doğru saat altıda Richard Cauldfield telefon etti.

Telefonu Edith açtı.

“Bayan Prentice evde mi?”

“Hayır, efendim. Yardım derneğinin toplantısında, yaşlılar yurduydu filan ilgili bir şeymiş. Yediden önce döneceğini sanıyorum.”

“Ya Miss Sarah?”

“Henüz geldi. Onunla konuşmak ister miydiniz?”

“Hayır, hemen geliyorum.”

Richard kendi eviyle Ann’in apartmanı arasındaki mesafeyi kararlı ve hızlı adımlarla çok kısa bir süre içinde aştı. Uykusuz bir gece geçirmiş ve sonunda çözüm konusunda kesin bir karara varmıştı. Karar almakta zorlanan bir adam olmasına rağmen bir kez karar verdi mi bu kararından dönmezdi.

Bu durum böyle süremezdi. Öncelikle Sarah’nın ve Ann’in de bunu anlamasını sağlamalıydı. Bu küçük kız annesini öfke nöbetleri ve dik başlılığıyla çok yıpratıyordu. Zavallı yumuşak başlı, kibar, sevecen Ann! Ona karşı duyduğu duygu artık yalnızca sevgiden ibaret değildi. Tam olarak farkında olmasa da aslında ona kırgındı, içten içe kızıyordu. Sürekli kadınca yöntemlere sığınarak karar vermekten kaçınıyordu: Baş ağrıları, iş kavgaya geldi mi bayılıp kalması hep bunun bir parçasıydı... Artık o da devekuşu gibi başını kuma gömmekten vazgeçmeliydi.

Ann de gerçeklerle yüzleşmeliydi.

Bu iki kadın... Kadınlar... Bu kadınca saçmalıklara artık bir son verilmeliydi!

Zili çaldı, Edith tarafından karşılanarak oturma odasına alındı. Sarah elinde bir kadehle şöminenin yanında duruyordu.

“İyi akşamlar, Richard.”

“İyi akşamlar, Sarah.”

Sarah birden güç toplayarak, “Geçen gece için çok üzgünüm, Richard,” dedi. “Korkarım biraz kaba davrandım.”

“Neyse, geçti. Önemli değil.” Richard onu başışladığını belirtiren bir el hareketi yaptı. “Artık bu konu hakkında konuşmayalım.”

“Bir içki alır mıydın?”

“Hayır, teşekkürler.”

“Korkarım annem hemen gelmeyecek. O...”

Richard genç kızın sözünü kesti.

“Biliyorum, sorun değil. Benim görmek istediğim sendin.”

“Ben mi?”

Sarah'nın gözleri kısıldı. İlerleyerek bir koltuğa oturdu ve Richard'ı kuşkuyla süzmeye başladı.

“Seninle bazı konuları konuşmak istedim. Sanırım sen de bunun böyle sürmeyeceğinin farkındasın. Tüm bu ağız dalaşları ve laf atmalar... bu annene haksızlık. Onu seviyorsun değil mi?”

Sarah umursamaz bir havada, “Elbette,” dedi.

“Öyleyse, onun huzuru için bir anlaşılmaya varmalıyız. Bir hafta sonra nikâhımız var. Balayından döndükten sonra bu evde nasıl yaşayacağımızı düşünüyorsun?”

“Sanırım bu ev cehennemden farksız olur.”

“Görüyorsun işte, sen de gerçeği algılıyorsun. Öncelikle belirtmek isterim ki bu yalnızca senin suçun değil.”

Sarah, “Çok yüce gönüllüsün, Richard,” dedi.

Ses tonu ciddi ve nazikti. Ancak adam onun çalan tehlike sinyallerini ne kadar algılayabildiğinden hâlâ emin olamıyordu.

“Birbirimizle anlaşılamamamız çok kötü bir durum. Daha doğrusu benden nefret ediyorsun, bunu anlıyorum.”

“Madem gerçeği duymak istiyorsun. Evet, ediyorum.”

“Güzel, bunu değiştirmek de olanaksız. Aslında ben de senden pek hoşlandığımı söyleyemem.”

“Benden ölesiye nefret ediyorsun.”

“Haydi canım. O kadar da değil.”

“Bence öyle.”

“Neyse, diyelim ki öyle. Sonuçta birbirimizden hoşlanmadığımız gerçek. Aslında beni sevip sevmediğin pek umurumda değil. Sonuçta evleneceğim kişi annen, sen değilsin. Seninle dost olmaya çalıştım ama bunu her defasında elinin tersiyle geri çevirdin... Dolayısıyla artık bir çözüm bulmalıyız. Ben elimden geleni yapmaya hazırım.”

Sarah küçümseyerek, alaycı bir tavırla, “Elimden gelen derken neyi kastediyorsun?” diye sordu.

“Bu evde yaşamaya dayanamayacağına göre, çok daha mutlu olabileceğin başka bir yerde kendine yeni bir yaşam kurman için elimden gelen yardımı yapmaya hazır olduğumu belirtmek istedim. Ann karım olduğu andan itibaren onun tüm ihtiyaçlarını karşılamaya da hazırım. Dolayısıyla elinde bol miktarda para olabilir. Senin için bir yerlerde küçük sevimli bir daire tutarız. Orayı sevdiğin bir kız arkadaşınla paylaşırsın. Güzelce döşeriz filan. Her şey senin istediğin gibi olur.”

Sarah’nın gözleri daha da kısıldı.

“Ne kadar yüce gönüllü ve bonkör bir adamsın, Richard.”

Richard bu sözlerdeki kinayeyi anlayamadı. İçinden kendi kendini tebrik ediyordu. Sonuçta her şey kolayca hallolmuştu

işte. Kız bu işten kârlı çıkacağını biliyordu. Böylece her şey kolayca yoluna girecekti.

Birden keyfi yerine gelmişti, mutlulukla gülümsedi.

“Neyse, ben insanların mutsuz olduklarını görmek istemem. Annenin aksine genç insanların günün birinde doğup büyüdükları eve arkalarını dönüp kendi yaşamlarını sürdürmek istediklerini, kendi yollarına gidip bağımsız olmak istediklerini çok iyi biliyorum. Burada kedi köpek gibi didişerek yaşamaktansa kendi evinin olmasının seni çok daha mutlu edeceğinden eminim.”

“Demek bana önerin bu?”

“İyi fikir değil mi? Böylece herkesin istediği olmuş olacak.”

Sarah bir kahkaha attı. Richard da birden başını çevirerek onu şaşkınlıkla süzdü.

Genç kız avazı çıktığıınca, “Benden o kadar kolay kurtulamayacaksın!” diye haykırdı.

“Ama...”

“Gitmeyeceğim, burada kalacağım. Asla gitmeyeceğim...”

İkisi de o sırada Ann’in anahtarıyla evin kapısını açtığını duymadı. Ann oturma odasının kapısına geldiğinde Richard ve Sarah’nın karşılıklı birbirlerini nefret dolu bakışlarla süzdüğünü gördü. Sarah’nın tüm vücudu titriyor, isterik bir şekilde haykırıp duruyordu.

“Gitmeyeceğim – gitmeyeceğim – gitmeyeceğim...”

“Sarah...”

Ann’in sesinin duyulmasıyla ikisi birden başlarını kapıya döndürdüler. Sarah hemen annesinin üzerine atıldı.

“Anneciğim, anneciğim, ne olur beni evden atmasına izin verme. Bir kız arkadaşımın aynı daireyi paylaşmak... Bu olmaz. Kız arkadaş filan istemiyorum ben. Yalnız kalmak istemiyorum. Ben evimi istiyorum. Anneciğim, ne olur gönderme beni. Gönderme! Gönderme!”

Ann hemen onu sakinleştirmek için, “Tabii ki hayır, tatlım,” dedi. “Hiç merak etme, her şey yolunda, burası senin evin.”

Sonra Richard’a dönerek azarlarçasına, “Ona ne söyledin?” diye sordu.

“Çok mantıklı bir öneride bulundum.”

Sarah hıçkırığa hıçkırığa ağılıyordu Zaten isterik bir yapısı vardı. Avazı çıktığıınca bağırdı.

“Benden nefret ediyor, senin de benden nefret etmeni sağlamaya çalışıyor.”

Ann onu sakinleştirmeye çalışarak, “Hayır, hayır, tatlım,” dedi. “Yok öyle bir şey. Saçmalama.”

Sonra Richard’a sakin ol gibi bir işaret yaparak, “Bunu başka bir zaman konuşuruz,” dedi.

“Hayır!” Richard inatla üzerine gitti. “Bu iş şimdi burada bitecek. Artık sorunları bir çözüme kavuşturmalıyız.”

“Lütfen şimdi değil!” diyen Ann başını tutarak, kanepeye oturdu.

“Yine baş ağrısını bahane ederek gerçeklerle yüzleşmekten kaçmaya çalışma. Ann bilmek istediğim bir tek şey var: Senin için birinci derece önem taşıyan kızın mı ben miyim? Kim?”

“Sorun bu değil!”

“Bence kesinlikle sorun bu! Bunun hemen, bir an önce açıklığa kavuşturulması gerek. Daha fazla dayanamayacağım.”

Richard o kadar yüksek sesle konuşuyordu ki kadının kafasının içinde yankılanıyor, duyduğu ağrının dayanılmaz bir hal almasına neden oluyordu. Sanki vücudundaki her bir sinir acısını daha da dayanılmaz kılmak için geriliyordu. Zorlu bir dernek toplantısından çıkıp yorgun argın eve dönmüştü. Üzerine şimdi bir de bu! Yaşamın kendisi için giderek daha da dayanılmaz bir hal aldığını hissediyordu.

Cılız, yumuşak bir sesle, "Lütfen Richard, şimdi bunu tartışacak durumda değilim," dedi. "Gerçekten daha fazlasını kaldıramayacağım!"

"Sana bunu halletmemiz gerektiğini söyledim. Bu evden ya Sarah gidecek ya da ben!"

Sarah birden ürperdi, tüyleri diken diken olmuştu. Başını kaldırarak Richard'a baktı.

"Çok mantıklı bir öneride bulundum. Bunu Sarah'ya da açıkladım. Sen içeri girene kadar onun da buna pek bir itirazı yok gibiydi."

Sarah dik başlılıkla, "Gitmeyeceğim," dedi.

Richard ısrarla, "Sarah, yavrum, niçin karşı çıkıyorsun, dilediğin zaman gelip anneni görebilirsin, öyle değil mi?"

Sarah kendisini annesinin kucağına atarak, ona tutkuyla sarıldı ve haykırdı.

"Anneciğim, anneciğim, beni evden atmayacaksın değil mi? Bunu yapmazsın değil mi? Sen benim annemsin."

Ann'in yüzü kızardı. Birden şaşılacak bir kararlılıkla haykırdı.

"Biricik kızımı asla bu evden gönderecek değilim, tabii kendisi gönüllü olarak gitmek isterse o ayrı. Onun yeri burası. Bu ev aynı zamanda onun da."

Richard, "Aslında gitmeyi istiyor, bunu sırf bana nispet olsun diye yapıyor. Garezendin." diye haykırdı.

Sarah ona doğru tükürerek, "İşte sen busun!" dedi. "Bu senin düşünce şeklin."

Richard öfkeyle, "Kapa çeneni!" diye haykırdı.

Ann ellerini başına götürdü.

"Buna katlanamıyorum. İkinizi de uyarıyorum, buna daha fazla dayanacak gücüm..."

Sarah yalvarırcasına, "Anneciğim... annem... annem..." diye haykırmaya devam ediyordu.

Adam hırsla Ann'e döndü.

"Hiç yararı yok bunun. Sen ve sözde baş ağrıların. Lanet olsun, artık bunun kaçıışı yok, bir karar vermelisin."

"Annem!..." Sarah geçek anlamda kendini kaybetmiş gibiydi. Korkmuş bir çocuk gibi dehşet içinde annesine sarıldı. "Anne, lütfen onun beni senden uzaklaştırmasına izin verme. Benden nefret etmeni sağlamaya çalışıyor. Anne... Anne... Ne olur ona bu fırsatı verme..."

Ann iki elini birden başına bastırarak, "Daha fazla dayanamayacağım," diye haykırdı. "Richard, gitsen iyi olacak."

"Ne?" Richard şaşkınlık içinde kalakaldı.

"Lütfen git... Unut beni... Bunun anlamı yok..."

Richard yeniden öfkелendi ve hırsla bağırды.

"Ne söylediğinin farkında mısın sen?"

Ann bitkin bir halde mırıldandı.

"Huzura ihtiyacım var... Bu böyle sürmez... süremez..."

Sarah yeniden ağlayarak fısıldadı.

"Annem..."

"Ann..." Richard'ın sesinde inanılmaz bir acı vardı.

Kadın çaresizlik içinde, "Bunun yararı yok..." diye mırıldandı. "Başka yolu yok. Bunu görmüyor musun?"

Sarah ağlayarak haykırdı.

"Hâlâ gitmiyor musun? Gitsene! Bizim sana ihtiyacımız yok... Seni istemiyoruz, anlamıyor musun?"

Sarah eğer o anda küçük çaresiz bir çocuk gibi görünmüyorsa yüzündeki zafer ifadesi onu çok çirkinleştirebilirdi.

Richard onu umursamadı. Ann'e bakıyordu.

"Bunu gerçekten istiyor musun?" diye sordu. "Gidersem, bir daha dönmem."

Kadın bitkin bir sesle, "Biliyorum, Richard..." dedi. "Ama başka çaresi yok... olmuyor... Güle güle..."

Richard ağır ağır odadan çıktı.

Sarah, “Canım annem,” diye haykırarak başını annesinin göğüslerinin arasına gömdü.

Ann dalgın dalgın kızının saçlarını okşarken, gözü hâlâ bir an önce Richard’ın çıktığı kapıdaydı.

Hemen ardından da kapının hızla çarpıldığını duydular.

Ann tüm vücudunun aynen Sarah’yı Victoria İstasyonu’nda bıraktığı günkü gibi kaskatı kesildiğini hissetti, yalnızdı, büyük bir boşluk hissediyordu...

Richard merdivenlerden indi, avluyu geçip caddeye çıktı...

Ve Ann’in yaşamından silinip gitti...

İKİNCİ KİTAP

1. BÖLÜM

1

Laura Whitstable havaalanı otobüsünün penceresinden gözlemle Londra'nın tanıdık sokaklarını izliyordu. Çok uzun bir süre Londra'dan uzakta kalması gerekmişti. Devlet göreviyle dünyanın dört bir tarafına uzun, iki yıl süren, ilginç bir yolculuk yapmıştı. Özellikle Birleşik Devletler'de geçirdiği son dönem onu bir hayli yormuştu. Lady Laura konferanslar vermiş, medyada konuşmalar yapmış, birçok davette onur konğu olarak bulunmuş, paneller yönetmiş, resmi akşam ve öğlen yemeklerine katılmıştı. Tabii bu kargaşanın ortasında fırsat buldukça oradaki arkadaşlarını da ziyaret etmişti. Neyse bütün bunlar geride kalmıştı. Artık koca bir valiz dolusu not, istatistik ve belgeyle evine, yuvasına dönmüştü. Yine de önünde yakın zamanda bu bilgileri topluma sunmak için tamamlaması gereken çok ağır bir iş yükü vardı.

Gerek yaşama sevinci gerekse dayanma gücü bir hayli fazla olan bir kadındı, canlı ve inanılmayacak kadar dirençliydi. Çalışmak kavramı olarak ona dinlenmekten her zaman daha cazip görünüyordu, ancak o bununla övünen insanlardan değildi. Hatta sıklıkla çalışmayı diğer bazı keyif alınabilecek etkinliklere yeğlemenin zayıflık olarak nitelendirilmesi gerektiğini belirtirdi. Onun gözünde iş, kendinden kaçmak için en temel

araçlardan biriydi. Ve de yaşamın dengesi onu herhangi bir kaçamağa, aldatmaya başvurmadan, alçakgönüllülük, hoşgörü ve mutlulukla yaşamakta gizliydi.

Laura Whitstable belirli bir anda yalnızca bir tek şeye yoğunlaşabilen bir insandı. Uzaktayken dostlarına uzun mektuplar yazmaktan hiçbir zaman pek hoşlanmamıştı. Uzaktaysa uzaktaydı –yoktu– o gittiği yere sadece bedenen değil ruhen de gitmiş olurdu.

Evinde çalışanlara güzel, renkli kartpostallar yazıp yolluyordu. Eğer bunu yapmayacak olsa çok kırılacaklarını hatta güceneceklerini bilirdi. Arkadaşları ve yakınları ise Laura’dan ancak evine geri döndüğünde –derin, tok sesini telefonda duyduklarında– haber alacaklarını çok iyi biliyorlardı. Laura gelenlerin çoğunluğunun daha çok bir erkeğe yakıştığını düşündükleri rahat ve konforlu oturma odasında etrafına bakındıktan sonra, “Yeniden evde olmak güzel,” diye mırıldandı ve üstünkörü Bassett’in yorumsuz ve kayıtsız bir biçimde yokluğunda evde olan küçük tatsızlıklara ilişkin raporu dinledi.

“Bunları bana söylediğin iyi oldu!” sözcükleriyle son noktayı koyup Bassett’i gönderdikten sonra büyük, yıpranmış, deri kaplı berjere oturdu. Yazı masasının üzerine gelen mektuplar ve dergiler yığılmıştı ancak onlarla ilgilenmedi. Acil olanları becerikli sekreteri çoktan cevaplandırmış olmalıydı.

Bir sigara yaktı ve arkasına yaslandı. Gözleri yarıaçıktı.

Bu onun için bir dönemin kapanışı, yeni bir dönemin başlangıcıydı...

Gevşedi, beyninin çalışma düzenini yavaşlattı ve yeni bir ritme geçirdi. Diğer devlet görevlileri, çıkan sorunlar, spekülasyonlar, Amerikan yetkilileri, Amerikalı dostları... Ağır ağır, engellenemez bir biçimde zihninin gerilerine çekildiler, giderek gölge halini aldılar...

Bunların yerini Londra'da görüşmesi gereken kişiler, başa çıkması gereken büyükbaşlar, köşeleri kapmış olan kodamanlar, başlarına bela olmayı amaçladığı bakanlıklar, almayı düşündüğü basit önlemler, yazması gereken raporlar... Hepsini teker teker aklından geçirdi. Gelecekte vermesi gereken mücadeleler, can sıkıcı günlük işler...

Ancak bunlardan önce bir boşluk, her şeyi yeniden düzene sokacağı bir ara dönem –dinlenme dönemi– olacaktı. Kişisel ilişkilere ve zevklere ayrılan bir dönem... Dostlarıyla buluşmak, onların hüznlerini, sevinçlerini paylaşmak. Onu endişelendiren ve kafasını kurcalayan ne varsa tekrar gözden geçirmek–özel yaşamındaki en büyük zevklerinden biriydi bu. Ayrıca onlara getirdiği armağanlar da vardı... Kırışık yüzü yumuşadı ve gülümsedi. İsimler zihninden bir film şeridi gibi akıp geçti. Charlotte, genç David, Geraldine ve çocukları, ihtiyar Walter Emlyn, Ann ve Sarah, Profesör Parkes...

Acaba orada olmadığı sürede onlar neler yaşamışlardı?

Öncelikle Sussex'e gidip Geraldine'i ziyaret edecekti, eğer uygunsa bir sonraki gün gitmeyi düşünüyordu. Telefonu çevirdi, Geraldine'e kolaylıkla ulaştı, saat ve gün için sözleştiler. Sonra Profesör Parkes'a telefon etti. Kör ve neredeyse sağır olan dostu eski dostu Laura ile tartışmak için her zaman olduğu gibi –gerek ruhsal gerekse bedensel sağlığı mükemmel bir halde– büyük bir hevesle beklediğini belirtti.

Laura'nın bir sonra çevirdiği telefon numarası Ann Prentice'e aitti. Telefonu açan Edith oldu.

"Ah, bu ne güzel sürpriz madam. Sizden haber almayalı çok uzun zaman oldu. Gerçi gazetelerde haberlerinizi okudum ama onun üzerinden bile bir iki ay geçti. Hayır, üzgünüm ama Bayan Prentice evde değil. Şu sıralar hemen hemen her akşam

dışarıda oluyor. Evet, Miss Sarah da dışarıda. Tabii madam, Bayan Prentice'e aradığınızı ve dönmüş olduğunuzu iletirim.”

Ann'in geri döndüğünde aramasını beklediğini söyledikten sonra telefonu kapadı ve başka bir numara çevirdi.

Sürekli yaptığı telefon görüşmeleri ve randevu ayarlamaları sırasında dikkatini çeken daha sonra ilgilenmeyi düşündüğü bazı ufak noktaları bilinçaltına iterek üzerinde durmadı.

Ancak işi bitip yatağa uzandığında bilinçaltına attığı bir konuyu, Edith'in söylediği bir şeyin onu neden şaşırttığını düşündü. Edith bir şey söylemişti ama ne? Bir iki dakika anımsayamadı sonra buldu. Hizmetkâr, Ann'in dışarıda olduğunu ve son zamanlarda neredeyse her akşam dışarıda olduğunu söylemişti.

Laura kaşlarını çatı, düşündü. Ann'in alışıktığı bir şey değildi. Arkadaşı çok değişmiş olmalıydı. Söz konusu olan Sarah olsa bu kadar şaşırmayacaktı, çünkü son zamanlarda genç kızlar hemen her gece dışarıda eğlenmek istiyorlardı. Ama Ann sakin, huzurlu, kendiyle barışık bir insandı. Zaman zaman akşam yemeklerine çıkıyor, sinemaya ya da tiyatroya gidiyordu ama her akşam çıkmak, bu tanıdığı Ann'e uygun bir davranış değildi.

Laura Whitstable uykuya dalmadan önce bir süre daha Ann Prentice'i düşündü...

2

Lady Laura iki hafta kadar sonra Ann'in dairesinin kapısını çaldığında kapıyı Edith açtı. Yaşlı kadının her zaman asık olan yüzü Lady Laura'yı görünce mutlulukla aydınlandı.

Lady Laura'nın içeri girmesi için yana çekildi.

“Bayan Prentice dışarı çıkmaya hazırlanıyordu ama emim sizi gördüğüne mutlu olacaktır.”

Edith, Lady Laura’yı oturma odasına aldıktan sonra dışarı çıktı ve koridorun sonundaki Ann’in yatak odasına doğru ilerledi.

Laura şaşkınlık içinde etrafına bakıyordu. Evin dekorasyonunu tamamen değişmiş, tanınması olanaksız bir hal almıştı, öyle ki Laura bir an yanlış bir eve gelmiş olabileceği gibi saçma bir düşünceye bile kapıldı.

Gerçi eski möblelerden kalan birkaç parça vardı ama şimdi bir köşeye koskoca bir Amerikan bar yerleştirilmişti. Dekorasyona Fransız saray stiline modern bir versiyonu hâkimdi: çizgili ağır ipek perdeler, altın varak kaplama çok sayıda süs eşyası, biblolar, yine altın yaldızlı pirinç möbleler. Duvarlardaki birkaç resimse moderndi. Burası yaşanan bir evin oturma odasından çok bir tiyatro eseri için hazırlanmış sahneyi andırıyordu.

Edith kapıdan içeri başını uzatarak seslendi.

“Bayan Prentice hemen geliyor, madam.”

Lady Laura etrafını işaret ederek, “Çok büyük değişiklik olmuş,” dedi.

Edith hiç uygun görmediğini belirten bir ifadeyle, “Dünyanın parasına mal oldu,” dedi. Üstelik de bütün bunları gerçekleştiren iki tuhaf genç adam. Görseniz inanmazsınız.”

“Yoo, hayır, inanırım, neden inanmayayım ki,” diyen Lady Laura gülerek konuşmaya devam etti. “Üstelik bir hayli iyi iş çıkardıkları da kesin.”

Edith burun kıvrarak, “Gereksiz cafcav,” dedi.

“Zamanın zevkine uymak gerekir, Edith. Sanırım Miss Sarah bundan çok hoşlanmıştır.”

“Hayır, bu Miss Sarah’nın zevki değil. Biliyorsunuz, o aslında değişikliğe karşıdır. Hiçbir zaman da istemedi. Hatırlı-

yorsunuz değil mi, kanepenin diğer tarafa çekilmesinden bile hoşlanmamıştı. Hayır, madam, *bütün bunlar* için ısrar eden *Bayan Prentice'in ta kendisi*."

Ağır ağır Lady Laura'nın kaşları kalktı. Ann Prentice'in çok değişmiş olduğunu düşünüyordu. O sırada antrede ayak sesleri duyuldu. Ann iki kolunu yana açmış bir halde Lady Laura'ya doğru koştu.

"Laura, hayatım, bu ne güzel sürpriz. Seni çok özlemiştim."

Laura'yı coşkuyla ve büyük bir içtenlikle öptü. Yaşlı kadınsa şaşkınlık içinde onu inceliyordu.

Evet, çok değişmişti. Bir iki teli ağarmış yumuşak kahverengi saçları kızıla dönmüş, son modaya uygun gösterişli bir biçimde kesilmişti. Kaşları alınmıştı, yüzünde ağır bir makyaj vardı. Üzerinde payetler, mücevher taklidi kristaller ve boncuklarla büyük, dikkat çekici desenlerin oluşturulduğu kısa bir kokteyl elbisesi vardı. Kıpır kıpırdı, yerinde duramaz bir hali vardı ve davranışları yapmacıktı. Laura Whitstable'in gözünde, Ann'deki en belirgin ve dikkat çeken değişiklik davranışlarında olmuştu. Onun yıllardır tanıdığı, iki yıl öncesinin Ann Prentice'inin en karakteristik özelliği sakin, nazik, etrafına huzur veren, telaşsız tavırlarıydı.

"O kadar uzun zaman oldu ki –neredeyse bir asır– tabii hakkınızda gazetelerde çıkan yazıları okudum. Hindistan nasıldı? Amerika'da büyük yankı uyandırmışsınız, sizi dinlemek isteyenler bir hayli çokmuş, değil mi? Herhalde oradaki yemekler hoşunuza gitmiştir, biftekler filan? Ne zaman döndünüz?"

"İki hafta önce telefon ettim ama evde değildin. Korkarım Edith sana iletmeyi unuttu."

"Zavallı, iyi niyetli Edith, hafızası artık eskisi gibi değil. Ne de olsa yaşlandı. Hayır, bana söylediğini hatırlamıyorum. Aslında ben de sana telefon etmeyi düşünmüştüm ama fırsat

olmadı işte.” Ann gergin gergin gülümsedi. “Öyle bir koşuşturma içindeyim ki.”

“Bu sende pek alışık olduğum bir durum değil, Ann.”

“Öyle mi?” Ann tereddütlüydü. “Sanırım bunca koşuşturma içinde bunu engellemek olanaksız. Bu arada bir içki alır mıydın, Laura? Cin fizz?”

“Hayır teşekkürler. Asla kokteyl içmediğimi bilirsin.”

“Elbette. Senin favorin viski sodadır. Peki, tamam.” Bir kadehe viski doldurarak servis yaptı ve sonra kendi içkisini hazırlamak için bara döndü.

Lady Laura, “Sarah nasıl?” diye sordu.

Ann yine tereddütle, “Ah, çok iyi ve keyifli,” dedi. “Onu çok az görebiliyorum. Cin nerede? Edith! Edith!”

Edith içeri girdi.

“Burada neden cin yok?”

Edith, “Henüz gelmedi,” dedi.

“Sana her zaman yedekte bir şişe bulundurmanı söylemiştim. Bu kabul edilemez bir durum. Evde her zaman yeterince içki olmasını *sağlamalısın*.”

“Tanrı bilir ya yeterince var,” diyen Edith’in bunu onaylamadığı anlaşılıyordu. “Bence gereğinden fazla bile.”

Ann öfkeyle, “Yeter artık Edith!” diye bağırdı. “Git ve bir şişe cin al.”

“Nasıl, şimdi mi?”

“Evet, hemen.”

Edith surat asarak geri çekilince Ann de öfkeyle, “Her şeyi unutuyor. Artık dayanılır gibi değil. Umutsuz vaka!” dedi.

“Tatlım, kendini böyle yıpratmamalısın. Haydi, gel otur ve bana kendinden bahset.”

Ann güldü.

“Anlatacak pek fazla bir şey yok.”

“Dışarı çıkacaktın. Seni alıkoymuyorum ya?”

“Hayır, sorun yok. Erkek arkadaşım beni almaya gelecek.”

“Albay Grant mi?” diye sordu Lady Laura gülererek.

“Zavallı James mi? Hayır. Son zamanlarda onu görmedim bile.”

“Nasıl olur?”

“Bu ihtiyar adamlar çok sıkıcı oluyorlar. James çok iyi bir insan, çok değerli, bunu biliyorum ama o bitip tükenmez öykülerine dayanamıyorum.” Ann omuz silkti. “Bunu söylemem çok çirkin ama gerçek bu!”

“Bana Sarah’dan bahsetmedin. Yaşamında biri var mı?”

“Oh, bir sürü. Tanrı’ya şükür, o çok popüler bir genç kız... Herkes peşinde... Tanrı bilir ya bütün gün evde oturan hanım hanımcık bir kızım olmasını istemezdim.”

“Peki, onun için çok özel olan biri, âşık olduğu biri var mı?”

“Şey, bunu söylemek zor. Genç kızlar asla annelerine her şeyi anlatmazlar, öyle değil mi?”

“Peki ya Gerald Lloyd? Hani seni çok endişelendiren o genç?”

“Güney Amerika’ya mı ne, uzakta bir yere gitti. Tanrı’ya şükür, o konu kapandı. Aslına bakarsan onu anımsaman ilginç.”

“Sarah’yla ilgili her şeyi anımsıyorum. Bilirsin, onu çok severim.”

“Çok iyisin Laura. Sarah konusunda her şey yolunda, o çok iyi. Bazı konularda çok bencil ve dik başlı ama sanırım bu da yaşının gereği. Birazdan evde olur, onunla...”

O sırada telefon çaldı ve Ann sözünü yarıda keserek ahi-zeye uzandı.

“Alo?... Ah sen misin, sevgilim... Evet, elbette, ben de seni seviyorum... Evet, ama randevu defterime bakmam gerekiyor...”

Ah, nerede olduğunu bulamıyorum... Evet ama eminim, uygun olacaktır... O zaman perşembe... *Petit Chat*... Evet, aynen öyle değil mi?... Johnny'nin kendini kaybedecek kadar içmesi... Neyse, tabii, hepimiz biraz gerginiz... Evet, hak veriyorum..."

Ahizeyi yerine koydu.

"Şu telefon! Bütün gün hiç susmuyor."

Sesi kızmış gibiydi ama bu hiç de inandırıcı görünmüyordu.

Laura soğuk, ilgisiz bir tonda yanıt verdi.

"Telefonun böyle rahatsız edici bir yanı var. Neyse, yaşamın tadını dolu dolu çıkarıyor gibisin, Ann."

"Ot gibi yaşamanın hiç anlamı yok, tatlım. Ah bu ses, Sarah olmalı."

Dışarıda antrede Sarah'nın sesi duyuldu.

"Kim? Lady Laura mı? Ah bu çok hoş!"

Sarah hızla oturma odasının kapısını açarak içeri girdi. Laura Whitstable'ın onun güzelliği karşısında dili tutuldu. O gereksiz yerinde duramayan hali kaybolmuş, son derece çekici, bir genç bayan olup çıkmıştı. Vücudu ve yüz hatlarının güzelliğiyle insanı adeta büyüleyordu.

Vaftiz annesini görmenin mutluluğu yüzünden okunuyordu. Büyük bir sevinçle yaşlı kadına sarılarak onu öptü.

"Laura, tatlım, ne hoş bir sürpriz bu. Seni görmek ne büyük mutluluk. Bu arada muhteşem görünüyorsun. Çok asilsin, ama tabii o her zamanki otoriter, saldırgan havan hiç kaybolmamış."

Laura ona bakıp gülümseyerek, "Seni münasebetsiz!" dedi.

"Gerçekten ciddiylim. Bu senin kişiliğin, bundan rahatsız olmamalısın, öyle değil mi tatlım?"

"Sen de çok güzel bir genç bayan olmuşsun."

"Kaliteli makyaj malzemelerinin eseri."

O sırada telefon çaldı ve Sarah açtı.

"Alo? Kim? Evet, burada. Telefon sana, anne. Her zamanki gibi."

Sarah telefonu annesine uzattıktan sonra eskiden olduğu gibi Laura'nın koltuğunun kolçağına oturdu.

Gülerek, "Telefon bütün gün hiç susmuyor," dedi. "Hep annemi arıyorlar."

Ann öfkeyle seslendi.

"Sarah, biraz sessiz olur musun? Duyamıyorum... Evet... şey, ben de öyle düşünüyorum... ama önümüzdeki haftam çok dolu... Yine de ajandama bir bakayım..." Ann başını çevirerek, "Sarah," dedi. "Küçük ajandamı bulur musun? Yatağımın başucunda olmalı..." Sarah odadan çıktı. Ann telefondaki konuşmaya devam ediyordu. "Şey, tabii ki ne demek istediğini anlıyorum... Evet, o kadar bağlanmak korkunç bir yük... Öyle mi, sevgilim?... Neyse, benim açımdan Edward... Ben... ah evet, işte defterim de geldi... Evet..." Ajandayı Sarah'dan alarak sayfalarını çevirmeye başladı. "...Hayır, cuma olmaz... Evet, belki daha sonra buluşabiliriz... Tamam öyleyse, Lumley Smiths'te... Oh evet, benim için uygun... Ah hayır, o çok sıkıcı biri..."

Telefonu yerine koyarak haykırdı.

"Tanrım, bu telefonlar! Aklımı kaçıracağım..."

"Sana hayranım anne, ama çok iyi idare ediyorsun. Kabul et, gezip tozmaya düşkün olmanın gereği bu." Sarah gülerek Lady Laura'ya döndü. "Anneme bu saç şekli çok yakışmış değil mi? Olduğundan çok daha genç görünüyor."

Ann yapmacık bir gülüşle söze karıştı.

"Sarah rahatça yaşlanmama bile izin vermek istemiyor. Sonuçta ben artık orta yaşlı bir kadıyım."

"Haydi anne, bu eğlenceli hayattan hoşlandığını inkâr edemezsin. Laura inan bana benden daha fazla erkek arkadaşı var, her akşam dışarıda ve gün ağarmadan dönüyor."

Ann hışımla, “Sarah saçmalama, lütfen” dedi.

“Bu akşam kiminlesin, anne? Johnnie mi?”

“Hayır, Basil.”

“Oh, hayır, bu doğru olamaz. Bence Basil çıkılacak son kişi.”

Ann buna şiddetle karşı çıktı.

“Saçmalama. O çok neşeli ve insanı eğlendiren biri. Ya sen Sarah? Dışarı çıkacaksın, değil mi?”

“Evet, Lawrence beni almaya gelecek. Aslında acele etmiydim. Daha üstümü değiştirmem gerekiyor.”

“Haydi, git değiş o zaman. Ve Sarah, *Sarah* lütfen eşyalarını etrafa saçma. Kürkünü ve eldivenlerini al. Kadehini de. Yoksa kırılacak.”

“Tamam anne, gereksiz telaşa kapılmanın, titizlenmenin anlamı yok.”

“Ama birinin titizlenmesi gerek. Hiçbir zaman eşyalarını toplamıyorsun, yalnızca dağıtıyorsun. Gerçekten de bazen bununla nasıl başa çıkacağımı bilemiyorum. Hayır, al onları yanına.”

Sarah dışarı çıktıktan sonra Ann çileden çıkmış bir halde iç geçirdi.

“Gerçekten de bu genç kızlar insanı delirtiyorlar. Sarah’nın insanı ne kadar yorduğunu tahmin bile edemezsin.”

Laura dostunu süzdü.

Ann’in sesi hırslı ve hırçındı.

“Peki, sürekli koşuşturmak seni yormuyor mu Ann?”

“Tabii ki yoruyor. Bazen ölesiye yorgun hissediyorum kendimi. Kolumu kaldıracak halim kalmıyor. Yine de insanın kendini oyalamak, eğlenmek için elinden geleni yapması gerek.”

“Sen hiç eğlenceye bu kadar düşkün biri değildin, Ann?”

“İyi bir kitap alıp evde oturup okumak ve yemeğini getirilen tepside yemek? Her insanın yaşamında böyle anlamsız dönemler olabiliyor. Ama ben şimdi ikinci baharımı yaşıyorum. Bu arada Laura, bu deymi ilk kez sen kullanmıştın, bunu anımsıyorsun değil mi? Bunun gerçek olduğunu görmek seni sevindirmiyor mu?”

“Bu anlamda, yani sosyal çevreni büyütme anlamında değil bu.”

“Elbette ki öyle, tatlım. Kendimi anlamlı bir şeylerle meşgul etmemi önermiştin. Ancak herkes senin gibi toplum yararına bir şeyler yapamıyor işte, bilim ve politikayla ilgilenmek, ciddi çalışmalar yapmak, bunlar bana göre değil. Ben eğlenmekten hoşlanıyorum.”

“Peki ya Sarah? O da mı eğlenmekten hoşlanıyor? O nasıl? Mutlu mu?”

“Elbette. İyi vakit geçiriyor.”

Ann rahat ve kayıtsız bir tavırla konuşuyordu ama Lady Whitstable kaşlarını çatmıştı. Sarah odadan çıkarken genç kızın gözlerinde gördüğü derin hüznün huzursuzluğunu hissediyordu. Sanki genç kız bir an için yüzüne taktığı mutluluk maskesinin aralanmasına izin vermişti. Laura bu maskenin altında belirsizlik ve acı gördüğünü düşünüyordu.

Sarah mutlu muydu? Ann öyle zannediordu, aslında bunu bilmesi gerekirdi.

Laura kendi kendine, “Yine gereksiz kuruntulara kapılma,” dedi. Ama tedirgindi ve anlam veremediği bir huzursuzluk hissediyordu. Eve tuhaf bir hava hâkimdi, sanki yolunda gitmeyen bir şeyler vardı. Hepsi de bunun farkındaydılar; Ann, Sarah ve hatta Edith bile. Laura Whitstable, her birinin gizleyecek bir şeyleri var, diye düşündü. Edith’in bazı şeyleri uygun görmediğini ifade eden asık suratı, Ann’in sinirli, yapay tavırları ve

huzursuzluğu, Sarah'nın sözde neşesi, hassaslığı... Burada yolda gitmeyen bir şeyler vardı. Onu en çok rahatsız eden de Sarah'nın tavırlarıydı.

O sırada kapı çalındı. Yüzü her zamankinden de asık olan Edith, Bay Mowbray'ye kapıyı açar açmaz adam içeri daldı. Bay Mowbray'in içeri girişini ifade edecek bundan daha doğru bir sözcük olamazdı. Aynen neşeyle kanatlarını çırpıp bir böcek havasındaydı. Lady Laura onun Osric'i⁽¹⁾ çok iyi oynayacağını düşündü.

Gençti ve tavırları etkileyiciydi.

"Ann!" diye haykırdı. "Giymişsin onu! Tanrım, muhteşem olmuş!"

Geriye çekildi, başını yana eğdi, dikkatle Ann'in üzerindeki elbiseyi inceledi. Bu arada Ann de onu Lady Laura ile tanıştırdı.

Genç adam Laura Whitstable'ın yanına gelerek aynı heyecanla haykırdı.

"Tanrım, olağanüstü bir kakma elmas broş. *Muhteşem*. Bu işçiliğe bayılıyorum. Ben de böyle bir parça peşindeyim."

Ann, "Basil, Victoria Dönemi mücevherlerinin koleksiyonunu yapıyor." diye açıkladı.

"Tatlım, o zamanın insanların hayal güçleri varmış. O olağanüstü muhteşem madalyonlar! İki insanın saçlarının bir bukle halinde birleştirildiği figürler, salkımsöğüt ya da ayaklı kupa motifleri. Günümüzde bunları yapamıyorlar. Kaybolmuş bir sanat bu. Sonra mumçiçekleri –mumçiçeklerine deli oluyorum– ya o küçük masalar. Ann, bize o olağanüstü masanı göstermelisin. Çok pahalı, paha biçilmez bir parça ama değer."

Lady Whitstable, "Ben gideyim," dedi. "Sizi alıkoymayayım."

1 Shakespeare'in *Hamlet* oyunundaki karakter.

“Lütfen biraz daha kal Laura. Ben çıkacağım ama Sarah’yla sohbet edersiniz. Onunla pek konuşma fırsatın olmadı. Zaten Lawrence Steene onu daha geç bir saatte alacakmış.”

“Steene. Lawrence Steene mi?” Laura kulaklarına inanamıyordu.

“Evet. Sir Harry Steene’in oğlu. Çok çekici bir genç adam.”

Basil, “Sevgilim, gerçekten böyle mi düşünüyorsun?” diye sordu. “O bende hep eski melodramların kötü niyetli, *melankolik* jönü izlenimi uyandırmıştır ama sanırım tüm kadınlar ona hayran.”

Ann, “Akıl almayacak kadar zengin,” dedi.

“Evet, bu doğru. Zengin insanların büyük çoğunluğu çekici tipler değildir. Bir insanın hem büyük bir servete hem de böylesi bir yakışıklılığa sahip olması bence hiç adil değil.”

Ann, “Neyse sanırım artık gitmemiz gerekiyor,” dedi. “Seni telefonla arayacağım, Laura. Uzun uzun sohbet edebileceğimiz bir zaman ayarlarız.”

Ann, Laura’yı abartılı ancak yapay bir içtenlikle öptü ve Basil Mowbray ile birlikte odadan çıktı.

Lady Laura, Basil’in antrede, “Muhteşem bir kadın; şirin, ağırbaşlı, tutarlı ama nemrut. Onunla niye daha önce tanıştırmadın beni?” dediğini duydu.

Aradan birkaç dakika bile geçmeden Sarah oturma odasına girdi.

“Çabuk hazırlandım değil mi? Acele ettim, makyajımı bile tazelemedim.”

“Bu çok şık bir giysi, Sarah.”

Kız kendi etrafında döndü. Vücudunun çekici hatlarını hoş bir şekilde ortaya çıkaran, yeşil ipek bir elbise giymişti.

“Beğendin mi? O kadar pahalı bir parça ki! Annem nerede? Basil ile mi çıktı? Adam korkunç bir tip, öyle değil mi? Sürekli

neşeli ve espriler yapıyor, yaşlı kadınlara da hitap etmeyi iyi biliyor ama ikiyüzlü.”

Lady Laura sıkıntıyla, “Sanırım bunun karşılığını da alıyor,” diye mırıldandı.

“Sen ne cinsin ama kesinlikle haklısın. Öte yandan da annemin de *eğlenmek* hakkı. Zavalıcık, onunla çok eğleniyor. Annem bu haliyle gerçekten çok çekici bir kadın oldu, öyle değil mi? Tanrım, yaşlanmak korkunç bir şey olmalı!”

“Emin ol ben yaşlanmayı olgunlukla karşılıyorum, hatta hoşlanıyorum bile.”

“Bu senin için doğru olabilir ama herkes kişiliğiyle öne çıkmayı başaramaz ki! Neyse, seni göremediğimiz yıllar boyunca neler yaptın?”

“Dünyanın dört bir tarafına seyahat ettim. İnsanların yaşamlarına karıştım ve onlara dediklerimi yaptıkları takdirde nasıl mutlu, rahat, iyi ve huzurlu yaşabileceklerini, kısacası yeryüzünde cenneti bulmanın yollarını anlatmaya çalıştım. Daha doğrusu zamanımı insanlara fikrimi aşılarmaya çalışırken aslında nasıl bir baş belası olduğumu kanıtladım.”

Sarah içtenlikle güldü.

“Bana da yaşamımı nasıl en iyi şekilde düzenleyebileceğimi söyler misin?”

“Bunu bilmiyor musun? Tavsiyeye ihtiyacın mı var?”

“Başlangıç noktamın doğru olduğundan emin değilim.”

“Doğru gitmeyen bir şeyler mi var?”

“Tam olarak değil... İyi zaman geçiriyorum ama içimde bir şeyler *yapmam* gibi bir his var.”

“Ne gibi bir şey?”

Sarah tereddütle, “Ah, bilemiyorum. Ciddi bir şeyle ilgilenmeliyim. Bir şey öğrenmek, bir kurs bitirmek gibi. Arkeolojiye

ilgilenmek, steno daktilo kullanmayı öğrenmek, masöz ya da dekoratör olmak gibi. Ya da mimar.”

“Bu çok geniş bir çerçeve. Özel bir ilgi alanın yok mu?”

“Hayır... hayır, sanmıyorum... Çiçek işi fena değil ama sıkıldım. Aslına bakarsan ne istediğimi bilmiyorum...”

Sarah amaçsızca odanın içinde dolaşmaya başladı.

“Evlenmeyi düşünmüyor musun?”

“Ah evlilik!” Sarah yüzünü ekşitti. “Evlilikler genellikle yanlış yapıyor, iyi gitmiyor.”

“Her zaman değil.”

“İyi de evlenen arkadaşlarımdan bir çoğu boşandı. İlk bir iki yıl her şey iyi gidiyor, sonra her şey ters gitmeye başlıyor ama insan gerçekten olağanüstü zengin biriyle evlenirse, koşullar farklı olabilir.”

“Buna gerçekten inanıyor musun?”

“Bu mantıklı bir bakış açısı. Aşk tamam da...” dedi Sarah fazla düşünmeden içinden geldiği gibi. “Temelde aşkın kökeninde seksüel çekim var ve bunun uzun sürmesi olanaksız.”

Lady Laura soğuk ve ciddi bir ifadeyle, “Bu konuda çok kitap karıştırmış olmalısın,” dedi. “Kitaplardaki gibi konuşuyorsun.”

“Ama bu doğru, değil mi?”

Lady Laura, “Kesinlikle doğru,” diye onayladı.

Sarah hayal kırıklığı yaşıyor gibiydi.

“Bu yüzden de mantıklı olan çok zengin biriyle evlenmek.”

Laura’nın dudaklarında hafif bir gülümseme belirdi.

“Ama bu da evliliğin süreceğini garantilemez.”

“Evet, şu günlerde hiçbir şeye fazla güvenmemek gerek; paraya bile.”

“Kastettiğim bu değildi. Demek istediğim dilediğince para harcamanın da seks arzusu gibi bir şey olduğu. Kısa süre içinde ona da alışılır ve çekiciliğini kaybeder.”

Sarah hemen itiraz etti.

“Bu benim için geçerli değil. “Gerçekten pahalı şık elbiseler... Kürkler, değerli mücevherler, arabalar, hatta bir yat...”

“Sarah sen gerçekten de hâlâ çocuksun.”

“Hayır, Laura değilim. Hatta bazen kendimi çok yaşlanmış ve hayal kırıklıkları yaşamış biri gibi hissediyorum.”

“Öyle mi?” Lady Whitstable, Sarah’nın genç, güzel yüzü ve ciddi ifadesi karşısında istemeden güldü.

Kız birden hiç beklenmedik bir şekilde, “Bu çemberi kırıp buradan gitmem gerektiğini düşünüyorum,” dedi. “Meslek sahibi olmalı, evlenmeli ya da başka bir şeyler yapmalıyım. Annemin sinirlerini çok bozuyorum, onu çok yorduğumun farkındayım. İyi olmaya çalışıyorum ama olmuyor işte. Sanırım zor bir insanım. Hayat çok tuhaf, öyle değil mi Laura? Bir an her şey hoşuna gidiyor, çok eğlendiğini hissediyorsun, ama sonra sana sanki her şey kötü gidiyormuş gibi geliyor ve kaçmak istiyorsun, ama nereye gideceğini, ne yapacağını bilemiyorsun. Ve bunları konuşacak birini de bulamıyorsun. Bazen bir korkuya kapılıyorum... Ama neden ve niçin korktuğumu bilmiyorum... Yalnızca *korkuyorum*. Belki de bir psikoloğa danışmalıyım ya da terapi filan.”

O sırada kapı çalındı. Sarah yerinden fırladı.

“Sanırım bu Lawrence.”

Laura sert bir tonda, “Lawrence Steene mi?” diye sordu.

“Evet. Onu tanıyor musun?”

“Ondan bahsedildiğini duydum.” Ses tonu hiç hoş değildi. Sarah güldü.

“Kulağına hiç de iyi şeyler gelmediğinden eminim.”

Edith içeri girerek Bay Steene’in geldiğini haber verdi.

Lawrence Steene uzun boylu, ince ve koyu renk saçlıydı. Yaklaşık kırk yaşlarındaydı ve yaşını gösteriyordu da. Uzun

kirpiklerini gölgeleyen çarpıcı gözleri, zarif hareketleri vardı. Kadınların hayran oldukları tipte bir erkekti.

Sarah hemen, “Merhaba Lawrence,” dedi. “Seni vaftiz an-nem Lady Laura Whitstable ile tanıştırayım. Laura Whitstable, bu da Lawrence Steene.”

Lawrence Steene gidip Lady Laura’nın elini hafifçe öptü. Eğilirkenki davranışları fazlasıyla tiyatral aynı ölçüde zarif ve de küstahtı.

“Sizinle tanışmaktan onur duydum,” dedi.

“Görüyorsun değil mi sevgilim? Duruşunda bile bir asillik var. Bu unvanı sonuna kadar hak ediyor. Lady olmak çok hoş olmalı. Acaba ben de günün birinde olabilecek miyim?”

Lawrence gülerek, “Pek sanmıyorum,” dedi.

“Oh neden?”

“Senin yeteneklerin farklı alanlarda.”

Lawrence, Lady Laura’ya döndü.

“Dün bir makalenizi okudum. *Commentary*’de.”

“Oh evet. Evliliklerin sürdürülebilirliği hakkında.”

Lawrence mırıldandı.

“Evlilikte denge ve sürekliliğin istenilen, doğal bir şey ol-duğu kanısındasınız. Kanımca günümüzde evlilikleri büyük ölçüde çekici kılan kalıcılıklarının olmaması.”

Sarah sinsice gülerek söze karıştı.

“Lawrence birkaç kez evlenmiş de.”

“Yalnızca üç kez, Sarah.”

“Tanrım!” diyen Lady Laura, “Umarım bu yeni seri katil –şu banyoda boğulan gelinler– olayı gibi bir şey değildir?” diye ekledi.

Sarah espriyi hemen anlayarak güldü ve, “Hayır, hayır,” dedi. “Onlardan mahkemede resmen boşanmış. Öldürmekten daha kolay bir yol.”

Lawrence, “Ama kabul etmek gerekir ki çok daha pahalı,” dedi.

Laura Whitstable, Lawrence’a bakarak, “Ben ikinci eşinizi tanıdığımda daha küçük bir kızdı. Moira Denham, yanılmıyorum değil mi?” diye sordu.

“Evet, doğru.”

“Çok tatlı bir kızdı.”

“Haklısınız. Gerçekten çok hoştu. Ama bir o kadar da saf ve deneyimsiz.”

“Bu yerine göre çok değerli olabilecek bir nitelik,” diyen Laura Whitstable ayağa kalktı. “Artık gitmeliyim.”

Sarah atıldı.

“Sizi bırakalım.”

“Hayır teşekkürler. Biraz yürümek iyi gelecek. İyi geceler, tatlım.”

Hemen ardından kapı çarpılarak kapandı.

Lawrence, “Beni onaylamadığını açıkça belirtti,” dedi. “Senin yaşamında bir kara leke olarak görülüyorum, Sarah. Biraz önce bana kapıyı açtığı anda sizin ejderha Edith de neredeyse burun deliklerinden ateş püskürtecekti.”

“Sarah, “Hişt,” dedi. “Seni duyacak...”

“Apartman dairelerinin kötü tarafı da bu işte. Özgürlük yok...”

Sarah’ya doğru sokuldu. Sarah biraz geri çekilerek, yarı şaka, “Apartman dairelerinde hiçbir şey özel değildir, her şey duyulur,” dedi. “Hatta su tesisatının işleyişi bile.”

“Annenin bu akşamki programı ne?”

“Yemeğe davetli.”

“Annen tanıdığım en akıllı kadınlardan biri.”

“Ne anlamda?”

“Gününü gün ediyor ve sana hiç karışmıyor, değil mi?”

“Hayır, oh hayır...”

“Söylediğim gibi çok akıllı bir kadın... Haydi gidelim.” Bir an geriye çekilerek Sarah’yı süzdü. “Muhteşem görünüyorsun, Sarah. Öyle de olmalı zaten. Tam bu akşama uygun!”

“Bu iltifatların nedeni ne? Bu akşamın bir özelliği mi var?”

“Bu bir kutlama yemeği. Neyi kutladığımızı sana daha sonra söyleyeceğim.”

2. BÖLÜM

Birkaç saat sonra Sarah aynı soruyu yineledi.

Londra'nın en pahalı gece kulüplerinden birinde oturuyorlardı. Kulüp tıklım tıklım doluydu, havalandırma kötüydü. Görünürde buranın Londra'daki diğer gece kulüplerinden pek bir farkı yoktu ama modaydı, dolayısıyla revaçtaydı.

Sarah birkaç kez neyi kutladıklarını öğrenmek için girişimde bulunmuş, ancak Steene onun bu hamlelerini ustalıkla geçiştirmeyi başarmıştı. Heyecanı ve ilgiyi en üst düzeyde tutmakta gerçekten ustaydı.

Sarah sigarasını içip etrafa bakınırken, “Annemin eski kafalı arkadaşlarından birçoğu bu gibi yerlere gelmemi korkunç bir şeymiş gibi nitelendiriyorlar,” dedi.

“Üstelik bir de benimle gelmeni sanırım hiç anlayamıyorlardır.”

Sarah güldü.

“Neden bu kadar tehlikeli olduğun düşünülüyor, Larry? Masum küçük genç kızları sıraya dizip baştan çıkardığın için mi?”

Lawrence şiddetle başını salladı.

“O kadar da basit değil.”

“Peki neden?”

“Bazı gazetelerde uygunsuz seks partilerine katıldığım yazıldı: Medyanın abartması.”

Sarah açıkça, “Ben de oldukça çılgın partiler verdiğini duydum,” dedi.

“Bazıları bunları öyle nitelendirebilir. Gerçek olan, benim asla tutucu bir insan olmamam. Eğer denemeye cesaretin varsa şu yaşamda yapılabilecek o kadar çok şey var ki.”

Sarah heveslenmişti, coşkuyla onayladı.

“Bence de öyle.”

Steene sözlerini sürdürdü.

“Aslında küçük genç kızlardan hoşlandığım söylenemez. Genellikle aptal, çekingen, acemi ve görgüsüz oluyorlar ama sen farklısın Sarah, cesur ve ateşlisin. Gerçekten de senin içinde yanan bir ateş var ve ben bunu hissedip büyüleniyorum.” Gözleriyle Sarah’yı tepeden tırnağa okşarcasına süzdü. “Muhteşem bir vücudun var. Algılayan, sezen, duyarlı bir vücut... hisseden bir ten... Henüz sendeki potansiyelin farkında bile değilsin.”

Sarah içinde kabaran duyguları bastırma isteğiyle kayıtsızca, “Ağzın iyi laf yapıyor, Larry. Eminim kadınlar konuşmana bayılıyorlardır,” dedi.

“Güzelim, biliyor musun ki kızların birçoğu beni son derece sıkıyorlar. Ama sen, hayır. Haydi...” Kadehini kaldırdı. “Şerefe... içelim.”

“İyi de neyi kutluyoruz? Bu gecenin ne özelliği var? Bu gizemin nedeni ne?”

Larry ona bakarak gülümsedi.

“Gizem filan yok. Çok basit. Boşanma davam bugün sonuçlandı.”

“Ah!” Sarah şaşırmıştı.

Steene gözlerini ona dikmişti.

“Evet, bu da yolumu açıyor. Evet, ne diyorsun?”

“Ne mi diyorum? Hangi konuda?”

“Sarah, gözlerini açıp bana anlamamış gibi saf saf bakmayı bırak lütfen. Sen de çok iyi biliyorsun ki seni istiyorum. Bunu bir süredir biliyorsun.”

Sarah bakışlarını kaçırdı. Yüreği heyecanla çarpıyordu. Larry'nin çok çekici bir tarafı vardı.

Umursamaz bir havada, “Herhalde çekici bulduğun kadın sayısı bir hayli fazladır.” dedi.

“Son günlerde çok az. Daha doğrusu senin dışında hiçbir kadın bana çekici gelmiyor.” Sustu. Neden sonra sakın ve kayıtsız bir tavırla ekledi. “Sarah, senden eşim olmanı istiyorum.”

“Ama ben evlenmek istemiyorum. Bence sen de yeniden özgür olduğun için sevinmeli, bunun keyfini çıkarmalısın. Hem yeniden kendini sınırlamak niye?”

“Özgürlük bir yanılsamadan başka bir şey değildir.”

“Evliliğin reklamını yapacak belki de son kişi sensin. Ayrıldığın karın çok mutsuz olmalı, öyle değil mi?”

Lawrence sakın sakın yanıt verdi.

“Birlikteliğimizin son iki ayında neredeyse hiç durmadan ağlıyordu.”

“Herhalde seni sevdiği için.”

“Olabilir. Ama o dayanılmayacak kadar aptal bir kadındı.”

“Peki, o zaman onunla neden evlendin?”

“Ortaçağın Bakire Meryem’ini andırıyordu da ondan. Bu sanatta hayran olduğum dönem. Ama elde ettiğin zaman tüm çekiciliğini kaybediyor.”

“Larry, çok fazla acımasız değil misin? Sen gerçekten insan kılığına girmiş bir şeytansın.”

Sarah ona hem hayranlık duyuyor hem de bu tavrından iğreniyordu. Kısacası dehşetle ihtiras arasında gidip geliyordu.

“Gerçekten öyle mi düşünüyorsun? Eğer iyi, dengeli, sadık bir koca olabileceğimi düşünseydin benimle çıkmayı sanırım iki kez düşünürdün.”

“Neyse, hiç değilse dürüstsün.”

“Sıkıcı tekdüze bir yaşam mı, yoksa tehlikeli, maceralı bir yaşam mı isterdin Sarah?”

Sarah yanıt vermedi. Yemek tabağının yanındaki küçük tabağa ince bir dilim ekmek aldı.

Sonra, “Peki ya ikinci karın –Moirra Denham– hani şu Lady Laura’nın tanıdığı. Onunla ilgili ne diyeceksin?”

“Bence bunu Lady Laura’ya sormalısın.” Larry gülümsedi. “Sana tam ve ayrıntılı açıklama yapacaktır. Tatlı, saf, iyi niyetli bir kızcağız ve ben onun kalbini kırdım, duygularını incittim.”

“Kadınlar için gerçek bir tehlike olduğun anlaşıyor.”

“Birinci karımın kalbini kırmadım, bundan emin olabilirsin. Beni terk etmesinin nedeni ahlaki anlamdaki fikir uyuşmazlığımızdı. Bu anlamda yüksek standartları olan biriydi. İşin gerçeği şu Sarah, kadınlar asla bir erkeği olduğu gibi kabul ederek evlenmiyorlar. Erkekten farklı olmasını, değişmesini istiyorlar. Ancak kabul etmelisin ki ben asla gerçek karakterimi senden gizlemek gibi bir eğilim içinde olmadım. Tehlikeyi seviyorum ve öyle yaşıyorum, yasak zevkleri tatmaktan hoşlanıyorum. Yüksek ahlaki değerlere sahip değilim ve olduğumdan farklı biri olarak görünmek gibi bir çabam yok.”

Sesini alçalttı.

“Sana o kadar çok şey sunabilirim ki Sarah. Parayla satın alınabilecek şeylerin çok ötesinde, o olağanüstü vücudunu saracak kürkler ve ancak beyaz teninde güzellikleri ortaya çıkacak mücevherlerden de öte... Sana zevki, duyguyu, heyecanı sunabilirim. Seni yaşatacağım Sarah. Sana zevk almayı, hissetmeyi göstereceğim. Sonuçta yaşamın kendisi da bir deney, öyle değil mi?”

“Ben... şey, evet, sanırım öyle.”

Sarah, ona baktı. Yarı büyülenmiş, yarı ürkmüş bir ifadesi vardı. Larry ona biraz daha yaklaştı.

“Yaşam hakkında ne biliyorsun, Sarah? Hemen hemen hiç! Seni öyle değişik yerlere, yaşamın tüm hızıyla ve karanlığıyla yaşandığı yerlere götürebilirim ki... Kendinden geçene dek tüm coşkusuyla yaşamı, en karanlık ve en ateşli yönleriyle doruklarda yaşayacağın –*bissedeceğin*– yerlere, ta ki dilediğince yaşamının kendisinin en büyük zevk –bir doruk noktası– olduğunu anlayana dek!”

Larry gözlerini kısıtı, sözlerinin etkisini ölçmeye çalışıyordu. Sonra bilinçli bir şekilde bu büyüyü bozdu.

“Artık gitsek iyi olacak.” Ve toparlanarak garsona hesabı getirmesini işaret etti.

Ve sonra da dalgın, umursamaz bir havada Sarah'ya baktı.

“Seni evine bırakayım.”

Arabanın lüks karanlığında Sarah savunmaya geçmiş bir halde diken üstünde oturuyordu ama Lawrence ona elini uzatma girişiminde bile bulunmadı. Sarah içten içe hayal kırıklığı yaşadığının farkındaydı. Lawrence da bu hayal kırıklığının bilincindeydi ve içinden gülüyordu. Kadınları çok iyi tanıyordu.

Sarah'ya evin kapısına kadar eşlik etti. Sarah anahtarıyla kapıyı açtı ve doğruca oturma odasına gidip ışığı açtı.

“Bir içki alır mıydın, Larry?”

“Hayır, teşekkürler. İyi geceler Sarah.”

Sarah hemen ısrara başladı. Larry de zaten bunu bekliyordu.

“Larry?” diye seslendi.

Adam o sırada tam kapının eşiğinde duruyordu, başını arkaya çevirdi.

“Evet?”

Larry, Sarah'yı işinin uzmanı biri havasında süzdü. Kusursuz, kesinlikle kusursuzdu. Evet, ona sahip olmalıydı. Nabızı arttı, yüreği hızla çarpmaya başladı ama bunu belli etmedi.

“Biliyorsun, ben...”

“Evet?”

Larry arkasını dönerek Sarah'nın yanına geldi. İkisi de Sarah'nın annesinin ve Edith'in uyuyor olduklarını düşündükleri için fısıldayarak konuşuyorlardı.

Sarah telaşlı bir ses tonuyla, “Bak, asıl sorun sana âşık olmamam, Larry,” dedi.

“Değil misin?”

Larry'nin bu sözcükleri tonlamasındaki bir şey Sarah'ya hemen bir şey söylemesi gerektirdiğini hissettirdi. Kekeleydi.

“Hayır, aslında değilim. Yani tam olarak değil. Demek istediğim eğer tüm parayı yitirecek ve uzaklara, portakal yetiştirmeye filan gidecek olursan seni beklemeyebilirim.”

“Bu çok akılcı olur.”

“Ama bu da sana âşık olmadığımı gösterir, değil mi?”

“Beni aptalcasına romantik bir bağlılıktan daha fazla sıkacak bir şey olamaz. Senden de *bunu* beklemiyorum, Sarah.”

“Peki, ama ne bekliyorsun?”

Bu akılcı bir soru değildi yine de Sarah o an sormak istemişti işte. Sonuna kadar gitmek, ne olacağını görmek istiyordu...

Larry neredeyse burun buruna denilecek kadar yakınındaydı. Soluğunu hissediyordu. Genç adam birden eğilerek ensesini öptü.

Sarah uzaklaşmak için kıpırdandı ama hemen sonra kendini bırakıverdi. Larry'nin soluğunu daha da yakında hissetti.

Ve bir an sonra birden Sarah'yı bıraktı.

Yumuşak bir tonda, “Eğer sen hâlâ benim için hiçbir şey hissetmediğini söylüyorsan, Sarah, yalancısın,” dedi ve genç kızı orada öylesine bırakarak gitti.

3. BÖLÜM

Ann eve Sarah'dan yaklaşık kırk beş dakika önce dönmüştü.

Kapıyı anahtarıyla sessizce açmasına rağmen odasının kapısını aralayıp, bigudilerle ona bakan Edith'le yüz yüze gelmekten kurtulamamıştı.

Ann birden çok öfkelen-di, emektar hizmetkâr son zamanlarda giderek daha çok sinirine dokunuyordu.

Her şeye burnunu sokmaya başlamıştı.

"Miss Sarah henüz eve dönmedi."

Bu sözcüklerin ardındaki gizli eleştiri Ann'i daha da kızdırdı. Ve hemen tepki verdi.

"Neden dönmüş olsun ki?"

"Gecenin böylesine geç bir saatinde eğlence peşinde koşması... üstelik genç bir kızın..."

"Saçmalama Edith. Zaman çok değişti, artık hiçbir şey senin genç bir kız olduğun günlerdeki gibi değil. Kızlar günümüzde doğrular ve yanlışlar konusunda kendi kararlarını kendileri verecek şekilde yetiştiriliyorlar."

"Daha da kötü ya. Bu yüzden çok daha fazla yanlış yapıyor, batağa sürükleniyorlar."

“Esas sorunu benim genç kızlık dönemimin kızları yaşıyorlardı. Öylesine dünyadan habersiz, iyi niyetli ve güven duydukları ki çevrelerince ne kadar korunurlarsa korunsunlar hiçbir şey onları –eğer o tipte bir kızsaa– hata yapmaktan alıkoymıyordu. Günümüzdeyse kızlar bilinçliler, her şeyi okuyor, her şeyi yaşıyor ve her yere gidiyorlar.”

Edith sıkıntıyla, “Ah, çok okuyan değil çok yaşayan bilir,” diye mırıldandı. “Neyse, baş taşa vurmamak için akıl başa gelmez, derler. Madem senin bir diyeceğin yok, karışmak bana düşmez. Ama şunu bilmelisin ki centilmenler yanında bir de centilmenlikle uzaktan yakından ilgisi olmayan erkekler vardır. Sanırım ne demek istediğimi anlıyorsun, Sarah’nın bu akşam çıktığı adam pek hoşuma gitmedi. Onun tipinde biri, kız kardeşim Nora’nın felaketi olmuştu. Unutma ki bir şey olduktan sonra ağlayıp sızlanmanın yararı olmaz.”

Ann çok kızmış olmasına rağmen ister istemez güldü. Edith ve bitip tükenmez akrabaları! Bunun dışında kendinden son derece emin şehirli Sarah’yı aldatılmış bir köy kızıyla aynı kefeye koyması da ona çok komik gelmişti.

“Neyse, homurdanmayı bırak da yat artık. Bu arada uyku ilaçlarımı aldın mı?”

Edith, “Evet, başucunuzdaki komodinin üzerinde,” diye mırıldandı. “Uyku ilaçlarının sağlığa zararlı olduğunu biliyorsunuz değil mi? Bir süre sonra alışıp, almadan uyuyamaz duruma gelebilirsiniz. Ve şimdikinden çok daha sinirli olursunuz.”

Ann öfkeyle, “Sinirli de ne demek,” diye haykırdı. “Benim sinirlerim bozuk filan değil.”

Edith sustu. Burnundan soluyarak suratını ekşitti ve odasına döndü.

Ann de öfke içinde odasına gitti.

Edith günden güne daha çekilmez oluyor, diye düşünüyordu. Buna neden izin verdiğimi gerçekten bilemiyorum.

Sinirli mi? O sinirli filan değildi. Yalnızca son zamanlarda uykusu bölük pörçüktü, hepsi o kadar. Uyumakta zorlanıyordu. Uyku bozukluğu genel bir sorundu, herkesin başına gelebilirdi. Saatlerce uyanık yatıp saatin tik taklarını dinlemek ve zihninde aynen çaresizce kafesinde dönüp duran bir sincap gibi en olmayacak düşüncelerin kısırdöngüsünü yaşamaktansa bir hap almak çok daha akılcıydı.

Doktor McQueen de onunla aynı düşüncededeydi. Ona tamamen zararsız bir ilaç yazmıştı: bitkisel, zararsız, alışkanlık yapmayan. Büyük olasılıkla bromide. Bu insanı rahatlatıyor, kafasında bir şeyler kurmasını engelliyordu...

Çevresindeki herkes ne kadar rahatsız edici ve yorucuydu. Edith, Sarah ve hatta sevgili ihtiyar Laura bile. Laura konusunda az da olsa suçluluk duymuyor değildi. Laura'yı elbette ki bir hafta kadar önce aramış olması gerekirdi, sonuçta o en eski dostlarından biriydi. Ama her nedense Laura ile karşı karşıya gelmek istememişti –şimdilik– Laura bazen çok zor ve çekilmez olabiliyordu...

Sarah ve Lawrence Steene? Acaba aralarında gerçekten bir şey var mıydı? Kızlar genellikle adı kötüye çıkmış erkeklerle çıkmaktan hoşlanırlardı... Büyük olasılıkla aralarında ciddi bir şey yoktu. Hem olsa da...

Ann bromide'nin de etkisiyle kısa bir süre içinde uyuyakaldı ama uykusunda bile huzursuzluk içinde kıvranıyor, yastıklarla adeta dövüşüyordu.

Ertesi sabah yatağında kahvesini içerken telefon çaldı. Telefonu açıp da karşısında Laura Whitstable'ın sert, sesini duyunca sinirlendi.

“Sarah, Lawrence Steene ile çok sık mı beraber oluyor?”

“Yüce Tanrım, Laura, beni sabahın bu saatinde bunu sormak için mi aradın? Nereden bilebilirim ki?”

“Sonuçta onun annesi olan sensin, öyle değil mi?”

“Evet de insan çocuğunu bütün gün sorguya çekip, nereye kimle gittiğini soramaz ki. Zaten o buna kesinlikle izin vermez.”

“Haydi Ann, hazırcevaplıkla beni geçiştirmeye çalışma. Adam Sarah’nın peşinde, değil mi?”

“Ah, sanmıyorum. Ayrıca sanırım o evli, henüz boşanmadı.”

“Boşanma davası dün resmen sonuçlanmış. Gazetede okudum. Onun hakkında ne biliyorsun?”

“Sir Harry Steene’in tek oğlu. Para içinde yüzüyor.”

“Peki ya kötü ünü hakkında?”

“Ah o mu! Çapkın erkeklerin hepsine yakıştırılan şeyler bunlar. Ayrıca kızlar oldubitti adı kötüye çıkmış erkeklerle çıkmaktan hoşlanırlar, bu Lord Byron’dan beri böyle. Ama bunun hiç önemi yok.”

“Seninle konuşmak istiyorum. Bu akşam evde misin?”

Ann hemen, telaşla, “Hayır, dışarı çıkacağım,” dedi.

“O zaman altıda buluşalım.”

“Laura, bağışla beni, bir kokteyle davetliyim...”

“Zıyanı yok, beş gibi sende olurum, yoksa hemen şimdi mi gelmemi yeğledin?”

Laura Whitstable’in sesinden kararlılığı anlaşılıyordu.

Ann yenilgiyi kabullendi.

“Tamam o zaman, beş uygun, seni burada görmek beni çok sevindirecek.”

Bitkin bir şekilde telefonu kapattı. Sıkıntıyla iç geçirdi. Laura gerçekten çekilmez bir insandı. Bu komisyonlar, UNESCO, UNO filan derken kadının kafası gitmişti.

“Laura’nın sürekli buraya gelmesinden hoşlanmıyayım,” dedi Ann kendi kendine kızgınlıkla.

Yine de Laura geldiğinde onu büyük bir sevinç ve coşkuyla karşıladı. Edith çay servisi yaparken iki dost neşeyle havadan sudan sohbet ettiler. Ancak Ann’in gergin olduğu gözden kaçacak gibi değildi. Whitstable ise son derece soğuk davranıyordu. Dinliyor, sorulara yanıt veriyordu, ama hepsi bu kadardı işte.

Konuşacak genel konular son bulduğunda Laura fincanını masaya bıraktı ve her zamanki gibi birden konuya girdi.

“Ann çok üzgünüm. Seni korkutmak istemem ama Birleşik Devletler’den dönerken uçakta tesadüfen iki adam arasındaki bir konuşmaya kulak misafiri oldum. Konu Larry Steene’di ve söylenenler hiç de hoş şeyler değildi.”

Ann omuz silkti.

“Birilerinin konuşmalarına kulak kabartıp duyulanlar...”

Lady Laura sözünü keserek, “Genellikle çok ilginç şeyler olur,” dedi. “Konuşanlar çok akıllı başında adamlardı, Steene konusundaki fikirleri ise berbattı, tek kelimeyle onu lanetliyorlardı. Sonra ikinci karısı Moira Denham. Kızın onunla evlenmesinden öncesini de sonrasını da biliyorum. Boşanmasının ardından ruhsal anlamda gerçekten enkaza dönmüştü...”

“Yani Sarah’nın da...”

“Sarah’nın, Lawrence Steene ile evlendiği takdirde ruhsal anlamda perişan olacağını, tükeneceğini filan iddia ediyor değilim. O yaradılışı itibarıyla güçlü bir kız. Üfleyince yaprakları dağılacak narin bir çiçek olduğunu düşünmüyorum.”

“Peki, o zaman?...”

“Ama onun çok mutsuz olabileceğini düşünüyorum. Ayrıca bir konu daha var. Gazetelerde Sheila Vaughan Wright diye biriyle ilgili çıkan haberler gözüne çarptı mı?”

“Hani şu uyuşturuğu bağımlısı kız mı?”

“Evet. İkinci kez yargı önüne çıkıyor. Bir zamanlar Lawrence Steene’in kız arkadaşıymış. Sana tek söylemek istediğim, bu adam sağlam ayakkabı değil, Ann. Ama sanırım bunu sen de biliyordursun?”

Ann istemeye istemeye, “Onun aleyhinde çok konuşulduğunu biliyorum,” dedi. “İyi de bu konuda benden ne yapmamı istiyorsun? Sarah’nın onunla görüşmesini yasaklayamam. Eğer bunu yapmaya kalkarsam büyük olasılıkla tam tersini yapacaktır. Bilirsin kızlar kendilerine bir şeyin empoze edilmesinden hoşlanmazlar. Böyle bir davranış bu adamın kızımın gözünde daha da önem kazanmasına yol açabilir. Ayrıca aralarında ciddi bir ilişki olduğunu da hiç sanmıyorum. Adam Sarah’dan hoşlanıyor, Sarah da ondan uzak durması gerektiği söylendiği için, adı çapkına çıkmış birini avucunda oynatabildiğini sanıp, flört ediyor... Ama sanırım sen adamın Sarah ile evlenmek istediğini düşünüyorsun?”

“Evet, öyle düşünüyorum. Ve o benim gözümde bir koleksiyoncu.”

“Ne demek istediğini anlayamıyorum.”

“Örnek biri –ama kötü anlamda– tehlikeli. Neyse, diyelim ki Sarah’yla evlenmek istedi? Ne düşünürdün?”

Ann sıkıntıyla, “Benim ne hissedeceğimin bir önemi yok,” dedi. “Kızlar günümüzde kiminle isterlerse onunla evleniyorlar.”

“Ama Sarah senden çok etkileniyor.”

“Oh hayır Laura, işte bunda yanılıyorsun. O bildiği yoldan şaşmaz, istediğini yapıyor ve ben ona karışmıyorum.”

Laura Whitstable onu süzdü.

“Biliyor musun Ann, bazen seni hiç anlayamıyorum. Bu adamla evlenirse üzülmez misin?”

Ann bir sigara yaktı ve dumanını sabırsızlık içinde havaya üfledi.

“Bir şey söylemek çok güç. Kötü şöhreti olan bazı adamlar evlenince uslanıp çok iyi koca olabiliyorlar, bunu çok duyuyoruz. Bunun dışında da, genel anlamda bakılınca, Lawrence Steene’in çok iyi bir eş adayı olduğunu da kabul etmek gerek.”

“Bunlardan etkilenmemelisin, Ann. İstedğin Sarah’nın mutluluğu mu yoksa maddi rahatlığı mı?”

“Ah, tabii ki mutluluğu. Ancak sanırım sen de bunu fark etmişindir, Sarah güzel, değerli şeylerden çok hoşlanıyor. Lüks yaşamayı seviyor, hem de benden çok daha fazla.”

“Peki, yalnızca lüks yaşayabilmek için evlenmesi doğru mu? Böyle bir şey yapar mı?”

“Sanmıyorum.” Ann’in bu konuda şüpheli olduğu görülüyordu. “Aslına bakarsan Lawrence’dan oldukça etkilendiğini düşünüyorum. Onu beğeniyor.”

“Yani bunda paranın bir öneminin olmadığını düşünüyor-sun?”

“*Bilemiyorum*, gerçekten bilmiyorum. Ama Sarah’nın asla yoksul biriyle evlenmek istemeyeceğinden de eminim. Konuya bu açıdan da bakabilirsin.”

Laura düşünceliydi.

“Acaba?...”

“Günümüz kızları paradan başka hiçbir şey düşünmüyor ve konuşmuyorlar.”

“*Konuşmak*, evet! Sarah’nın söylediklerini duydum. Son derece mantıklı, gerçekçi ve belli ki üzerinde düşünülmüş. Ancak sözcükler genellikle düşüncelerin ancak açıklamak istenilen kısmının ifadesidir. Dilin amacı yalnızca düşüncelerimizi ifade etmek değil gereğinde uygun sözcüklerle gizlemektir de.

Hangi kuşaktan olurlarsa olsunlar bu tüm genç kızlar için de geçerlidir elbette. Asıl sorun, Sarah'nın gerçekte ne *istediği*?"

"Hiçbir fikrim yok. Ama tahminim yalnızca güzel zaman geçirmek."

Laura onu keskin bakışlarla süzdü.

"Sence o mutlu mu?"

"Ah evet. Gerçekten de Laura, o çok güzel zaman geçiriyor, çok eğleniyor."

Laura dalgın dalgın mırıldandı.

"Pek mutlu olduğunu düşünmüyorum."

Ann hiddetle, "Günümüzde kızların hemen hepsi mutsuz görünüyorlar," dedi. "Bu kendilerine yakıştırdıkları bir rol."

"Olabilir. Demek Lawrence Steene konusunda bir şey yapmayı düşünmüyorsun?"

"Ne yapmam gerektiğini bilmiyorum. Bu konuyu bir de Sarah'yla konuşsan?"

"Hayır asla. Uygun olmaz, bu benim karışabileceğim bir şey değil. Ben sonuçta onun yalnızca vaftiz annesiyim."

Ann'in yüzü kızgınlıktan kıpkırmızı kesildi.

"Yani bu *benim* onunla konuşmam gerektiği anlamına mı geliyor?"

"Tam olarak değil. Biraz önce söylediğin gibi konuşmanın pek bir yararı olmayabilir."

"Ama yine de bir şeyler yapmam gerektiği kanısındasın, değil mi?"

"Hayır, şart değil."

"O zaman ne demek istiyorsun?"

Laura Whitstable etrafına bakındı.

"Yalnızca aklından neler geçtiğini öğrenmek istemişim."

"*Aklımdan* mı?"

"Evet."

“Hiçbir şey geçmiyor. Hiçbir şey!”

Laura Whitstable bakışlarını Ann’e yöneltti. Vahşi kuşlarınkini andıran delici, ısrarlı bir bakıştı bu.

“Doğru, benim de asıl korktuğum buydu.”

“Seni hiç ama hiç anlayamıyorum.”

“Aklında derken çok daha derini, bilinçaltında yatanı kastetmiştim.”

“Ah, şimdi de bilinçaltı saçmalığından mı söz edeceğiz? Laura bir şekilde beni kınıyorsun, suçluyorsun.”

“Seni suçlamıyorum.”

Ann ayağa kalktı ve odada bir aşağı bir yukarı gidip gelmeye başladı.

“Ne demek istediğini anlayamıyorum... Sarah’yı çok seviyorum... Ona çok değer veriyorum... Onun benim için ne demek olduğunu sen herkesten iyi biliyorsun... Yoksa onun için her şeyden vazgeçer miydim?”

Laura ciddi bir ifadeyle, “İki yıl önce onun için çok büyük bir özveride bulunduğunu, bir anlamda kendini kurban ettiğini biliyorum.”

“İyi de bu kanıt olarak yeterli değil mi?”

“Neyin kanıtı?”

“Sarah’yı ne kadar sevdiğimin ve onun için neler yapabileceğimin...”

“Sevgili yavrum, sana öyle olmadığını söyleyen yok ki! Seni bu konuda suçlamadığım halde savunmaya geçtin.” Laura ayağa kalktı. “Artık gitmeliyim. Belki de buraya gelmem en başından hataydı...”

Ann onu kapıya kadar geçirdi.

“Ah, şu yaşamda her şey çok belirsiz, insanın tutunabileceği somut hiçbir şey yok...”

“Evet, evet.” Laura sustu. Sonra birden inanılmaz bir enerjiyle konuşmaya başladı.

“Biliyor musun ki özverinin en zor tarafı bir kez başlayınca son verilememesidir... Giderek daha fazlasının göze...”

Ann onu şaşkınlıkla süzdü.

“Ne demek istiyorsun, Laura?”

“Hiç. Tanrı seni korusun, tatlım. Bu arada sana bir öğüt vermek istiyorum, bunu mesleğimin gereği olarak kabul et. Asla düşünmeye zamanın kalmayacak kadar hızlı yaşama.”

Ann güldü, keyfi yerine gelmişti.

Neşeyle, “Başka bir şey yapamayacak kadar yaşlandığım zaman oturup düşünürüm,” dedi.

Ve Laura evden ayrıldı.

Edith kadehleri toplamak için odaya girdi. Ann saatine baktı ve geç kaldığını görmenin şaşkınlığıyla ufak bir çığlık attıktan sonra odasına koştu.

Büyük bir özenle makyajını yapıp kendini aynada uzun uzun inceledi. Yeni saç kesiminin kendisine olağanüstü yakıştığını düşünüyordu. Çok daha genç görünmesini sağlamıştı.

O sırada kapının çalındığını duyarak Edith’e seslendi.

“Posta mı?”

Edith gelen mektupları incelediği için hemen yanıt vermedi. Daha sonra, “Faturalardan başka bir şey yok, madam,” diye seslendi. “Bir de Miss Sarah için Güney Afrika’dan gönderilmiş bir mektup.”

Edith bu sön sözcükleri anlamlı bir şekilde vurguladı ama Ann bunu fark etmedi bile. Yeniden oturma odasına döndüğü sırada Sarah da kendi anahtarıyla kapıyı açıp içeri giriyordu.

“Krizantemlerin o iğrenç kokusundan nefret ediyorum,” dedi Sarah homurdanarak. “Noreen’in yanında çalışmaktan vazgeçip, manken olacağım. Sandra beni kadrosuna almak

için heyecanla bekliyor. Üstelik o işin ücreti de çok daha iyi.” Edith’in kalan son çay fincanlarını da toplamak için elinde tepsiyle odaya girdiğini görünce de ekledi. “Ooo, bakıyorum, çay partisi vermişsiniz?”

“Laura buradaydı...”

“Laura mı? Yine mi? Daha dün buradaydı.”

“Biliyorum.” Ann bir an duraksadıktan sonra ekledi. “Buraya senin Lawrence Steene ile görüşmene izin vermemem gerektiğini söylemeye gelmiş.”

“Laura mı? Beni nasıl da korumak istiyor. Kötü kurdun beni yiyeceğini mi düşünüyor?”

“Herhalde,” diyen Ann üzerine basarak ekledi. “Ama onun gerçekten çok kötü bir şöhreti olduğu da kesin.”

“Bu herkesin *bildiği* bir şey. Antrede yeni gelen mektuplar vardı, değil mi?”

Antreye çıktı ve kısa bir süre sonra elinde Güney Afrika pullu bir mektupla döndü.

Ann, “Laura benim bunu durdurmam gerektiğini söylüyor,” dedi.

Sarah mektuba bakıyordu. Dalgın dalgın sordu.

“Neyi?”

Senin Lawrence Steene ile görüşmeni.”

Sarah neşeyle, “Bir tanem, bu konuda ne yapabilirsin ki?” diye sordu.

Ann sevinçle, “Ben de ona aynen bunu söyledim,” dedi. Günümüzde annelerin tamamıyla çaresiz olduğunu.”

Sarah koltuğun kolçağına oturarak mektubu açtı. İki sayfayı ayırdı ve okumaya başladı.

Ann konuşmaya devam ediyordu.

“İnsan bazen Laura’nın yaşını unutuyor. Aslına bakarsan davranışları yaşının gereği. O kadar yaşlandı ki modern fikirle-

re yabancı, olaylara zamanın bakış açısıyla yanaşamıyor. Tabii dürüst olmak gerekirse, ben de senin Lawrence Steene ile çıkmandan endişelendim, ama sonra bir şey söylersem her şeyin çok daha kötüye gidebileceği kanısına vardım. Aptalca bir şey yapmayacağına güvenebileceğimi biliyorum...”

Sustu. Kendini tamamen mektuba kaptırmış olan Sarah mırıldandı.

“Elbette, tatlım.”

“Arkadaşlarını seçmekte tamamen özgür olmalısın. Bazen ters düşüğümüz noktalar olabileceğinin farkındayım, çünkü...”

Telefon çalıyordu.

Ann, “Ah bu telefon!” diye bağırdı. Sonra telefonun durduğu masaya doğru ilerleyip, heyecanla açtı.

“Alo... Evet, Bayan Prentice benim... Evet... Kim? İsminizi tam olarak anlayamadım... Cornford mu demiştiniz?... Ah, C – A– U –L – D... Ah!... Ah!... Ne kadar aptalım... Richard, bu senin, değil mi?... Evet, çok uzun zaman oldu... Şey, çok nazıksın... Hayır, tabii ki hayır... Aramana sevindim... Gerçekten... Ben de seni merak ediyordum... Ne yaptı acaba diyordum... Ne?... Gerçekten mi? Çok sevindim... İçtenlikle kutlarım... Çok hoş biri olduğundan eminim... Beni araman gerçekten çok büyük nezaket... Onunla tanışmak elbette ki isterim...”

Sarah koltuğun oturmakta olduğu kolçağından kalktı. Ağır ağır kapıya doğru ilerledi, gözleri boş bakıyor, görmüyordu. Okuduğu mektubu avucunun içinde kırıştırdı.

Ann, “Hayır, yarın mümkün değil... Hayır, bir dakika. Ajandama bakmalıyım...” dedi Ann ve telaşla seslendi. “Sarah!”

Sarah kapının eşiğinde arkasını döndü.

“Ajandam nerede?”

“Ajandan mı? Hiçbir fikrim yok.”

Sarah sanki başka bir dünyadaydı. Ann sinirlendi.

“İyi o zaman, bak bakalım. Buralarda bir yerde olmalı. Belki de yatağımın başucundadır. Haydi tatlım, *acele et.*”

Sarah odadan çıktı ve bir dakika sonra elinde Ann’in ajan-dasıyla döndü.

“İşte burada, anne.”

Ann sayfaları karıştırdı.

“Richard, orada mısın? Hayır, akşam yemeği uygun değil. Sanırım perşembe günü birlikte bir içki içebiliriz. Ah, evet, anlıyorum. Peki, akşam yemeği de mi olmaz?... Şey, sabah treniyle gitmek zorunda mısınız?... Nerede kalıyorsunuz?... Ah, ama orası bizim evin köşesi... Biliyorum... Sizi şimdi bir içki için davet etsem?... Hayır, akşam dışarı çıkacağım ama daha bir hayli zamanım var... Çok sevinirim. Haydi bekliyorum...”

Telefonu kapatıp dalgın dalgın boşluğa baktı.

Sarah kayıtsızca, “Arayan kimdi?” diye sordu ve ardından zorlanarak ekledi. “Anne, Gerry’den haber aldım...”

Ann birden irkilerek doğruldu.

“Edith’e en şık bardaklarımızı ve buz getirmesini söyle. Haydi çabuk. Geliyorlar.”

Sarah ayağa kalktı.

“Kim?” diye sorduysa da bu aslında onu hiç ilgilendirmiyordu çünkü aklı başka yerdeydi.

Ann, “Richard,” dedi. “Richard Cauldfield.”

Sarah, “O da kim?” diye sordu.

Ann onu sert bakışlarla süzdü ama Sarah’nın yüzü ifade-sizdi. Kız odadan çıkıp Edith’i çağırdı. Geri döndüğünde Ann üzerine basa basa yineledi.

“Arayan Richard Cauldfield’di.”

“Richard Cauldfield kim?” Sarah gerçekten şaşırmış görünüyordu.

Ann öyle sinirliydi ki ses tonunu ayarlamakta bile zorlanıyordu.

“Yani... yani adını bile mi anımsamıyorsun?”

Sarah'nın gözleri yeniden elinde tuttuğu mektuba kaydı. Umursamaz bir tavırla, “Tanımam mı gerekiyor?” diye sordu. “Bana anımsatsana.”

Ann kısık boğuk bir sesle yineledi. Ancak bu kez sözcükleri vurgulamasındaki suçlayıcılık gözden kaçacak gibi değildi.

“*Richard Cauldfield*.”

Sarah şaşkınlık içinde başını kaldırdı. İrkildi. Birden anlamıştı.

“Ne? *Karnababar*, mı?”

“Evet.”

Sarah için bu şakadan farksız bir durumdu.

“Yeniden ortaya çıkması ilginç,” dedi neşeyle. “Hâlâ mı peşinde anne?”

Ann kısaca, “Hayır,” dedi. “Evlenmiş.”

“İyi. Nasıl biri olduğunu merak ediyorum doğrusu?”

“Birazdan birlikte buraya gelecekler. Neredeyse gelirler. Langport'ta yaşıyorlarmış. Şu kitapları topla, Sarah. Eşyalarını antreye al. Eldivenlerini de.”

Ann çantasını açarak aynada yüzünü inceledi.

Sarah döndüğünde, “İyi görünüyor muyum?” diye sordu.

“Evet, her zamanki gibi çok hoşsun.”

Sarah kaşlarını çatmış, düşünüyordu.

Ann ayağa kalkıp odada bir ileri bir geri dolaşmaya başladı. Sandalyelerin yerlerini değiştirdi, perdeleri düzeltti.

“Anne, Gerry'den haber aldım.”

“Öyle mi?”

Krizantemlerin olduğu vazo köşede çok daha iyi duracaktı.

“Şanssızlıklar peşini bırakmamış.”

“Öyle mi?”

Sigara kutusu buraya, kibritler yanına.

“Evet. Portakal ağaçları hastalık kapmış ya da öyle bir şey işte. Ortağıyla borç batağına girmişler, her şeylerini satmak zorunda kalmışlar. Umutları boşa çıkmış.”

“Çok yazık. Ama şaşırdığımı söyleyemeyeceğim.”

“Neden?”

Ann dalgın dalgın, “Gerry’nin başına her zaman gelen bir şey,” diye mırıldandı.

“Evet, evet, öyle.” Sarah yıkılmıştı. Genel anlamda Gerry’ye daha önce hiç bu kadar öfkelenmemişti ama şimdi...

İsteksizce, “Bu onun hatası değil...” dedi. Ama bundan o kadar da emin değildi.

“Belki değildir.” Ann de dalgındı. “Ama korkarım o elini neye atsa batırıyor. En başta hata yapıyor.”

“Sahi mi?” Sarah yeniden biraz önce oturduğu koltuğun kolçağına oturdu. “Anne gerçekten de Gerry’nin asla adam olmayı başaramayacağını mı düşünüyorsun? Bir şeyler yapamaz mı?”

“Öyle görünüyor.”

“Ama yine de ben eminim –çok iyi biliyorum ki– Gerry’nin içinde bir cevher var.”

“Çok iyi bir genç. Ama korkarım dünyanın en uyumsuz insanlarından biri.”

Sarah iç çekti.

“Belki.”

“Sherry nerede? Richard her zaman sherry’yi cine tercih ederdi. Ah, evet, işte burada.”

Sarah, “Gerry başka bir arkadaşıyla birlikte Kenya’ya gideceğini söylüyor. Orada araba alım satımı yapacak ve tamirhane açacaklarmış.”

“İnanılır gibi değil,” diyen Ann ekledi. “Aynen tüm kaybedenler gibi onun da son işi tamirhane açmak olacak.”

“Ama Gerry arabalar konusunda çok iyidir. On sterline aldığı arabanın bile kusursuz çalışmasını sağlamıştı. Anne biliyor musun Gerry asla tembel ya da işten kaçan biri değil. Çalışıyor hatta bazen fazla bile çalışıyor. Bence asıl sorun onun karar verme ve muhakeme gücünün yeterli olmaması.”

Ann belki de ilk kez tüm dikkatini kızına verdi.

Kararlı ancak nazik ve anlayışlı bir tonda, “Sarah, biliyor musun ki senin yerinde ben olsam Gerry’yi kafamdan tamamen silip atardım.” dedi.

Sarah hayal kırıklığına uğramış görünüyordu. Dudakları titriyordu.

Kararsızlıkla, “Sahiden mi?” diye sordu.

O sırada kapının zili uzun uzun, aralıksız çaldı.

Ann, “Geldiler,” dedikten sonra şöminenin önünde oldukça yapay ama hoş bir duruşa geçti.

4. BÖLÜM

Richard odaya her zamanki kendinden emin havayla girdi. Ne zaman utanıp, çekinse bu kasıntı görünümüne sığınıyordu. Aslında Doris olmasa böyle bir şeyi asla yapmaz, oraya asla gelmezdi. Ama Doris çok ısrar etmişti. Üzerine gelmiş, onu sıkıştırmış, surat asmış, dudak bükümüştü. Çok güzel ve gençti ve kendisinden çok yaşlı bir erkekle evlenmiş biri olarak istediklerini yaptırmanın bir yolunu da öyle ya da böyle buluyordu.

Ann zarifçe gülümseyerek onları kapıda karşıladı. Kendini rol yapan bir aktris gibi hissediyordu.

“Richard... seni görmek ne güzel. Sanırım bu güzel bayan da karın!”

İçten ve nazik selamlaşmanın, edilen iltifatların tamamı olayın yalnızca görünen yüzüydü, aslında bütün bunların ardında derin bir merak ve yoğun düşünceler gizliydi.

Richard, ne kadar değişmiş... Onu dışarıda görsem tanımazdım... diye düşündü.

Ancak düşüncelerinin sonucu onun açısından rahatlatıcıydı:

Bana uyum sağlayamazdı, iyi olmuş. Fazlasıyla şık ve zarif... Modern ve gösterişli... Tam bir eğlence kadını. Bana göre değil.

Karısına yeniden büyük bir sıcaklık duydu. Doris'e delicesine âşıktı, henüz o kadar gençti ki. Ancak yine de zaman zaman genç kadının özenli aksanından huzursuz oluyor, sürekli çilve yapmaya çalışması onu kızdıırıyordu. Kendi kuşağının dışından biriyle evlendiğini kabul edemiyordu, onunla güney sahillerinde bir otelde tanışmıştı, ailesinin maddi durumu oldukça iyiydi, babası eski bir müteahhitti. Başlangıçta ebeveyni bu evliliğe karşı çıkmışlardı. Aralarında bayağı bir çatışma olmuştu ama son bir yıldır da bu meseleyi halletmişlerdi. Doris'in arkadaşlarını kendi arkadaşlarıymış gibi benimsemeye başlamıştı. Bu onun düşlediği evlilik değildi... Doris asla ölen karısı Aline'in yerini dolduramayacaktı, bunu çok iyi biliyordu. Ama onda ikinci baharını yaşayacak coşkuyu bulmuştu ve o an için bu kesinlikle yeterliydi.

Bayan Prentice'i çok merak eden ve içten içe kıskanan Doris'se Ann'in görüntüsü karşısında şaşkına dönmüştü. Hiç de hayal ettiği gibi değildi.

Genç insanlara özgü acımasız bir hoşgörüsüzlükle Tanrım, onun bu kadar yaşlı olduğunu sanmıyordum, diye düşündü.

Buna karşı odanın dekorasyonundan ve möblelerden çok etkilenmişti. Ann'in kızı da çok şık görünüyordu, aynen *Vogue* dergisinden fırlamış gibiydi. Richard'ın bir zamanlar böylesine şık ve sosyetik bir kadınla nişanlanmış olması onun gözündeki değerini artırmış, çok etkilemişti.

Ann'e gelince, Richard'ın görüntüsü onun için gerçek anlamda bir şok olmuştu. Ve gördüklerinin etkisiyle düşünmeye başladı:

Karşısında onunla son derece rahat ve dostça konuşan bu adam aslında onun için tam bir yabancıydı. İkisi farklı yönlerde ilerlemiş, kendilerine farklı yollar çizmişlerdi. Artık buluşabile-

cekleri tek bir ortak noktaları bile kalmamıştı. Ann, Richard'ın karakterindeki çift yönlülüğün hep farkındaydı. Bir yandan kendini beğendirme eğilimi ağır basarken, içine kapanıklığı onu hep bambaşka yönler itmişti. İlginç nitelikleri olan basit bir adamdı Richard. Bu niteliklerinin hepsine kapıyı kapatmıştı. Ann'in sevdiği Richard uysal, güler yüzlü, biraz kibirli, sıradan bir İngiliz aile erkeğine dönüşmüştü.

Biraz saf, yalnızca beyaz teni, güzelliği, seksapeli ve gençliğiyle dikkat çeken bu sıradan, basit genç kızla evlenmişti.

Bu kızla evlenmesinin tek bir nedeni vardı, o da Ann'in onu tercih etmemiş olmasıydı. Duyduğu öfke ve küskünlük o denli canını acıtıyordu ki kolayca onu tavlama isteyen ilk dişi yaratığın tuzağına düşmüştü. Belki de onun için en iyisi buydu. Hiç değilse mutlu olduğunu sanıyordu...

Sarah içkileri getirip nazikçe sohbet etmeye başladı. Onun içinden geçenlerse son derece basit ve kısa, bir tek cümleyle özetlenebilecek gibiydi: *Ne sıkıcı insanlar!* Bunun dışında bu ziyaretin arka planında yatan hiçbir şey umurunda değildi. Yalnızca Richard'ı görünce bilinçaltında canlanan "Gerry" sözcüğü tuhaf bir sızı duymasına neden olmuştu.

Richard etrafına bakınıp beğeniyle, "Gördüğüm kadarıyla her şey değişmiş," dedi.

"Çok güzel olmuş, Bayan Prentice. Saray stili şu sıralar çok moda, değil mi? Daha önce nasıldı?" dedi Doris.

Richard kararsızlıkla, "Minderli eski moda pembe möbleler vardı," dedi. Şömine alevinin ışığını, şimdi saray stili koltukların durduğu yerde olan geniş kanepede Ann ile yan yana oturdukları günleri anımsamıştı. "Onlar daha güzeldi."

Doris kıkırdayarak söze karıştı.

"Erkekler ne kadar eskiye bağlı ve demode oluyorlar, değil mi Bayan Prentice?"

Richard, “Karım beni modern bir adam yapmakta kesin kararlı,” dedi.

“Tabii ki öyle, sevgilim,” dedi Doris cilveli bir sesle. “Senin zamanından önce ihtiyarlayıp köşene çekilmene izin vermek gibi bir niyetim yok. Nasıl, sizin onu son gördüğünüz zamandan çok daha genç görünmüyor mu, Bayan Prentice?”

Ann, Richard’la göz göze gelmekten kaçındı.

“Bence muhteşem görünüyor.”

Richard, “Golf oynamaya başladım,” dedi.

Doris, “Basing Heath yakınında bir ev bulduk. Ne kadar şanslıyız, değil mi? Richard’ın her gün gidip gelmesi için tek bir tren yeterli. Üstelik orası muhteşem bir golf sahası. Tabii hafta sonları çok kalabalık oluyor,” dedi.

Ann gülümsedi.

“Günümüzde insanın aradığı gibi bir ev bulabilmesi büyük şans.”

“Evet. Gerçi içinde eski tip bir ocak var ama onun dışında her şey elektrikli. Tamamen modern bir şekilde restore edilmiş. Richard artık harabeye dönmüş o eski dönem evlerinden birinde oturmak istiyordu ama ben ağırlığımı koydum. Biz kadınlar, bu gibi şeylerde daha pratik oluyoruz, öyle değil mi?”

Ann nazikçe, “Modern evdeki işleri açısından çok büyük kolaylık sağladıklarından eminim. Bir sürü gereksiz iş ortadan kalkıyor. Bahçeniz var mı?”

Richard, “Pek sayılmaz,” dedi.

Doris ise atıldı. “*Ah, evet.*” Ardından da Richard’ı sitemli bakışlarla süzdü. “Böyle bir şeyi nasıl söylersin sevgilim, üstelik de bahçeye diktğin onca çiçek soğanından sonra.”

Richard, “Evin etrafında bin metrekare kadar bir yer,” diye belirtti.

Bir an için gözleri Ann'inkilerle buluştu. Geçmişte kırsalda yaşadıkları takdirde sahip olacakları büyük bahçeden ne çok bahsetmişlerdi. Kenarları duvarla çevrili meyve bahçesi, çiçek tarhları ve süs ağaçlarının bulunduğu çimenlik alan...

Richard birden Sarah'ya döndü.

"Evet genç bayan, siz ne yapıyorsunuz?" Aynen eskiden olduğu gibi Sarah'ya bakmak bile onu geriyordu, dolayısıyla alışılmışın dışında, komik olmayı bile göze alarak espri yapmaya çalıştı. "Sanırım çılgın partiler, filan?"

Sarah neşeyle güldü. İçinden, *Karnababar*'ın ne kadar tuhaf ve iğrenç bir insan olduğunu unutmuşum, diye düşünüyordu. "Annemle ayrılmaları çok iyi olmuş."

"Ah evet," dedi öfkeyle. "Ama haftada iki defadan sarhoş olmamaya gayret ediyorum."

"Günümüzde genç kızlar çok fazla içiyorlar. Üstelik bu cilde hiç iyi gelmiyor, ancak bu kesinlikle sizin için söz konusu değil."

Sarah tatlı bir ses tonuyla, "Anımsadığım kadarıyla kozmetikte eskiden de yakından ilgilenirdiniz," dedi.

Sonra Ann ile konuşmakta olan Doris'in yanına gitti.

"Bir içki daha alır mıydınız?"

"Oh hayır, teşekkürler Bayan Prentice. Bu yeterli. Ne kadar güzel bir içki barınız var?"

Ann, "Çok da kullanışlı," dedi.

Richard araya girerek, "Sarah, peki ya siz, evlendiniz mi?" diye sordu.

"Hayır, henüz değil. Ama sanırım yakında."

Doris anlaşılabilir bir kıskançlıkla, "Ascot'ta at yarışlarına filan gidiyorsunuz, değil mi?" diye sordu.

Sarah, "Bu yıl yağmur yüzünden en güzel elbisem mahvoldu," dedi.

Doris birden Ann'e dönerek, "Bayan Prentice, biliyor musunuz, siz hiç de hayal ettiğim gibi biri değilsiniz," dedi.

"Nasıl birini hayal etmiştiniz?"

"Erkekler kadınları tanımlamakta genellikle çok kötüdürler, öyle değil mi?"

"Richard beni nasıl tanımladı ki?"

"Ah, bilemiyorum. Aslında önemli olan onun ne *söylediği* de değil. Önemli olan benim edindiğim izlenim. Sizi sessiz sakın, çekingen, hanım hanımcık bir kadın olarak düşünmüştüm." Şuh bir kahkaha attı.

"Sakin sessiz, hanım hanımcık bir kadın mı? Çok iç sıkıcı bir ifade olmadı mı?"

"Oh hayır, inanın Richard sizden hep övgüyle söz etti. Gerçekten de. Hatta bazen, anlarsınız işte, sizi kıskandım bile."

"Bu daha da tuhaf geldi bana."

"Hiç de değil, bilirsiniz işte. Bazen Richard akşamları içine kapanıp derin düşüncelere dalıyor, konuşmak istemiyor. İşte böyle zamanlarda ben ona sizi düşündüğü için hülyalara kapıldığını söyleyip takılıyorum."

(Gerçekten beni mi düşünüyorsun, Richard? Sahi mi? Sana inanmıyorum. Beni düşünmemelisin aynen benim de asla seni düşünmemeye çalıştığım gibi.)

"Eğer yolunuz Basing Heath'e düşerse muhakkak gelip bizi ziyaret etmelisiniz, Bayan Prentice."

"Çok nazıksınız. Memnuniyetle."

"Tabii herkes gibi bizim de ciddi bir hizmetçi sorununuz var. Gündelikçilerle idare etmeye çalışıyoruz, onlar da pek güvenilir olmuyorlar."

Richard, Sarah ile konuşma çabasından vazgeçerek Ann'e döndü.

"Emektar Edith hâlâ yanınızda, değil mi?"

“Evet, öyle. O olmasa ne yapardık, hiç bilmiyorum.”

“Çok iyi yemek yapardı. Onun hazırladığı leziz akşam yemekleri hâlâ aklımda.”

Sustu, kalakalmıştı.

Edith’in hazırladığı akşam yemekleri... Şömine ateşi, gül desenli kreton minderli möbleler... Yumuşak sesi ve parlak kah-verengi saçlarıyla Ann... Konuşmaları, yaptıkları planlar... Mutlu bir gelecek... İsviçre’den eve dönen bir kız çocuğu – *bunun* böylesine önemli olabileceği hiç aklına gelmemişti...

Ann ona bakıyordu. Bir an gerçek Richard’ı gördüğünü düşündü karşısında –Richard’ı, onun Richard’ını– onu anımsadığı hüznü gözlerle süzen adamı...

Gerçek Richard? Doris’in Richard’ı da, Ann’in Richard’ı kadar gerçek değil miydi?

Ama onun Richard’ı yine kaybolmuştu işte. Onunla veda-laşan Doris’in Richard’ıydı. Yeni birkaç tatsız sohbet konusu, karşılıklı iltifatlar, davetler... bunlar hiç gitmeyecekler miydi? Et-kileyici şuh sesiyle şu küçük, edalı, sevimsiz, hırslı kız? Zavallı Richard. Oh, zavallı Richard, bütün bunlar onun suçuydu. Ama onu Doris’in beklediği o otel lobisine gönderen de o olmuştu.

Acaba Richard gerçekten de zavallı mıydı? Sonuçta genç, cazibeli bir karısı vardı. Ve büyük olasılıkla da mutluydu.

Sonunda gittiler. Sarah onları nazikçe kapıya kadar geçirdi. Yeniden odaya döndüğünde büyük bir rahatlamayla iç geçirdi ve derin bir soluk aldı.

“Püf... Tanrı’ya şükür, *bunu* da atlattık. Ondan tam zamanında kurtulduğun için çok şanslı olduğunu düşünmelisin, anne.”

Ann düşte gibiydi.

“Evet, bunda kesinlikle haklısın.”

“Şimdiki aklınla onunla evlenmek ister miydin?”

“Hayır, asla, onunla kesinlikle evlenmek istemezdim.

(İkimiz de yollarımızın kesiştiği o noktadan çok uzaktayız şimdi. Sen farklı yöne gittin Richard, ben farklı yöne, birbirine taban tabana zıt taraflardayız şimdi. Ben artık o St. James Parkı'nda birlikte yürüdüğün kadın değilim, sen de benim birlikte yaşlanmak istediğim adam değilsin... İki farklı insanız biz artık... iki yabancı... Benim bugünkü görünümümden hiç hoşlanmadın, ben de seni sıkıcı ve kendini beğenmiş buldum...)

Sarah coşkuyla, “Biliyor musun, onunla olsan ölümüne sıkılacaktın,” dedi.

“Evet,” diye mırıldandı Ann ağır ağır. “Bu kesinlikle doğru. Ölesiye sıkılacaktım.”

(Öyle bir köşede oturup yaşlanmayı bekleyemezdim. Dışarı çıkmalı, eğlenmeli, günümü gün etmeliyim, etrafımda hep hareket olmalı.)

Sarah kolunu sevgiyle annesinin omzuna attı.

“Senin yaşamı doyasıya yaşamayı, eğlenmeyi sevdiğinden hiç şüphe yok, bir tanem. Sen çevrende hareket, neşe, eğlence istiyorsun. Eğer taşrada küçücük bahçeli bir evde yaşamak ve Richard'ın eve dönmesi için saatin 18.30 olmasını ya da golf maçında topu kaçıncı deliğe soktuğunu anlatmasını beklemekten başka yapacak bir şeyin olmasa ölesiye sıkılırdın. Senin dayanabileceğin bir yaşam değil taşra yaşamı.”

“Bir zamanlar seveceğimi düşünmüştüm.”

(Çevresi taş duvarla çevrilmiş bir bahçe ve tam ortasında çatısı kırmızı kiremitli, yeşil panjurlu Kraliçe Ann stili küçük şirin bir evleri olacaktı. Richard golf oynamayacak, gül fidanlarını budayacak, ağaçların altına çançiçekleri dikecekti. Hem golf oynasa bile kendisi onun başarılarıyla gurur duyacaktı.)

Sarah annesini büyük bir sevgiyle öptü.

Bu arada, “Ondan kurtulmana yardımcı olduğum için bana minnettar olmalısın, tatlım,” dedi. “Eğer ben olmasaydım şimdi onunla evli olabilirdin.”

Ann biraz geri çekildi. Fal taşı gibi açılmış gözlerle Sarah’ya baktı.

“Eğer sen olmasaydın onunla evlenirdim. Ama şimdi istemiyorum bunu. Benim için hiçbir şey ifade etmiyor.”

Şöminenin yanına gitti, parmağını ağır ağır şömine rafında gezdirdi. Koyu renk gözlerinde hem acı hem şaşkınlık vardı. Yumuşak bir sesle, “Hiç,” diye mırıldandı. “Hiçbir şey. Yaşam kötü bir şaka aslında.”

Sarah ise bara giderek kendine bir içki daha aldı. Bir süre orada kararsızlık içinde durdu. Neden sonra arkasını bile dönmeden bir hayli kayıtsız bir ses tonu ve ciddiyetle konuşmaya başladı.

“Anne, eninde sonunda bunu öğrenmen gerekecek. Larry bana evlenme teklif etti.”

“Lawrence Steene mi?”

“Evet.”

Kısa bir sessizlik oldu. Ann bir süre için bir şey söylemedi. Neden sonra, “Peki, sen ne düşünüyorsun?” diye sordu.

Sarah annesine doğru döndü. Kendisini anlamasını isteyen, adeta yalvaran bakışlarla süzdü ama Ann ona bakmıyordu.

“Bilemiyorum...” dedi.

Sarah’nın sesinde korku ve çaresizlik bir aradaydı, aynen küçük bir çocuk gibi. Umut içinde Ann’e baktı ama Ann’in yüz ifadesi ilgisiz ve soğuktu.

Ann biraz sonra, “Bu tamamen senin karar verebileceğin bir şey,” dedi.

“Biliyorum.”

Sarah hemen yakınındaki sehpanın üzerinden Gerry'nin mektubunu aldı. Gözlerini ona dikmiş bir halde avucunun içinde sıktı. Sonra birden çaresizce haykırdı. Bu bir haykırıştan çok acı bir çığlığı andırıyordu.

"Ne yapacağımı bilemiyorum."

"Ben de sana nasıl yardımcı olabileceğimi bilemiyorum."

"İyi de ne düşünüyorsun, anne? Ne olur bir şey söyle."

"Sana onun iyi bir şöhreti olmadığını, insanların hakkında kötü konuştuklarını zaten söyledim."

"Ah o mu! Benim için fark etmez, hiç önemi yok. Ahlak abidesi biriyle ölesiye sıkılabilirim."

Ann, "Tabii onun para içinde yüzdüğünü de düşünmek gerekir," dedi. "Onunla çok güzel zaman geçirebilirsin. Ama ondan hoşlanmıyorsan, asla evlenmemelisin."

Sarah ağır ağır, "Aslında hoşlanıyorum," diye mırıldandı.

Ann saatine baktı ve birden ayağa fırladı.

"İyi öyleyse," dedi telaşla. "Sorun ne? Tanrım, Eliot'lara gideceğimi tamamen unutmuşum. Çok geç kaldım."

"Yine de emin olamıyorum..." Sarah sustu. "Yani..."

Ann, "Başka biri mi var yoksa?" diye sordu.

"Tam olarak değil," Sarah, Gerry'nin avucunun içinde kıristırdığı mektubuna baktı.

Ann aceleyle, "Hâlâ Gerry'yi düşünüyorsun," dedi. "Senin yerinde olsam onu kafamdan tamamen silerdim, Sarah. Gerry sana uygun değil ve sen de bunu ne kadar çabuk kafana yerleştirirsen o kadar iyi."

Sarah ağır ağır mırıldandı. "Sanırım haklısın."

"Kesinlikle haklıyım," dedi Ann üzerine basa basa. "Gerry'yi sil at aklından. Eğer Lawrence Steene'i sevmiyorsan onunla da evlenme. Henüz çok gençsin. Daha çok zamanın var."

Sarah dalgın dalgın şömineye doğru yürüdü.

“Bence Lawrence ile evlenmem doğru olacak... Sonuçta o çok çekici bir erkek.” Ve birden bir çılgılık attı. “Ah anne, anneciğim! Ne *yapacağım* ben?”

Ann öfkeyle, “Sarah gerçekten iki yaşındaki küçük bir çocuk gibi davranıyorsun. Senin yaşamın konusunda benden karar vermemi nasıl bekleyebilirsin? Bunun sorumluluğu yalnızca olmalı.”

“Ah, evet, biliyorum bunu.”

Ann’in sabrı taşmaya başlamıştı.

“Peki o zaman?”

Ann çocukça bir ifadeyle, “Düşündüm de... belki sen bana...” diye mırıldandı. “Bir şekilde yardımcı olabilirsin?”

“Sana çok istediğin *biri olmadığı* sürece evlenmek için acele etmene hiç gerek olmadığını söyledim ya.”

Sarah yüzünde aynı çocuksu ifadeyle, birden hiç beklenmedik bir şey sordu.

“Ama benden kurtulmayı isterdin, değil mi?”

Ann hışımla, “Sarah, bunu nasıl söylersin? Senden kurtulmak istediğimi nasıl düşünebilirsin? Ne saçma bir fikir bu!” diye haykırdı.

“Üzgünüm anne. Söylemek istediğim tam olarak bu değildi. Ama son zamanlarda her şey çok farklı, sana da öyle gelmiyor mu? Birbirimizle hep çok iyi anlaşmış, birlikte olmaktan mutlu olmuştuk. Ama sanırım artık benden hoşlanmıyorsun.”

Ann soğuk bir ifadeyle, “Sanırım son zamanlarda biraz sinirlerim bozuk,” dedi. “Ama senin de zaman zaman çok sert çıkışların olabiliyor, öyle değil mi?”

Sarah dalgın dalgın, “Korkarım hepsi benim hatam,” diye mırıldandı. “Arkadaşlarımdan çoğunluğu evlendi. Pam, Betty hatta Susan bile. Joan evlenmedi ama o da politikaya soyundu.” Sözlerine kısa bir ara verdikten sonra, “Aslına bakarsan Law-

rence ile evlenmek çok hoş olabilir. Yalnızca alacağı elbiseler, kürkler, mücevherler bile..”

“Ben de senin zengin bir adamla evlenmen gerektiğini düşünüyorum, Sarah. Çok pahalı zevklerin var. Ve senin kendi gelirin de bunun için yetersiz.”

Sarah, “Yoksulluktan nefret ediyorum,” dedi.

Ann derin rahat bir soluk aldı. Kendini içtenliksiz ve yapay hissediyor, ne söyleyeceğini bilemiyordu.

“Tatlım gerçekten de sana ne diyebileceğimi, nasıl yol göstermem gerektiğini bilemiyorum. Bak canım, bu yalnızca senin konun, senin karar vermen gereken bir şey. Sana yön göstermem ya da ne yapacağını söylemem çok yanlış olur. Bu konuda kararını *kendin* vermelisin. Bunu anlıyorsun, öyle değil mi Sarah?”

Kız telaşla, “Elbette, canım annem,” dedi. “Doğrusu bu elbette. Üzerine çok geliyor, kabak tadı veriyorum, değil mi? İnan, aslında benim için endişelenmeni, üzülmeni hiç istemiyorum. Yalnızca senden öğrenmek istediğim bir şey var: Lawrence’ın senin üzerinde bıraktığı izlenim ne? Onun hakkında *sen* ne düşünüyorsun?”

“Onun hakkında olumlu ya da olumsuz herhangi bir fikrim yok.”

“Ben bazen ondan korktuğumu hissediyorum ama kısacık bir an gelip geçici bir duygu bu.”

Ann’in neşesi yerine gelmişti.

“Tatlım, bu biraz aptalca değil mi?”

“Evet, sanırım öyle...”

Sarah ağır ağır Gerry’nin mektubunu yırtmaya başladı, önce uzun şeritler halinde yırttı, sonra küçük küçük parçalara böl-

dü. Ardından da minik parçacıkları havaya atıp, kar taneleri gibi yere düşüşlerini izledi.

“Zavallı şirin Gerry,” diye mırıldandı.

Annesini kısa bir süre yan gözle izledikten sonra da, “Benim mutlu olmamı gerçekten istiyorsun, değil mi anne? Bana ne olacağı seni çok yakından ilgilendiriyor, değil mi?” diye sordu.

“Sarah! Bu nasıl soru böyle! Aksini nasıl düşünebilirsin?”

“Ah, bağışla beni böyle üzerine geldiğim için. Ama çok *tuhaf* duygular içindeyim. Sanki bir kar fırtınasının içinde kalmışım ve ne yöne gideceğimi bilemiyorum... Öyle bir şey bu! Çok tuhaf bir duygu! Her şey herkes farklı... Yabancı... Sen bile eskisi gibi değilsin, farklısın anne.”

“Bu nasıl bir saçmalık tatlım, olur mu öyle şey!... Neyse, artık gerçekten *gitmeliyim*.”

“Sanırım öyle. Bu parti çok mu önemli?”

“Şey, Kit Eliot’ın yaptığı son duvar resimlerini görmek istiyordum.”

“Oh, demek öyle.” Sarah duraksadı ve ardından ekledi. “Anne biliyor musun, ben belki de Lawrence’dan sandığımdan daha çok hoşlanıyorum.”

Ann umursamaz bir tavırla, “Buna hiç şaşırmadım,” dedi. “Ama acele etme. Hoşça kal, tatlım artık kaçmalıyım.”

Kapı Ann’in ardından kapandı.

Edith mutfaktan çıkarak kadehleri toplamak için elinde tepsile oturma odasına girdi.

Sarah pikaba bir plak koydu ve Paul Robeson’ın melankolik şarkısını, *–Bazen kendimi annesiz bir çocuk gibi hissediyorum–* dinlemeye başladı.

“Dinlediğin bu hüznü şarkılar,” dedi Edith. “Bazen bana sıkıntı veriyor.”

“Bence çok güzel.”

“Zevkler tartışılmaz.” Edith etrafı toparlarken bir yandan da homurdandı. “Neden sanki insanlar sigaralarının külünü, kül tablasına dökemezler ki. Odanın her tarafına yayılmış.”

“Halı için iyi.”

“Evet, öyle söyleniyor ama bu doğru olduğu anlamına gelmez. Ayrıca kâğıt parçacıklarının da duvarın dibinde çöp kutusu dururken *neden* etrafa saçıldığını da anlayamıyorum...”

“Edith, çok affedersin. Düşüncesizlik ettim. Geçmişimi yırtıp atmak istemiştım, bir anlamda kendimi mutlu etmek istedim.”

“Geçmişin mi?” Edith şaşkınlıkla homurdandı. “Bu gerçek olamaz.” Ancak Sarah’nın yüz ifadesini görünce söylediklerine pişman olup, “Ters giden bir şey mi var, tatlım?” diye sordu.

“Aslında yok Edith. Evlenmeyi düşünüyorum.”

“Bunun için acele etmemelisin. Karşına Bay Doğru çıkana kadar bekle.”

“Kiminle evlendiğinin o kadar da önemli olmadığı kanısındayım. Nasıl olsa bu böyle gitmeyecek.”

“Saçmalamayın, Miss Sarah. Hem ayrıca bu söylediğiniz de ne demek?”

Sarah sert bir tavırla, “Buradan gitmek istiyorum,” dedi.

“Evin nesi var, neden burada kalmak istemediğinizi bilmek isterdim?”

“Bilmiyorum. Sanki her şey değişti, bambaşka oldu. Neden her şey değişti, Edith?”

Edith anlayışlı bir tavırla, “Büyüdünüz, olgunlaştınız, her şeyi bambaşka bir gözle görüyorsunuz,” dedi.

“Yani neden bu mu?”

“Olabilir.”

Edith elinde bardaklarla kapıya doğru ilerledi. Sonra birden hiç umulmadık bir şekilde tepsiyi bırakıp geri döndü. Ay-nen yıllar önce bebek odasında olduğu gibi hafifçe Sarah'nın sırtını okşamaya başladı.

“Haydi tatlım, haydi. Endişelenme, her şey çok iyi olacak.”

Sarah'nın ruhsal durumu birden değişti, yerinden fırlayarak Edith'in beline sarıldı ve neşe içinde onu da odanın her tarafında çılgınca bir vals yapmaya sürükledi.

“Evleniyorum Edith. Bu çok hoş değil mi. Bay Steene ile evleniyorum. Para içinde yüzüyor ve de son derece çekici bir erkek. Ben çok şanslı bir kızım, öyle değil mi?”

Edith kendini onun kollarından kurtararak, “Sakin olun. Her şey sırasıyla, teker teker. Neyiniz var Miss Sarah?” diye mırıldandı.

“Sanırım çıldırıyorum. Düğünüme muhakkak gelmelisin Edith, sana çok şık bir elbise alacağım, istersen kırmızı kadife bile olabilir...”

“Sen evliliğin ne olduğunu düşünüyorsun, taç giyme töreni mi?”

Sarah tepsiyi Edith'in eline vererek onu kapıya doğru sürükledi.

“Haydi git artık, bir tanem, homurdanma.”

Edith başını sallaya sallaya odadan çıktı.

Sarah odaya döndü. Ve kendini büyük koltuklardan birine atarak hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladı. Ağlıyor, ağlıyordu.

Şarkıyı söyleyen sanatçının derin, melankolik sesi gittikçe yavaşladı. Sonra da kesildi.

Bazen kendimi evden çok uzakta annesiz bir çocuk gibi hissediyorum... evden çok uzakta...

ÜÇÜNCÜ KİTAP

1. BÖLÜM

Edith ağır ama sert hareketlerle mutfağı topluyordu. Son zamanlarda ‘romatizması’ iyice ilerlemişti, dolayısıyla kendini pek de moralli hissetmiyordu. Yine de yaptığı işlerin hiç değilse bir kısmı için başka birinden yardım almayı şiddetle reddediyordu.

Yalnızca Edith’in burun bükerek “*şu* Bayan Hopper,” diye bahsettiği kadının, haftada bir kendi gözetimi ve kıskanç bakışları altında dip bucak temizlik işlerine yardımcı olmak üzere gelmesine izin veriyordu. Bunun dışında her türden desteği öylesine bir hiddet ve kinle reddediyordu ki girişimde bulunmak isteyen temizlikçiler bile kendilerini geri çekilmek zorunda hissediyorlardı.

Edith’in dilinde slogan halini alan tek bir cümle vardı:

“Her zaman yaptım, yine yaparım.”

Böylece işleri eziyet çeke çeke yapmayı sürdürüyor, asık suratı ise giderek daha da asılıyordu. Günün büyük bir kısmında her şeye homurdanmayı da âdet haline getirmişti.

Yine aynı şeyi yapıyordu.

“Sütü ancak öğlen yemeğine yakın getirmek nasıl bir iş hiç anlamıyorum. Süt kahvaltıdan önce getirilmeli, doğru zaman bu! Bir sürü avare genç adam, beyaz giysileriyle ıslık çala çala

sözde süt dağıtıyorlar... Kendilerini ne sanıyorlar ki? Kendini bir şey zanneden dışçilerden farkları yok bu halleriyle..."

"Bir sürü zıpır delikanlı..."

Kapının kilidinde dönen anahtarın sesiyle bu düşüncelerinden sıyrıldı.

"İşte yine heyecan başlıyor." diye mırıldandı.

Hızlı, sert hareketlerle elindeki kabı suyun altında duruladı.

Ann, "Edith!" diye seslendi.

Edith kabı kenara koyarak, özenle ellerini havlu kâğıda kuruladı.

"Edith... Edith..."

"Geliyorum, madam."

"*Edith!*"

Edith kaşlarını çatı, dudaklarını sarkıttı ve mutfaktan çıktı. Antreden geçip Ann Prentice'in gelen mektup ve faturalara hızla göz attığı oturma odasına girdi.

Ann onun geldiğini duyunca, "Lady Laura'yı arayıp çağır-dın mı?" dedi.

"Evet, tabii."

"Bunun çok acil olduğunu söyledin mi; onu muhakkak görmem *gerektiğini*. Geleceğini söyledi mi?"

"Hemen yola çıkacağını belirtti."

Ann hırsla, "İyi de o zaman niye hâlâ gelmedi?" diye sordu.

"Ona telefon edeli ancak yirmi dakika oldu. Siz çıktıktan hemen sonra aradım."

"Bana bir saat gibi geldi. Niçin gelmedi hâlâ?"

Edith yatıştırıcı bir ses tonuyla, "Her şey istediğiniz anda olamaz. Kendinizi böyle hırpalamanız doğru değil." dedi.

"Ona hasta olduğumu söyledin mi?"

“Ona her zamanki krizlerinizden birini yaşadığınızı söyledim.”

Ann daha da öfkelenmişti.

“Kriz de ne demek? Ne demek istiyorsun. Yalnızca sinirlerim bozuk. Berbat durumdayım.”

“Evet öyle.”

Ann sadık yardımcısını öfke dolu bakışlarla süzdü. Sıkıntıyla önce pencereye sonra şömineye gitti. Edith orada öylece durmuş bekliyor, nasırlı ellerini sürekli önündeki önlüğe siliyordu.

Ann, “Bir dakika bile beklemeye sabrım yok,” diye yakındı. “Dün gece gözümü kırpmadım. Hiç uyumadım. Kendimi kötü... Çok kötü... Berbat hissediyorum...” Koltuğa oturdu ve elleriyle şakaklarını ovuşturdu. “Bana neler olduğunu hiç bilemiyorum.”

“Ben biliyorum. Çok fazla gezip dolaşıyorsunuz. Bu sizin yaşınız için normal değil.”

Ann öfkeyle haykırdı.

“Edith! Kendine gel, ne söylediğinin farkında mısın sen! Çok saygısızsın. Giderek daha kötü oluyorsun. Çok uzun zamandır yanımdasın, bana yaptığın hizmetleri inkâr etmiyorum ama böyle devam edersen gitmen gerekebilir.”

Edith gözlerini devirdi, yere baktı. Yüzünde tam bir kurban ifadesi belirmişti.

“Gitmeyi hiç düşünmüyorum. Kararım bu!”

“Eğer ben işten çıkarırsam gitmek zorundasın.”

“Eğer böyle bir şey yaparsanız çok büyük bir aptallık yapmış olursunuz. Göz açıp kapayana dek çalışacak başka bir yer bulurum. Elimi sallasam peşimde koşacak çok insan var. Zaten bu işçi bulan şirketler peşimde koşuyorlar. Ama siz, asıl siz nasıl yapacaksınız? Bulsanız bulsanız gündelikçi bulursunuz ya

da bir yabancı olur! Onların yaptıkları yemekler yağ içinde yüzüyor, mideniz kaldırmaz, evin berbat kokması da cabası. Ayrıca bu yabancılar telefon konusunda da iyi değiller, bırakılan notları doğru dürüst iletmeyi bile beceremiyorlar, isimleri bile yanlış alıyorlar. Belki konuşmasını ve iş yapmayı çok iyi bilen bir kadın bulursunuz –gerçek olamayacak kadar iyi birini– ama sonra bir gün eve geldiğinizde, bir bakarsınız o değerli kürk ve mücevherleriniz de yok olmuş. Daha dün Playne Court'ta böyle bir olay olduğunu duydum. Evet, siz her şeyin doğru düzgün yapılmasını, evde her şeyin yolunda gitmesini isteyen birisiniz. Ben hem iyi yemek pişiriyor, hem de değerli porselenlerinizi kırmadan özenle yıkıyorum. Her şeyin ötesinde bu yeni zıpların aksine sizin neyi nasıl istediğinizi biliyorum. Sizin bensiz yapamayacağınızı bildiğim için yanınızda kalıyorum. Bazen gerçekten çekilmez oluyorsunuz ama her insanın kötü tarafları vardır. Bu kutsal kitapta da yazılı. Siz benim imtihanımsınız ve ben inançlı bir Hristiyan'ım.”

Ann gözlerini kapayarak başını ısırapla iki yana sallarken acı acı inledi.

“Ah başım... *başım...*”

Edith'in kızgınlığı bir anda kayboldu, sevecenlik ve içtenlik tüm benliğini kaplamıştı.

“Size hemen güzel bir bitki çayı hazırlayayım.”

Ann hırçın bir şekilde haykırdı.

“Hayır. Çay filan istemiyorum. Bitki çayından nefret ediyorum.”

Edith iç geçirerek gözlerini yeniden tavana dikti.

Daha sonra, “Canın ne istiyorsa onu yap,” diye mırıldanarak odadan çıktı.

Ann sigara tabakasına uzandı, bir sigara yaktı, birkaç nefes çektikten sonra kül tablasına bastırarak söndürdü. Sonra ayağa

kalktı ve huzursuzluk içinde odada bir aşağı bir yukarı gidip gelmeye başladı.

Sonunda telefonun yanına gitti.

“Alo, alo, Lady Lanscombe ile görüşmek istiyordum... Ah, sen misin Marcia?” Sesinin yapmacık da olsa neşeli ve huzurlu çıkmasına çalıştı. “Nasılsın?... Yoo, bir şey yok... Yalnızca öylesine aradım... Hal hatır sormak için... Hiç bilemiyorum... Birden içim sıkıldı... Bilirsin işte... Yarın öğlen yemeği için bir programın var mı?... Ah, öyle mi?... Perşembe akşamı mı? Evet, benim için uygun. Çok iyi olacak. Lee’yi ya da başka birini getiririm, grup tamam olur. Muhteşem olacak... Yarın sabah ararım.”

Telefonu kapadı. Yine odada huzursuzca dolaşmaya başladı. O sırada kapının zili çaldı. Ann olduğu yerde durup umutla beklemeye başladı.

Derken Edith’in sesini duydu.

“Madam sizi oturma odasında bekliyor.”

Hemen ardından Laura Whitstable içeri girdi. İnce, uzun, ciddi, katı, ters ama her zaman fırtınalı denizde sığınılacak bir liman kadar sağlam ve güvenilir bir insandı o.

Ann ona doğru koştu, sarıldı ve isterik bir biçimde ağlamaya başladı.

“Oh Laura... *Laura*, geldiğine çok sevindim...”

Laura kaşlarını çattı. İyi bir gözlemciydi, onun ne halde olduğunu hemen anlamıştı. Ellerini Ann’in omzuna koydu ve onu yumuşak hareketlerle kanepeye oturttu.

Daha sonra kanepede yan yana otururken yumuşak bir sesle, “Evet, anlat şimdi, ne oldu?” diye sordu.

Ann’in isteri krizi henüz geçmemişti.

“Geldiğin için çok mutluyum. Sanırım aklımı kaçıırıyorum.”

“Saçmalama.” Laura lafını esirgemeyen biriymi. “Seni bu hale getiren nedir?”

“Hiç! Hiçbir şey yok. Belirli bir şey değil. Yalnızca sinirlerim bozuk. Bu beni korkutuyor. Sakin olamıyorum. Bana ne olduğunu bilemiyorum.”

“Hımm!” Laura onu profesyonel bir gözle inceledi. “İyi görünüyorsun!”

Bu çok hafif bir ifadeydi. Aslında Ann’in görüntüsünden ürkmüştü. Ağır makyajına rağmen yüzü bitkin görünüyordu. Laura onu son kez birkaç ay önce görmüştü. O zamana göre bile çok yaşlanmış görünüyordu.

Ann aynı hırçın tavrıyla açıkladı.

“Aslında *iyiyim*. Sağlığım da gayet iyi. Yalnızca ne olduğunu bilmiyorum. Uyuyamıyorum, yani uyku hapı almadığımı takdirde asla uyuyamıyorum. Çok gergin ve moralsizim.”

“Doktora gittin mi?”

“Yakın zamanda değil. Zaten gitsem de ne yapacak ki! Bromide almamı, dinlenmemi ve hiçbir şeye kafamı takmamamı söylemekten başka.”

“Aslında bu çok doğru bir öneri.”

“Evet, ama bir o kadar da saçma. Ben asla sinirli bir kadın değilim Laura, bunu sen de biliyorsun. Yaşamım boyunca hiç sinirli olmadım.”

Laura Whitstable bir an susup düşündü, üç yıl önceki Ann Prentice’i anımsadı. Yumuşak başlılığını, sakinliğini, kendisiyle ve yaşamla barışık tavrını, tatlılığını ve doğru düzgün, huzurlu halini. Dostunun bu hali onu ciddi biçimde endişelendiriyor, üzüyordu.

“Geçmişte sinirli bir kadın olmadığını söylemekte haklı olabilirsin. Aynı şekilde, bacağını kıran biri de daha önce hiç kırmamış olduğunu söyleyebilir.”

“İyi ama neden şimdi bu kadar sinirliyim?”

Laura Whitstable yanıt vermekte temkinli davrandı.

“Sakince, “Doktorun haklı,” dedi. “Herhalde kendini fazla hırpalıyorsun.”

Ann hışımla, “Bütün gün evde oturup sıkıntıdan patlayamam.”

“Evde sıkılmadan da vakit geçirilebilir, Ann.”

“Hayır.” Ann sertçe itiraz etti. “Ben hiçbir şey yapmadan oturamam.”

“Neden?” Yanıt tokat gibi sert gelmişti.

“Bilmiyorum.” Ann sinirden titremeye başlamıştı. “Yalnız kalamam... Kalamam... Buna dayanamam...” Laura’yı çaresiz bakışlarla süzdü. “Sanırım yalnız kalmaktan *korktuğumu* söyledim için delirmiş olduğumu düşünüyorsun?”

Lady Laura hemen, “Bu son zamanlarda söylediğin belki de en mantıklı şey,” dedi.

Ann şaşırmıştı.

“Mantıklı mı?”

“Evet, çünkü gerçek.”

“Gerçek?” Ann’in gözkapakları kapandı. “Gerçek derken neyi kastettiğini bilemiyorum.”

“Yalnızca gerçekler olmadan hiçbir yere varamayacağımızı kastediyordum.”

“Ama sen beni anlayamazsın ki. Sen asla yalnız kalmaktan korkmadın, değil mi?”

“Hayır.”

“Öyleyse beni anlayamazsın.”

“Ah hayır, anlayabilirim.” Laura anlayışlı bir şekilde konuşmaya devam etti. “Beni bugün niçin çağırdın, tatlım?”

“Konuşacak birine ihtiyacım vardı... Ben... ben... belki de senin bir şeyler *yapabileceğini* düşündüm...”

Umutla dostuna baktı.

Laura anlayışla başını sallayarak iç geçirdi.

“Anlıyorum. Benden beklediğin bir tür hokus pokusla sorunlarını halletmem.”

“Benim için bir şeyler yapamaz mısın Laura? Psikanaliz... Hipnotizma ya da *öyle bir şey*.”

“Yani modern deyimiyle ilizyon ya da büyü mü?” Laura kararlılıkla başını salladı. “Senin için şapkadan tavşan çıkaramam, Laura. Bunu kendin yapmalısın. Ama bunu yapmadan önce de şapkada ne olduğunu öğrenmelisin.”

“Ne gibi?”

Laura Whitstable kısa bir süre bekledikten sonra yanıt verdi.

“Sen mutlu değilsin, Ann.”

Bu sorudan çok bir saptamaydı.

Ann hemen aceleyle, hatta telaşla karşılık verdi.

“Oh hayır, mutluyum, en azından bir bakımdan. Çok eğleniyorum.”

Lady Whitstable ısrarla, “Mutlu değilsin,” dedi.

Ann umursamaz bir tavırla omuz silkti.

“Mutlu olan var mı?”

Lady Laura coşku ve neşeyle, “Tanrı’ya şükür yaşantısından mutlu olan çok insan var,” dedi. “Peki, sen neden mutsuzsun, Ann?”

“Bilmiyorum.”

“Sana gerçekler dışında hiçbir şey yardımcı olamaz, Ann. Kendini kandırmaya çalışma. Yanıtı sen de çok iyi biliyorsun.”

Ann sustu. Sonra birden cesaretini toplayarak patladı.

“Sanırım –dürüst olmam gerekirse– yaşlandığım için. Artık orta yaşlı bir kadınıym, eskisi kadar güzel görünmüyorum. Umutla bakacağım bir geleceğim yok ve hiçbir şeyden keyif alamıyorum.”

“Ah, tatlım. Hiçbir şeyden keyif alamıyor musun? Sağlıklı-sın, akıllısın; yaşamda insanın orta yaşlarına gelene dek fırsat bulamadığı için yapamadığı, zevkine varamadığı o kadar çok şey var ki. Sana daha önce de söylemiştim. Kitaplar, çiçekler, müzik, resim, insanlar, güneş ışığı... kısacası yaşam dediğimiz birlikte dokunmuş, iç içe geçmiş, birbirinden ayrılması olanak-sız birçok motifin hepsi.”

Ann kısa bir süre sustuktan sonra yine savunmaya geçti.

“Bence bütün bunların temelinde yatan cinsellik. Eğer erkekleri etkileyemiyorsan sana her şey anlamsız geliyor.”

“Bu bazı kadınlar için doğru olabilir. Ama senin için değil, Ann. Senin tek sorunun kendinle yüzleşmekten kaçmak. Sanırım Immortal Hour adlı oyunu görmüş ya da romanını okumuşsundur. O kitaptaki şu satırları anımsıyor musun?: *“Her insanın karşına ömür boyu mutlu olabileceği birinin çıktığı bir kader anı vardır.” Onu neredeyse bulmuştun, değil mi?”*

Ann’in yüzü değişti, yumuşamıştı. Birden genç bir kadın olup çıkmıştı.

“Evet,” diye mırıldandı. “Öyle bir saat vardı. Richard’ı tanıdığım an. Richard’la mutluluk içinde ihtiyarlayabilirdim.”

Laura derin bir anlayış ve acıma duygusuyla mırıldandı.

“Biliyorum.”

Ann ekledi.

“Ama şimdi onu kaybettiğim için pişmanlık bile duyamıyorum. Biliyor musun onu bir yıl kadar önce gördüm. Benim için hiçbir şey ifade etmedi... *hiçbir şey*. Birbirimize söyleyecek hiçbir şeyimiz kalmamıştı. Bu öylesine trajik, öylesine saçma bir şeydi ki! Her şey bitip gitmişti. Birbirimiz için hiçbir şey ifade etmiyorduk artık. O sıradan orta yaşlı bir adamdı: Biraz kasıntı, oldukça basit, yeni genç, güzel, gösterişli, boş kafalı karısına hoş görünmek için çabalayan bir ahmak. Sıkıcı ama buna rağ-

men hoş! Yine de eğer biz evlenseydik mutlu olabilirdik, buna *inanıyorum.*”

“Evet,” dedi Laura düşünceli düşünceli. “Sanırım olurdu-
nuz.”

“Mutluluğa o kadar yaklaştım ki...” Ann’in sesi pişman-
lıktan titriyordu. “Ama sonra benim yüzümden avucumun için-
den kayıp gitti.”

“Öyle mi dersin?”

Ann bu soruyu duymadı bile.

“Her şeyden Sarah için vazgeçtim ben.”

“Çok doğru. *Ve onu bundan dolayı asla bağışlayamadın,
öyle değil mi?*”

Ann bir düştten uyanmış gibiydi. Birden irkildi.

“Ne demek istiyorsun?”

Laura Whitstable öfkeyle iç geçirdi.

“Özveri! Fedakârlık! Kendini kurban etmek! Ann bir an
düşünsene, kurban ne demek? Kurban: Bu yalnızca gözünün
karardığı, kalbinin hızla çarptığı, karşıdaki için kendini feda
etmeyi isteyecek kadar verici ve istekli olduğun, kahramanlık
duygularıyla dolduğun bir an için söz konusu olan bir kav-
ram değil. Birisi için kendini kurban etmeyi göze alıp çekilmiş
bir bıçağın üzerine kendini bırakmak ya da ateşlenmiş bir ta-
bancanın önüne geçmek kolaydır çünkü o durumda her şey
kendini aştığın o anda biter. Ama birçok kez kendini kurban
etmek, *sonrasında* da bununla yaşamayı gerektirir –her gün
her gece– ve bu hiç *kolay değildir*. Bunun için insanüstü bir
yürek gerekir. Ve Ann sen maalesef o yüreğe sahip değilsin...”

Ann öfkeyle kızardı ve hemen savunmaya geçti.

“Sarah için karşıma çıkan belki de tek mutluluk şansını
gözümü kırpmadan teptim. Şimdi karşıma geçmiş bir de yeterli
olmadığını mı söylüyorsun...”

“Öyle bir şey söylemedim.”

“Yani hepsi *benim* hatam, öyle mi?” Ann hâlâ öfkeliydi.

Laura Whitstable açıksözlülükle ve ciddiyetle açıkladı.

“Yaşamdaki sorunların en az yarısı kişinin gerçekte olduğundan daha iyi bir insan olduğunu sanmasından kaynaklanır.”

Ann onu dinlemiyordu.

O anda içinde biriktirdiği sınırsız hınç birden ortaya dö-küldü.

“Sarah sonuçta günümüzün bencil, modern kızlarından biri. Kendisi dışında hiç kimseyi düşünmüyor. Biliyor musun bir yıl kadar önce, Richard telefon ettiğinde Richard’ın kim olduğunu bile anımsamadı. Bu isim onun için hiç ama hiçbir şey ifade etmiyordu.”

Laura Whitstable koyduğu teşhisin doğru olduğunu görmeyin mutluluğu içinde sıkıntıyla başını salladı.

“Anlıyorum...” dedi. “Anlıyorum...”

Ann, “Ne yapabilirdim ki. Sürekli kavga ediyorlardı. O kadar sinir bozucu bir durumdu ki bu. Asla son bulmadı ve bula-cak gibi de görünmüyordu. Eğer ısrar etseydim çok daha kötü olabilirdi, hiçbirimiz huzur bulamayacaktık.” diye ekledi.

“Ann bence olaya bir de farklı açıdan bakıp, gerçekte Sarah için mi yoksa kendi huzurun için mi Richard Cauldfield’dan ayrıldığını hiç düşündün mü?”

Ann, Laura’yı sitemle süzdü.

“Richard’ı gerçekten sevdim,” dedi. “Ama Sarah benim için çok daha önemliydi...”

“Hayır Ann, bu olay o kadar basit değil. Aslında Richard’ı Sarah’dan daha fazla sevdiğin bir an vardı. Tüm mutsuzluğunun, kırgınlığının ve hıncının temelinde de bu var. Eğer Sarah’yı daha fazla sevdiğin için Richard’dan vazgeçmiş olsaydın, bugün bu durumda olmazdın. Ama eğer Sarah seni buna zorladığı için

–sürekli kavga ve çatışmayı kaldıramadığın için– kendi zayıflığından dolayı Richard’dan vazgeçtiysen, bu bir fedakârlık değil feragattir ki – böyle bir durumda bunu kendi kendine bile itiraf etmek istememen doğal. Kabul etmemen olağan bir durum. Aslında sen Richard’a çok bağlıydın.”

Ann acı acı mırıldandı.

“Ama şimdi benim için hiçbir şey ifade etmiyor.”

“Peki ya Sarah?”

“Sarah mı?”

“Evet. Sarah senin için önemli mi?”

Ann omuz silkti.

“Onu evlendiğinden beri neredeyse hiç görmedim. Sanırım her anı dolu ve çok eğleniyor. Ama dediğim gibi ondan pek haber alamıyorum.”

“Onu geçen akşam gördüm...” diyen Laura sözlerinin etkisini ölçmek için konuşmasına kısa bir ara verdi. “Kalabalık bir restorandaki bir partide.” Yeniden sustu ve neden sonra ekledi. “Sarhoştı.”

“Sarhoş mu?” Ann bir an için afalladı. Sonra güldü. “Laura, tatlım, ne kadar geri kafalısın, gördüklerini hep bu açıdan değerlendirme. Günümüzde gençlerin hemen hemen hepsi içkiyi biraz fazla kaçırıyorlar ve sanırım bir parti herkesin kafası boş olduğu ya da en azından genellikle dedikleri gibi *zom* olduğu takdirde başarılı sayılıyor.”

Ancak Laura söylediğinden dönmedi.

“Olabilir. Geri kafalı olabilirim ama tanıdığım genç bir bayanın bir toplulukta sarhoş olarak dolaşması benim hiç hoşuma gitmiyor. Ama durum bundan biraz daha ciddi Ann. Sarah’yla konuştum. Gözbebekleri büyümüştü.”

“Bunun anlamı ne?”

“Bunun nedeni kokain olabilir.”

“Uyuşturucu mu yani?”

“Evet. Sana daha önce de Lawrence Steene’in uyuşturucu işiyle bir bağlantısı olduğundan şüphelendiğimi söylemiştim. Tabii para için değil yalnızca zevk için.”

“Ama Lawrence her zaman son derece normal görünüyor.”

“Ah, uyuşturucu onu fazla etkilemiyor olsa gerek. Onun gibileri bilirim. Her tür heyecanı denemek isterler, onların zevki eğlencesi budur. Onun gibiler genellikle bağımlı olmazlar. Ama kadınlar farklıdır. Eğer bir kadın mutsuzsa kolayca bağımlı olur, bundan kolay kolay kurtulunmaz.”

“Mutsuz mu?” Ann duyduğuna inanamıyordu. “Sarah mı?”

Laura onu dikkatle süzdükten sonra soğuk bir sesle, “Bunu en iyi senin bilmen gerekir,” dedi. “Sarah’nın annesi olan sensin.”

“Bunun hiçbir önemi yok. Sarah bana açılmıyor. Bana güvenmiyor.”

“Peki, ama neden?”

Ann ayağa kalktı, pencereye gitti, sonra ağır ağır şöminenin başına döndü. Laura sessiz sakın oturuyor onu izliyordu. Ann sinir içinde sigarasını yaktı.

Laura yavaşça sordu.

“Ann, Sarah’nın mutsuz olması seni ne derece ilgilendiriyor?”

“Böyle bir şeyi nasıl sorarsın? Tabii ki beni çok üzer hem de korkunç üzer.”

“Sahi mi?” Laura ayağa kalktı. “Artık gitmeliyim. On dakika içinde başlayacak bir toplantım var. Ancak yetişebilirim.”

Kapıya doğru yürüdü. Ann de onu izledi.

“Laura, ‘Sahi mi?’ derken ne demek istiyordun?”

“Eldivenlerimi buralarda bir yerde bırakmış olmalıyım. Nereye koydum ki?”

Kapının zili çalıyordu. Edith açmak üzere mutfaktan çıktı. Ann ısrarla, “İma etmek istediğin *bir şey* mi vardı?” diye sormaya devam ediyordu.

“Ah işte buldum eldivenimi.”

“Laura, gerçekten de bana karşı çok acımasısın, çok kötü davranıyorsun, gerçekten.”

Edith içeri girdi. Yüzünde çok dikkatli bakılırsa gülümseme olarak nitelendirilebilecek bir ifade vardı.

“Bir yabancı madam, Bay Lloyd geldiler.”

Ann, Gerry Lloyd’u büyük bir şaşkınlıkla süzdü, karşısında duranın Gerry Lloyd olduğuna inanamıyordu.

Onu son üç yıldır görmemişti. Geçen üç yılda genç adam çok fazla yıpranmış ama diğer yandan olgunlaşmış görünüyordu. İkinci el gibi görünen kalın, kaba bir tüvit takım giymişti. Ayakkabıları eski püsküydü. Ticari anlamda başarılı olamadığı öylesine belliydi ki. Ann’i selamlarkenki gülümsemesi bile hüznünlüydü ve tüm davranışları kaygılı değilse bile tedirgindi.

“Gerry, bu ne sürpriz.”

“Beni anımsamış olmanıza sevindim, Bayan Prentice. Son görüşmemizden bu yana tam üç buçuk yıl geçti, bu oldukça uzun bir süre.”

Lady Laura söze karıştı.

“Ben de sizi çok iyi anımsıyorum, genç adam, ama sizin beni anımsadığınızı sanmıyorum.”

“Elbette anımsıyorum, Lady Laura. Siz unutulmayacak bir insansınız.”

“Bu hoş bir iltifat, yoksa değil mi? Neyse, ben artık gitmeliyim. Hoşça kal Ann, hoşça kal Bay Lloyd.”

Lady Laura dışarı çıktı. Gerry, Ann’in peşinden şöminenin başına gitti. Oradaki koltuklardan birine oturdu ve kadının ikram ettiği sigarayı aldı.

Ann neşeli ama kayıtsız bir havada konuşmaya başladı.

“Evet Gerry, haydi bana kendinden, neler yaptığından bahset. İngiltere’de çok kalacak mısınız?”

“Bilemiyorum, emin değilim.”

Gerry’nin üzerine dikilen bakışları Ann’i biraz huzursuz etmişti. İçinden bunun ne anlama geliyor olabileceğini düşündü. Bu bakışlar tanıdığı Gerry’nin bakışları değildi.

“İçecek bir şey alır mıydın? Portakal cin ya da pembe martini?”

“Hayır teşekkürler. İstemem. Buraya yalnızca sizinle konuşmaya geldim.”

“Bu çok nazik bir davranış. Sarah’yla görüştün mü? Biliyorsun Lawrence Steene diye biriyle evlendi.”

“Biliyorum. Mektubunda yazmış. Onu dün gece gördüm. Zaten buraya sizi görmeye gelmemin nedeni de bu.” Gerry bir an sustuktan sonra ekledi. “Bayan Prentice, neden Sarah’nın o adamla evlenmesine izin verdiniz?”

Ann şaşırdı.

“Gerry yavrum, böyle bir şeyi nasıl sorarsın? Sana *inanamıyorum*.”

Ancak Gerry o kadar ciddiydi ki Ann’in bu çıkışının hiçbir etkisi olmadı. Ann onu daha önce hiç bu kadar kararlı görmemişti.

“O mutlu değil. Bunu biliyorsunuz, değil mi? Mutlu değil.”

“Bunu sana kendisi mi söyledi?”

“Hayır, tabii ki hayır. Sarah öyle bir şey yapmaz. Bana anlatmasına gerek yoktu. Kendi gözlerimle gördüm. Hemen anladım. Kalabalık bir grubun içindeydi, onunla yalnızca birkaç kelime edebildik. Ama bir kilometre öteden bile belliydi mutsuzluğu. Bayan Prentice, niçin böyle bir şeyin olmasına izin verdiniz?”

Ann öfkesinin giderek arttığını hissediyordu.

“Sevgili Gerry, biraz ileri gitmiyor musun?”

“Hayır, sanmıyorum.” Bir dakika kadar düşündü. İçtenliği ve dürüstlüğü güven vericiydi. “Bakın, Sarah benim için önemli. Her zaman da öyleydi. Hem de dünyadaki her şeyden fazla. Doğal olarak onun mutlu olup olmaması da beni çok yakından ilgilendiriyor. Biliyor musunuz, gerçekten de onun Lawrence Steene ile evlenmesine en başta izin vermemeliydiniz.”

Ann öfkeyle haykırdı.

“Gerry, böyle konuştuğuna inanamıyorum, nasıl bu kadar dar görüşlü olabilirsin. Benim ‘izin vermem’ ya da ‘vermemem’ gibi bir şey söz konusu olmadı ki. Sarah kendi isteğiyle Larry Steene ile evlendi. Günümüzde kızlar istedikleriyle evleniyorlar. Ebeveynlerinin bu konuda yapabilecekleri hiçbir şey yok. Sarah evlenmek için Lawrence Steene’i seçti. Söyleyebilecek başka bir şey yok, hepsi bu.”

Gerry sakın ama kararlı bir tonda itiraz etti.

“Siz buna engel olabiliydiniz.”

“Sevgili yavrum, eğer insanlara yapmak istedikleri bir şeyde engel olmaya kalkarsanız yalnızca onların bu konuda daha isyankâr ve ısrarcı olmalarına yol açar.”

Gerry gözlerini Ann’e dikti.

“Durdurmayı denediniz mi?”

Karşısındaki gözlerdeki dürüstlük bir şekilde Ann’in afallamasına ve kekelemesine neden oldu.

“Ben... ben... tabii ki onun Sarah’dan çok daha yaşlı ve hakkında iyi şeyler söylenmediğini, adının çıktığını söyledim. Ama Sarah, o...”

“Adının çıkması mı?”

“Aslında sen onun hakkında hiçbir şey biliyor olamazsın, Gerry. Yıllardır İngiltere’de bile değildin.”

“Böyle şeyler kolay yayılır. Herkesin dilinde. Herkes tanıyor onu. Korkarım siz Bayan Prentice, bu konudaki ayrıntıları pek bilmiyorsunuz. İnanın bilseniz tüyleriniz diken diken olurdu. Ama bu adamın ahlaksız serserinin teki olduğunu hissetmiş olmalısınız.”

Ann savunmaya geçerek, “Bana karşı her zaman nazik ve saygılıydı,” dedi. “Ayrıca bir insanın geçmişinin kötü olması iyi bir koca olamayacağı anlamına da gelmez. Evlenince çok iyi de olabilir. Her duyduğunuza inanmamalısınız. Sarah ondan etkilendi –onu çok çekici buldu– ve onunla evlenmeye kesin kararlıydı. Ayrıca o çok zengin...”

Gerry sözünü kesti.

“Evet, çok zengin. Ama siz kızınızın yalnızca para için evlenmesini isteyecek tipte bir kadın değilsiniz, Bayan Prentice. Siz asla, nasıl derler, paragöz, maddeci bir kadın değildiniz. Tek istediğiniz Sarah’nın mutlu olmasıydı ya da ben öyle düşünüyordum.”

Şaşkınlıkla şüphe arası bakışlarla Ann’i süzdü.

“Elbette ki tek isteğim kızımın mutlu olmasıydı. Bunun tartışılacak bir tarafı yok. Ama Gerry, gerçek şu ki *karışamıyorsun*.” Aynı noktayı üzerinde durarak yeniden vurguladı. “Sorun şu ki, birinin yanlış yaptığını düşünebilirsin, ama karışamazsın.”

Kadın meydan okuyan bakışlarla Gerry’yi süzdü.

Gerry de ona bakıyordu, hâlâ düşünceli ve şüpheli bakışları.

“Gerçekten de Ann onunla evlenmekte ısrarcı mıydı?”

“Ona âşık olmuştu,” dedi Ann bir tür savunma içgüdü-süyle.

Sonra Gerry’nin yanıt vermediğini görünce ekledi.

“Bilmem bunun farkında mısın Gerry, ama Lawrence kadınlara çok çekici gelen bir erkek.”

“Oh evet, bunun kesinlikle farkındayım.”

Ann tüm gücüyle yüklenmeyi sürdürdü.

“Biliyor musun Gerry, gerçekten haksızlık ediyorsun. Bura geliyor ve beni suçluyorsun. Hem de neden? Yalnızca Sarah ve sen daha çocuk sayılabileceğiniz bir yaşta yakın arkadaş olduğunuz için. Sanki Sarah’nın evlenmesi benim suçummuş gibi!”

Gerry sözünü kesti.

“Evet, bu hence sizin suçunuz.”

Gerry’nin yüzü kızarıırken, Ann’inki sarardı. Aralarındaki gerilim kırılma noktasına gelmişti.

Ann ayağa kalktı.

“Bu kadarı çok fazla,” dedi soğuk ve sert bir sesle.

Gerry de ayağa kalktı. Sakin ve nazikti ama Ann bu dinginliğin gerisinde kendisine karşı acımasız ve bağışlanmaz bir tutum olduğunun farkındaydı.

Gerry, “Eğer biraz ileri gittiysem çok özür...” diye söze başladıysa da Ann öfkeyle cümlesini yarıda kesti.

“Yaptığın bağışlanır bir şey değil.”

“Bir anlamda öyle olabilir. Ama bakın Sarah benim için çok önemli. Yeryüzünde gerçekten önemseydiğim, değer verdiğim tek varlık o. Ve onun mutsuz bir evlilik yapmasına sizin neden olduğunuz fikrinden kendimi kurtaramıyorum.”

“Ciddi olamazsın!”

“Onu bu evlilikten kurtarmaya kararlıyım.”

“Ne? Doğru mu duydum?”

“Onu bu serseriye bırakmaya ikna edeceğim.”

“Bu saçmalık. Yalnızca aranızda çocukluktan kalma bir aşk olduğu için mi kendinde böyle bir hak görüyorsunuz?”

“Ben Sarah’yı anlıyorum, o da beni anlıyor...”

Ann birden bir kakhaha attı.

“Sevgili Gerry, Sarah senin onu tanıdığın zamandan bu yana çok değişti.”

Gerry sapsarı oldu.

“Değiştiğini biliyorum...” dedi kısık bir sesle. “Bunu gördüm...”

Kısa bir duraksamanın ardından kısık bir sesle ekledi.

“Size karşı saygısızlık ettiysem çok özür dilerim, Bayan Prentice. Ama siz de şunu anlamalısınız ki Sarah benim için her şeyden daha değerli.”

Ve odadan çıktı.

Ann bara gidip kendisine bir kadeh cin doldurdu. Kadehi başına dikerken kendi kendine mırıldandı.

“Nasıl böyle bir şeye cesaret eder... Nasıl cesaret eder buna... Ya Laura, *o da* bana karşı. Herkes bana karşı. Bu adil değil. Ben kime ne yaptım ki? Aslında hiç...”

2. BÖLÜM

1

Pauncefoot Meydanı 18 numaradaki evin kapısını açan uşak Gerry'nin kıyafetlerine bakıp burun kıvırdı.

Ancak genç adamın gözlerine baktığında bu ilk izlenimin üzerinde yeniden düşünme gereği hissetti.

Bayan Steene'in evde olup olmadığını sordu.

Gerry çok kısa bir süre sonra egzotik çiçekler ve brokar kaplı Saray stili möblelerin hâkim olduğu büyük loş bir salona alındı. Birkaç dakika sonra da en içten gülümsemesiyle Sarah Steene salona geldi.

“Gerry, hoş geldin, beni ziyarete gelmiş olmana gerçekten çok sevindim. Geçen gece pek konuşma fırsatı bulamamıştık. Bir şey içer misin?”

Gerry için bir içki hazırladıktan sonra kendisi için de bir kadehe içki doldurdu ve gelip şöminenin karşısındaki alçak pufa oturdu.

Odanın loş ışığında Sarah'nın yüzü pek seçilemiyordu. Gerry'nin önceden bilmediği ağır bir parfüm kullanmıştı.

“Evet Gerry, anlat,” dedi Sarah samimiyetle.

Gerry gülümsedi.

“Asıl sen anlat,” diyen Gerry parmağının ucuyla Sarah’nın omzuna dokundu. “Görünüşe bakılırsa hayvanat bahçesini omzunda taşımaya başlamışsın?”

Sarah’nın üzerinde şifon ve kürk işlemeli çok şık ve pahalı bir giysi vardı.

Sarah gülümseyerek, “Güzel değil mi?” diye sordu.

“Evet. Çok şık ve zengin bir görünümün var.”

“Öyleyim de. Neyse, Gerry, asıl sen anlat. Güney Afrika’dan ayrıldın ve Kenya’ya gittin. O zamandan beri senden haber alamadım.”

“Ah, evet, biliyor musun o zamandan beri de şansım hiç iyi gitmedi...”

“Çok doğal...”

Gerry alınmıştı. Karşılığı hemen geldi.

“Bu da ne demek, doğal olan ne?”

“Senin asıl sorunun her zaman şanssızlık oldu, öyle değil mi? Hiçbir zaman yakarı bırakmadı ki.”

Bir an için sert yüzlü güzel egzotik yabancı kadın gitmiş yerine muzip, saldırgan, alaycı eski Sarah gelmişti. Bu Sarah’ydı. Gerry’nin tanıdığı Sarah ve ona muzipçe takılıyordu.

Gerry de eskiden olduğu gibi homurdanarak karşılık verdi.

“Olmadı işte. Darbe üzerine darbe yedim. Önce yeterince ürün alamadım –bunda hiç suçum yoktu– doğa şartları sonra hayvanlar hastalandı...”

“Biliyorum. Hep aynı eski öykü.”

“Tabii bir de yeterince sermayem yoktu. Eğer sermayem olsaydı...”

“Biliyorum... biliyorum...”

“Neyse, boş versene Sarah, olanlar yalnızca benim suçum değil.”

“Hiçbir zaman olmadı ki! Peki, İngiltere’ye ne zaman döndün?”

“Nasıl diyeyim, halam öldü...”

Gerry’nin akrabaları konusunda bir hayli bilgi sahibi olan Sarah merakla, “Lena halan mı?” diye sordu.

“Evet. Luke amcam da iki yıl önce öldü. İhtiyar pinti, bana tek kuruş bile bırakmadı...”

“Akıllı adam.”

“Ama Lena halam...”

“Lena halan bıraktı mı?”

“Evet. On bin sterlin.”

“Hımm!” Sarah hiç fena değil hatta şu günlerde bile diye düşündü.

“Kanada’da çiftliği olan bir dostumla ortak oluyorum.”

“Yine mi? Nasıl biri? Güney Afrika’dan sonra da bir dostunla ortak tamirhane işine girmiştin. O ne oldu?”

“Başlangıçta bir hayli iyiydi durumumuz, sonra büyümeye kalktık, o sırada ekonomik kriz çıktı.”

“Devamını anlatmana hiç gerek yok. Bunun için seni çok fazla tanıyorum. Kaç defa dinledim. Hep aynı şey! Hep aynı şey!”

“Evet,” diyen Gerry kayıtsızca ekledi. “Sanırım haklısın. Hiçbir işte başarılı olamadım. Ama ben yine de şanssızlığın peşimi bırakmadığı kanısındayım, tabii hatalarım da olmadı değil. Yine de bu kez her şey çok farklı olacak.”

Sarah dokunaklı bir havada, “Acaba?” diye sordu.

“Haydi ama Sarah, yaşadıklarımın hiç ders almadığımı mı düşünüyorsun?”

“Aldığını sanmıyorum. Yaşadıkları, insanlara genellikle ders olmuyor. Aynı şeyi tekrar tekrar yapmayı deniyorlar. Senin ihtiyacın olan ne biliyor musun, Gerry, sana yol gösterecek bir me-

najer, aynen film oyuncularını gibi. Mantıklı ve gerçekçi düşünen ve yanlış anlarda iyimser davranmaktan seni alıkoyacak biri.”

“Aslında bu söylediklerin doğru olabilir. Ama inan bana Sarah, bu kez her şey çok farklı. İnan çok tedbirli olacağım.”

Kısa bir sessizliğin ardından konuşan yine Gerry oldu.

“Dün anneni ziyaret ettim.”

“Öyle mi? Ne iyi yapmışsın. Nasıldı? Her zamanki gibi konuşuyor mu?”

Gerry ağır ağır, “Annen çok değişmiş,” dedi.

“Öyle mi düşünüyorsun?”

“Evet.”

“Hangi anlamda değiştiğini düşünüyorsun?”

“Bunu nasıl açıklayacağımı bilemiyorum.” Gerry duraksadı. “Bir defa... çok sinirliydi.”

Sarah umursamaz bir tavırla, “Bu günlerde kim değil ki?” dedi.

“Ama o olmamalı. O her zaman sakın, yumuşak, soğukkanlı ve... ve... şey, çok *tatlı*...”

“Ona methiye yazar gibisin.”

“Ne demek istediğimi çok iyi biliyorsun, o *değişmiş*: saçları, giysileri, her şey...”

“Şimdi biraz daha fazla gezip eğleniyor, hepsi bu. Hem zavallı, neden böyle yaşamassın ki? Sonuçta hepimiz yaşlanacağız, bundan kaçış yok. Ayrıca insanlar değişir.” Sarah sustu ve kısa bir süre sonra savunmaya geçerek, “Hem sanırım ben de çok değiştim...” dedi.

“Pek değil.”

Sarah kızardı, Gerry sözcüklerin üzerine basa basa ekledi.

“Bu hayvanat bahçesi,” Yeniden parmakları pahalı kürkün üzerinde gezdirdi. “Bu pahalı mücevher,” Sarah’nın omzundaki ağaç dalı formundaki broşu elledi. “Ve lüks yaşantın dışında

sen aynı Sarah'sın." Sustu, derin bir soluk aldı ve ekledi. "*Benim Sarah'yım.*"

Sarah huzursuzluk içinde kıpırdandı. Sonra neşeli bir şekilde, "Sen de aynı Gerry'sin. Neyse, Kanada'ya ne zaman gidiyorsun." diye sordu.

"Mümkün olduğunca çabuk. Avukatla işlerim biter bitmez."

Ayağa kalktı. "Neyse, artık gitmeliyim. Bir daha görüşürüz, değil mi? Uygun bir zamanda dışarıda buluşabilir miyiz?"

"Hayır ama mutlaka buraya bize akşam yemeğine gelmelisin. Ya da ufak bir parti düzenleriz. Larry ile de tanışırsın."

"Geçen akşam karşılaşmadık mı?"

"Yalnızca ayaküstü bir tanışmaydı o."

"Korkarım partilere ayıracak zamanım yok. Bir sabah birlikte yürüyüş yapalım, Sarah."

"Tatlım, sabah erken kalkmaya hiç alışık değilim. Benim için günün en kötü zamanı."

"Ama insanın en zinde ve zihninin en açık olduğu zamanlardır sabahlar."

"Zihninin açık olmasını isteyen kim?"

"Bence yapabiliriz bunu. Haydi Sarah, nazlanma. Regent's Park'ta iki tur. Yarın sabah. Seni Hanover girişinde bekleyeceğim."

"Ne korkunç fikirlerin var, Gerry. Ayrıca bu ne berbat bir giysi."

"Çok eskidi de ondan."

"Evet, ama kesimi de berbat."

"Kıyafet budalas! züppe! Haydi Sarah, boş ver bunları. Yarın on ikide, Hanover girişi. Ayrıca bu akşam içkiyi fazla kaçırma da yarın sabah dinç ol."

"Yani geçen akşam sarhoş olduğumu mu söylemek istiyorsun?"

“Evet, öyle değil miydin?”

“Çok sıkıcı bir partiydi. Böyle zamanlarda içki bu ortamlara dayanmamı sağlıyor.”

Gerry yineledi.

“Yarın. Hanover girişinde. On ikide.”

2

“Gördün mü, bak işte geldim,” dedi Sarah meydan okurcasına.

Gerry onu baştan aşağı büyük bir dikkatle süzdü –ne inanılmaz, ne olağanüstü bir güzellikti bu– genç kızlığından çok daha güzeldi Sarah bu haliyle. Sonra kadının üzerindeki sade ancak çok kaliteli giysiler ve parmağındaki büyük zümrüt yüzük takıldı gözüne. Çıldırması olmalıymış, diye düşündü ama hiç zihninden geçenleri belli etmeden, duraksamadan, “Haydi, gel yürüyelim,” dedi.

Hızlı adımlarla yürümeye başladılar. Gölün etrafında do-laştılar, gül bahçesinden geçtiler ve sonunda parkın oldukça ısı-sız bir köşesinde iki sandalyeye oturdular. Parkta onların dışın-da hemen hiç kimse yoktu, bunun için soğuk bir hava hâkimdi.

Gerry derin derin soluk aldı.

“Evet, şimdi konuşabiliriz işte. Sarah, benimle Kanada’ya gelir misin?”

Sarah onu şaşkın bakışlarla süzdü.

“Ne demek istediğini hiç anlamıyorum.”

“Çok açık değil mi?”

“Yani seyahate mi?” Sarah şaşkınlık içindeydi.

Gerry sırtıttı.

“Hayır, temelli. Kocanı bırak ve benimle gel.”

Sarah güldü.

“Gerry, çıldırdın mı sen? Birbirimizi neredeyse dört yıldır görmedik ve...”

“Ne fark eder ki?”

“Doğru.” Sarah’nın dengesi bozulmuştu. “Fark etmez ama...”

“Dört yıl, beş yıl, on yıl, yirmi yıl? Bence hiçbir şey fark etmez. Sen ve ben, biz birbirimize aidiz. Bunu hep biliyordum. Şimdi de hissediyorum. Sen de aynı şeyi hissetmiyor musun, Sarah?”

“Evet, bir anlamda.” Sarah ona hak verdi. “Ama bu söylediğin kesinlikle olanaksız.”

“Ben bunda olanaksız bir taraf göremiyorum. Eğer doğru dürüst bir insanla evlenmiş olsaydın ve mutlu bir yaşamın olsaydı, inan böyle bir teklifte bulunmak aklıma bile gelmezdi.” Ve kısık sesle ekledi. “Mutlu değilsin, öyle değil mi Sarah?”

Sarah açık yüreklilikle, “Sanırım ben de herkes kadar mutluyum,” dedi.

“Bence çok mutsuzsun.”

“Eğer öyleyse bile, bu benim hatam. Sonuçta eğer bir hata yaparsan bunun sonuçlarına da katlanman gerekir.”

“Ama Lawrence Steene hatalarından asla ders almayan ve asla geri adım atmayan bir adam, öyle değil mi?”

“Böyle söylemen doğru değil.”

“Hayır doğru. Gerçek bu!”

“Gerry, ne olursa olsun, benden bu istediğin kesinlikle ama kesinlikle çılgınlık. Delice bir şey.”

“Sürekli etrafında dolanıp, seni adım adım bu noktaya getirmediğim için mi? Bizim için buna gerek yok, Sarah. Sen ve ben, biz birbirimize aidiz ve sen de bunu çok iyi biliyorsun.”

Sarah iç çekti.

“Senden çok hoşlanıyordum, bunu kabul ediyorum.”

“Bu hoşlanmaktan çok öte bir duyguydu, tatlım.”

Sarah başını çevirerek ona baktı ve tüm direnci kırıldı.

“Öyle mi? Emin misin?”

“Eminim.”

İkisi de sustular. Neden sonra Gerry yumuşak bir sesle, “Benimle gelecek misin, Sarah?” diye sordu.

Sarah yine iç çekti. Doğruldu, kürkünün içinde ürperdi. Rüzgâr uğulduyordu.

“Üzgünüm Gerry, yanıtlım hayır.”

“Neden?”

“Yapamam bunu, tek neden bu.”

“Her gün kocasını terk eden o kadar çok insan var ki.”

“Ama ben yapamam bunu.”

“Yani bana Lawrence Steene’i sevdiğini mi söylüyorsun?”

Sarah başını salladı.

“Hayır, onu sevmiyorum. Hiçbir zaman da sevmedim. Ama itiraf etmeliyim ki bana çekici geldi. O... şey, kadınları nasıl kandıracağını çok iyi bilen biri.” Hafifçe irkildi. “İnsan birinin kötü –ama gerçekten kötü– olduğunu çok ender hisseder. Ve ben böyle bir şeyi yalnızca bir tek kişi için –Lawrence Steene için– hissettim. Çünkü onun yaptığı şeyler ne öfke anlamında ne de cinsel anlamda karşı koyamadığı için kontrolsüzce yaptığı şeyler. O insanlarla ve her şeyle oynamayı, onları denek olarak da kullanmayı seviyor.”

“Öyleyse onu terk etmeye niçin vicdanın elvermiyor?”

Sarah bir süre sustuktan sonra kısık bir sesle açıkladı.

“Sorun vicdan değil. Ah, Gerry” Sabırsızlık içinde sızlandı. “Sürekli olarak kendini ve çevreni kandırmaya çalışmanın nasıl bir şey olduğunu bilemezsin! Bu o kadar anlamsız ki, hiçbir anlamı yok aslında! Sözde asil duyguların ve yüksek değerlerin arkasına sığınmaya çalışmak kadar iğrenç bir şey olamaz. Sü-

rekli rol yapmak! Peki Gerry, madem istiyorsun, benim *gerçekte* nasıl biri olduğumu öğrenmelisin. Lawrence ile yaşamak bazı şeylere alışmamı sağladı ve onlardan vazgeçmek istemiyorum. Giysiler, kürkler, mücevherler, para, pahalı restoranlar, partiler, hizmetçiler, arabalar, yatlar... Her şey, konfor ve lüks. Para içinde yüzüyorum. Ve sen benden her şeyi bırakıp buradan kilometrelerce uzaktaki bir çiftliğin zor koşullarına katlanmamı istiyorsun. Yapamam bunu, istemiyorum da zaten. Ben rahata alıştım. Para ve lüks beni yozlaştırdı. Bunlar çürüttü benim tüm değerlerimi ve ben artık onlar olmadan yaşayamam.”

Gerry tamamen duyarsız bir biçimde, “Öyleyse artık onlardan kurtulmanın zamanı geldi demektir,” dedi.

“Ama Gerry...” Sarah gülüyordu, aslında ağlamak üzereydi. “Bu keşke o kadar kolay olsa. Her şeyi ne kadar hafife alıyorsun.”

“Çünkü ayağımı yere sağlam basıyorum, bunu öğrendim artık.”

“Ama sana söylemeye çalıştıklarımın yarısını bile anlamadın!”

“Öyle mi?”

“Sorun... sorun... yalnızca para değil. Başka şeyler de var. Ah, anlamıyor musun? Ben çok korkunç bir insan oldum. Katıldığımız partiler, gittiğimiz yerler...”

Sustu, kızarmıştı.

“Pekâlâ,” dedi Gerry sakince. “Ahlakın bozuldu. Ya ötesi?”

“Evet. Ötesi de var, bende alışkanlık yapan şeyler, vazgeçemeyeceğim şeyler.”

“Şeyler mi?” Gerry kaşlarını çattı, başını hışımla Sarah’ya çevirdi. “Bazı söylentiler duydum. Yoksa... yoksa, uyuşturucu mu?”

Sarah başıyla onayladı.

“İnsana öylesine başka, olağanüstü duygular veriyor ki, bambaşka bir dünyaya götürüyor.”

Gerry’nin kaşları çatık, sesi sert ve kararlıydı.

“Sarah dinle beni. Benimle geleceksin ve bu maddeden kurtulacaksın.”

“Sence bunu yapabilir miyim?”

Gerry ciddi bir ifadeyle, “Bir yolunu bulacağız çabalayıp başaracağız,” dedi.

Sarah’nın omuzları gevşedi. İç çekti, Gerry’ye doğru yaslandı. Ama Gerry geri çekildi.

“Hayır,” dedi. “Seni öpmeyeceğim.”

“Anlıyorum. Önce soğukkanlılıkla ve bilinçli bir şekilde bir karar vermeliyim.”

“Evet.”

“Gerry sen çok komik bir insansın.”

Bir süre yan yana konuşmadan öylece oturdular. Neden sonra Gerry kendisine zor gelse de konuşmaya başladı.

“Pek iyi olmadığımın bilincindeyim. Neye el atsam elimde kaldı. Umutsuz bir vakayım ve bana güvenemediğinin farkındayım. Ama şuna dürüstlikle inanıyorum ki eğer yanımda sen olursan daha başarılı olabilirim. Sarah, sen çok akıllı ve zeki bir kızsın. Uyuşuk, tembel, gelecek umudunu yitirmiş birini nasıl canlandıracağını biliyorsun.”

“Seni duyan olsa benim tapılacak biri olduğumu düşünür.”

Gerry inatla ısrar etmeye devam etti.

“Başarabileceğimi biliyorum. Belki sana cenneti vaat edemem, belki benimle yaşamın cehennemden farksız olur. Ağır iş koşulları ve ahırdan farksız bir yerde yaşamak, evet bunlar senin için cehennem sayılabilir. Senden benimle böyle bir yaşama gelmeni istemeye nasıl cesaret edebildiğimi hiç bilmi-

yorum. Ama inan bana buna değ er, Sarah.        *gerçek* bu, Sarah. Yaşamak, *yaşam* bu...”

“Yaşamak... Gerçek...” Sarah bu sözcükleri yineledi. Aya a kalkıp yürümeye başladı. Gerry de hemen yanına gitti.

“Geliyorsun, değil mi Sarah?”

“Bilemiyorum.”

“Sarah, sevgilim...”

“Hayır, Gerry, başka bir şey söyleme. Söylenmesi gereken her şeyi söyledin. Şimdi sıra bende. D    nmeliyim. Seni arayaca ım...”

“Ne zaman?”

“En kısa zamanda...”

3. BÖLÜM

“Bu ne hoş bir sürpriz.”

Sarah’ya kapıyı açarken Edith’in asık suratında mutlu bir gülümseme belirdi.

“Merhaba Edith, tatlım, annem evde mi?”

“Her an gelebilir. Geldiğimize sevindim. Biraz neşelendirin onu.”

“Neşelenmeye ihtiyacı mı var? Ben onun çok mutlu olduğunu sanıyordum.”

“Annen iyi değil Sarah, yolunda gitmeyen bir şeyler var. Onun için çok endişeleniyorum.” Hizmetkâr, Sarah’nın arkasından oturma odasına gitti. “Sakin olduğu bir tek dakika bile yok, üstelik de bu konuda en ufak bir şey söyleyen adeta çıldırıyor, karşısındakini boğacakmış gibi oluyor. Bence çok hasta.”

“Felaket tellalığı yapmayı bırak artık, Edith. Sana kalsa dünyanın yarısı ölüm döşeginde.”

“Sizin dışınızda Miss Sarah. Muhteşem görünüyorsunuz. I-ıh o değerli kürkünüzü yere atmamalısınız. Hiç değişmediniz. Olağanüstü bir kürk bu, dünya kadar para ödemiş olmalısınız.”

“Bir servet ödendi.”

“Şimdiye kadar hiç kimsede böylesini görmedim. Miss Sarah gerçekten çok güzel şeylere sahibsiniz.”

“Öyle olmalı da. Eğer ruhunu satıyorsan en azından bunun karşılığını almalısın.”

“Bu güzel bir ifade şekli değil,” dedi Edith kınayarak. “Sizin en kötü yanınız gününüzün gününüze uymaması, gelgitlerinizin çok fazla olması Miss Sarah. Daha dün gibi anımsıyorum. Burada, bu odada bana Bay Steene ile evleneceğinizi söylemiştiniz. Beni deliler gibi odanın dört bir köşesine sürükleyip, dans etmeye zorlamıştınız. ‘Evleniyorum, evleniyorum,’ diyordunuz delicesine bir sevinçle.”

Sarah birden parladı. “Yeter, yeter artık Edith. Daha fazlasını duymak istemiyorum.”

Edith, onun ne demek istediğini anladı.

“Neyse tatlım,” dedi. “İlk yılların evlilik için zor olduğu söylenir. Bunu aşarsan sonrasında her şey rayına oturur.”

“Evlilik konusunda pek de iyimser bir beklenti sayılmaz bu.”

Edith küçümser bir tavırla, “Evliliğin pek akıl kârı bir şey olduğunu sanmıyorum ama...” dedi. “Sanırım şu dünyada onsuz da olmuyor. Beni bağışlarsanız bir şey sormak istiyorum, küçük bir yolcumuz var mı?”

“Hayır, *yok* Edith.”

“Lütfen bağışlayın beni. Biraz gergin görünüyorsunuz da nedeninin bu olabileceğini düşündüm. Genç evli kadınlar bazen çok tuhaf davranabiliyorlar. Kız kardeşim bebek beklediği sırada bir gün gittiği markette birden tezgâhta duran iri bir armudu görünce dayanamamış ve alıp ısırmış. Dükkândaki çıkarak onu görünce, ‘Hey ne yapıyorsunuz?’ diye bağırmış. Ama dükkânın sahibi babacan, çok iyi bir insanmış. Kız kardeşimin durumunu hemen anlamış. Çırağına, ‘Sorun yok, hanımefendiyle ben ilgilenirim,’ demiş. Düşünün o armudun parasını bile

almamış. Ne anlayışlı bir adammış, değil mi? Kendisinin de on üç çocuğu varmış.”

“On üç gibi uğursuz bir rakamda çocuk sahibi olmak ne talihsizlik! Ne kadar ilginç bir ailen var, Edith. Çocukluğumdan beri onların öykülerini dinliyorum.”

“Ah evet. Size çok öykü anlattım. Ama siz de çok akıllı ve dikkatli bir çocuktunuz, hepsini ilgiyle dinlerdiniz. Bu arada aklıma gelmişken, arkadaşınız olan o genç adam geçen gün buraya uğradı. Bay Lloyd. Onunla görüştünüz mü?”

“Evet, onu gördüm.”

“Biraz çökmüş ama yanık ten yakışmış. Herhalde yurtdışında fazla kalmanın sonucu. Neyse şansı yaver gitmiş mi bari?”

“Pek öyle olduğu söylenemez.”

“Ah, çok yazık. Sanırım uğruna uğraşmasına degecek, onu çalışmaya, başarılı olmaya teşvik edecek biri yok yaşamında. Bence en büyük eksiği bu.”

“Olabilir, ne dersin annem eve dönmek üzere midir?”

“Kesinlikle, Miss Sarah. Akşam yemeğinde dışarı çıkacak. Öncesinde eve dönüp giysini değiştirecektir. Bana sorarsanız Miss Sarah, akşamları bu kadar çok dışarı çıkıp kendini yorması çok yanlış. Biraz sakın kalmaya çok ihtiyacı var. Kendini çok yıpratıyor.”

“Herhalde bundan hoşlanıyor.”

“Bir eğlenceden diğerine koşuyor. Bu koşuşturmaca...” Edith burun kıvrırdı. “Ona uygun değil. O hep çok sakın bir bayandı.”

Sarah birden başını çevirdi. Sanki Edith’in sözleri bilinçaltındaki bir anıyı tetiklemişti. Dalgın dalgın yineledi.

“Sakin bir bayan. Evet, annem sakın biriydi. Gerry de aynı şeyi söyledi. Son üç yılda bu denli değişmiş olması çok ilginç. *Sen de onun çok değiştiğini düşünüyorsun, değil mi Edith?*”

“Onun aynı insan olmadığını düşündüğüm bile oluyor...”

“Eskiden çok farklıydı... Eskiden... eskiden...” Sarah sözünü tamamlamadı. Düşünüyordu. Neden sonra ekledi. “Sence anneler çocuklarını hep severler mi Edith?”

“Elbette, Miss Sarah. Bu çok doğal, aksi düşünülemez bile.”

“Peki, ama çocuk büyüdükten, kendi ayakları üzerinde durup yuvadan ayrıldıktan sonra da sevmeye devam etmek olağan mı? Hayvanlar bunu yapmıyor.”

Edith şoktaydı. Sert bir tonda yanıt verdi.

“Hayvanlar! Bu ne biçim bir karşılaştırma! Biz insanız ve üstelik de inançlı bireyleriz. Böyle saçma şeyler söylememelisiniz, Miss Sarah. Şu sözleri hiç duymadınız mı: *Kız bir sevgiyle doğar, bin sevgiye çıkar; oğlan bin sevgiyle doğar, bir sevgiye iner. Erkek çocuk karısı olana kadar oğlun, kız çocuk ömrünün sonuna dek kızıdır.*”

Sarah dayanamayarak güldü.

“Ama ben kızlarından ölesiye nefret eden çok anne gördüm, tabii annelerinin adını bile duymak istemeyen kızlar da Sarah.”

“Ne diyebilirim ki Miss Sarah, bence bu korkunç! Et, kemikten ayrılır mı hiç?”

“Ama bu çok daha yararlı olabilir, en azından psikologlar öyle söylüyorlar.”

“Ne iğrenç bir düşünce bu.”

Sarah düşünceli düşünceli mırıldandı.

“Annemi her zaman çok sevdim, yalnızca bir anne olarak değil insan olarak da.”

“Anneniz de sizi hep çok sevdi, size çok bağlı Miss Sarah.”

Sarah birkaç saniye yanıt vermedi. Sonra düşünceli düşünceli mırıldandı.

“Acaba...”

Edith burnunu çekti.

“On dört yaşındayken geçirdiğiniz zatürreede onun ne hale geldiğini görmüş olsaydınız...”

“Ah evet, *o zamanlar*. Ama şimdi?”

O anda ikisi de kapının kilidinde dönen anahtarın sesini duydular.

Edith, “İşte o da geldi,” dedi.

Ann soluk soluğa içeri girdi ve başındaki küçük, rengârenk tüylerle süslenmiş şık şapkasını çıkardı.

“Sarah! Bu ne güzel sürpriz. Tanrım, bu şapka o kadar başımı acıttı ki. Bu arada saat kaç? Çok geç kaldım. Saat sekizde Chaliano’da Ladesburys lokantasında olmalıyım. Giysilerimi değiştirirken yanıma gelsene.”

Sarah söylenileni yaparak onu koridorda izledi ve annesinin yatak odasına girdi.

“Lawrence nasıl?”

“Çok iyi.”

“Güzel. Onu görmeyeli neredeyse asırlar oldu tabii. Arada sırada bir araya gelip bir şeyler yapmalıyız. Örneğin şu yeni revü ‘Coronation’ çok övülüyor...”

“Anne. Seninle konuşmak istiyorum.”

“Evet, canım?”

“Yüzünle uğraşmayı bırakıp bana bakabilir misin?”

Ann şaşırmıştı.

“Sevgili Sarah. Çok gergin görünüyorsun.”

“Seninle konuşmak istiyorum. Bu ciddi. Konu Gerry.”

“Ah!” Ann’in elleri iki yana düştü. Düşünceli görünüyordu.

“Gerry mi?”

Sarah doğrudan doğruya konuya girdi.

“Lawrence’dan ayrılıp, kendisiyle Kanada’ya gitmemi istiyor.”

Ann birkaç kez derin nefes alıp bıraktı. Sonra umursamaz bir tavırla yanıt verdi.

“Saçma! Aptallık bu! Zavallı Gerry. Aklını yitirmiş olmalı!” Sarah sert ve ciddi bir tonda, “Gerry haklı!” dedi.

“Her zaman onun yanında olmaya çalıştığını biliyorum tatlım. Ama bu kez biraz daha mantıklı olmalısın. Dürüst ol, onu yeniden gördüğünde sen de artık ondan çok ötede olduğunu, ona göre çok olgunlaşmış olduğunu hissetmedin mi?”

“Bana hiç yardımcı olmuyorsun anne,” diyen Sarah’nın sesi titriyordu. “Bunu ciddi olarak düşünmek istiyorum.”

Ann şaşkınlık içinde, “Bu saçmalığı ciddiye mi alıyorsun?” diye sordu.

“Evet, öyle.”

Ann çok sinirlenmişti.

“O zaman sen tam bir aptalsın, Sarah.”

Sarah inatla direndi.

“Ben her zaman Gerry’yi sevdim, o da beni.”

Ann güldü.

“Ah, sevgili yavrum.”

“Aslında Lawrence ile asla evlenmemeliydim. Bu en büyük hatam oldu.”

Ann yatıştırıcı bir ses tonuyla, “Biraz sakinleş, Sarah. Haydi yavrum,” dedi.

Sarah ayağa kalktı ve odanın içinde hızla ileri geri yürümeye başladı.

“Sakin olamam. Yaşamım cehennemden farksız, adeta cehennem hayatı bu!”

“Sarah, abartıyorsun!” Ann’in ses tonu iğneleyiciydi.

“O insan değil, bir canavar.”

Ann sitemle, “Ama seni çok seviyor, Sarah,” dedi. “Sana âşık.”

“Neden yaptım ki bunu? Neden? Asla onunla evlenmeyi gerçekten istemedim ki ben?” Birden Ann’e döndü ve gözlerini annesine dikerek bağırdı. “Eğer *sen* olmasaydın onunla asla evlenmezdim.”

“Ben mi?” Ann kıpkırmızı kesildi. “Benim bununla hiçbir ilgim yok.”

“Var, hem de nasıl. Sen yaptın bunu... sen yaptın.”

“O zaman sana kendi kararını kendin vermen gerektiğini söylemiştim.”

“Doğrudan söylemesen bile aklımı çeldin, bunun doğru olduğuna inandırdın beni.”

“Bu ne acımasız bir iddia. Saçmalık bu! Sana onun kötü şöhretini, onunla evlenmekle risk aldığını...”

“Biliyorum. Ama önemli olan bunları söyleme şekli. Sanki önemi yokmuş gibi söyledin. Zaten önemli olan da kullandığın sözcükler değildi. Tavrındı! Bakışlarınla, duruşunla anlattın bana gerçekte ne istediğini. *Benim onunla evlenmemi istiyordun*, anne. İstiyordun. Bunu *biliyordum*. Neden mi? Çünkü benden kurtulmak istiyordun?”

Ann kızını öfkeli bakışlarla süzdü.

“Sarah gerçekten de bu gördüğüm en haksız, en olmayacak itham!

Sarah, annesine iyice yaklaştı. İri siyah gözlerini annesinin yüzüne dikti. Sanki bu yüzde gerçeği arıyor gibiydi.

“Bu söylediklerimin doğru olduğunu biliyorum. *Lawrence ile evlenmemi istiyordun*. Şimdiyse bunun yanlış bir karar olduğu ortaya çıktı, bu büyük bir hataydı, cezasını çekiyorum, ölesiye mutsuzum ve senin umurunda bile değil. Hatta bazen bunun senin *boşuna gittiğini* bile düşünüyorum...”

“Sarah!”

“Evet, *hoşlanıyorsun*.” Gözlerini annesinin yüzüne dikmişti, onu ısrarla süzüyordu. Ann bu bakışlardan rahatsız oldu. “*Hoşuna gidiyor...* Sen benim mutsuz olmamı istiyorsun...”

Ann bir hışımla dönerek uzaklaşmaya çalıştı. Sendeliyordu. Kapıya doğru ilerledi. Sarah da onu izledi.

“Neden anne? Neden?”

Ann zorlukla fısıldadı. İki lafı bir araya getiremeyecek durumdaydı.

“Sen... sen ne söylediğini bilmiyorsun.”

Sarah inatla yineledi.

“Neden mutsuz olmamı istediğini öğrenmek istiyorum?”

“Ben asla senin mutsuz olmanı istemedim, Sarah. Saçmalama!”

“Anne...” Sarah aynen küçük bir çocuk gibi ürkekçe annesinin koluna yapıştı. “Anne... anne.... Ben senin kızınım... Beni sevip kollamalıydın...”

“Saçmalamasana. Tabii seviyorum seni, hep sevdim. Aksi olabilir mi hiç?”

“Hayır. Sevdiğini hiç sanmıyorum. Beni uzunca bir süredir sevdiğini sanmıyorum... Benden uzaklaştın... Sana ulaşamayacağım kadar uzağa gittin...”

Ann kendini kaybetmemeye çalışıyordu. Sonunda sakın bir şekilde yanıt vermeyi başardı.

“İnsan çocuğunu ne kadar severse sevsin, kendi ayaklarının üzerinde durmasına, kendi yaşamını yaşamasına izin vermesi. Bunu da öğrenmek gerek. Anneler çok fazla sahiplenici olmamalı.”

“Elbette öyle ama bir çocuk da başı sıkışınca annesine sığınabilmeli.”

“Sarah, benden *ne yapmamı* istiyorsun?”

“Bana Gerry ile mi gitmem yoksa Lawrence ile mi kalmam gerektiğini söylemeni.”

“Tabii ki kocanla kal.”

“Tanrı aşkına çok yapıcısın.”

“Sevgili yavrum, benim kuşağımdan birinden nasıl olur da bundan farklı bir yanıt bekleyebilirsin? Benim aldığım terbiyenin gereği bu, belirli bazı davranış kalıplarına bağlı kalmak.”

“Yani kocamla kalmak ahlaka uygun, Gerry ile gitmek ah-laksızlık, öyle mi?”

“Kesinlikle. Tabii modern görüşlü arkadaşların bu konuya farklı bir bakış açısıyla yaklaşabilirler. Ama sen benim fikrimi sordun.”

Sarah iç çekerek başını salladı.

“Bu görüldüğü kadar, basit bir konu değil anne. Her şey çok karışık. İçimden bir ses, içimdeki kötü *ben*, yoksulluktan ve zorluklardan korkan, rahat yaşamı seven, yozlaşmış zevkleri olan ve duygularının kölesi olmuş ben, Lawrence ile kalmam gerektiğini söylüyor. İçimdeki öteki ben –iyi, Gerry’ye inanan ve ona yardımcı olmak isteyen ben– bunun yalnızca geçici bir heves, bir macera olmadığını bilen yarım Gerry ile gitmek istiyor. Ben onun yanında bir yaşamı özlüyorum. Anneciğim, ben-de Gerry’nin asla sahip olmadığı ama ihtiyacı olan bir şey var. Ona bir kenara oturup, hayata küstüğü, kendine acıdığı anda onu yaşama döndürecek ivmeyi kazandırabilecek tek kişi benim. Bana ihtiyacı var –yanında olmama– gerektiğinde onunla alay edecek gerektiğinde dürtecek birine. Ah Tanrım o *beni* istiyor...”

Sarah durdu ve ısrarlı bakışlarla yalvarırcasına annesini süzdü. Ancak annesinin yüzü sert ve acımasızdı.

“Bu sözlerinden etkilendiğimi söyleyerek seni kandırmanın hiçbir yararı yok Sarah. Her ne iddia edersen et, gerçek

şu ki Lawrence ile kendi isteğınle evlendin ve şimdi de onun yanında kalmalısın.”

“Belki...”

Ann bu zayıf andan yararlanması gerektiğinin bilinciyle bastırdı. Sesi sevgi doluydu.

“Ve tatlı yavrum, sen zor koşullardaki bir yaşamı sürdürmeye uygun biri değilsin. Çile çekmek sana göre değil. Bu şu anda kulağına hoş gelebilir ama işler o noktaya geldiğinde senin bundan nefret edeceğinden eminim, özellikle de...” Ann söyleyeceğinin iyi bir hamle olacağını düşünüyordu. “Özellikle de Gerry’ye yardımcı olmak yerine ayakbağı olduğunu gördüğünde...”

Ancak Ann’in düşündüğünün aksine yanlış bir adımdı bu. Biraz fazla ileri gitmişti.

Sarah’nın yüz ifadesi sertleşti. Tuvalet masasına giderek bir sigara yaktı.

“Anne, sanırım şeytanın avukatlığını yapmaktan büyük zevk alıyorsun.”

“Bu da ne demek şimdi?” Ann şaşırmıştı.

Sarah geri döndü ve annesinin tam karşısına dikildi. Yüz ifadesi sert ve kuşkuluydu.

“Gerry ile gitmemi istememenin gerçek nedeni ne, anne?”

“Sarah sana söylediğim gibi...”

“Gerçek *neden*...” Sarah çaresizlikten çılgına dönmüş gibiydi, bakışları adeta annesinin yüzünü delip geçiyordu. “*Gerry ile mutlu olmamdan* korkuyorsun, değil mi?”

“Ben asıl senin *mutsuz* olacağından korkuyorum.”

“Hayır, asla.” Sarah acı acı haykırdı. “Mutsuz olmam umurunda bile değil. Hatta sen benim mutsuz olmamı istiyorsun. Senin tek isteğın bu! Beni sevmiyorsun. Ama o kadar da değil.

Her nedense benden nefret ediyorsun... Öyle değil mi? Benden nefret ediyorsun. Ölesiye nefret ediyorsun.”

“Sarah, delirdin mi sen?”

“Hayır, delirmiş filan değilim. Sonunda gerçeği gördüm. Benden çok uzun bir süredir nefret ediyorsun. *Neden?* Neden bu kin?”

“Bu doğru değil...”

“Hayır, *doğru*. Ama neden? Bunun nedeni benim gençliği mi kıskanıyor olman olamaz. Bazı annelerin bunu yaşadığını biliyorum ama bu senin için geçerli değil. Sen her zaman bana karşı çok iyi ve tatlıydın anne... Şimdi neden benden nefret ediyorsun anne? Bunu bilmeliyim!”

“Senden nefret etmiyorum.”

Sarah bağırmaya başladı.

“Yalan söylemeyi bırak! Kes şunu artık! Gerçek yüzünü göster. Benden nefret etmen için ne yaptım sana? Her zaman seni sevdim, saydım. Hep seni düşündüm. Sana karşı hep iyi olmaya çalıştım, her istediğini yapmaya...”

Ann kızına döndü. Sesi vurgulu ve suçlayıcıydı.

“Sanki tek özveride bulunan senmişsin gibi konuşuyorsun.”

Sarah kalakaldı, şaşırmişti.

“Özveri mi? Ne özverisi?”

Ann’in sesi titriyordu. Ellerini kenetledi.

“Senin için tüm yaşamımı feda ettim –değer verdiğim her şeyden vazgeçtim– ve sen bunları anımsamıyorsun bile!”

Sarah hâlâ şaşkınlık içindeydi.

“Neden bahsettiğini bile bilmiyorum.”

“Tabii bilmezsin. Sen Richard Cauldfield’in adını bile anımsamıyorsun. Daha geçenlerde ‘*Richard Cauldfield mi? O da kim?*’ diye sordun?”

Sarah'nın gözlerinde konuyu anladığını belirten bir pırıltı belirdi. İçinden belli belirsiz bir pişmanlık yükseldi.

“Richard Cauldfield mı?”

“Evet, Richard Cauldfield.” Ann açıkça suçlamaya geçmişti. “Ondan hiç *boşlanmadın*. Ama *ben* onu seviyordum. Ona çok değer veriyor ve onunla evlenmek istiyordum. Ama senin yüzünden ondan vazgeçtim.”

“Anne...”

Sarah dehşete düşmüştü.

Ann meydan okurcasına ekledi.

“Mutluluk benim de hakkımdı.”

“Bilmiyordum... ona gerçekten âşık olduğunu bilmiyordum...” Sarah kekelemeye başlamıştı.

“Bilmemezlikten geldin. Gözlerini kapadın benim isteklerime. Evliliğimize engel olmak için elinden gelen her şeyi yaptın. Bu doğru, değil mi?”

“Evet, doğru...” Sarah geçmişini düşündü, o zamanlarda yaptığı çocuklukları, düşüncesizce söylediklerini anımsayınca kendini kötü hissetti. “Ben... ben... onun seni mutlu edeceğini düşünmüyordum...”

Ann hırsla haykırdı.

“Başka birinin adına düşünmeye, karar vermeye hakkın var mıydı?”

Gerry de bunu söylemişti ona, hatta uyarmıştı. Hatta yapmaya çalıştıklarından dolayı endişelendiğini açıkça belirtmişti. Ama o kendinden o kadar emin, yaptığından o kadar mutluydu ki nefret ettiği “*Karnababar’a*” karşı zafer kazanmanın mutluluğu gözlerini karartmıştı. Şimdi bunun çocukça bir kıskançlıktan öte bir şey olmadığını görüyordu. Ama o bu davranışıyla annesinin acı çekmesine neden olmuştu, yavaş yavaş sinirli

mutsuz bir kadına dönüşmesine... Ve şimdi annesi onu yanıtını veremeyeceği bir sitemle suçluyordu.

Bu durumda söyleyebileceği tek bir şey vardı. Çaresizlik içinde mırıldandı.

“Bilmiyordum... Ah anne, bilmiyordum...”

Ann yeniden geçmişe dönmüştü.

“Onunla çok mutlu olabilirdik,” dedi. “O yalnız bir adamdı. İlk karısı doğum yaparken ölmüş, bu onun için büyük bir yıkım olmuştu. Karısı ve bebeğinin yasını atlatamamıştı. Biliyorum, hataları vardı. Kendini beğenmiş bir havası vardı, otorite kurmaya, son sözü söylemeye çalışıyordu, böyle şeyler gençler için iticidir. Ama bu bir maskeydi, aslında o temelinde iyi, nazik ve kolay bir adamdı. Birlikte yaşlanabilir ve mutlu olabilirdik. Ama ben onu incittim ve Güney sahiline, ona değer vermeyi, sevmeyi bile bilemeyen o küçük, aptal kadınla karşılaştığı o otele gönderdim.”

Sarah geri adım attı. Duyduğu her sözcük onu incitiyordu. Yine de son bir çabayla elinden geldikince savunmaya geçti.

“Madem onunla evlenmeyi bu kadar istiyordun, directmeli ve isteğini gerçekleştirmeliydin.”

Ann sert bir ifadeyle onu süzdü.

“O hiç bitip tükenmeyen kavgaları, surat asmaları anımsamıyor musun? Siz ikiniz kedi köpekten farksızdınız. Sen onu bilinçli bir şekilde kıskırtıyordun. Bu da kaçırma planının bir parçasıydı.”

(Evet, *gerçekten* de planın bir parçasıydı.)

“Her gün kötüye giden bu duruma daha fazla dayanamadım. Sonra gerçekle yüzleştim, seninle Richard arasında bir seçim yapmam gerekiyordu. Sen benim kızımdın, kendi kanımdan canımdandın ve seni seçtim.”

Sarah şimdi gerçeği tüm çıplaklığıyla görüyordu. Durum açığa çıkmıştı.

“Ve o zamandan beri de benden nefret ettin...”

Kürkünü aldı ve kapıya doğru ilerledi.

“Evet,” dedi. “İşte şimdi hiç değilse çok önceden gelmemiz gereken noktadayız. Birbirimizi tanıyoruz artık.”

Sarah’nın sesi sert ve acımasızdı. Ann’in yaşamını mahvettiğini düşünüyor olsa da bir yandan da kendi mahvolan yaşamını düşünüyordu.

Tam kapının eşiğine geldiğinde durdu, arkasını döndü ve bu son suçlamalardan bir adım bile geri atmayan annesinin kin dolu yüzüne baktı.

“Yaşamını mahvettiğim için *benden* nefret ediyorsun, anne,” dedi. “İyi güzel de ben de benimkini berbat ettiğin için *senden* nefret ediyorum.”

Ann hışımla, “Benim senin yaşamınla bir ilgim yok,” dedi. “Sen kararlarını kendin verdin.”

“Yoo hayır, var. Karar veren ben değilim, anne. Kendi kendini kandırmayı bırak, bir kez olsun dürüst ol! İkiyüzlülüğü bırak. Sana geldim çünkü Lawrence ile evlilik kararı konusunda bana yardımcı olmanı istiyordum. Onun çekiciliğinden etkilendiğimi çok iyi biliyordun, ama bu etkiden kurtulmak istediğimi de biliyordun. Bunun pekâlâ farkındaydın. Bu yüzden çok kurnazca davrandın ve amacına uygun şekilde ne yapman gerekiyorsa onu yaptın.”

“Saçma. Neden senin Lawrence ile evlenmeni isteyeyim ki?”

“Onunla mutlu olamayacağımı çok iyi bildiğin için. Sen mutsuz olduğun için benim de mutsuz olmamı istedin. Haydi anne, baklayı çıkar artık ağzından. Evliliğimde mutsuz olduğun-

mu bilmekten, berbat bir evlilik yaşamım olduğunu öğrenmek-
ten çok büyük mutluluk duymadın mı?”

Ann birden kendini tutamayarak haykırdı.

“Bazen evet, bunu hak ettiğini düşündüm.”

Anne kız acımasız bakışlarla birbirlerini süzdüler.

Sonra Sarah güldü, sert, acı bir gülüştü bu.

“Demek öyle, sonuçta geldiğimiz nokta bu! Hoşça kal,
anne, *sevgili*...”

Kapıdan çıktı ve koridorda ilerledi. Bir an sonra da Ann
evin kapısının çarpılarak kapandığını duydu.

Yalnızdı artık.

Elleri ayakları titreyerek yatağına doğru ilerledi ve kendi-
ni yatağının üstüne bıraktı. Gözyaşları yanaklarından aşağı sel
gibi akıyordu.

Uzun yıllar böylesine ağlamamıştı. Artık ağlamaktan hıçkı-
rıklara boğulmuştu.

Bu böyle ne kadar sürdü hiç bilemiyordu. Ancak hıçkırmaları son bulduğunda koridorda hafif bir şangırtı duydu.

Bir an sonra Edith elinde tepsiyle odaya girdi. Ona çay
getirmişti. Hizmetkâr tepsiyi komodinin üzerine bıraktı. Hanı-
mının yanına oturdu ve teselli etmek istercesine hafifçe sırtını
okşadı.

“Haydi canım, haydi tatlım... Size güzel bir fincan çay ha-
zırladım. Haydi onu için, içmelisiniz. Çok rahatlayacaksınız.
İtiraz yok.”

“Oh, Edith, Edith...” Ann sadık yardımcısı ve dostuna sarıldı.

“Haydi, haydi, o kadar üzölmeyin. Her şey yoluna girecek.
Bu da geçer, her şey düzelir.”

“Söylediklerim, söylediklerim...”

“Şu an için önemli değil. Kafanızı ona takmayın. Haydi, doğrulup oturun. Çayınızı koyayım. İçin, rahatlayacaksınız.”

Ann dalgın ama uysal bir şekilde söyleneni yaptı ve sıcak çayı yudumladı.

“Göreceksiniz, bir dakikaya kalmadan kendinizi çok daha iyi hissedeceksiniz.”

“Sarah ben nasıl?...”

“Haydi, hiç endişelenmeyin...”

“Zavallı Sarah. Nasıl oldu da ona bütün bunları söyledim?”

Edith görüşünü saklama gereği duymayarak, “Belki de iyi oldu. Bana sorarsanız, bazen bazı şeyleri söylemek, düşünmekten daha iyidir,” dedi. “İnsanı asıl mahveden içine atmaktır!”

“Nasıl o kadar acımasız... acımasız...”

“Sanırım asıl yanlış bunca zamandır her şeyi içinize atıp kendi kendinizi yemeniz oldu. Bir şeyi saklayıp yokmuş, hiç olmamış gibi davranmaktansa esaslı bir tartışmayla konuyu kapatmak her zaman daha iyidir. Bunu hep söyledim. Hepimiz zaman zaman kötü, acımasız düşünceler besleriz ama bunu kabul etmekten asla hoşlanmayız.”

“Gerçekten Sarah’dan nefret mi ettim ben? Sevgili, küçük kızım Sarah’yımdan. Neşeli, tatlı, biricik yavrumdan? Ondan nefret mi ettim?”

Edith hemen itiraz etti.

“Oh, hayır.”

“Hayır, bu doğru, ondan nefret ettim. Onun acı çekmesini istedim –incinmesini– aynen benim çektiğim gibi.”

“Ne saçmalıyorsunuz? Siz Miss Sarah’yı çok seversiniz ve bu her zaman da böyleydi.”

“Ama bütün bu süre boyunca –bunca zaman– bilinçaltımda hep çok kötü bir duyguyu saklamışım... Nefret... Nefret...”

“Bunun daha önce ortaya çıkmaması çok yazık. Esaslı bir tartışmayla kurtulurdunuz. Hep söylerim iyi bir tartışma ortamı temizler diye.”

Ann yeniden başını yastığa koydu.

“Ama şimdi artık ondan hiç nefret etmiyorum,” dedi şaşkınlıkla. “Geçti, her şey geçti...”

Edith ayağa kalktı ve hafifçe Ann’in sırtına vurdu.

“Kendi kendinizi yemeyi bırakın. Her şey yolunda.”

Ann başını salladı.

“Hayır, değil ve bir daha da asla olmayacak. İkimiz de birbirimize asla unutamayacağımız şeyler söyledik.”

“Öyle düşünmemelisin. Dil kılıçtan keskindir, derler, bu doğrudur da ama bağışlamak da bir erdemdir.”

“Ama bazı şeyler var, *asla* bağışlanamayacak bazı temel şeyler.”

Edith tepsiyi aldı.

“Asla asla deme, asla çok büyük bir söz,” dedi.

4. BÖLÜM

Sarah eve dönünce doğruca evin arka tarafındaki Lawrence'in stüdyo olarak adlandırdığı odaya gitti.

Lawrence oradaydı, yeni aldığı küçük bir heykelin paketini açmakla meşguldü. Genç Fransız sanatçılardan birinin eseriymiş bu.

"Bu heykel hakkında ne düşünüyorsun, Sarah? Güzel değil mi?"

Parmaklarını çıplak heykelin kıvrımlarında gezdirdi.

Sarah ürperdi. Geçmişten bir anı canlanmıştı gözünde. Alnını kırıştırarak mırıldandı.

"Evet, güzel ama yine müstehcen."

"Haydi, bırak bunu, şu bağnaz görüşlerinden hâlâ kurtulamamış olman çok ilginç. Her şeye rağmen tutucu tarafın ağır basabiliyor."

"Bu heykel *müstehcen*."

"Haklısın, belki biraz ahlaka aykırı bir figür ama... çok ustaca yapılmış. Yaratıcılık ve hayal gücü çok yüksek. Paul uyuşturucu kullanır. Elbette ki bu yaptığı heykele de yansımış."

Heykeli kenara bırakıp Sarah'ya döndü.

"Bugün yine *harika* görünüyorsun, benim sevgili cazibeli karıcığım, sanırım bir şeye sinirlenmişsin. Ama bu da yakışıyor sana."

Sarah, "Annemle çok kötü kavga ettik," dedi.

"Sahi mi?" Lawrence çok eğleniyormuş gibi kaşlarını havaya kaldırdı. "Ne kadar alışılmadık bir durum. İnanılır gibi değil. Sevgili yumuşak başlı Ann kavga da mı edermiş?"

"Bugün hiç de o kadar yumuşak değildi. Tabii ben de ona karşı oldukça sert ve kaba davrandığımı kabul etmeliyim."

"Aile içi kavgaların ilginç bir tarafları yoktur, Sarah. Sıradan olaylar. Şimdi bundan bahsetmeyelim."

"Zaten öyle bir niyetim de yoktu. Annemle aramızdaki tüm köprüleri yıktık olay oraya kadar gitti. Neyse, seninle konuşmak istediğim başka bir şey var. Ben... ben, seni terk ediyorum, Lawrence."

Steene pek bir tepki vermedi bu sözlerle. Kaşlarını çattı ve mırıldandı.

"Bunun senin açımdan hiç de akıllıca bir şey olmayacağı'nın sanırım farkındasıdır."

"Yani beni tehdit mi ediyorsun?"

"Oh hayır, bu yalnızca bir uyarı. Ayrıca beni neden terk ediyorsun, Sarah? Bundan önce de beni terk eden eşlerim oldu ama onların bunu yapacak nedenleri vardı, seninse yok. Örneğin senin kalbini hiç kırmadım. Beni pek sevmediğini zaten biliyorum ama sen hâlâ..."

Sarah onun cümlesini, "Şu anki gözdenim, değil mi?" diyerek tamamladı.

"Eğer bunu illa Doğu'ya özgü terimlerle ifade etmek istiyorsan evet. Sarah, benim gözümde sen kusursuzsun, hatta zaman zaman ortaya çıkan bağınaz fikirlerin bile, nasıl diyeyim, materyalist yaşantımızın tuzu biberi oluyor. Bu arada birinci karımın beni terk etme nedeniyle seninki asla aynı olamaz. Düşünüyorum da ahlak normları pek senin ilgi alanına girmez."

“Seni niçin terk ettiğimin ne önemi var? Sakın bunu çok önemsiyormuşsun gibi davranma.”

“Önemsiyorum, hem de çok. Şu an için benim en değerli varlığım sensin.”

Eliyle stüdyoyu gösterdi.

“Söylemek istediğim... yalnızca bana âşık olmadığındı.”

“Romantizmin bana göre olmadığını sana zaten söylemiştim, ne öyle sevmek ne de sevilme  isterim.”

Sarah birden, “Gerçek şu ki Lawrence yaşamımda başka biri var,” dedi. “Onunla gidiyorum.”

“Ah! Tüm günahlarını geride bırakıp...”

“Yani?”

“Bunun hiç de senin sandığın kadar kolay olacağını sanmıyorum. Sen öğrenmeye çok yatkın birisin, Sarah. Yaşamı doludizgin yaşamaktan zevk alıyorsun. Tüm bu heyecandan, bu gösterişt n ve alıştığın zevklerinden, bu rahat yaşamından bir anda vazgeçebilecek misin? Mariana’daki akşamı düşün... Charlotte ve oradaki eğlenceleri düşün... Bunlar öyle kolay kolay bir kenara atılabilecek şeyler değil.”

Sarah ona baktı, gözlerinde korku vardı. Ama bu hemen geçti.

“Biliyorum. Ama insan bunlardan *vazgeçebilir*.”

“Öyle mi sanıyorsun? Sen boğazına kadar buna batmış durumdasın, meleşim...”

“Ama çıkabilirim... Kararlıyım, kurtaracağım kendimi bundan...”

Arkasını dönerek hızla odadan çıktı.

Lawrence elindeki heykeli öfkeyle yere bıraktı.

Gerçekten öfkelenmişti. Henüz Sarah’dan bıkmamıştı. Zaten bıkacağını da sanmıyordu: Böylesine hayat dolu, zeki, dayanma gücü yüksek olağanüstü güzellikte bir yaratık... Ender bulunur, gerçek bir koleksiyon parçasıydı o!

5. BÖLÜM

“Evet, Sarah, ne oldu?”

Lady Laura yazı masasından başını kaldırarak şaşkınlıkla sordu.

Sarah soluk soluğaydı ve gözle görülebilecek kadar heyecanlıydı.

Laura Whitstable hayretle mırıldandı.

“Seni hiç böyle görmemiştim, sevgili yavrum.”

“Ah, biliyorum... Laura, *felaket* bir durumdayım.”

“Haydi, gel otur.” Laura Whitstable vaftiz kızını şefkatle kanepeye oturttu. “Evet yavrum, şimdi anlat bakalım, neler oluyor?”

“Düşündüm de belki sen bana yardımcı olabilirsin... Biri isterse... Yani bir şeye son vermek istese ve o şeye alışmışsan bunu bırakmak mümkün müdür?” Sonra birden telaşla ekledi. “Sanırım neden bahsettiğimi bile biliyorsun.”

“Yoo, hayır, biliyorum. Uyuşturucudan söz ediyorsun, değil mi?”

“Evet.” Laura Whitstable’ın konuya ciddiyetle yaklaşması Sarah’yı büyük ölçüde rahatlatmıştı.

“Şey, hımm evet, bu birçok faktöre bağlı. Kolay değil, hem de hiç kolay değil. Kadınlar alışkanlıklarından vazgeçmekte

erkeklerden çok daha fazla zorlanırlar. Bu büyük ölçüde maddeyi ne kadar süreyle kullanmış olduğunla da ilişkili bir konu. Ayrıca bağımlılık düzeyin, genel sağlık durumun, cesaretin, dayanma gücün ve bırakma isteğin, sonrasındaki yaşam koşulların, gelecekle ilgili beklentilerin, eğer kadınsan sana bu savaşa destek olacak biri olup olmadığı bu anlamda çok önemli faktörler.”

Sarah'nın yüzüne renk geldi.

“Güzel. Bence bu durumda her şeyin yoluna girmesini engelleyecek bir neden yok.”

“Eğer sonrasında boş oturup kendine bir uğraş bulmazsan tehlikeli olur, tekrar kullanmaya başlayabilirsin.”

Sarah ister istemez güldü.

“Pek zamanım olacağını sanmıyorum. Günün her dakikasını çok ağır koşullarda çalışarak geçirmem gerekecek. Ama her zaman yanımda, bana kuralları anımsatacak ve bana destek olacak biri olacak... Gelecekle ilgili beklentilerime gelince, mutlu olmak için her şeyim olacak, hem de *her şeyim*.”

“Peki Sarah, sanırım bu kez şans sende yana.” Laura vafatiz kızına sevgiyle baktı ve hiç umulmadık bir şekilde ekledi. “Sonunda büyüdüğünü görüyorum.”

“Evet. Ama sanırım bu çok uzun zaman aldı... Bunu şimdi anlıyorum. Hep Gerry'nin zayıf bir insan olduğunu düşündüm, ama şimdi görüyorum ki asıl zayıf olan *benmişim*. Sürekli pohpohlanmak isteyen.”

Birden Sarah'nın yüzü asıldı.

“Laura, anneme karşı çok kötü davrandım, ona çok kötülük ettim. Ancak şimdi onun gerçekte *Cauliflower*'a karşı neler hissettiğini anlıyorum. Beni özveri ve insanın kendi yaşamını başkası için feda etmesi konusunda uyardığın zaman seni dinlemeliydim, ama ben bu sözleri duymak bile istemedim. Ken-

dimden o kadar emindim ki kafamda tek bir şey vardı, o da Richard'dan kurtulmak, ama şimdi görüyorum ki bu yalnızca çocukluk, aptalca bir kıskançlık ve hainlikmiş. Annem benim yüzümden ondan ayrılmak zorunda kaldı, sonra da doğal olarak benden nefret etti. Gerçi bunu asla söylemedi ama o andan sonra her şey değişti, bir şekilde ters gitti. Bugün aramızda çok şiddetli bir tartışma oldu, ona bağırdım ve söylenebilecek en ağır, en kötü hakaretleri ettim, başıma gelenlerden dolayı onu suçladım. Anlaşılan *ona* içten içe hep kızmışım.”

“Anlıyorum.”

“Ama şimdi...” Sarah perişan görünüyordu. “*Ne* yapacağımı bilemiyorum. Eğer bir şekilde onun gönlünü alabilsem, onunla barışabilsem... ama sanırım bunun için artık çok geç.”

Laura Whitstable birden ayağa kalktı.

“Doğru şeyi yanlış insana söylemekten,” dedi ders verircesine. “Daha büyük bir zaman kaybı olamaz...”

6. BÖLÜM

Edith telefonu eline aldı, sanki elinde dinamit tutuyordu. Derin bir soluk aldıktan sonra numarayı çevirdi. Diğer tarafta telefonun çaldığını duyunca tedirgin bir şekilde başını çevirip arkasına baktı. Her şey yolundaydı. Apartman dairesinde yalnızdı. Telefonun diğer ucunda duyduğu tok sesle birlikte birden irkildi.

“Welbeck 97438.”

“Laura Whitstable ile görüşmek istiyordum.”

“Buyurun, benim.”

Edith üst üste iki kez yutkundu. Çok gergindi.

“Benim madam, Edith, Bayan Prentice’in yardımcısı.”

“İyi akşamlar, Edith.”

Edith yeniden yutkundu. Sonra homurdandı.

“Şu telefon, berbat bir şey.”

“Evet, evet anlıyorum. Benimle konuşmak istediğin bir konu var.”

“Bayan Prentice ile ilgili, madam. Onun için çok endişeleniyorum.”

“Zaten çok uzun bir süredir onun için endişeleniyordun, öyle değil mi Edith?”

“Bu farklı madam. Tamamen farklı. Yemiyor, içmiyor, hiçbir şey yapmıyor, öylece oturuyor. Çoğu zaman da onu ağlarken

görüyorum. Aslında çok daha sakin, bilmem nasıl anlatsam, o eski sinirli, huzursuz hali hiç yok, hatta beni bile hiç azarlamıyor. Olması gerektiği gibi nazik ve düşünceli, ama bunun ne anlamı var ki! Tamamıyla *ruhsuz*, duygusuz, sanki yaşamıyor gibi. Bu korkunç madam, gerçekten korkunç!”

Telefonun diğer ucundan gelen, “İlginç!” sözcüğü Edith’in beklediği yanıt değildi, dolayısıyla hayal kırıklığına uğradı.

“Onu bu halde görseniz yüreğinizin kanayacağından emin olabilirsiniz, madam.”

“Böyle saçma terimler kullanma, Edith. İnsanın yüreği ancak fiziksel bir hasar aldığı takdirde kanar.”

Edith ısrarı sürdürdü.

“Bu Miss Sarah ile ilgili bir durum, madam. Anne kız bir-birlerine girdiler ve Miss Sarah yaklaşık bir aydır bir kez bile uğramadı.”

“Londra’da değil, taşrada.”

“Ona mektup yazdım.”

“Mektuplar ona ulaşmıyor.”

Edith biraz rahatlamıştı.

“Ah, iyi öyleyse. Londra’ya döndüğünde...”

Laura onun sözünü kesti.

“Edith, korkarım kendini büyük bir şoka hazırlaman gerekecek. Miss Sarah, Gerald Lloyd ile Kanada’ya gidiyor.”

Edith bunu onaylamadığını belirten, tıslamaya benzer bir ses çıkardı.

“Ama bu açıkça günah! Kocasını terk etmek! Zina bu!”

“Dindarlık taslamayı bırak, Edith! Başka insanların davranışlarını yargılama hakkını nereden buluyorsun? Üstelik de Sarah denizaşırı bir ülkede çok zor bir yaşamı bile göze almış ve burada alışık olduğu bütün bu lüks ve ihtişamdan vazgeçmişken.”

Edith iç çekti.

“Öyleyse bu biraz daha bağışlanabilir bir durum... Bir ölçüde günahının kefareтини ödeyecek. Böyle söylediğim için beni bağışlayın ama madam, Bay Steene beni hep ürpertmiştir. Ben onun ruhunu şeytana satmış biri olduğunu düşündüm.”

Lady Laura soğuk ve ciddi bir sesle, “Bunu ifade etme şekillerimiz çok farklı olsa da bu konuda seninle aynı fikirde olduğumu belirtmeden edemeyeceğim.”

“Peki, Miss Sarah buraya gelip vedalaşmayacak mı?”

“Öyle görünüyor.”

Edith’in buna içerlediği açıkça anlaşılıyordu. Hışım la, “Ben buna vicdansızlık derim,” dedi.

“Hiçbir şey anlamıyorsun.”

“Bir kızın annesine karşı nasıl davranması gerektiğini çok iyi biliyorum. Miss Sarah’nın böyle bir şey yapacağına asla inanmazdım. Bu konuda bir şey yapamaz mısınız, madam?”

“Ben karışmam.”

Edith derin bir soluk aldı.

“Şey, beni bağışlayın ama çok ünlü ve akıllı bir kadın olduğunuzu biliyorum, bense yalnızca basit bir hizmetçiyim ama bence bu kez artık müdahale etmenin zamanı geldi de geçiyor bile.”

Ve Edith asık bir suratla sinir içinde telefonu yerine bıraktı.

2

Edith ancak aynı şeyi ısrarla ikinci kez söyledikten sonra Ann bunu fark ederek yanıt verdi.

“Ne söylemiştin, Edith?”

“Saçlarınızın çok kötü durumda olduğunu söylemiştim. Hiç değilse diplerini boyatsanız.”

“Umurumda değil. Ayrıca beyaz saç çok daha iyi.”

“İnsanı çok daha saygın gösterdiğinde hemfikirim. Ama böyle, yarısı boyalı yarısı beyaz tuhaf görünüyor.”

“Ne önemi var ki?”

“Ne önemi olabilirdi ki? Hiçbir şeyin önemi yoktu. Önünde yalnızca birbirinden farksız, sıkıcı ve karanlık günler varken ne önemi olabilirdi ki?” Ann düşünüyordu, o gün de her gün olduğu gibi tekrar tekrar aynı şeyleri düşünüyordu.

“Sarah beni asla bağışlamayacak. Ve bunda kesinlikle haklı...”

Telefon çalınca Ann ayağa kalkıp isteksizce telefonun yanına gitti.

“Evet, buyurun,” dedi kayıtsız bir sesle.

Telefonun diğer ucunda Laura’nın her zamanki kararlı sesini duyunca ister istemez irkildi.

“Ann?”

“Evet.

“Başkalarının yaşamlarına karışmaktan nefret ettiğimi biliyorsun, ama sanırım bilmen gereken bir şey var. Sarah ve Gerald Lloyd akşam sekiz uçağıyla Kanada’ya gidiyorlar.”

“Ne?” Ann yutkundu. “Ben... ben... Sarah’yı haftalardır görmedim.”

“Biliyorum. Taşrada bir klinikteydi. Gönüllü olarak uyuşturucu bağımlılığından kurtulmak için oraya yattı.”

“Tanrım, Laura. Nasıl olur? Peki, şimdi iyi mi? Başarabildi mi?”

“Evet, başardı. Onun bu arada neler çektiğini düşünemezsin bile... Ama vaftiz kızım la gurur duyuyorum. Yüreğinin gücünü, kararlılığını gösterdi.”

“Ah Laura!” Ann kendini kaybetmiş gibiydi. “Bana kendimi tanıyıp tanımadığımı sorduğunu anımsıyorsun, değil mi?”

Artık şimdi tanıdığımı söyleyebilirim. Kırgınlığımla, kinimle Sarah'nın yaşamını mahvettim. Beni asla bağışlamayacak.”

“Saçmalama! Hiç kimse başka birinin hayatını mahvedemez. Aşırı duygusallığı ve kendini yiyip bitirmeyi bırak.”

“Gerçek bu. Artık kim olduğumu ve ne yaptığımı biliyorum.”

“İyi o zaman, bunun bir süredir farkındasın, değil mi? Öyleyse artık yakınmayı bırak ve önüne bak.”

“Hiç anlamıyorsun Laura. Nasıl vicdan azabı çektiğimi, kendimi suçladığımı...”

“Ann, beni iyi dinle, şu yaşamda asla katlanamadığım iki şey var; birbirinin karşısına çıkıp ne kadar erdemli olduğunu anlatan ve yaptıklarına ahlaki değerlere dayanarak açıklama getirenler, diğeriye ne kadar aşağılık olduğunu ve ahlaksızca davrandığını anlatanlar. Bu gerekçelerin ikisi de doğru olabilir, önemli olan kişinin neyi niçin yaptığını bilmesidir. Ancak bir şeyi olduğu yerde *bırakıp*, yeni şeylere yönelmeyi de bilmek gerekir. Zamanı geri çeviremezsin, olmuşu olmamış yapamazsın. Yaşam devam etmeli.”

“Laura, sence Sarah konusunda ne yapmalıyım?”

Laura Whitstable burnunu çekti.

“Bu konuya karışmış olabilirim ama öğüt verecek kadar da uzun boylu değil.”

Ve Laura Whitstable telefonu kapadı.

Ann aynen bir rüyadaymışçasına dalgın dalgın kanepeye döndü ve oturdu. Gözleri önüne dikilip kalmıştı...

Acaba Sarah ve Gerry ilişkisi yürüyecek miydi? Kızı, sevgili biricik kızı, sonunda mutluluğu bulabilecek miydi? Gerry temelinde zayıf bir insandı bundan sonra da hata yapacak mıydı? Sarah'yı yarı yolda bırakır mıydı? Kızı hayal kırıklığı yaşayacak

mıydı? Mutsuz mu olacaktı? Ah keşke Gerry değişik karakterde biri olsaydı? Ama sonuçta Gerry, Sarah'nın sevdiği adamdı.

Zaman geçiyor, Ann hâlâ hareketsiz oturuyordu.

Ama bu onun umurunda bile değildi. Yenilmişti, yaptıklarının cezasını çekiyordu. Kızıyla arasında aşılamayacak bir uçurum vardı.

Edith kapının ağzından hanımına baktıktan sonra sessizce geri çekildi.

O sırada kapı çaldı ve emektar hizmetkâr açmaya gitti.

“Bay Mowbray ziyaretinize gelmiş, madam.”

“Ne dedin?”

“Bay Mowbray. Aşağıda bekliyor.”

Ann ayağa fırladı ve korkuyla saatine baktı. Burada öylesine oturup ne yaptığını sanmıştı ki?

Sarah gidiyordu –hemen o akşam– dünyanın öte ucuna...

Ann kürk ceketini kapmış gibi kapıdan dışarı fırladı.

“Basil,” dedi soluk soluğa. “Lütfen beni hemen havaalanına götür. Hemen, çok çabuk.”

“Ann sevgilim, ne olduğunu söyleyebilir misin lütfen.”

“Sarah Kanada’ya gidiyor. Gitmeden önce onunla vedalaşmalıyım.”

“Ama sevgilim, bunun için *biraz geç* kalmadın mı? Niçin son dakikayı bekledin ki?”

“Tabii ki geç kaldım. Ben de kendime aynı şeyi soruyorum. Aptallık ettim. Yine de yetişebileceğimi umuyorum. Haydi, Basil, çabuk!”

Basil Mowbray iç çekerek arabasının motorunu çalıştırdı.

“Ben hep senin mantıklı, akıllı başında bir kadın olduğunu düşünmüştüm, Ann,” dedi sitemle. “Tanrı’ya şükür çocuğum yok. Demek çocuk insanları böyle tuhaflştırıyor.”

“Arabayı *hızlı* sür, Basil.”

Basil yeniden iç geçirdi.

Kensington'da ana caddede ilerleyen Basil, Hammersmith'teki trafik sıkışıklığını yan yollara saparak atlattı, trafiğin yoğun olduğu Chiswick'ten geçerek sonunda Great West Yolu'na çıkmayı başardı. Hızla fabrikaların, neon ışıklarıyla aydınlanmış binaların önünden geçiyordu. Buradaki dizi dizi evlerin hepsinde insanlar yaşıyordu: anneler, kızları, babalar, oğulları, kocalar ve karıları. Hepsi sorunlarıyla, kavga ederek, barışarak, bir şekilde sürdürüyorlardı yaşamlarını. Aynen benim gibi, diye düşündü Ann. Birden bir yakınlık hissetti onlara karşı, derin bir sevgi ve tüm insanlara duyulan bir anlayıştı bu... Yalnız değildi, asla da olmayacaktı, çünkü aynen kendisi gibi olan insanlarla dolu bir dünyada yaşıyordu...

3

Heatrow Havaalanı'nda yolcular bekleme salonunda uçağa son çağrışı bekliyorlardı.

Gerry, Sarah'ya, "Pişman değilsin ya?" diye sordu.

Sarah hemen adamı rahatlatan bir bakış attı.

Kilo vermişti, çok çektiği anlaşıyordu, yüzünde çektiği acıların izi görülmekteydi. Yaşından daha büyük görünüyordu ama hâlâ çok güzeldi. Ama artık bu yüz olgun birinin yüzüydü.

Sarah, Gerry benden gidip annemle vedalaşmamı istedi. Hiç anlamıyor... Ona yaptıklarımın dolaylı bağışlanacağını bilsem... Ama yapamam... diye düşünüyordu.

Ona Richard Cauldfield'ı geri veremezdi.

Hayır, annesine yaptığı şeyler bağışlanır gibi değildi.

Gerry ile olduğu için mutluydu; onunla yeni bir yaşama başlayacağı için sevinçliydi, ama içinden bir ses çaresizce haykırıyordu...

“*Uzağa* gidiyorum anne, çok *uzağa* gidiyorum ben...

Eğer...

Hoparlörden gelen sesle irkildi.

“00346 numaralı uçuşla Prestwick, Gander ve Montreal’e uçacak yolcuların yeşil ışığı izlemeleri ve gümrük kontrolüne gelmeleri rica olunur...”

Yolcular el bagajlarını alarak kapıya doğru ilerlediler. Sarah, Gerry’yi izledi, ama biraz geride kaldı. Sanki ayakları gitmek istemiyordu.

“Sarah!”

Dış kapıdan giren Ann kızına doğru koşuyor bir yandan da sesleniyordu. Kürkü omuzlarından aşağı kaymıştı. Sarah elindeki çantayı atarak annesine doğru koştu.

“Anne.”

Sımsıkı sarıldılar. Sonra ayrılıp birbirlerinin gözünün içine baktılar.

Ann’in söylemek istediği her şey, yol boyunca tüm düşündükleri uçup gitmişti sanki. Onları söylemesine hiç gerek yoktu. Sarah da konuşma gereği hissetmedi. Böyle bir anda, “Bağışla beni anne,” demesinin ne anlamı olabilirdi ki.

Ve işte tam o anda Sarah bir evladın annesine olan çocukça bağımlılığının son zerresinden de sıyrıldı. O artık olgun bir kadındı, kendi ayakları üzerinde durabiliyor kendi kararlarını alabiliyordu. İkisi de aralarındaki, hiçbir şeyin bozamayacağı derin sevgiyi belki de ilk kez anlıyorlardı.

Sarah tuhaf bir teselli içgüdüyle hemen, “Hiç endişelenme, her şey çok iyi olacak, anne,” dedi.

Gerry de onlara katıldı.

“Bayan Prentice, ona çok iyi bakacağımdan emin olabilirsiniz.”

Bir havaalanı görevlisi Gerry ve Sarah’ya yol göstermek için yaklaşıyordu.

Sarah aceleyle, “Anneciğim, *sen de* iyi olacaksın, *değil mi?*” diye sordu.

Ann gülümsedi.

“Evet, tatlım. Çok iyi olacağımdan emin olabilirsin. Güle güle, Tanrı sizi korusun.”

Gerry ve Sarah uçağa giden kapıdan geçip yeni yaşamlarına adım atarken Ann de Basil’in onu beklediği arabaya döndü.

Basil tam üzerlerinden geçen uçağın gürültüsünden rahatsız olarak homurdandı.

“Bu korkunç makineler, kötü niyetli dev canavarlara benziyorlar. Beni ölesiye korkutuyorlar.”

Araba havaalanından çıkıp Londra’ya doğru ilerlemeye başladı.

Ann birden, “Basil, eğer beni bağışlarsan bu akşam seninle gelemeyeceğim. Bu akşam dışarı çıkmak istemiyorum. Evde sakın bir gece geçirsem iyi olacak.”

“Elbette sevgilim, seni eve bırakayım.”

Ann hep Basil Mowbray’in “çok eğlendirici ve bencil” olduğunu düşünmüştü. Birden onun aslında çok *iyi* biri olduğunu algıladı; çok *iyi* ama sıradan bir adamdı ve de çok yalnız.

Tanrım, diye düşündü. Ne kadar boş yere telaşlanmışım? Ne kadar komik davranmışım.

Basil endişeyle, “Ann sevgilim, öncesinde bir şeyler yesen iyi olmaz mı? Evde yemek olmayabilir.” dedi.

Ann gülümsedi ve başını salladı. Gözlerinin önünde çok hoş bir sahne canlanmıştı.

“Hiç endişelenme,” dedi. “Edith bana omlet yapıp, tepsi içinde şöminenin önüne kadar getirir, tabii yanında da koskoca bir fincan çay. Sevgili Edith, Tanrı onu korusun.”

Edith içeri giren hanımını meraklı bakışlarla inceledi ama sadece, “Haydi içeri geçip, şöminenin karşısında rahatça oturun,” dedi.

“Önce üzerimden şu aptal giysileri çıkarıp rahat bir şeyler giymek istiyorum.”

“Yıllar önce bana verdiğiniz mavi flanel sabahlığı getireyim mi? Sizin şu ipek takımlarınızdan hiç kuşkusuz çok daha rahat. Hiç kullanmadım. En alt çekmecemde saklıyorum. Orada kimseye bir yararı yok zaten.”

Ann mavi sabahlığa sarınmış, salondaki kanepeye uzanmıştı. Gözlerini şöminedeki alevlere dikmiş yatıyordu.

Edith elinde tepsiyle içeri girdi ve tepsiyi alçak sehpanın üzerine bıraktı.

“Daha sonra saçlarınızı da tararım,” dedi sevgiyle.

Ann ona bakıp içtenlikle gülümsedi.

“Bu akşam bana küçük bir çocukmuşum gibi davranıyosun, Edith. Neden?”

Edith homurdandı.

“Siz benim için hep öylesiniz zaten.”

“Edith...” Ann ona baktı ve büyük bir gayretle, “Sarah’yı gördüm,” dedi. Konuşmakta zorlanıyordu. “Her şey yolunda!”

“Tabii ki yolunda olacak. Hep öyleydi zaten. Size söyledim.”

Bir an durup hanımına baktı, asık suratı yumuşadı, sevecen ve sevgi dolu bir ifade belirdi.

Daha sonra odadan çıktı.

Bu muhteşem huzur... Bu dinginlik... diye düşündü Ann.

Ve birden çoktandır unuttuğu sözcükleri anımsadı.

İnancın huzuru mantığın üstündedir...

SON

“Yaşamda önümüze çıkabilecek dramatik durumları nasıl çözümleyeceğimizi gösteren bir kitap.”

Max Mallowan

Ann Prentice, Richard Cauldfield’a âşık olur. Onunla evlenip yeni, mutlu bir hayata başlayacağını düşünürken 19 yaşındaki kızı Sarah annesinin yeniden evlenmesi fikrini kabul edemez ve her fırsatta bu evliliğe karşı çıkar. Kıskançlık ve kin anne kızın arasındaki ilişkiyi kopma noktasına getirir ve ikisi de mutluluğu başka hayatlarda aramaya başlarlar. Anne ve kız yaşamları boyunca bu değişimi sürdürecekler mi, yoksa birbirlerine duydukları ölümsüz sevgi bu düşmanlığa son mu verecek?

“Bayan Westmacott yetenekli bir öykü yazarıdır. Yeni eserlerini heyecanla bekliyoruz.”

—Observer

MARY WESTMACOTT

Agatha Christie seksen adet eşsiz polisiye romanıyla,

“Polisiye Edebiyatın

Kraliçesi” unvanını

kazanmıştır.

Mary Westmacott takma adıyla altı adet unutulmaz aşk romanı yazmıştır.

ISBN 978-975-21-1685-6

